

Network for an Alternative Quest

Kapitalist Moderniteye Meydan Okumak III
Demokratik Moderniteyi Açığa Çıkarmak —
Direnış, İsyân ve Yeninin İnşası
2017 Konferans Belgeleri

International Initiative Edition

Network for an Alternative Quest

Kapitalist Moderniteye Meydan Okumak III
2017 Konferans Belgeleri

Network for an Alternative Quest

Kapitalist Moderniteye Meydan Okumak III
Demokratik Moderniteyi Açıĝa Çıkarmak —
Direniş, İsyân ve Yeninin İnşası

2017 Konferans Belgeleri

International Initiative Edition

Bibliografische Information der Deutschen Bibliothek
Die Deutsche Bibliothek verzeichnet diese Publikation in der Deutschen
Nationalbibliografie; detaillierte bibliografische Daten sind im Internet
über <http://dnb.ddb.de> abrufbar.

Kitaba bu internet adresinden ulaşabilirsiniz:
ocalanbooks.com/#/book/kapitalist-moderniteye-meydan-okumak-III

Kapitalist Moderniteye Meydan Okumak III
Demokratik Moderniteyi Açığa Çıkarmak — Direniş, İsyan ve Yeninin İnşası

Network for an Alternative Quest
<http://networkaq.net>

Telif Hakları © 2020
International Initiative Edition
International Initiative
“Freedom for Abdullah Öcalan — Peace in Kurdistan”
P. O. Box 100 511
50445 Cologne, Germany
info@freecalan.org

SeitenHieb-Verlag, Reiskirchen

Sayfa Düzeni: Andreas Hollender
Kapak Motifi: Holger Deilke

ISBN 978-3-86747-090-2

İçindekiler

Editörün Notu	7
Selamlamalar	
0.1 <i>Rolf Becker</i> : Hoşgeldiniz	10
0.2 <i>Hamburg Rojbin Kadın Meclisi ve Hamburg Cevaka Azad Meclisi</i>	13
0.3 <i>Frank Adloff</i> : Gerçek Ütopyalar	15
0.4 <i>John Holloway</i> : Yalnız Değilsiniz	19
0.5 <i>Ekojin</i> Mektubu	22
0.6 <i>Havin Güneşer</i> : Açılış Konuşması: Farkına Varmak	24
0.7 <i>Asrın Hukuk Bürosu</i> : Özgür Toplum, Özgür İnsan ve Özgür İnsanlık	28
OTURUM I —	
Kapitalist Uygarlığın Zihniyetini Parçalamak	
1.1 <i>Fabian Scheidler</i> : Küresel Mega-Makinadaki Çatlaklar	38
1.2 <i>Ebru Günay</i> : Sürekli Savaş Hali	45
1.3 <i>Dawn Paley</i> : Korkunun İnşası ve “İnsan Fazlalığı”	51
1.4 <i>Ferda Çetin</i> : Gösteri Toplumu: Sanat, Spor, Sex ve Medya	58
1.5 <i>Carlos Pazmiño</i> : Öcalan ve Bakunin—Tamamlanmamış Bir Tartışma	63
OTURUM II —	
Devlet Ötesi: Alternatifi Düşünmek ve İnşa Etmek	
2.0 <i>Debbie Bookchin</i> : Giriş	70
2.1 <i>Özlem Ekinbaş</i> : Şimdinin Öncesini Görmek, Şimdiyi Anlamak, Yarını İnşa Etmek	77
2.2 <i>Haskar Kırmızıgül</i> : Demokratik Uygarlığın Ruhu	85
2.3 <i>Reimar Heider</i> : Demokratik Ulus: Erkek Egemenliği Dışında “Ulus” Tanımlamak	92
2.4 <i>Xanım Engizək</i> : Öz savunma: Toplumun Nasıl Savunmasız Bırakıldığının Yapısal çözümlemesi	96

OTURUM III —

Yeni İnş Etme ve Savunma Yolları

3.0	<i>Simon Dubbins: Giriş</i>	106
3.1	<i>Zilan Yağmur: Direniş, İsyan, Yeninin İnşası</i>	109
3.2	<i>David Graeber:</i> Direniş Yeniden Düşünmek: Bürokrasilerin ve Sınıfların Parçalanması	116
3.3	<i>Raul Zibechi:</i> İktidarı Dağıtmak: İktidarın Tekelleşmesi Nasıl Engellenir?	123
3.4	<i>Fuat Kav: Nasıl İlerleyeceğiz:</i> Devrim Yaparken Olağanüstü Devlet Şiddeti ve Terörü	129
3.5	<i>Miguel Juaquin: Özgürleşmenin Aşamaları:</i> Kürdistan ve Fanon'un anti-sömürgeci devrim kavramı	135

Video Mesajları

Video 1 – <i>Zeynep Cüdi, YJŞ: Hakikat</i>	146
Video 2 – <i>Mustafa Karasu: Demokratik Modernite'nin İnşası</i>	148
Video 3 – <i>Ronahi Serhat: "Ateşin ve Güneşin Kadınları"</i>	154
Video 4 – Enternasyonalister	160

OTURUM V —

Kapitalizm Aşılabilir: Düşünölmeyeni Düşünmek

5.1	<i>Cora Roelofs: Tarım ve Gıda: Çelişkiler ve Çözümler</i>	168
5.2	<i>Friederike Habermann: Müsterekleşme ve Kendi Kendine Yetme</i>	176
5.3	<i>Eleanor Finley: Yerele Karar Vermesi ve Bölgesel</i> Demokratik Konfederalizm (Ulus-Devlet Mantığından Kopmak)	184
5.4	<i>Halime Kurt: Anaerkillik: Ataerkil Mantıktan Kopuş</i>	190
5.5	<i>Salih Müslim Muhammed:</i> Militarizm Mantığından Kopmak: Öz Savunma ve Meşru Savunma	196

OTURUM VI —

Demokratik Modernite: Gelecek için Perspektifler

6.1	<i>Abdullah Öcalan (Kürdistan)</i>	202
	Demokratik Modernite: Günümüz için bir Perspektif	202
6.2	<i>Sonia Lopez, Halkların Kongresi (Kolombiya)</i>	211
6.3	<i>Fawza Yusuf (Kuzey Suriye Federasyonu)</i>	216
6.4	<i>Quincy Saul, Eko-Sosyalist Ufuklar (ABD)</i>	220
6.5	<i>Cassia Figueiredo Bechara, MST (Brezilya)</i>	226
	<i>Hêvîn Tekin, YXK-JXK: Kapanış Konuşması</i>	233

Editörün Notu

Üçüncü *Kapitalist Moderniteye Meydan Okumak* konferansı Hamburg Üniversitesinde 14–16 Nisan 2017 tarihleri arasında ve “*Demokratik Moderniteyi Açığa Çıkarmak—Direniş, İsyan ve Yeninin İnşası*” başlığı altında düzenlendi. Konferans boyunca sunulan konuşmaları belgeleyip size bu metinleri kitap olarak sunmaktan yeniden büyük mutluluk duymaktayız.

Konferans boyunca olan her şeyi belgelemek maalesef imkânsızdır. Sadece konferansa kadarki tartışmalar ve hazırlıklar belgelenememekle kalmıyor, aynı zamanda oluşan dostluklar, duygular ve yaratıcılık ile konferansa ilham veren ve konferansı nihayet bütün bu farklı bileşenler bir araya geldiğinde açığa çıkaran ve o dönemde gerçekleşen siyasal olaylar da tam olarak belgelenemiyor.

Gerçekten de birçok şey belgelenemiyor, hepimizin birbirimiz ile kolaylıkla anlayabilmesini sağlayan ve bunu altı dilde gerçekleştiren bir sürü güzel insan gibi. Ve evlerini konferansın 700 katılımcısına açan başka güzel insanlar, birbirine bakmak için, hem de birbirini hiç önceden tanımadığı halde—düşüncelerin gücü ve alternatif veya özgür yaşam arayışı olsa gerek bu.

Ya da Mezopotamya Dans Topluluğu tarafından hakikat arayışını tasvir eden dansla gerçekleştirilen o güzel konferans açılışı, ya da dengbêj kadınlarının (Narîn Şêxê, Tawê Efrînê, Ayda Riha) ve Spiritchild’ın ritmiyle sadece ruhlarımız dinlenmedi onlar bizi farklı dünyalara götürdüler ama bize aynı şeyleri anlatıyorlardı. Bütün bunlardan dolayı ertesi sabah bir araya geldiğimizde, her ne kadar konferansın iki gününü geride bırakmış olsak da mucizevi bir şekilde hepimiz kendimizi dipdiri hissettik.

Bu konferansta toplulukların kriminalize edilmesinden Rojava’daki öz-savunmaya, jineolojiden sağlığa ve daha birçok önemli konuda gerçekleştirilen atölyeler daha derin tartışmaların açığa çıkmasına hizmet etti. 13 atölye gerçekleştiğinden bunları da belgeleyemedik.

Başından itibaren, orada olamayanlar, birçok farklı yerlerde mücadele edenler, cezaevlerinde, ya da kendi topraklarında, dağlarında ya da şehir mahallelerinde direnenler hep tam içimizdeydi.

Böylece, size hem konferansın gerçekleşmesine hem de bu kitabın hazırlanmasına katkıda bulunan sayısız insanın ürününü sunuyoruz. Onları tek tek adlandırmak gerçekten imkânsız ancak çoğumuz kim olduklarını ve onların emeği olmadan, dayanışması ve desteği olmadan ne konferansın ne de bu kitabın mümkün olamayacağını biliyoruz. Tüm katkılarınızın meyvesini zamansız bir belge olarak sizlere sunmaktan mutluluk duyuyoruz. Hepinize teşekkür ederiz!

Mart 2020

Alternatif Arayış için Ağ (Network for an Alternative Quest): “Abdullah Öcalan’a Özgürlük – Kürdistan’da Barış” Uluslararası İnisiyatifi • KURD-AKAD – Kürt Akademisyenler Ağı • YXK/JXK – Kürdistan Öğrenciler Birliği • Kurdistan Report • ISKU – Informationsstelle Kurdistan e.V. • Cenî – Kürt Kadın Barış Bürosu • Civaka Azad – Halkla İlişkiler İçin Kürt Merkezi

Selamlamalar

0.1 Rolf Becker Hoşgeldiniz

Herkese içten bir “Günaydın”, sizleri burada görmek ne güzel. Burada bulunarak sizleri selamlama şansı verildiği için de ayrıca teşekkürler.

Duyuruların birinde, düşünilemeyi düşünmekten bahsediliyordu. Ayrıca şu soru da yöneltiliyordu: “Düşünilemeyen nedir ve düşünen için bu neyi ifade eder?”. Bu soruya herkes, neyi düşünülemez ve neyi düşünülebilir bulduğuna göre farklı bir yanıt verecektir. Herkesin yanıtı diğerinden farklı olacaktır peki bu soruya nasıl ortak bir yanıt bulabiliriz?

Bence bunu bireysel veya küçük ya da büyük bir grup olarak neyi kabul ettiğimize göre bulabiliriz. Somut olarak bir işletmede veya iş hayatında, sendikada ya da mahallede ya da emekliler, yaşlılar veya çocuklar için, ya da her nerede olursa olsun savunduğumuz pratik adımlar aracılığıyla bulabiliriz. Uğruna mücadele etmediğimiz bir hakikat değildir.

Bazılarının da bildiği gibi geçen sene, Diyarbakır’da, Sur’daydım. Burada annelerin, açlık grevindeki annelerin, bir eylemine katıldım. “Ne için grev yapıyorlar” diye sorduğumuzda bize resimlerle cevap verildi, salonun duvarlarına asılı büyük resimlerle. Yaklaşık 60-70 anne oradaydı. Çocuklarının serbest bırakılmaları için mi grev yapıyorlardı? Bu gayet anlaşılır bir talep olurdu ama hayır. Açlık grevi, öldürülen çocuklarının cenazelerinin verilmesi içindi. Bu annelere nasıl bir yanıt veririz, nasıl bir açıklama yapabiliriz? Bu anneleri bizimle doğru olanı yapmaları için nasıl motive ederiz? Bu canavarlığa, haksızlığa ve acıya dur demek için, bu annelerin yanında durmak için, kendimizi nasıl motive ederiz?

Savaşlar Neden?

Ben kendim bir savaş çocuğuyum, İkinci Dünya Savaşı çocuğuyum ve o zamandan beri birçok savaşa şahit olmak zorunda kaldım.

“Kapitalistler savaş istemez.” demişti Bertolt Brecht, “Kapitalistler savaş istemez, savaş istemek zorunda kalmalılar”. Burada şu soru çıkıyor

karşımıza: Neden? Size sadece fikir önerebilirim. Krize girdikleri ölçüde (savaşı istemek zorunda kalırlar), aynı geçen Dünya savaşının başladığı ve günümüzde yeni bir Dünya savaşı tehlikesi ile karşı karşıya kaldığımız gibi- bu savaşın nasıl çıktığı hepimizi ilgilendiren bir soru. Kapitalin her geçen gün artan krizi, onu çıkış yolları aramaya zorlamakta ve burada sadece iki yol söz konusu.

Komünist Manifesto'dan bir alıntı yapacağım. "Burjuvazi, krizleri ne yolla aşıyor? Bir yandan üretici güçlerin büyük bölümünü zorla yok etme yoluyla" yani üretim merkezlerini ortadan kaldırarak, Opel ve diğer fabrikalar kapatılıyor. "Öbür yandan yeni pazarlar fethetme ve mevcut pazarları daha dibine kadar sömürme yollarıyla. Yani? Daha çok yönlü ve daha büyük krizleri hazırlama ve krizleri önleyici araçları daha da azaltma yoluyla." ¹

Mevcut pazarların, eski pazarların dibine kadar sömürülmelerini her gün yaşıyoruz. Bu durumu, örneğin Yunanistan halkı bizden daha açık bir şekilde ifade edebilir.

Yeni pazarları fethetme; Kuzey Afrika ve özellikle de Ortadoğu'daki savaşlarla gerçekleştirilmek istenen budur. Ayrıca ABD ile Rusya ve ABD-Çin arasındaki anlaşmazlık tehlikeleri ile de.

Bu durumun nelere yol açabileceği ile ilgili olarak spekülasyonda bulunmak istemiyoruz, ben de speküle etmek istemiyorum. Ama sağın yükselişi ile ilgili hayati soruları da kendimize sormamız gerekiyor. Neden Almanya'da AfD, neden ABD'de Trump, neden Türkiye'de Erdoğan ve Fransa'da Le Pen'nin, Hollanda'da Wilders'in yükselişleri neden? Neden? Sağın yükselişinin nedeni nedir? Halkın bu aldanişı nerden geliyor? Buna Bertolt Brecht ile bir yanıt vermeye çalışacağım.

"Zamanımızın en büyük hakikati (ki bu hakikat daha görülmemiştir ve görülmemiş olduğu için diğer önemli hakikatler de görülemezler) şudur ki, kıtamız bir barbarlığa batmaktadır, zira üretim araçları üzerindeki mülkiyet ilişkileri güç kullanılarak elde tutulmaktadır." Burada aklıma iki cümle geliyor. Sayın Trump'ın, Sayın Trump gibi ve Erdoğanların neden Erdoğanlar gibi davrandıklarını anlamak için kafa yormak istemeyiz. Şu soruyu sormamız gerekiyor: Bunlar neden kendi sınıflarının sözde temsilcileriymiş gibi bu tarzda hareket ediyorlar?

1 Çevirmenin Notu: Manifesto çevirisi bu adresten alınmıştır: <https://www.marxists.org/turkce/m-e/1848/manifest/kpm.htm>

Brecht şöyle devam ediyor: “Eğer neden bu duruma düştüğümüz açıkça anlaşılıyorsa, içine battığımız durumun barbarlık olduğunu (ki gerçek budur) yazma cesareti göstermek neye yarar.” Ve ardından bu geliyor. “İşkencenin mülkiyet ilişkilerinin korunması için yapıldığını söylememiz gerekiyor. Ama elbette bunu söylediğimizde işkenceye karşı olan birçok arkadaşımızı da kaybetmiş oluyoruz çünkü bu arkadaşlarımız mülkiyet ilişkilerinin işkence olmadan da devam ettirilebileceğine inanıyor (ki bu doğru değildir). Ülkemizdeki barbarca durum hakkındaki hakikatleri söylemeliyiz. Yani bu durumu ortadan kaldıracak şeyin mülkiyet ilişkilerinin değiştirilmesinden geçtiğini.”

Düşünenler ve düşünülmeyenlerin ardından sorulması gereken ilk soru budur. Bireylerden gelen cevabı kolektife götürmek, ortak hareket etmek, bu, bence şu anda karşı karşıya kaldığımız soru bu. Sadece uğruna mücadele ettiğimiz cevap hakikate dönüşebilir.

Sonuç olarak daha da yüreklendirici bir alıntı yapacağım. Brecht ile hemfikrim: Zaman değişiyor artık.

*“İktidar sahiplerinin büyük planları nihayet son buluyor
Kafaları kesik horozlar gibi oradan oraya koşturuyorlar
Zaman değişiyor, gücün bir faydası yok artık.”*

Ve son olarak hepimizin bildiği dizeler:

*“Moldau nehrinin dibinde taşlar dolaşıyor
Prag’da üç imparator gömülü
Ne büyük olan büyük kalır ne de küçük olan küçük
Gece on iki saat, ardından yine güneş doğar.”*

Hepinize başarılı bir konferans diliyorum.
Geldiğiniz için tekrar teşekkürler!

Rolf Becker bir aktör ve sendikacıdır. Becker, 1979’da Nikaragua için yapılan ve yine 2012’deki Yunanistan’la dayanışma kampanyasında aktif bir biçimde yer aldı. 1999’da Yugoslavya NATO tarafından bombalandığında 1 hafta orada kaldı. İdam mahkûmu olan Mumia Abu Jamal’ı 2009 yılında ziyaret etti ve 2016 yılında Sur’da çatışmalar sürerken Diyarbakır(Amed)’a gitti.

0.2 Hamburg Rojbin Kadın Meclisi ve Hamburg Civaka Azad Meclisi

Hatice Kaya

Değerli misafirler, Hamburg Rojbin Kadın Meclisi adına sizleri selamlıyorum, hoş geldiniz diyorum. Ayrıca siz değerli konuklarımızı Hamburg'ta ağırlamaktan onur duyuyoruz. Konuşmama başlamadan önce Türkiye cezaevlerinde süren ve bugün itibari ile 59. gününe giren açlık grevi direnişini buradan selamlıyorum. Kalbimiz onlar için atıyor diyorum. Bu onurlu direnişe hep beraber ses olalım. Kürt halkı ve Kürt kadınları olarak birçok bedel ödeyerek buralara geldik ve hala ödemeye devam ediyoruz. Fakat bugün bu konferans da gösteriyor ki, biz Kürt halkı olarak tüm baskı ve asimilasyon politikalarına, yine soykırımlara karşı dimdik ayaktaız. Mücadelemiz büyüyerek ve evrenselleşerek devam ediyor. İşte bu evrenselliği, Önderliğimizin geliştirmiş olduğu demokratik, ekolojik ve kadın özgürlükçü toplum paradigması ile yakaladık. Ve bugün burada sizlerle bu paradigmayı tartışıyoruz. Özellikle ben bir kadın olarak, kendimi çok şanslı hissediyorum. Çünkü bu paradigma kadın eksenli bir paradigma ve mücadelemizin her aşamasında biz kadınlar varız.

Burada, yani Hamburg'ta kadın meclisleri olarak, Önderliğimizin paradigması ekseninde örgütlenmeye çalışıyoruz. Son olarak diyoruz ki, başta direnen Kürt kadınları olmak üzere, sistemin kadın katliamcı yüzüne asla boyun eğmeyeceğiz. Kadına karşı sürdürülen sistematik katliamlara ve içimizdeki geriliklere karşı mücadelemizi ve örgütlülüğümüzü yükselteceğiz. Önderliğimizin özgürlüğü biz kadınların özgürlüğüdür diyoruz.

Hepinize tekrardan hoş geldiniz diyorum, sizleri ağırlamaktan onur duyuyoruz.

Jin Jiyan Azadî! Bijî bijî Serok APO!

Abuzer Bilenler

Civaka Azad (Özgür Toplum) Hamburg Halk Meclisi adına hepinizi yürekten selamlıyorum ve hepinize hoş geldiniz diyorum.

Sevgili Misafirler, yaklaşık sekiz aydır bu konferansın hazırlıkları coşku ve ağır bir sorumluluk ile devam ediyor. Umuyoruz ki sizi karşılamamızdan mutlusunuzdur. Bugün burada toplanmamızı sağlayan Önder APO'nun fikir ve görüşleridir. Rojava'da onlarca enternasyonal şehit ve savaşçı, Önder APO'nun görüşleri etrafında toplandılar. Ancak Önder APO yıllardır İmralı Cezaevi'nde tutuluyor. Ağır bir tecrit altında yaşıyor. Halklar için direniyor. Bu sebeple diktatör Türk Devleti ve Erdoğan, Kürtler üzerindeki saldırılarını arttırarak, Önder APO ile görüşmeleri engelliyorlar. Bu nedenle biz Hamburg Halk Meclisi olarak bütün özgürlük ve barış isteyenlere, bütün demokratlara Önder APO'nun özgürlüğü için çalışmaları ve desteklerini büyütme çağrısını yapıyoruz. Umuyorum ki gelecek konferansa Önder APO'nun kendisi bizzat katılır ve düşünceleri yasal olarak tanınır.

Bir kez daha sizleri selamlıyorum, selam ve hürmetlerimi iletiyorum.
Yaşasın Başkan APO! Başarılar.

Hamburg Rojbin Kadın Meclisi ve Hamburg Civaka Azad Meclisi, eşbaşkanlar Hatice Kaya ve Abuzer Bilenler tarafından temsil edilmektedir. Avrupa'da ilk özgün kadın ve halk meclisleri Hamburg'da 2005'te kurulmuştur. Şu an Hamburg'da kadın ve halk olmak üzere, ikişer tane olan meclislerin toplumun günlük ihtiyaçları ile ilgilenen sekiz farklı komitesi bulunmaktadır.

0.3 Frank Adloff

Gerçek Ütopyalar

Değerli konferans katılımcıları,

Bugün sizi Hamburg Üniversitesi konferans salonunda ağırlamaktan büyük bir zevk ve onur duyuyorum. Adım Frank Adloff. Tabii bu kurumun ev sahibi olarak değil, bu üniversitenin Sosyo-Ekonomi Bölümü'nün sosyoloji profesörü olarak sizi ağırlıyorum.

Bu konferansın “Kapitalist Modernite” adlı konusunu tartışmak ve demokratik modernite biçiminde alternatifler aramak üniversitelerin ilgisini çekmelidir. Ve bence Hamburg Üniversitesi bunu yapmak için gerçekten iyi bir yer. Bu üniversite, misyonunda kozmopolitliğin ve hoşgörünün savunucusu olduğunu ve uluslararası iş birliğine bağlı olduğunu vurgulamıştır. Hamburg Üniversitesi “hümanist, demokratik ve adil bir toplumun gelişimine katkıda bulunma” amacını taşır ve kendini teori ile pratik arasında bir aracı olarak görür. Bunu yaparken sosyo-ekolojik ve ekonomik bakımdan sürdürülebilir gelişme ilkelerini kendisine rehber edinir. Ek olarak özellikle vurgulamak isterim ki, Hamburg Üniversitesi akademik senatosu, ASTA'nın (Almanya Öğrenci Temsilcileri Kurulu) “Bizim adımıza değil! - Kürdistan'da Barış için Bilim” adlı çağrısını onayladı. Çağrı Türk hükümetinin Kürt bölgelerinde yürüttüğü savaşa karşıdır ve bir barış hareketinden yanadır. Ayrıca akademik senato, Türkiye'deki bilim özgürlüğünün kısıtlanmasını şiddetle eleştirmektedir. Şu alıntıyı aktarmak istiyorum: “Akademik Senato, Hamburg Senatosu ve Federal Hükümeti, Türkiye'deki savaşa derhal son verilmesi ve bilim özgürlüğünün korunması konularında çalışmaya çağırır.”

Konferans yeri olarak Hamburg Üniversitesi'ni seçtiğiniz için çok mutluyum. Bence hepiniz, önümüzdeki günlerde yapılacak olan üniversitenin kültürel, sosyal ve politik felsefe tartışmalarına renk katacaksınız. Ve bana göre bilim insanları ile aktivistler arasında bir fikir alışverişinin olması son derece önemlidir. Çünkü pratikte yeni bir şey denemek isteyen insanlar

olmadan toplumsal bir değişim olamaz ve bu insanların eylemlerinin temellerinde teorik bir düşünce olmazsa, sürdürülebilir bir toplumsal değişim de olamaz.

Birkaç seneden beri, özellikle 2008'den beri kapitalizmin analiz ve eleştirileri konusunda yeniden depreşen bir ilgi gözlemliyoruz. Tabii ki bu ilgi özellikle sosyal ve kültürel bilimlerden geliyor. Kapitalizmin yerini neyin alabileceği sorusu dünya çapında geçmiştekinden çok daha yoğun bir biçimde tartışılıyor. Bu umut doğuruyor ve gerçekten de neo-liberal finansal kapitalizm sonuna yaklaşıyor. Ama şu anda gözlemleyebildiğimiz ve yaklaştırmakta olan şey bana göre katiyen sevindirici bir şey değil. Bazı insanlar, son yıllarda cinsiyet eşitliği ve azınlıklarla ilgilenen sözde ilerici ne

o-liberalizmin sonundan bahsediyorlar. Bazıları, şimdi yeni faşizmlerin ortaya çıktığını görüyor. En azından yakın tarihli bir yayında yazıldığı gibi, dünya çapında büyük bir gerilemeden söz edilebilir. Kuşkusuz çoklu krizlerin içindeyiz. Kapitalizmin krizi, demokrasilerin krizi, gezegenin talan edilmesinin neden olduğu kuşkusuz ekolojik kriz, toplumlar içindeki savaşlar, toplumlar arasındaki savaşlar, terörizm, açlık hala ortadan kalkmadı. Toplumsal eşitsizlikler (özellikle özel servet alanında) ise dünya çapında büyüyor. Sistemik vergi kaçakçılığı; sadece büyük şirketlerin ve zengin insanların yeni yayımlanmış Oxfam çalışmasını düşünün. Kapitalizm kendi tarihinde önceden çeşitli biçimler almıştır: Manchester Kapitalizmi gibi, Batı toplumlarında savaş sonrası onlarca yıl sosyal olarak sakinleşmiş kapitalizm gibi ve şimdi belki de Trump'ın liderliğinde otoriter-milliyetçi ve neo-liberal kapitalizm gibi. Ya da sadece günümüz Çin veya Rusya'daki kapitalist otoriterizmi düşünelim veya bu pazar günü yapılacak olan Erdoğan'ın anayasal referandumunu düşünelim. Kapitalizmi tüm evrelerinde birleştiren ve tüm evrelerde ortak olan şey şuydu: Neredeyse ücretsiz olan şeylere ve yeniden üretim için gerekli olan şeylere muhtaçtı. Söz konusu şeyler, bileşenleri şunlardır: Kolonyal ve post-kolonyal sömürü, kadınların sömürülmesi ve üçüncü olarak doğanın sömürülmesi.

Hamburg Üniversitesi'nin sürdürülebilirlik konusundaki görüşünü kısaca ele alalım: Sürdürülebilirlik aslında ne demektir? Yukarıda belirtilen krizler ve riskler esasında, çağdaş toplumların, hayatta kalmak için ihtiyaç duyulan kaynakların tükenmesi sorunuyla karşı karşıya kalmasından kaynaklanmaktadır. Bunlar ekosistemin doğal kaynaklarıdır, sosyal refahın ekonomik kaynaklarıdır ya da bakımın (care) ve dayanışmanın sosyal kaynaklarıdır. Bu nedenle sürdürülebilirlik kavramı her şeyden önce, gü-

nümüz ihtiyaçlarının, gelecek nesillerin ihtiyaçlarının tehlikeye atılmadan karşılanması şeklindeki ahlaki normu kapsamaktadır. Demek oluyor ki, bu bağlamda kapitalizm sürdürülebilir değildir ve olamaz da. Kapitalizm sadece alıcıdır, verici değildir. Nihayetinde sürdürülebilirlik kaynak tüketimi ve yeniden üretim arasında bir denge kurmaya çalışır ve gelecekteki gelişim fırsatlarının potansiyeline dayanır (eylem için olası gelecek fırsatlarının stoğu anlamında). Sürdürülebilirlik gibi bir düşünceye karşıt bir sosyal düşünce, kapanmadır, ya da daha doğrusu geleceğin kapanmasıdır. Bu şu anlama gelir; eğer sürdürülebilirlik fikrini ciddiye almak istiyorsak, post-kapitalist sürdürülebilir bir toplumun açık bir toplum olması gerekir. Henüz hiçbirimizin tahmin edemeyeceği gelişmelere kendini açık tutan bir toplum. Yani geleceğe açıklık, gelecek ufuklara açıklık. Bununla birlikte ne olacağı konusuna kafa yormamız gerektiğine inanıyorum. Somut ya da gerçek ütopyalar üzerine düşünmemiz gerekiyor. Fikrimce “imgeleri yasaklamanın”, yani demokratik, post-kapitalist bir modernitenin neye benzeyebileceği konusunda düşünmeyi katı bir biçimde reddetmenin bir manası yok. Dolayısıyla mesele sadece kapitalizmin ve mülkiyet ilişkilerinin üstesinden gelme meselesi değildir. Kapitalizmin yerini neyin alması gerektiği konusunda da bir fikre ihtiyacımız var. Ve bence bu noktada, ağırlıklı olarak kapitalizmi analiz etmeye çalışan ya da ardından ikinci adım olarak çok sık yapıldığı gibi çöküşü tahmin etmeye çalışan eski Marksist geleneklerle önemli bir fikir ayrılığı oluşuyor. Kapitalizmden sonra gelen dünya net şekilde kapitalizm lehine olmayı istemedi.

Bence gerçek ütopyalara ihtiyacımız var; bu, post-Marksist sosyolog Erik Olin Wright’ın bir kavramıdır. Wright, pozitif bir dönüşüm programından, kapitalizme alternatif bir görüşten bahseder. Fakat oraya nasıl ulaşılır? Wright’ın şu düşüncesine katılıyorum; iki klasik strateji tükenmiştir. Bunlar; devleti dönüştürme stratejisi ve radikal bir kırılma anlamında devrim stratejisidir.

Wright bunun yerine, kapitalizmin uygun alanları ve çatlakları içinde özgürlükçü alternatiflerin bugün oluşturulması ve ardından bu alanların genişletilmesi için mücadele edilmesi gerektiğini söyler. Dolayısıyla mesele şu anda uygulanabilecek veya geliştirilebilecek, ama gelecekteki dünyayı da öngören ve bizi bu yönde ilerleten pratiklerle ilgilidir. Böylesi bir proje dünya çapında birçok sivil toplum inisiyatifinde zaten icra edilebilen somut deneyimlere ihtiyaç duymaktadır. Amerikalı filozof John Dewey’in türettiği bir tabiri kullanarak söyleyeyim; böylesi bir proje demokratik deneysel-

ciliğin ruhuna ihtiyaç duymaktadır. Ve neyin savunulduğunu gösteren etkin-pozitif yol gösterici kavramlara ihtiyaç duymaktadır.

Şahsen büyülenmiş durumdayım. Şu ana kadar, ağırlıklı olarak Fince konuşan bilim insanlarının ve aydınlarının Birlikte Yaşamcılar (Konvivialistler) adlı serbest bir ağında yer aldım. Bu grup birkaç yıl önce, 2013'de kolektif bir metin yazdı. Birlikte Yaşama Manifestosu (Konvivialist Manifesto) adlı bu metin, kapitalist toplumların temel dönüşümünü savunur. Birlikte yaşamaya dair, konvivialiteye dair pozitif bir görüş oluşturmaya çalışır. Manifesto demokratikleşmeyle, her şeyden önce kapitalizmin büyüme paradigmasını terk etmekle ilgilidir. İnsanların kendileri arasındaki birlikte yaşam ve özellikle doğa ile birlikte yaşam üzerinedir. Temel olarak insanlığın farklı bir imgesi ile ilgilidir. Çünkü iktisat teorisinin bugüne kadar çoğunlukla iddia ettiği gibi biz sadece faydayı maksimize eden insanlar ya da iktisadi insanlar (homo economicus) değiliz. İnsanlar birbirleriyle karşılıklı bağımlılık içinde yaşıyor ve birbirlerini destekliyorlar. Fikrimce bu nedenle faydacı olmayan, anti-faydacı bir insan eylemi paradigması üzerinde çalışmak (dayanışmacı ekonomi ve hoşgeldiniz hareketi gibi somut projeler) bu tür bir dönüşüm stratejisinin bir parçasıdır ve bu elbette esasen bilimin görevidir. Amaç insanları ve insan olmayanları, yani yaşamlarında yaşamı bir bütün olarak tanıyan ve yaşamı sömürmeyen bir toplum olmalıdır.

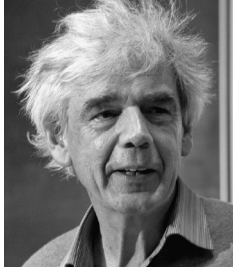
Dolayısıyla eğer şu anda yarının toplumu üzerine çalışıyorsak ve yaşam alanlarında başarılı bir birlikte yaşamı gerçekleştirmeye uğraşıyorsak, o zaman gelecek günler için, birlikte yaşam ruhuyla, öğretici bir tartışma, iyi ilişkiler ve üretken bir muhalefet diliyorum.

Çok teşekkür ederim.

Prof. Frank Adloff Hamburg Üniversitesi Sosyo-Ekonomi Bölümü'nde Sosyoloji profesörüdür. Onun çalışmaları 'armağan teorisi, sivil toplum, etkilenimler ve konvivializm' konularında yoğunlaşmaktadır.

0.4 John Holloway

Yalnız Değilsiniz

Günaydın. Aranızda olmak bir zevk ve onurdur. Havin'e ve diğer organizatörlere davetleri için çok teşekkürler.

Tabii ki gerçekten aranızda değilim. Binlerce kilometre uzaktaki Meksika'nın Puebla kentindeyim ve ayrıca bir hafta da erkenciyim, çünkü bugün 7 Nisan Cuma, yani 14 Nisan Cuma değil. Ama bu şekilde de olsa sizinle olmak bir zevk ve büyük bir onur.

Gelgelelim neden orada olduğum ya da tartışmalara neler katabileceğim konusunu düşünmeden edemiyorum. Bir masada rahat bir şekilde oturuyorum ama aklım ve hepimizin aklı savaşın ortasında hayatlarını tehlikeye atan, farklı bir dünya, herkesin onurunun karşılıklı olarak tanındığı bir dünya yaratmak için hayatlarını veren insanlarda... Bu gerçeklikten hareketle onların yaptığı şeye, mücadele ettiği şeye duyduğum hayranlıktan ve saygıdan sessizliğe bürünmek istiyorum. Kendimden geçmiş durumdayım.

Fakat sizden iki saat boyunca sessizce oturduğum bir videoyu izlemenizi isteyemem. Ne diyebilirim ki? Belki de diyebileceğim en önemli şey "Yalnız değilsiniz."

Acınızda yalnız değilsiniz. Kürdistan'da ya da Ortadoğu'nun herhangi bir yerinde yaşamak derin ve keskin bir acı olmalı, tasavvur bile edemiyorum. Tüm dünya, şu anda inşa edilen dünya acı üzerine kurulu. Ya da belki de "cefa" demeliyim, fakat "cefa" pasif kurbanlar olduğumuzu akla getirir ve benim söylemek istediğim şey bu değil. Saldırıya uğruyoruz, fakat bu bizi pasif kurbanlara dönüştürmüyor; bu bizim onurla, saldırıyı çok aşan bir onurla haykırmamızı sağlıyor. Yaşadığımız sadece IŞİD'in, Esad'ın ya da korkunç Türk hükümetinin saldırılarına uğrama durumu değildir; zulümlerinin arkasında bizi yok eden, dünyayı yok eden bir sistemin şiddeti var. Kapitalizm insanlığa sürekli bir saldırdır; yaşamlarımızla yapmak istediklerimize bir saldırdır, yaşam biçimimize bir saldırdır, milyonlarca insanın yeteneğini onun için günden güne tehlikeye attığı bir saldırdır. Kapitalizm

sadece insanlığa değil, diğer yaşam biçimlerinin tümüne, insanların yaptığı yıkıcı bir saldırıdır.

Öfkenizde yalnız değilsiniz. Bize karşı olan bu sistematik saldırganlık dünyası, aslında bir öfke dünyasıdır. Evlerimizin bazen bombalar, bazen kentsel gelişim buldozerleri, bazen toplulukları yok eden madencilik şirketlerinin işgali ya da gittikçe artan uyuşturucu çetelerinin işgalleri ile yok edilmesinin öfkesi veya milyonlarca insanın evinin bankaların mülkü haline getirilerek yok edilmesinin öfkesi... Öfke, çünkü işsiziz, sıklıkla öfke çünkü çalışıyoruz ve yaşamlarımızı diğerleri için kâr üretmeye adanarak harcıyoruz.

Kapitalizm kızgınlık üzerine kurulmuş bir sistemdir ve krizdeki kapitalizm büyüyen kızgınlığın bir sistemidir. Bu bizim kızgınlığımız, bizim öfkemiz, insanlığımızı inkâr eden bu toplumsal örgütlenme biçimine karşı öfke. Ancak alternatif görünmediğinde, farklı bir toplum perspektifi olmadığında, umut boğulduğunda bu öfke bizden uzaklaşıp korkunç bir şeye, acı bir şeye dönüşür. Yıkıcı, ırkçı olur ve duvarlar örer. Tüm dünyada olan şey budur; öfke bizim aleyhimize dönüyor. Belki de şunu dememiz gerekiyor: Hayır, bu öfke bizimdir. Öfkemizin çark etmesine ve aleyhimize dönmesine izin vermeyin. Muhtemelen bunu gerçekleştirmenin en iyi yolu, bizi yok eden sistemin mantığını kırabileceğimizi pratikte göstermektir. Bunu yapabiliriz ve Rojava'da, Chiapas'da ve ufak çapta diğer milyon yerde yapıyoruz. Dünyanın karanlık göğünde Rojava ışık saçıyor, Zapatistalar ışık saçıyor. Çünkü onlar/biz "ters" yönde yürüyoruz! Çünkü onlar/biz şimdi burada farklı bir dünya yaratıyoruz, insanlığın öfkesi için diğer kanalları açıyoruz!

Dünyayı değiştirme azminizde yalnız değilsiniz, çokları bize dünyanın değiştirilemeyeceğini söylese bile yalnız değilsiniz. Genellikle aşağı doğru kıvrılarak düşen bir uçaktaymışız ve çıkış yokmuş gibi görünür. Fakat bunu kabul edemeyiz. Kapitalizm hepimizi imha etmeden önce biz kapitalizmi yıkmalıyız. Nasıl yapılacağını bilmiyoruz, fakat devlet aracılığıyla olamayacağını tecrübe ederek ve derinlemesine düşünerek öğrendik. Rus Devrimi'nin 100. yıldönümünü ve katılan milyonlarca insanın kahramanca mücadelesini kutlamanın en iyi yolu şunu demektir; "Yapmayı denediğiniz şey için sizi seviyoruz ve saygı duyuyoruz, ama yanılıyordunuz: Bu devlet aracılığıyla yapılamazdı." Ve bunu bir kere söylediğimizde zaman değişir: Devrim gelecekte değildir, şimdidir. Şimdi "ters" yöne, sermayenin mantığına karşı yürüyerek, kendi yolumuzu arayarak, üstlerine yürüyüp kendi yollarımızı yaratarak, asla bir model yaratmayarak ya da bir modeli izlemeyerek, hep deneyerek, hiçbir dogma yaratmayarak, her zaman yaptığımız

şeyin çok önemli olduğunu fakat yeterli olmadığını bilerek dünyalar yaratıyoruz. Bu karanlık gece yürüyüşünde gökyüzünü umudun parlak renkleri ile aydınlatan havai fişekler çok önemlidir. Rojava böylesi bir parlak havai fişektir. Ben ve biz, onu yaratmak için şu veya bu şekilde savaşan herkese teşekkür ediyoruz.

Ve şimdi en başta yapmam gereken şeyi yapacağım; Puebla'dan en içten selamlarımı gönderiyorum. Havin'e, arkadaşlarım Azize, Dawn ve Lars'a, Reimar, Raúl, Silke ve David'e ve herkese teşekkürlerimi gönderiyorum.

Ve saygı ve hayranlıktan sessizliğe bürünüyorum...

Prof. John Holloway Meksika-Puebla Benemérita Otonom Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Enstitüsü misafir sosyoloji profesörü ve Güney Afrika Rodos Üniversitesi'nde fahri misafir profesördür. Marksist teori, Zapatista Hareketi ve yeni anti-kapitalist mücadele formları üzerine çalışmaları yayınlanmıştır. İktidar Olmadan Dünyayı Değiştirmek (İletişim Yayınları, 2003) ve Kapitalizmde Çatlaklar Yaratmak (Otonom Yayınları , 2011) adlı kitapları uluslararası tartışma ortamı yaratmış ve 11 farklı dile çevrilmiştir.

0.5 Ekojin Mektubu

Direnış, İsyân ve Yeninin İnşası Konferansı'na...

Bizler, Ekojin Kooperatifleri'nden, Ekojin Amed Kooperatifi olarak, bu yıl üçüncüsü düzenlenen 'Kapitalist Moderniteye Meydan Okumak Konferansı'nı, konferans katılımcılarını ve delegasyonu saygıyla selamlıyoruz; başarılar diliyoruz.

Ekojin Kooperatifleri, bundan 4 yıl önce, kendi alternatif, anti-kapitalist ve anti-patriarkal ekonomilerini yaratmak isteyen kadınların, Kongreya Jinên Azad (KJA) ekonomi komite ve komisyonlarının, DBP'li yerel yönetim kadın birimlerinin biraraya gelerek ortak bir temelde örgütlediği; Bakurê Kurdistan'da (Kuzey Kurdistan) faaliyet gösteren kadın kooperatifleri ağıdır. Temel ilkesi kadınların özneleştiği ve özgürleştiği ekolojik, demokratik, geçimlik, dayanışmacı ve toplumsal bir ekonomiyi örgütlemektir. Geçtiğimiz 4 yıllık süreç, pek çok kadının ilk kez "ekonomi nedir" sorusuna cevap aradığı, tartıştığı ve "Kadın için nasıl bir ekonomi?" sorusuna cevabı, Ekojin Kooperatifleri'ni inşa ederek verdiği zorlu bir süreçti. Bu zorlu süreç, Kürt Kadın Hareketi'nin yıllardır sürdürdüğü mücadele, deneyim ve birikimlerinin üzerinde yükselirken, aynı zamanda kadın hareketini, ilk kez alternatif ve özgün kadın ekonomi deneyimleri gerçekleştirerek de zenginleştirmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Devleti ve Kürt Halk Önderi Abdullah Öcalan arasında süren dialog sürecinde oluşmaya başlayan bu deneyimler, savaşın ve siyasi soykırım operasyonlarının yeniden devreye girmesi ve özellikle bölge belediyelerine atanan kayyumların kadın çalışmalarına yönelik uygulamaları ile bitirilmek, boşa çıkarılmak istenmektedir. Biz biliyoruz ki, her alanda kadınlara yönelik süren bu saldırı, kadınların başarmış olduklarına ve olacaklarına yönelik bir saldırıdır. Ataerkil devlet sisteminin bilinçli, örgütlü ve eylemsel iradeye sahip, özne kadından korkmasının ifadesidir. Bunu bilmek, mücadeleyle olan bağımızı güçlendirmektedir.

Bu doğrultuda, biz kadınlar tüm bu saldırılar altında üretmeye, var etmeye, kooperatiflerimizi ayakta tutmaya ve özgür bir yaşam için ekonomik

öz yönetimimizi kurmaya devam ediyoruz. Bilmenizi isteriz ki, bu süreçte göstereceğiniz her türlü dayanışma bizi güçlendirecektir. Orada olup tartışmaların bir parçası olmayı dilerdik, ancak orada olamamayı, konferans çantalarını üreterek, size emeğimizin ve çabamızın bir karşılığını yollayarak telafi etmeye çalıştık. Ayrıca rengârenk keselerde, size kadından yana başka bir dünya umutlarımızı, direncimizi ve selamlarımızı armağan ediyoruz...

Dayanışma ve yoldaşça duygularımızla...

0.6 Havin Güneşer

Açılış Konuşması: Farkına Varmak

Aydınlanmak belli bir şeyle, herhangi bir şeyle ilgili hakikatin farkına varmaktır. Öte yandan hakikat bir mücadele olmadan elde edilebilecek bir şey değildir. Hakikat sadece bir gerçeklik değildir, uyandırılan bir gerçekliktir. Hakikati olmayan bir gerçeklik, uyuyan bir gerçekliktir. Ve böyle bir gerçeklik kimseye sorun yaratmaz. Hakikat ise bu uyuyan gerçekliğin uyanışıdır. Bu da hakikat mücadelesini komplike kılar ve zorlaştırır, ama imkansız kılmaz.

Buna karşılık içinden geçtiğimiz tarihsel anın değeri muazzamdır, aksine inanmamızı isteseler de... Bu uğurda görülmemiş bir devlet şiddeti ve terör kullanılır, böylece bu tarihsel anı en iyi şekilde değerlendiremeyebiliriz. Bu aynı zamanda hem yeni ve farklı yöntemler, hem de hakikatin inşası açısından entelektüel olarak üretken zamanlardır.

Bugünkü pratik sorumluluklarımızdan biri, özgürlük ve eşitlik ideallerimizi toplumsal yapılar şeklinde inşa ederek, bu ideallerimizin gerçekleşmesini sağlamaktır. Bunu elde etmek için seçilen yolun bilimsel önemini ve özgürlüğü kazanma iradesinin gücünü kavramamız gerekir. Bu noktada Öcalan'dan bir alıntı yapmak durumundayım, şöyle diyor Öcalan: "Hakikat aşkının özgür yaşamın tek garantisi olduğu bir döneme geldik. O zaman özdeyişimiz şudur; 'Hakikat aşktır, aşk özgür yaşamdır!' Dolayısıyla özgür bir yaşam (hem hakikati elde etme yöntemi, hem de hakikat rejimidir) aşkıyla dolmamışsak, o zaman ne gerekli bilgiyi elde edebiliriz, ne de yeni yerleşkeler yaratıp arzu edilen toplumsal dünyamızı kurabiliriz."

Değerli Arkadaşlar, Hevalno;

Hepinizi "Kapitalist Moderniteye Meydan Okuma" adıyla düzenlediğimiz bu III. konferansta karşılamaktan mutluluk ve onur duyuyorum. Bugün burada ne Erdoğan, ne de Trump hakkında konuşacağız (çünkü onlar, karşısında mücadele ettiğimiz hakikat rejiminin önemsiz ve geçici

yüzleridir), bugün burada konuşacağımız şey direnip isyan ederken yeniye nasıl inşa edeceğimizdir.

2010'da tartışmalarımıza başladığımızda aklımızda bazı genel ve belirsiz fikirler vardı. Bu tartışmaları Kürt Özgürlük Hareketi içinde ve özellikle de Abdullah Öcalan ile paylaşmak istedik. Çünkü tartışmaların hakikat arayışına evrensel bakış açıları sunduğu inancındaydık. İkinci olarak, hareketlerin, entelektüellerin, aktivistlerin, feministlerin ve alternatif teori ve pratiğe sahip herkesin biraraya gelmesi, diyalog, ağ oluşturma ve fikir alışverişinde bulunmayı güçlendirmesi gereken bir platforma ihtiyaç olduğunu hissettik.

İnsanlık tarihindeki böylesi bir geçiş döneminde, bunun hem giderek daha önemli, hem de gerekli olduğu kanıtlanıyor. 2012'de ilk konferansımıza başladığımızda kapitalist modernitenin yapısal bir değişimden geçtiğini ve böyle bir değişimin sonucunun ille de daha olumlu ve ilerici olmayacağını vurgulamıştık. Mücadelelerimiz, sonucu belirleyecek. Burada yapılan tartışmalarla bu sonuca katkıda bulunmak istedik.

2012'de demokratik özerklik gibi kavramları tartışmalara açtık. 2015'de Rojava'daki gelişmelerin etkisiyle ikinci konferansımıza çok büyük bir ilgi vardı. Demokratik modernite, demokratik konfederalizm tanıtıldı. İkinci konferansta daha çok alternatif ekonomi ve kadınların özgürlüğü hakkında konuştuk. Çünkü bunların demokratik modernitenin çok önemli şartları olduğu görüldü.

Tıpkı triskele (üçlü sarmal) sembolümüzün belirttiği gibi gelişmeye açık süreçlere inandık. Zira hiçbir şey diğerinden bağımsız değildir, nitekim konferansı bu şekilde ele aldık. Her konferansta hazırlık dönemi giderek daha çok bir sürece dönüştü (bir öncekinden daha fazla). Konferansın tartışmalarına katılan bizler ise, yol alırken öğrendik. Ne yapacağımız konusunda yerleşmiş fikirlerimiz yoktu. Konferansın bilgi ve deneyimlerimizin biraraya gelip bizi yeni sonuçlara ve dolayısıyla Haziran 2016'dan beri daha çok faaliyete götürdüğü gerçekten dinamik bir süreç olmasını istedik.

Geçmiş konferansların sadece güçlü yanlarını değil, zayıf yönlerini ve işlerin nasıl daha iyi yapılacağını tartıştık. Bu amaçla pek çok farklı insan ve örgütle bir araya geldik, gerçekten neye ihtiyacımız olduğunu tartıştık. Zamanın en acil ihtiyacının örgütlenmek ve dayanışmak olduğu sonucuna vardık. Nitekim programı buna göre oluşturmaya çalıştık. Bu konferansta önceden kapsamlı biçimde ele aldığımız konuları tartışmakla birlikte, önceki konferanslarda biraz konuşulmuş ya da hiç konuşulmamış konuları da tartışacağız.

Var gibi görünen hiyerarşiyi dağıtmak için önceki konferansta sunduğumuz Sunum Çağrısı mükemmel bir fikirdi. Çünkü çok fazla harika insan tanıdık ve hiç tanımadığımız kişilere görüşlerini sunma fırsatı verdik. Tartışmaları teşvik etmek ve kolaylaştırmak istiyoruz, bunun bu amaca hizmet ettiğini gördük.

Konferanslarımızın iki zayıf noktasını tespit ettik: Birincisi; tartışmalara katılma konusunda herkes için yeterli zaman yoktu. Temmuz 2016'dan beri yürüttüğümüz tartışmada bunu aşmanın yollarını aradık. Bu nedenle bu konferansımızda atölyelerimiz var ve bu atölyelerin çoğunda, yarın öğle yemeğinden sonra konular ve sorunlar derinlemesine tartışılabilir. Bu tartışmalar için üç saatten fazla zamanımız var.

İkinci mesele; eğitim, yeninin inşasında aydınların görevi, jineoloji gibi hayati önem taşıyan konuları ve diğer tüm sorunları tartışmak ve ortak tartışmalarda ilerlemek için bir yol bulmayı istedik. Bu amaçla çalışma gruplarını tasarladık. Bu gruplar önemlidir ve belirlenen alanlarda tam olarak neler yapılabileceğini araştırma amacını özellikle taşımaktadırlar. Bir alternatifi inşa etmeye çalışan insanları, kadınları ve gençliği destekleyebilmek için bilgi ve deneyimlerimizi nasıl bir araya getirebiliriz? Bu sorudan hareketle konferansımızın bu bağlamda pratik sonuçlar üretebileceğini düşündük. Bu çalışma gruplarının ortaya çıkaracakları düşünceler, hepimiz için bu konferansları amacına daha uygun hale getirecektir.

Bu çalışmaya katkıda bulunan çok fazla insan var, nereden başlayacağımı bilmiyorum. Genellikle onların hakkı verilmediğinden, maddi ve manevi emeği, hizmeti ve bu konferansın yapımına dâhil olan her şeyi size göstermeye karar verdik. Dışarıda tüm bunları anlatan posterleri göreceksiniz. Ama yine de; birbirimizi anlamamızı, hissetmemizi ve bağlarımızı güçlendirmek için iletişim kurmamızı sağlayarak muazzam bir iş yapacak olan çevirmenlere, bize evlerini açan insanlara, örgütsel işlerin birçoğunu yapanlara, yemek ve kahve yapan kolektiflere, konuşmacılara, hepinize; her şeyi bir kenara bırakmaya karar verip yaşamımızda en fazla önem taşıyan şeyleri, özgürlüğümüzü ve onu nasıl kazanacağımızı konuşmaya gelen hepimize teşekkür etmek istiyorum.

Bu konferansın başarılı olacağını biliyoruz. Sadece elimizden geldiğince her şeyi hazırladığımız için değil, aynı zamanda tüm bu hazırlık sizin bilginiz, düşünceniz ve katılımınızla birleştiğinde, gıyabınızda öngördüğümüz şeyden çok daha fazlası ortaya çıkacağı için başarılı olacaktır.

Son konferansta hepimizin andığı bir insanla ilgili, Abdullah Öcalan ile ilgili birkaç şey söyleyerek sözlerimi tamamlayacağım. O, tartışacağımız tüm konular hakkında sadece yazmakla kalmayıp, onlara göre hareket eden biridir. Ağırlaştırılmış izolasyon koşulları altındadır ve Nisan 2015'ten beri kendisinden haber alamıyoruz. Öcalan'a uygulanan yenilenmiş sınırsız izolasyon ile tüm Kürdistan ve Türkiye ağır bir baskı altına alındı. Amma velakin ne o, ne de Kürt halkı kurban değildir, hakikati arayan, uyuyan gerçekliği uyandırmaya cesaret eden özgürlük savaşçılarıdır.

Havin Güneşer mühendis ve kadın hakları aktivistidir. Uluslararası "Abdullah Öcalan'a Özgürlük - Kürdistan'da Barış İnisiyatifi"nin sözcülerinden ve Öcalan'ın birçok kitabının çevirmenidir.

0.7 Asrın Hukuk Bürosu

Özgür Toplum, Özgür İnsan ve Özgür İnsanlık

“Demokratik Modernite’yi Açığa Çıkarmak–Direniş, İsyan ve Yeninin İnşası” alt başlıklarıyla düzenlenen “Kapitalist Modernite’ye Meydan Okumak III. Konferansı”nın, düzenlenmesinde emeği geçenleri ve tüm katılımcıları, Sayın Abdullah Öcalan’ın vekilliğini üstlenen Asrın Hukuk Bürosu olarak saygı ile selamlıyoruz...

Bu selamlamayı, daha önceki diğer konferanslarda olduğu gibi bizzat Sayın Öcalan tarafından kaleme alınmış bir giriş ve selamlama konuşmasıyla yapmak isterdik. Maalesef hukuki ilke ve ahlaki değerlerin ayaklar altına alınarak müvekkilimize uygulanan mutlak tecrit dolayısıyla bunu gerçekleştiremiyoruz. 11 Eylül 2016 tarihinde kardeşi Mehmet Öcalan ile yapmış olduğu görüşmeden itibaren kendisinden hiçbir şekilde haber alamıyor ve kendisiyle iletişim kuramıyoruz. 11 Eylül 2016’da gerçekleşen bu görüşme de, 5 Nisan 2015 tarihindeki son heyet görüşmesinden sonra gerçekleşen ilk ve son görüşmedir. Bu görüşme de konjoktürel olup, Kürt halkının ve demokratik kamuoyunun 15 Temmuz “darbe girişimi” sonrası Sayın Öcalan’ın hayatından endişe edip yoğun olarak kaygılarını dile getirmesi ve demokratik siyaset kurumları, ailesi ve avukatlarından çeşitli temsilcilerin açlık grevine girmesi sonucu gerçekleşebilmiştir. Bu görüşme bile tek başına müvekkilimizin hukuki haklarının politik eğilime ne kadar kurban edildiği konusunda çarpıcı bir örnektir. Sayın Öcalan’ın hukuki durumunu tartışıp gerekli haklarını kullanarak işlemlerini yürüteceği biz avukatları ile de, 27 Temmuz 2011 tarihinden itibaren görüşmesine imkân verilmemektedir.

Var olan bu hukuksuzluğun temel nedeni hiç kuşkusuz Sayın Öcalan’ın bir yandan Kürt halkı için bir kurtuluş ve özgürlük umudu olması, diğer yandan siz değerli konferans bileşenlerinin de takdir edip üzerine yoğunlaştığı üzere, Kapitalist Modernite’ye karşı Demokratik Modernite’yi önermesi ve Demokratik Uygarlığın gerçekleşmesini mümkün kılacak pratik politik koşulları ortaya çıkarmış olmasıdır.

Nitekim her geçen gün etkisini daha da büyüten ve hissettiren Kürdistan ve Ortadoğu Devrimi, bu durumun en belirgin örneğidir. İmralı mutlak

tecriti, yer yer “tabutluk” a benzetilmesinin yanısıra bedeni çürüten iklimsel etkisi ve zihinlerdeki yıpratıcılığıyla “İmralı kayalıklarına çivilenme” olarak tasvir edilebilir. Gelecekte kavmini felaketlerden kurtaracak Hz. Yusuf misali, kuyuya atılma olarak da nitelendirilen İmralı tecrit koşulları, bugün çokça sosyal bilimci, aydın veya siyasetçinin de kabul ettiği üzere adeta bir iğne deliği ucunda beliren umut ışığının tüm coğrafyayı aydınlatacak bir güneş niteliğinde “Demokratik Uygarlık Manifestosu’nun” ortaya çıkmasına engel olamamıştır.

Bizler de Sayın Öcalan’a yönelik tecritin ağırlaştırıldığı ve iletişimin imkânsızlaştığı bu koşullarda gerçekleştirilen ve yine müvekkilimizin kendi ifadesiyle Demokratik Modernite’nin entelektüel devriminin önemli bir tartışması niteliğinde de olan bu değerli konferansın, ileride bizzat Sayın Öcalan tarafından yapılacak selamlama ve açılış konuşmasıyla “özgür bir coğrafyada” gerçekleşmesi umudunu taşıyoruz. Bize ayrılan bölümde sunumumuzu, Sayın Öcalan tarafından kaleme alınan savunmalardan, konferansın konusu, amacı ve ruhuna uygun olarak kısa kesitler paylaşarak yapacağız...

Öncelikle ifade etmek gerekir ki, hukuken “savunmalar” olarak ifade edilen metinler, Kürdistan ve Ortadoğu’da Kapitalist Modernite’ye alternatif olarak açığa çıkan, aynı zamanda konferansa da konu olan Demokratik Modernite’nin ahlaki, politik düşünsel metinleridir. Söz konusu savunmaların tarihsel gelişimi ve isimlendirilmeleri bu konuda oldukça aydınlatıcıdır.

Sayın Öcalan ilk olarak 9 Ekim 1998-15 Şubat 1999 tarihli Uluslararası Komplosu’yla amaçlanan çıkışsız ve çözümsüz Kürt-Türk çatışması yaratma planına, demokratik çözüm ve barış çizgisini stratejik düzeyde formüle eden ‘Kürt Sorunu’nda Demokratik Çözüm Bildirgesi’ ve ‘Kürt Sorunu’nda Çözüm ve Çözümsüzlük İkilemi’ başlıklı savunmaları ile cevap vermiştir. Ardından ‘Özgür İnsan Savunması’ (Atina Savunması) ve ‘Çağdaş İbrahimi Hareketiz’ (Urfa Savunması) savunmalarını kaleme alan Sayın Öcalan, daha sonra kendisinin de ifade ettiği üzere ilk kapsamlı değerlendirmesi olan ‘Sümer Rahip Devleti’nden Demokratik Cumhuriyet’e Doğru’ adlı savunmasını yazmıştır. Daha sonra ikinci büyük savunması olan ve öncesinde açıkladığı hususları daha da derinleştirip sistematize ettiği ‘Bir Halkı Savunmak’ isimli savunmasını sunar. Son olarak da sırasıyla birinci ciltte ‘Uygarlık (Maskeli Tanrılar ve Örtük Krallar Çağı)’, ikinci ciltte ‘Kapitalist Uygarlık (Maskesiz Tanrılar ve Çıplak Krallar Çağı)’, üçüncü ciltte ‘Özgürlük Sosyolojisi Üzerine’, dördüncü ciltte ‘Ortadoğu’da Uygarlık Krizi ve

Demokratik Uygarlık Çözümü', beşinci ciltte 'Kürt Sorunu ve Demokratik Ulus Çözümü' olmak üzere toplamda beş ciltlik 'Demokratik Uygarlık Manifestosu-Kapitalist Modernitenin Aşılması Sorunları ve Demokratik Modernite' başlığı altındaki savunmalarını paylaşmıştır. Tüm bu savunmalarını tek kişilik hücrelerinde, mutlak yalnızlık ve tecrit koşullarında ve yanında yardımcı kaynaklar bulunmasına izin verilmeden hazırlamıştır. Öyle ki, kimi zaman ve özellikle son beş ciltlik çalışmasının taslağını oluştururken, kendisine hücre cezası verilmiştir. Hücre cezası aldığı günlerde yanında kâğıt-kalem bulundurmasına bile izin verilmediğinden, savunmalarının taslağını hep zihninde oluşturmak zorunda kalmıştır. Böylesine koşullarda ortaya çıkan savunmaları, el yazmasıyla yazılmış olup, toplamda on bin sayfayı geçmektedir.

Sayın Öcalan tüm bu savunmalarını, Uluslararası Komplo ile başlayan İmralı sürecini "yargılanan" sıfatıyla ifade veren değil, muhatap olduğu Kapitalist Modernite'yi "yargılayan" olarak ortaya koymuştur. Sayın Öcalan savunmalarını, Kapitalist Modernite'nin tüm kurumlarına karşıtlık temelinde ve aynı zamanda kendisini sorumlu gördüğü başta Kürt halkı olmak üzere, birlikte yaşadığı diğer halklar; Demokratik Uygarlık ve "hakikati âdetâ suya hasret topraklar gibi arayan" tüm toplumlar adına ele almıştır. Yine savunmalarını, birçok değerli düşünce ve inanç akımı, tarihsel önderlikler, bilimsel, felsefi ve siyasi kişiliklerden sonuçlar çıkararak kaleme almış ve son tahlilde tarihin derinliklerinden süzülüp gelen "Demokratik Uygarlık Manifestosu" olarak nitelendirmiştir.

Bizler avukatları olarak yaklaşık altı yıldır kendisiyle görüşmemekteyiz. Ancak tüm zorluklara rağmen bir avukatın müvekkilinin haklarını her platformda savunmak ilkesini de önemsiyoruz. Bugün, müvekkilimizin dış dünya ile tüm bağlantıları koparılmış olabilir. Ancak elimizde günümüze ışık tutacak savunmaları mevcut. Konferansa "Özgür insan ve özgür toplum savunması" olarak nitelendirdiğimiz bu savunmalarından kesitler sunmayı da bir avukatlık görevi olarak görmekteyiz. Sayın Öcalan'ın çeşitli savunmalarında yer alan bir kısım ilgili görüş ve değerlendirmelerine dair derlememiz kısaca şu şekildedir:

"Savunmalarım ile ilgili Sokrates ve Zerdüşt'ten iki yorum aktarmak isterim. Bilindiği üzere Sokrates'in sıkça kullandığı deyim "Kendini bil" idi. Bu anlamda kendini bilmek, tüm zamanı ve evreni bilmekle özdeşdir. Sokrates ayrıca ünlü savunmasında inkâr ettiği iddia edilen Atina tanrılarından değil, kendisine zaman zaman gelen ilham perilerinden, 'daimonlar'dan

bahsetmişti. Bu, sezgi ve iç yoğunlaşmayla kendini bilme oluyor. Bir nevi peygamber tarzı öğrenme ve haber vermedir. Bunun putperestlikten daha ileri bir öğrenme tarzı olduğu açıktır. Benim sezgi gücümün veya ‘daimonlar’ımın bana yönelik “ne ararsan kendinde bul” uyarısını aldıktan sonra, bu satırlara böyle yüklenmekten kendimi alıkoyamadım.

Zerdüşt’ün yorumu daha etkileyiciydi. Rivayet edilir ki, Zerdüşt, çok tutkunu olduğu Zağros dağlarında güneş tüm parlaklığı ile doğarken bir ses duyar. O sese şöyle bağırır: “Söyle, sen kimsin?” Tanrıyla böyle karşılaşp hesaplaştığı biçiminde bir yorumdur bu. Ben ise, Onun binlerce yıl Zağros halkının özgürlüğüne yöneltmiş bir tehdit olan Sümerik tanrı-kralların varlığı ile ilgili bir hesaplaşmaya giriştiği kanısındayım. Bir nevi uygarlığın kendisi olan bu tanrı-kralların kutsallığını sorgulayıp, Zerdüsti ahlâk devrimini gerçekleştirir. Aydınlık-karanlık, iyilik-kötülük ikilemi biçimindeki devrimdir bu.

Kesinlikle kendimle ilgili abartmalardan nefret ederim. Bütün sadeliğimle anlaşılacak ve dost olmak benim için bir tutkudur. Gün geçtikçe daha iyi anladım ki, yaşamı tüm sadeliği içinde bir dostluk töreni-şöleni olarak tutkuyla karşılayan kişiliğim, üzerime kim geldiyse karşı çıktı. Üzerime geldiklerinde kendilerini sorgulamam biraz Zerdüştvari idi: “Siz kimsiniz?” Demek ki bu satırlar bir yandan kendimi bilmemle öğrendiklerimi diğer yandan üzerime gelenleri “Siz kimsiniz?” sorgulamaları ile oluşan bilinç birikimimi yansıtıyor.

Hem kendimi hem de binbir kılıklı uygarlık kutsallarını çözümlemek, zor koşulların da çözülmesi anlamına geliyor. Uygarlık kutsalları, hiçbir ahlaki ve politik sınır tanımadan üzerimden geçmeye çalışırken, bu satırlarla kendilerini sorgulamam, beni tutkulu bir şölen havası içinde kişiliğim, geleneklerim, halkım, bölgem, insanlığım ve evrenimle tanıştırdı. Tanışmak farkında olmaktır. Bu ise yaşamı olanca zenginliği içinde korkusuzca yaşamak ve güçlü savunmaktır!

Kendimi tanıdığım dan beri kuşku, yakamı hiç bırakmadı, âdeta bir he-yulâ gibi beni takip etti. Bu kuşkuculuk, bazen hastalık halini alırdı. Bazı dogmatik inançlarım sarsılınca, kendimi en zayıf anımda hissettim. Yaşamın en iddiasız konumuna düşme söz konusuydu. Ciddi hiçbir savunusu yapılamayacak konularda bile kendini hissettiren bu kuşkuculuğun, kişiliğime en önemli katkısı, belki de ‘hâkikati’ kolayca bulamayacağıma dair verdiği dersi. Güdülerime dek her şeyi sorunsallaştırmamın, bana, Ortadoğu toplum geleneğinde halen çok güçlü olan dogmatik düşünce tarzından kopuş yapma

gücünü kazandırdığı kanısındayım. Avrupa merkezli hegemonik düşünce tarzının, son tahlilde hem modernizmin dogmatik pozitivizminde hem de postmodernist düşünce sisteminde halen etkili olması, konunun önemini göstermektedir. Doğu'nun inanç temelli düşünce yeteneği ile Batı'nın sorgulayıcı temelli düşünce gücünü mukayese ederek, yerimi belirlemeye çalıştım. Ancak her iki yanda da kendime yer bulamadım. Düşüncem böyle olunca, doğal olarak yaşamımla bunlar arasındaki kopukluk da gün geçtikçe derinleşti.

Benim durumum daha çok 'kaçmanın ecele faydası yoktur' deyişinde anlamını bulabilir. 'Kapitalist modernite'den kaçıyordum. Ama bu kaçış, onun elinden kurtulmama yetmiyordu. Dolayısıyla elinde ölmektense alternatifini denemeyi çok daha gerçekçi ve cesurca buldum. Böylelikle ne Nietzsche gibi doğruyu söylemekle yetindim, ne Michel Foucault gibi insanlık olarak ölümümü ilan etmeye razı oldum; ne Adorno gibi kaderci, küskün biri olarak 'başta gelen çekilir' dedim, ne de Andre Gunder Frank gibi 'farklılık içinde birlik arama' sloganına sığınmayı yeterli buldum. Hatta I. Wallerstein'in tersine entelektüel, ahlaki (etik) ve politik görevlerin önemini belirlemenin yeterli olduğuna da inanmadım. Şüphesiz bu düşün ve erdem insanları denememe önemli katkılarda bulunmuşlar ve cesaret vermişlerdir. Fakat belirleyici olan 'yanlış hayat doğru yaşanmaz' sözünün benim için söz konusu edilemeyeceğidir. Çünkü bu söze göre bir yaşamım hiç olmadı. Çok koştum ama kapitalist modern hayatı yakalamaya ne gücüm, ne de inancım yetti. Daha yakıcı olanı ise, bende başkaldıran insanın, 'bizi satma, ne ararsan kendinde bul' demesiydi. Başkaldırılarımı yazıyorum.

İlk büyük savunmam olan 'Sümer Rahip Devleti'nden Demokratik Uygarlığa' adlı çalışmamı fazla model çalışması yapmadan, hatta bunun farkında bile olmadan sunmak durumunda kaldım. Bu savunmamı fazla inceleme imkânı bulmadan aceleyle hazırlamıştım. Bir model geliştirme iddiasında da değildim. Toplumsal gerçekliğe ilişkin irticalen sahip olduğum bir tarzı, yazıya dökmüştüm. Daha sonraları Murray Bookchin, Immanuel Wallerstein, Fernand Braudel başta olmak üzere, bazı önemli sosyologların yaklaşım modellerini inceleme fırsatım doğdu. Ayrıca Nietzsche, Michel Foucault ve diğer bazı filozofları da özce kavırıyordum. Bunların içinde en önemlisi, birçok düşünürün görüşlerini 'Dünya Sistemi' adlı eserinde derleyip sunan Andre Gunder Frank'tı. Adını bile bilmediğim bu düşünürün derlemesini, savunmamın en iddialı savunusu olarak değerlendirmekte gecikmedim. Birçok düşünürün son dönemde bazı incelemelerinde benzer

yaklaşımlar sunmaları, beni kendi model çalışmam üzerinde daha fazla yoğunlaşmaya itti.

Bir kez daha belirtmeliyim ki, benim sosyal bilim yaklaşımım, çok sınırlı da olsa sözünü ettiğim bu önemli düşünürlerden etkilense ve bahsetmediğim çok sayıda başka düşünürün görüşlerinden benzer etkiler taşısa da kendine özgü boyutlar ihtiva etmektedir. 'Bir Halkı Savunmak' adlı ikinci büyük savunmamda açıkladığım hususları daha da derinleştirip sistematize ettiğim kanısındayım. Bu kanımın temelinde şu husus yatmaktadır: Bana göre mevcut epistemolojiler, iktidar aygıtlarının bir parçası olmaktan kurtulamamışlardır. İradeleri hilafına bu böyledir. Fakat eleştirmek yetmeyecekti. Eleştirdiklerimin yerine ne koymalıydım? Önem taşıyan soru buydu. Üzerinde sürekli yoğunlaştığım soru da bu oldu.

Demokratik Uygarlık seçeneğinin, görünüşte çok basit olmasına rağmen, yeni bir adlandırma yapıp uygun karşılanana kadar aynı ad altında sistematik bir yaklaşım modeli olarak sunulması bana çok gerekli ve çözümlayici görünmektedir. Her şeyden önce bu seçenek, merkezî dünya uygarlık sistemine alternatif bir sistem önermektedir. Demokratik Uygarlık, sadece günümüz ve gelecek için bir ütopya değildir; Tarihsel-Toplumsal daha somut yorumu için de son derece gerekli ve açıklayıcı görünmektedir. Günümüzde yaşanan tüm toplumsal sorunların altında mevcut Merkezî Uygarlık Sistemi'nin yattığı gayet iyi açıktır. Bu sistemin yarattığı kaostan çıkışın da ancak köklü Tarihsel-Toplumsal kaynaklara bağlanmış ve günceli bu kaynakların mevcut hali olarak çözümleyen bir yaklaşımla gerçekleşeceğini, geleceğin de ancak bu temelde Merkezi Dünya Demokratik Uygarlık Sistemi ile sağlanabileceğini iddia ediyoruz.

Tanımı gereği Demokratik Uygarlığı, hem bir düşünce sistemi, düşünce birikimi, hem de ahlaki kurallar ve politik organların bütünlüğü olarak ifade ediyorum. Demokratik Moderniteyi ne keşfediyorum ne de icat ediyorum. Yeniden inşa konusunda söyleyeceklerim olsa da fazla önemsemiyorum; daha doğrusu önemli olan husus başka yerde yatıyor. O da şudur: Demokratik Modernite ikilem halinde resmi uygarlık olduğundan beri her yerde ve her zamanda vardır. Benim yapmaya çalıştığım şey, kabaca da olsa, resmi uygarlığın her mekânında ve her zamanında var olan bu uygarlık biçimine hak ettiği değeri vermek, ana boyutlarında dikkat çekici açıklamalar geliştirmektir. Tarihte din, felsefe ve ahlaki öğretiler, erdemli bilgelikler kendi dönemlerindeki modernite sorunlarına yanıt olmak için geliştirilmişlerdir. Yeterli olup olmadıkları tartışılabilir. Önemli olan, ahlaki ve politik

toplum adına çabaların hiç eksik olmadığıdır. Demokratik Modernite, tüm bu deneyimlerin ışığında, kapitalist moderniteyi ona özgü sorunlarıyla birlikte kapsamlı çözümleme ve yanıtlarla karşıladığında ancak anlam ifade edebilir. Demokratik Modernite hem uygarlık dönemi entelektüel pırıltı ve devrimlerini, hem de modernite karşıtı entelektüel çıkışların olumlu özelliklerini özümseme temelinde kendi entelektüel ve bilimsel devrimini yapmak durumundadır.

Toplumsal mücadeleler hep tarihseldir. Derin tarihsel kökenleri olmayan hiçbir toplumsal mücadele yoktur. Kaldı ki, dayandığımız tarihsel-toplumsal zemini de bu savunmada açıklamış bulunuyoruz ki, bu da hakikatin kendisidir. Özcesi, tarihsel-toplumsal akışın ana nehrinde kendimiz bir kol olarak akmışız. Şunu demeye getiriyorum: 1980 sonrasında başlayan Cebel Şeyh eteklerindeki yirmi yıllık savaş halimiz, tarihsel-toplumsal temele dayalı ve anlamı çok büyük olan bir mücadeledir. İbrahim'in El Halil, Musa'nın Sina, İsa'nın Kudüs ve Muhammed'in Medine'deki mücadelelerinden derin izler taşır. Bununla yetinmez; Bruno'nun, Erasmus'un, Babeuf'ün, Bakunin'in, Marks'ın, Lenin ve Mao'nun izlerinden de etkilenir. Zerdüşt, Buda, Konfüçyüs ve Sokrates'in izlerinden yoksun kalmaz. Tanrıça Star'dan İnanna, Kibele, Meryem, Fatma ve Rosa'ya kadar gelen izlerden nasiplenmeyi de ihmal etmez. Kapabildiği kadar toplumsal hakikatin tüm gerçeklerinden şerbetlenir. 20. yüzyıl biterken şahsımda yaşanan, ulus-devlet tanrısının intikamıydı. Uygarlığın tanrısız düzeni olan ulus-devlet de en katı putlaşma dönemini yaşıyordu. İmrallı'daki yaşamım bu tanrının etkisinden tümüyle kurtulma cehdiyle geçti.

İmrallı Adası'nda on ikinci yılımı doldurmama az kaldı. Tarihen de sabittir ki, İmrallı deniz ortasındaki iklimi itibariyle insan fiziğini alabildiğine yıpratmakla meşhur bir yerdir. Bizans İmparatorluğu'ndan beri devletin tehlikeli gördüğü mahkûmların sürgün ve ölüm yeri olarak kullanılmaktadır. Eğer çok büyük hakikat gerekçeleri yoksa bir insanın buradaki koşullara bu denli uzun bir süre dayanması zordur. Beni bu Ada Zindanına kapatan hegemonik ulus-devlet tanrısının sadece etkisinden kurtulmak açısından değil, tüm maskelerini düşürmek açısından da İmrallı mükemmel bir okul mekânı oldu. Kürtlerin sadece bu tanrının etkisinden kurtulmaları için değil, kendi doğalarının bilimsel yorumuna dayalı yeni düzenlerini inşa etmeleri için de İmrallı'yı gerçek bir okul gibi değerlendirdim.

Birey ve toplum olarak Kürtler demokratik ulus inşacılığını kendi tarihleri ve toplumsallıklarının derinliklerindeki tüm hakikatlerinin, dire-

nişlerinin, en eski tanrıça inançlarından Zerdüştlüğe ve İslâm'a kadar sürüp gelen bütün ifade edilişlerinin bir sentezi, bir süzülme yoğunluğu olarak kavramalı, özümsemeli ve pratikleştirmelidir. Geçmişin tüm mitolojik, dinsel ve felsefi öğretileri kadar çağdaş sosyal bilimin de öğretmek istediği, yine tüm direniş savaşları ve isyanlarının tek tek ve toplu olarak dile getirmek istedikleri hakikatler demokratik ulus inşacılığının zihninde ve bedeninde temsil edilmektedir. Kendimi sadece dönem dönem yeniden yaratırken değil, günümüze doğru neredeyse her an yeniden yaratmaya çalışırken, bu gerçeklikten ve onun hakikat olarak ifadesinden hareket ettim. Böylelikle kendimi özgür olarak toplumsallaştırdım, demokratik ulus (Kürt) kılarak somutlaştırdım, demokratik modernite olarak tüm insanlığa, mazlum Ortadoğu halklarına ve bireylerine sundum.

Bütün dünya yanlış veya hakikat payı zayıf olan düşüncede birleşse dahi, bir kişi bile temsil etse, hakikat payı daha üstün olan bir düşüncelyi hepsine karşı başarıyla savunabilir ve sonuçta bu düşüncenin zaferini sağlayabilir. İnsanlık tarihi bunun örnekleriyle doludur. Buna yol açan, hakikatlerin her zaman galebe çalan gücüdür. Hakikati ifade eden düşünceler bastırılabilir, cezalandırılabilir ama asla yenilgiye uğratılamaz.

Başlangıçta hakikat payı çok sınırlı olan düşüncelerle pratiğe başlamıştım, başlamıştık. Dürüstçe pratiği geliştirdikçe düşüncedeki hakikat payını arttırdık. Hakikat payı artmış düşüncelerle pratiğe yöneldikçe daha başarılı pratiklerin yaşanması kaçınılmaz oldu. Çıkarılması gereken temel sonuç, daha büyük hakikatin ve bu hakikatlerin yol açtığı büyük yaşamsal eylemlerin gerektiğinde tek bir sözle başladığıdır. Söze dürüstçe bağlılık ve yaşamla bütünleştirme çabasından vazgeçilmedikçe hakikatin büyümesi ve toplumda kendini özgür yaşamın zaferi gibi sunması kaçınılmazdır. Toplumlar âdeta suya hasret topraklar gibi hakikate susamış olgulardır. Bu hasret giderildikçe toprağın yeşermesi gibi toplumlar da özgür ve demokratik yaşamla tanışırlar. Her şeyini yitirmiş halklar ve bireylerin olumlu anlamda bir şansı da devrimsel değerleri, özgür, etik ve estetik yüklü yaşamları susamışçasına benimsemeleri ve özümsemeleridir.

Demokratik modernite kavram ve kuramlarıyla yeniden kurgulanan Kürdistan Devrimi pratik gelişmesini layıkıyla sürdürürse, sadece Kürt sorununun demokratik çözümünü gerçekleştirmekle kalmaz; devrimin yerel çözümü aynı zamanda evrensel çözümün en sağlam bileşkesi olur. Her devrim tüm geçmiş devrimlerin özeti olduğu gibi, aynı zamanda onları aşma anlamını da taşır. Kürdistan Devrimi potansiyeli ve boğuştuğu güçler

kapsamında hem tarihle, hem de moderniteyle hesaplaşmayı gerektirir. Bu devrim hesaplaşmasını bu doğrultuda başarıyla yaparsa, evrenselliğe en önemli katkıyı yapmış olur. Evrenselliğe giden yolda Ortadoğu durağı stratejiktir. Günümüzde dünya devrimi yeniden geliştirilecekse, tüm göstergeler bunun ancak Ortadoğu kültürü bağlamında geliştirilebileceğini ortaya koymaktadır.

Sonuç olarak nerede olursam olayım, hangi anda yaşarsam yaşayayım, mensubu olmaya çalıştığım toplumsallık için, bunun en trajik bir gerçeğini yaşayan Kürtler için, onların çözüm ve kurtuluş yolu olan demokratik uluslaşmaları için, parçası oldukları komşu halklar başta olmak üzere tüm Ortadoğu halklarının çözüm ve kurtuluş yolu olan Demokratik Uluslar Birliği için, onların da bir parçası oldukları dünya halklarının çözüm ve kurtuluş yolu olan Dünya Demokratik Uluslar Birliği için sonuna kadar gerekli olan her söylem ve eylem tarzıyla sürekli mücadele içinde olacağım doğaldır. Bunun gerekli kıldığı etik, estetik, felsefi ve bilimsel güçle büyük pay kazanan hakikat kişiliğimle yürüyeceğim, yaşamı kazanacağım ve herkesle paylaşacağım.”

Asrın Hukuk Bürosu Abdullah Öcalan'ın uluslararası komplo ile yakalanması ve Türkiye'ye iade edilmesinden sonra onu adli sürecinde hukuken temsil etmek üzere kuruldu. İmralı Adası'ndaki ilk yargılamadan beri Asrın Hukuk Bürosu avukatları çeşitli baskı ve tehtide maruz kalmaktadırlar. Onlar linç edilmekte, sürgüne tabi tutulmakta, yargısız hapsedilmekte (bazıları 5 yıl, bazıları 2 ve bazıları 1 yıldan az) ve haklarında açılmış pek çok dava bulunmaktadır. Müvekkilleri Abdullah Öcalan'ı 2011 yılından beri görmelerine izin verilmemekte, ancak tüm bu zorluklara karşın onu temsil etmeye devam etmektedirler.

OTURUM I — Kapitalist Uygarlığın Zihniyetini Parçalamak

Moderasyon: Rahila Gupta bağımsız bir yazar, aktivist ve Southall Siyah Kızkardeşlerin uzun süredir üyesi. Makaleleri geniş ölçüde The Guardian ve Open Democracy’de yayınlanmaktadır. Kendisi 2016 yılında yeni kitabı olan ‘Why Doesn’t the Patriarchy Die (Ataerkillik Neden Ölmüyor)’ için araştırması kapsamında Rojava’yı ziyaret etti.

1.1 Fabian Scheidler

Küresel Mega-Makinadaki Çatlaklar

Davet ve giriş için çok teşekkür ederim. Sizi 20 dakikalığına kendimle berebar 5000 yıllık tarih içerisinde kısa bir yolculuğuna çıkarmak istiyorum. Kapitalist Modernite ve ona meydan okuma - ki bu konferansta bu söz konusu, bundan 500 yıl önce kapitalist sistem doğduğu zaman başlamadı, kökleri çok eskilere dayanıyor. Bundan 5000 yıl önce ilk toplumsal yaşam biçimleri yaratıldığında oluştu –

ki, biz bunu medeniyet olarak tanımlıyoruz. 5000 yıl çok geniş bir zaman dilimi olarak görünebilir, ama şu konuda net olmalıyız: Homo Sapiens yani insan çok daha önce, en az 200.000 yıldır dünyada yaşamaktaydı. Tarih olarak isimlendirdiğimiz bu 5000 yıl, aslında sadece bu tarihin kısa bir kesiti, parçası. Tarihsel zamanın büyük bir bölümünde insanlar kooperatiflerde, küçük birlikler halinde beraber ve hiyerarşisiz yapılar biçiminde yaşadılar. Mezopotamya, Mısır ve Çin’de bundan 5000 yıl önce ne yaşandı? Ben, tarihte yaşanan hiyerarşik toplumların yaratılmasını, dörtlü zorbalığın doğumu olarak tanımlıyorum. Dört zorbalık, yani dört tiranlık, dört farklı iktidar ve egemenliktir. Birincisi, fiziki iktidardır. Fiziki şiddet toplumlar da çok ya da az vardır. Ama fiziki güç şu anlama geliyor, insanları fiziki şiddet kullanmayla tehdit ederek ya da şiddet uygulayarak uzun vadede arzulanan davranış biçimine zorlamaktır. Buna en iyi örnek olarak ordu kurumu verilebilir. İlk ordu ve askeri kurumları bundan 5000 yıl önce Mezopotamya da, Uruk ve şehir devletlerinde doğdu. Diğer fiziksel şiddet biçimleri burada ortaya çıkmıştır, örneğin ataerkil aile gibi.

Bu gelişmenin doruk noktasına ulaşması çok uzun bir zaman süresini aldı ve daha sonra Roma İmparatorluğu’nda aşırı ataerkillikle, ailenin babasına mutlak güç veren ve Roma’nın askeri makinesinin 600-700 bin askere ulaşmasına kadar geldi.

İkinci güç biçimi, yani ikinci zorbalık, tiranlık barış araştırmacısı Johan Galtung’un yapısal şiddet diye isimlendirdiği güçtür. Bize genellikle elle tutulamaz ve görünmez gelir.

Örneğin Hamburg ya da Berlin gibi şehirlerde, bir kaç insan binlerce eve sahipse, büyük fonların yüzbinlerce dairesi varsa ve bazı insanların oturdukları evler kendi mülkleri değilse, kiralarını ödeyemedikleri için evlerinden kovuluyorlarsa, işte bu o zaman şiddetin gülünç bir sonucudur.

Birisi kirasını ödeyemiyor ve evden çıkmak istemiyorsa, o zaman polis gelir ve onu evden çıkarır. Bu yapısal şiddetin arkasında aynı zamanda fiziki şiddet de var. Ama biz bunu çoğu kez böyle algılamıyoruz ve normal olarak görüyoruz. Bazıları çabalayarak, kendilerini zorlayarak binlerce eve sahip oldular ama diğerleri başaramadılar, onlar kaybedenler ve suçlu olarak görülürler.

İşte, kendisini birçok yapı içinde dile getiren bu yapısal şiddet – ki, 5000 yıl önceden kendisini oluşturmuş ve kaynağını buradan alıyor. Mülkleştirme ve toprağın özelleştirilmesi çok önceleri başladı. Borç, David Graeber’in üzerine çok yazdığı bir konu, yarında konuşacak. Borç yükümlülükleri ve asimetrik hukuk sistemide bu kapsama giriyor.

Üçüncü güç ya da iktidar biçimi olan ideolojik iktidar tarihi, süreç içerisinde oluştu. Her egemenlik sisteminin bir meşruiyet biçimine ihtiyacı vardır, özellikle de adaletsizlik ve şiddete dayanıyorsa.

Görüyoruz ki, ideolojik güc biçiminin 5000 yıl önce yazının keşfi ile – ki, bu başta yalın lojistik bir teknik olarak mallara eşlik etme ve köleler için kullanılmış. Yazıyı bilen bilginler hem eğitilmiş elit tabakaya aittiler hem de özel bilgilere sahiptiler. Zaman ile egemen sınıf ideolojisini ve mitolojisini yazı formuna geçirme imkânı elde ettiler. Ve bu da uzun vadede daha fazla güçlenmelerini sağladı. Bu egemen ideoloji aynı zamanda ilk otoriter dinlerin yaratımını da kapsıyordu. Kendi yarattıklarına bir krallık gibi hâkim olan, göklerde eril egemen bir tanrı. Bunun dünyevi iktidar ve egemenlik ilişkilerinin gökyüzüne yansımaları olduğu açıktır. Uzun bir süre halk içerisinde buna inanılmadı ama bu ideolojinin yazılı forma geçirilmesi bir zaman dilimini almış ve bizim için kutsal kitapların yazılması sağlanmış. Bugüne kadar yapılan deneyler, medyanın kontrolü ve daha fazlası ideolojik güc alanına giriyor.

Dördüncü güç biçimi, birinci ve ikinci güç sonucunda oluşuyor. Ben bunu düz çizgisel düşünme zorbalığı, tiranlığı olarak adlandırıyorum.

Bu dünyanın itaat ve komuta modeline göre davrandığı fikridir. Bir egemenin verdiği ve onun emrindekilerinin de onu takip etmesi gibi. Herşeye gücü yeten, kendi yarattıklarına hem emir verir hem de kontrol eder. Bu model, 16. y.y.’dan itibaren, insan, özellikle, ‘erkek mühendis doğayı kontrol eder ve yarattığı şeye egemen olur’ fikrini hâkim kılmıştır. Aynı düşünce

biçimi, otoriter dinden teknik çağa dönüşerek geçiş yapmıştır. İsa'dan 3000 yıl önce güç ve iktidar gelişimi sonucunda, insanların güçsüzlük deneyiminde muazzam bir artış oldu. İktidar ve güçteki her artış aynı zamanda yönetilen kesimin iktidarsızlaşması veya güçsüzleşmesi demektir. Antik çağda, kıyamet düşüncesinin kaynağı budur. Roma İmparatorluğu'nda iktidar, görünmez ve elle tutulmaz gibi ele alındığı için, sadece evrenin yok olması ve göksel kullara göre yeniden yaratılması umutsuzluktan kurtuluş yolu gibi görünüyordu. Bu kıyamet düşüncesi kapitalist uyarılığında etkiledi, biçimlendirdi. Roma imparatorluğu'nun Akdeniz'de gerilemesi ve çöküşünden sonra, Avrupada bir dönem bu güçlerin sınırlandığı süreç, Ortaçağ olarak tanımlanır. Bunu çok idealize etmek istemiyorum ama askeri güç, mülkleştirme ve özel-mülkiyet sınırlandırılmıştı. 13. ve 14. yy.'larda, İtalya'dan itibaren, yeni bir iktidar biçimi oluşuyordu, bunu biz modern dünya sistemi, ya da büyük makine veya kapitalist sistem olarak adlandırıyoruz. Bir sistem olarak, bu dört tiranlığın reformu olarak kuruldu. Ancak, daha önce olmayan yeni özellikler olarak.

Bunu kısaca özetlemek istiyorum. Bu esasen üç sütuna dayanıyor. Birinci sütun, sermayenin son birikimidir, yani paradan para kazanma, yatırım, katma değerdir. Kapitalist kurumlar tek başlarına yaratılamazlardı. Bunun için, ikinci bir sütuna ihtiyaçları vardı. Modern devlet, modern bölgesel devlet ve daha sonra ulus devlet evrim geçirerek, kurumları ile beraber kapitalist sermaye oluştu. Bu nasıl işledi? Toprak sahiplerinin, bir bölgede olan egemenlerin paraya ihtiyaçları vardı, kendi paralarını yaratmaya ve silah satın almaya ihtiyaçları vardı. Kim onlara bu parayı verdi? Bunlar tüccar ve büyük şirketlerin bankacılarıydı. Yeni bölgesel olan askeri ordular ile yağmalamalardan elde ettiklerini almak istiyorlardı. Burada, Güney Amerika'daki, Conquista'da yaşanan soykırım, yağma ve korkunç sömürü örnek verilebilir. Yağmalardan elde edilenler (Return on Investment) ya Ausburg, Genua, Antwerpen'deki tüccarlara ya da bankacılara akıyordu. Silahlandırmayı desteklemek için, devletler bu dönemden itibaren kendi aralarında taşınabilir sermaye için, rekabet halindeydiler. Kim en çok sermayeyi çekebilirse, dünya sistemi içinde en güçlü kuvvetti. Bundan dolayı, bu sistem insanlık tarihinin en agresif, saldırgan sistemi oldu. 14. yy.'da başlayan, atom çağından günümüze kadar artarak gelen silahlanma sarmalı, devam etmektedir.

Conquista'dan başlayan, sömürgeleştirme döneminden günümüze kadar süreklileşerek gelen büyük savaşlar zinciri, soykırım ve doğa kırım zinciriyle

devam etmektedir. Bu sistem, ayakta kalmak ve devamlılığını sağlamak için, doğayı soyut rakamlara yani paraya dönüştürerek, kendini hep büyütme ve sürekli yayma zorunluluğundadır. Bu sistem yaşamak için duramaz.

Modern sistemin üçüncü sütunu – ki, ben bunu Modernitenin Mito-lojisi olarak adlandırıyorum, Batı'nın mitidir. Batı, bir kurtarıcı olarak tasvir edilir. Başta, din formundaki Batı, en iyi dine sahip, batı'nın her şeye sahip olma hakkı vardır. Bunlar elbet Aydınlanma sürecinde de eleştirildi ama yayılma ve genişlemeyi haklı çıkarmak için Aydınlananın kavramları da aynı zamanda kötüye kullanıldı. Örneğin, sömürgecilik zamanında uygarlık, merkezi bir terimdi. Biz batılıların medeniyeti vardı, diğerleri ise barbarlardı. Daha sonra, ilerleme de buna eklendi. Bizler ilerici olanlardık, diğerleri ise gerici ya da durağanlaşanlardı. Bizler gelişmiş olduk, diğerleri ise gelişmemişlerdi. Bu, her zaman aynı olan modeldir. Bugün batıda, batı değerlerinden bahsedilir. Bizim batılı değerlerimiz var, diğerleri ise tüm tarihsel gerçeklerine rağmen, barbardırlar. Bu sistem, 500 yıldır dünyayı yok ediyor ama buna rağmen bizim politikacılar, batı değerleri ile dünyayı yönetiyorlar. Bu sistemin diğer ideolojik gücü ise, dünyanın bir makine olduğu ve biz insanların ise biyolojik makineler olduğumuzdur. 17. yy.'da, bu algı hem modern bilim hem de doğal bilimlerde çok güçlü ve etkiliydi. Bu, bilimsel olarak belli bir düzeyde boşa çıktı. Dünya bir makine değil ve bunu uzun bir süredir biliyoruz. Ama bu halen çok güçlü ve etkili bir ideolojidir. Bu ideoloji, bizim büyük dünya denen bir makinenin sadece dişleri olduğumuzu ki bu temelde bu makinenin ruhunun ve tininin olmadığı, bizi sermaye makinesine ve askeri makineye yönlendirmek ve kullanmak olduğuna inandırmak içindir. Şimdi bu sistem – ki, bugün defalarca vurgu yaptık, büyük bir kriz yaşamaktadır. Kapitalist sistem birçok kriz yaşadı ama bu sefer 21. yy.'da yaşadığı bu krizini aşarak çıkamayabilir. Biz sadece ekonomik bir krizle değil aynı zamanda doğamızın biyosferi ile de uğraşıyoruz. Hiçbir sistem insanlık tarihinde bu sınırlara ulaşmamıştır. Biz bu gezegenin tarihinde, ilk kez türlerin ölümünü devreye koyduk. Her yıl verimli topraklarımızın %1'ini kaybediyoruz.

İklim değişimi, dünyanın büyük bir bölümünü yaşanmaz hale getirmek üzere. Yapılan bilimsel çalışma ve araştırmalara göre, eğer iklim değişikliği böyle devam ederse, 21. yy.'da Ortadoğu ve Kuzey Afrika yaşanmaz hale gelecek. Aynı zamanda, bu sistem kendi mantığı ve aklının sınırlarına gelmiş bulunmaktadır.

Bu kapitalist sistemin bir dereceye kadar zafer kazanması ile de bağlantılıdır. İnsanların kötü iş koşullarında çalıştırılmasında, işleri düşük ücretli ülkelere taşımakta, kârların vergi cennetlerine kaydırılmasında başarılı oldu. Bütün bunlar, '70'lerde gerileyen bazı şirketlerin tekrar kâr oranlarını arttırdı. Fakat kendisiyle bir toplumsal bölünmeyi de açığa çıkarmaktadır. Dünyadaki sekiz insan, fakir kesimin yarısı kadar mal varlığına sahip. Ama sadece bu değil. Sistemin mantığında bir sorun var. Bu sistem mantığında, hergün katlayarak ürettiği malları kazanç sağlayarak satmayı hedeflemektedirler. Ancak, insanların ceplerinde para olmadığı için, satın alamıyorlar. Bundan dolayı, sistematik bir krizimiz var, yine bundan dolayı borç kümeleri var, herhangi birinin bu makinenin çalışması için borca girmesi gerekiyor. Eğer, bu borç balonu patlarsa, Yunanistan'da ve başka örneklerde olduğu gibi, tüm maliyet halka çıkarılacaktır.

Bunun sonucu da siyasal sistemlerin çökmesidir. Sosyal demokratlar, siyasal merkezler (orta sınıf siyasallar), ve aynı zamanda merkezi muhafazakârlar dünyanın birçok yerinde nüfuz ediyorlar. Şu anda, siyasal bir kaosumuz var. Dünyanın bazı yerlerinde yıkılan ulus devletler var – ki, bunlar kısmen iklim değişimi sonucu, kısmen de ekonomik kırılmalardan kaynaklıdır. Aslında tamamen sonu açık olan kaotik bir geçiş evresinde hareket ettiğimize inanıyorum. Belki onyıllar içinde tamamen farklı bir sistem ya da birbirinden farklı birçok sistem oluşabilir. Biz bunu gerçekten etkileyebiliriz. Buradaki tehlikelerin üzerini kapama niyetinde değilim. Faşist hareketlerin yükselişte olduğunu hepimiz biliyoruz. Kıyamet senaryolarını hepimiz hayal edebiliriz, bunun için hemen en yakınımızdaki video mağazasına gitmemiz yeterli. Bu yüzden buradaki fırsatlar üzerine birşeyler dile getirmek istiyorum. Mega makineden çıkmamız gerekiyor ve yapmak için geçmiş yıllara göre fazla fırsat ve imkanlarımız var. Kısa özetini verdiğim dört tiran/zorba düzleminde, siyasal ve sosyal hareketlerin son derece önemli olduğu anlamına geliyor. Fiziki güç düzlemi olan ordu aygıtının küçülmesi gerekmektedir. Şu anda Almanya'da ordu bütçesinin yüzde iki gayri safi milli hasılatının yükseltilmesi tartışması var. Özellikle silah ihracatının Ortadoğuya ve birçok başka bölgeye yapılmasına karşı tüm gücümüzle durmalıyız. Yapısal şiddet düzeyi bugün çok dile geldi, daha fazla mülk düzeyi üzerinde durmak zorundayız. Sahip olduğumuz bu mülk düzeni daha fazla şiddet üretiyor. Bizler bu sistemin mitleri ile yapısındaki şiddet ve vahşetini gizlediğini – ki, bu konferans ve panelde de modernitenin mitleri masaya yatırılıyor, bu aynı zamanda büyük bir katkı, sistemin

mitsel gerçekliğini görünür kılmak zorundayız. Tüm doğaya hükmedebiliriz fikri olan düz çizgisel düşünce tiranlığını aşmak zorundayız. Doğa ile bir işbirliğini bulmalı ve hükmetme fikrinden vazgeçmeliyiz. Somut anlamda, Frank Adloff'un daha önce anlattığı gibi, reform ve devrim kavramları çerçevesinde düşünmek zorunda değiliz, toprak kazanma veya toprak kaydırma ile ilgili olabilir. Savaşın tüm vahşeti ve yıkıcılığı ortasında, Rojava örneğinde yeni bir alternatifi büyüdüğünü görüyoruz. Bunlar pratik ve somut olarak toprak kazanımlardır, eğer böyle görmek istersek. John Holloway bahsetti, Meksika'daki Zapatistler bu konuyla ilgili başka bir örnek. Burada, yani Almanya'da da toprak kazanma ya da toprak kaydırmanın farklı örnekleri var. Örneğin şehir kime ait? Hamburg ya da Berlin, benim de yaşadığım şehirler, sermaye şehrin büyük bir bölümünü almış ve insanlar buna karşı direnir. Bu, önemli bir mücadeledir. İnsanların %50'si şehirlerde yaşıyor ve dünya genelinde bu eğilim artıyor. Şehir kime ait sorusu çok önemli bir sorudur. Toplumsal hareketler bu alanda çoğu şeyi harekete geçirebilirler ve büyük bir fark yaratabilirler. Sınır kaymasının diğer bir noktası ise göçmen ve mülteci hareketleridir. Fiziksel anlamda bunlar sosyal veya toplumsal hareketlerdir. Çünkü bunlar, kapitalist sistem ve ulus devletlerin yarattıkları görünmez sınırları aşarak haritayı kaydırıyorlar. Aynı zamanda bizim düşüncelerimizde bir kayma ve eksen değişimi yaşanır. Doğal olarak bir karşı tepki/tepme, yani ırkçı bir karşı reaksiyonda açığa çıkıyor ama aynı zamanda Almanya gibi bir ülkede mültecilerle dayanışma ve destek çok gelişmekte. Avrupa'nın bir göçmen alan kıta olduğu noktasında net olmak zorundayız.

Bu aynı zamanda iklim değişimi noktasında da önemli bir etkidir. İklim değişimi sadece 10 milyon veya 60 milyon mülteci değil, daha fazlasına neden olacaktır. Bu söylemi, her yerde gelişen ırkçı söylemlere karşı gündemleştirmeliyiz. Son önemli bir nokta daha ki bununla beraber konuşmamın sonuna geliyorum, soru şu, atmosferimiz kime ait? Orada da bir kayma var, örneğin Ende Gelände hareketi kömür çıkarılmasına son vermek için, kömür ocaklarını işgal edip, iklimi korumak için birşeyler yapıyor. Bu fiziki bir harekettir. İnsanlar büyük kepçe ve ekskavatörlerin bulunduğu çukurlara giriyorlar. Fiziki varlıkları ile fosil yakıtların yer altından çıkarılmasını engellemeye çalışıyorlar. Bu da aynı zamanda toprak kayması oluyor.

En son ima edilen ve beni çok memnun eden bir konu ve aynı zamanda konferansın da bir konusu olan kamusal alanı kimin kontrol ettiği. Kamusal alan, çok fazla reklamlar tarafından işgal edilmiş ve çok yoğun bir biçimde özel ve kamusal medya ki buda devletle ilişkilidir, doludurulmuş.

Alternatif medyanın, farklı bir dünyayı mümkün kılmak için önemli bir etken olduğuna inanıyorum. Almanyadaki büyük gazetelerin sahipleri sekiz milyarder ailedir. Bundan dolayı sistematik değişim hakkında bu gazetelerde neredeyse birşey okumadık. Bu yüzden, bu konferanstaki gibi gündemleştirilen birçok iyi, parlak ve güzel fikirlerin kamuoyuna ulaştırılabilmesi için alternatif medyaya ihtiyacımız var. Böylelikle bende konuşmamın sonuna geldim. Çok teşekkür ederim.

Fabian Scheidler Berlin’de çalışıyor ve yaşıyor. Basın-yayın, tiyatro ve opera alanlarında yazarlık yapmaktadır. Küresel adalet konularında yayın yapan bağımsız haber kanalı Kontext Tv’nin 2009’daki kurucularındandır. “The End of the Megamachine. The History of a Failing Civilization” adlı kitabı 2015 yılında Almanca yayınlandı. Bu kitabı Robert Junk Gelecek Araştırmaları Kütüphanesi tarafından gelecekteki yayınların en iyi 10’u arasına seçildi.

1.2 Ebru Günay Sürekli Savaş Hali

Öncelikle üçüncüsü düzenlenen bu konferansta bulunmaktan mutluluk duyuyorum. 2012'den beri yürütülen tartışmalar büyük önem arz ediyor ve yaşamsaldır. 2015'deki konferansta da, Öcalan'ın da aramızda olması temennileri olmuştu. Ben de tekrar bir sonraki konferansta aramızda olmasını diliyorum. Kendisinin aramızda olamaması büyük bir kayıptır. Aramızda olamaması, tam da şu an tartıştığımız ve aslında meydan okuduğumuz kapitalist sistemin uygulamasının bir sonucudur.

Konuşmamda hepimizin mağduru olduğu kapitalist sistemin savaş halini anlatmaya çalışacağım. Bu savaş hali somut, gözle görülür bir savaşın yanı sıra daha soyut, gözle görülemeyen ideolojik bir saldırı halidir. Nitekim gözle görebildiğimiz ve beş duyumuzla algıladığımız bir savaşa karşı kendimizi, toplumu korumak daha kolaydır. Adeta gardımızı alarak meydan okuruz. Böyle bir savaşta kazanmak da kolaydır. Asıl zor olan soyut ve daha ince bir savaşa meydan okumak ve bu savaşı kazanmaktır.

Çok uzatmadan kısaca tarihsel süreçlere bakmakta fayda olduğunu düşünüyorum. Zira bugünü anlayabilmek için tarihsel kodları irdelemek her zaman yararlıdır. Başlarken ifade etmekte gerekir ki, kapitalist sistemi ve kapitalist toplumu bir zorunluluk olarak görmek tam bir yanılsamadır. Toplumda olmayan bir şeyi zorunluymuş gibi ele almak toplumsallıkla ters düşmektir.

İnsanlığın ilk toplumsal hali olan doğal toplumun sonu, sınıflı ve devletli yapılanmaya geçen süreci ifade eder. Aslında doğal toplumun sona ermesi, sınıflı ve devletli topluma geçişle birlikte kapitalist toplumun temelleri de atılmaya başlanır. Doğal toplumda kadın merkezli gelişen toplumsal yapılanmalarda hâkim olan eşitlik ve özgürlüktür. Doğa ve insanlar arasında bir denge ve uyum sözkonusudur. Özellikle kadının toplayıcılık kültürü, doğayı tanımaya ve onunla dost bir ilişki kurmasına

yardımcı olmuştur. Ancak doğal toplumdaki çıkışla beraber günümüzde de hala geçerliliğini koruyan parola ‘doğaya hâkim olmak, kaynakları amansızca ele geçirmek ve sömürmek’tir. Böylece savaş ve öldürme de yaygınlaşmaya başlamıştır. Sistem dışı her yapı, form/biçim, canlı yok edilme, tahakküm altına alınma ve sömürülme ile karşı karşıya kalmıştır. Öldürme ve yok etme giderek bir kültür haline gelmeye başlar ki, bu yaygınlaşarak günümüze kadar gelmiştir. Bu konuda Öcalan; *“Öldürme kültürünün sadece maddi değil, manevi sonuçları da çok ağırdır. Zorunlu savunma dışında hayvanları ve hemcinslerini öldürmeyi bir yaşam tarzı olarak kültürleştiren bir topluluk, artık savaş makinesini geliştirmek için her türlü alet ve kurumsal düzeni geliştirmeyi temel alacaktır. Devlet en temel güç kurumu olarak hazırlanırken, savaş okları, mızrakları ve baltaları en değerli araçlar olarak icat edilip geliştirilecektir. Doğal ana-toplumdan çıkan ataerkil toplumun, tarihin en tehlikeli sapması olarak gelişmesi, günümüze kadarki tarihin korkunç öldürme ve sömürme biçimlerinin de özüdür”* diyerek öldürme kültürüne işaret etmektedir. Önce kadının ve ardından gençlerin ve çocukların doğal toplum dünyaları yıkılırken, hiyerarşi ve iktidara dayalı yeni toplum hâkim hale gelir. Tabi süreçle beraber doğaya ters düşme ve doğayı talan etme süreci de birlikte gelişir ki, sistemin kendini var kılabilmesi için doğa, toplum ve kadın sistem içileşmelidir. Aksi halde sistem kendini var edemez. Topluma bu denli hükmetmeye çalışan sistem, doğaya daha yıkıcı yaklaşmaktadır. Nitekim doğanın vahşetine ya da felaketlerinin nedenlerine baktığımızda doğayla ters düşme ve onu kontrol altına almanın olduğu aşikârdır. Özellikle doğayı bilgi kaynağı olarak görüp doğaya hâkim olmak için kurgulanan sistem doğaya yıkım ve felaketten başka bir şey getirmemiştir. Günümüzde bile yapılan birçok deneyin doğanın dengesini nasıl bozduğunu görmekteyiz, en basitinden yol açtığı depremler, çevre kirliliği, yangınlar azımsanmayacak düzeydedir. Yine sera gazı etkileri, ozon tabakasının delinmesi, hava ve su kirliliği, türlerin yok olması-kirlenmesi birer simgedir. Asıl tehlike, ekolojik bir olgu olan toplum ile doğa arasındaki ilişkinin bir uçuruma dönüşmesidir. Bir an önce bu uçurum kapatılmazsa, sonuç felakettir.

Doğal toplum, toplumun doğuşu, ilk hafızası, temel bilinç ve inanç kavramlarının gelişme zemini. Ondan miras kalan, sağlıklı bir toplumun doğal çevreye ve kadın gücüne dayalı olması gerçeğidir; insanlığın var olma tarzının kendi içinde sömürsüz ve baskısız güçlü bir dayanışmayla gerçekleştiğidir. Bu da özgür ve eşit bir toplumun esaslarını ifade eder. Altını çiz-

meden geçemeyeceğim, kapitalist topluma geçilmiş de olsa doğal toplumun özü ve esasları her zaman toplum içerisinde var oldu. Nasıl ki doğada olan bir şey kaybolmazsa toplumda olan da kaybolmaz. Baskılanır, görünmez kılınır, ama yok edilemez. Doğru zaman ve doğru mekânda yeniden ortaya çıkar ki, bu genelde krizin ve kaosun en derinleştiği zamandır.

Kapitalizme dair Öcalan'ın aslında basit ama dikkat çekici bir tanım-laması vardır. Der ki; *“Kapitalizm herhangi bir toplum sistemi değildir, toplumun bir nevi kanserli sistemidir. Genelde sınıflı toplum olarak uygarlığı, özelde kapitalist uygarlığı, bir toplumsal hastalık olarak incelemek, bu temelde yaklaşmak büyük önem taşır. Kanser doğuştan gelen bir hastalık değildir. Vücudun yıpranması ve bağışıklık kabiliyetini kaybetmesiyle kendini gösteren bir hastalıktır. Toplumsal olguda da yaşanan buna benzerdir.”*

Sanırım bu tanım, kapitalist sistem için yapılmış en güzel benzetmeler-den biridir. Kanser kötü huylu ve hastalıklı hücrelerin kontrolsüz bir şekilde çoğalarak vücudu yok etmesidir. Kapitalist sistem de kontrolsüzce büyüye-rek, toplumu, doğayı ve kadını yok ediyor. Ve bu süreç o kadar sistematik ve adım adım geliyor ki, aslında çoğu zaman fark bile edilmiyor. Tıpkı kanser hücrelerinin sinsice vücuda yayılması gibidir.

Kapitalist sistemin köşe taşlarının güçlendiği zaman dilimlerinden biri de Ortaçağ sürecidir. Ki özellikle kadının elinden son bilim kırıntılarının alındığı cadı avları süreci ve sonrasında sanayi devrimi ile kamusal alan ve özel alan ayrışmalarının keskinleşmesi ve kadının eve kapatılarak üreme makinasına dönüştürülmesi ile hastalık derinleşmiştir. Silvia Federici'nin de dediği gibi *“Kapitalist sistem cadı avı ile erkeklere kadınların güçlerin-den korkmayı öğreterek, kadın-erkek ayrımını derinleştirmiş ve kapitalist iş birliğiyle uyumlayan pratikler, inançlar ve toplumsal özneler dünyasını yok ederek; toplumsal üretim esaslarını yeniden tanımlamıştır.”*

Böylece kapitalist sistemle uyuşanlar, yani Batı bir merkez haline gelir-ken, uyumsuz tutum alanlar da toplumun ötekisi halini alarak, toplum-sallıktan koparılmış ve sömürgeleşmiştir. Nitekim kapitalist sistem Batı toplumlarında iktidar olma koşullarını bularak, Batı'yı merkez haline getirip geriye kalan yerler ve insanlarla sömürge ilişkisi kurmuştur.

Toplumsallığının elinden alınması ile beraber eve kapatılan ve birer üreme makinası haline getirilen kadın, sistemin devamı için gerekli olan işçiler ve savaşçılar yetiştiren bir anaya dönüştürülmüştür. Ulus-devletin kutsadığı vatani 'ana' ile özdeşleştirilerek, her ikisini erkeğin namusuna dönüştürmesi ve uğrunda savaşlar ve yıkımlar yapması da sistemin bekası

için olmazsa olmazı olmuştur. Zira sistemin devamı için gerekli olan insan gücü de ancak kadının doğurması ile mümkündür ki, buna da bu şekilde bir kutsallık atfedilmiştir. Oysaki kontrolsüz doğurganlık, hızlı nüfus artışı doğanın talanı anlamına gelmektedir. Ayrıca kapitalist sistem de ‘insan ne kadar çoğalırsa o kadar değersizleşir’ anlayışı ile hareket ederek, nüfusun kontrolsüz çoğalmasını sağlamıştır. Bugün bile kapitalist sistem her gün biraz daha güçlenen kadın özgürlük arayışlarına karşı kadının ‘ana’ rolünü öne çıkarmakta, çocuklar doğurmayı salık vermektedir. Çok uzakta değil, kendi yaşadığım ülke olan Türkiye’de hükümet yetkililerince ‘3 çocuk-5 çocuk istiyoruz’ tartışmaları, ya da Ortadoğu ve Türkiye’de yaygınlaşan tecavüz vakaları tesadüf değildir. Kapitalist sistemin son hamleleridir. Nitekim hepimiz biliyoruz ki özgürleşen ve toplumsallığı yeniden yakalayan kadın, toplumun kurtuluşu ve kapitalist sistemin yıkımı demektir.

Unutmamak gerekir ki kapitalist sistem hiç kimse ve hiçbir yapı için özgürlük getirmez. Özgürlük getirmesi sistemin özüne aykırıdır. Özellikle de kadın için özgürlük getirmesi beklenemez. “Kapitalizm gelenekleri yırttığı için kadının etrafındaki zincirleri de parçalamıştır” iddiası, aldatıcı yanı yüksek, özetle bir çarpıtma halidir. Bu konuda Öcalan’ın da belirttiği gibi *“İlginç olan, kadının, ruh olarak tamamen boşaltılması, biçimsel olarak da aşırı kadınsı, süslü-sesli bir ‘kafesteki kuş’ haline getirilmesidir. Ses ve makyaj düzeni, doğal kadının çok dışında öz kimliğinin ezici biçimde inkârına dayanan, kişiliğini öldüren bir durum arz eder. Kadıncılık, kadının özel olarak kişiliksizleştirilmesidir, bir erkek icadı ve dayatmasıdır. Böyle olduğu halde sanki kadının doğal duruşu buymuş gibi suçlamaktan geri kalmaz. Tüm reklamların aracı ve teşhir malzemesi olarak kullanılmasından bizzat sistem sorumlu olduğu halde, bu da kadının doğal özüne yakıştırılır. Kadın onuru, kapitalizmle en dip noktasına oturmuştur. Kadının kimliğinde dibe vuran aynı zamanda komünal toplum değerleridir.”*

Burada Öcalan hem kadına dayatılan özgürlük yanılsamasına dikkat çeker, hem de kadın kimliği ve komünal toplum değerlerinin ayrıştırılmamasına dikkat çeker. Çünkü kadının metalaştırılmasında, köleleştirilmesinde özgür kadından duyulan korku vardır ki, özgür kadın özgür toplumla eş değerdir.

Kapitalist sistemin toplumsal değerleri yok ettiği diğer bir yöntem ise, bireyi sistem karşısında yalnızlaştırıp, sorunsallaştırmaktır. Sistemin sorunları ve yapısal krizleri karşısında kendini başarısız gören, hatta kendini sorunlu

gören bireyler topluluğu yaratmak da sistemin devamı için gerekli yöntemlerden biridir. Nitekim birey, kapitalist sistemi sorunsallaştıramamakta, sistemin hatalarını kendinde somutlaştırarak, kendini suçlu ilan etmektedir. Sistem karşısında cüceleşen bireyler kendileri için yaratılan küçük iktidar alanlarında mutluluk ve özgürlük yanılsamaları içinde hayatlarına devam ederler. Erkekler evde ve ailede kadın üzerinde iktidar kurarlar, kadınlar çocuklar üzerinde, çocuklar da büyüdükçe bu sisteme uyum sağlamak zorunda bırakılırlar.

Kuşkusuz kapitalist sistemi var eden milliyetçilik, dincilik, bilimcilik ve cinsiyetçilik ayrı ayrı ele alınması gereken savaş halleridir. Özellikle sistemin kriz halinde olduğu şu günlerde yeniden bir dalga halinde yayılmaktadırlar. Kapitalist sistem, krizini aşmak ve kendini süreklileştirmek için bu savaş hallerine başvurur. Oysa gözardı ettiği bir şey vardır ki, savaş hali krizi çözmemekte, aksine derinleştirmektedir. Nitekim devlet yapılanmalarına bakalım; başa gelen her hükümet restorasyon ve reformlardan söz eder, hatta bu konuda adımlar atar. Ama bu adımlar krizi daha da derinleştirmekten öteye geçemez.

Başta da ifade ettiğim üzere toplumda ve doğada olan hiçbir şey yok olmaz. Ortadoğu merkezli gelişen sistem kriziyle aslında hiç olmadığımız kadar eşit ve özgür bir topluma yakınız. Öcalan'ın da ifade ettiği üzere; *"Günümüzde eşitlik ve özgürlük kavramları halen en temel kavramlar değerinde olmalarını, klan yaşam gerçeğine borçludur. Eşitlik ve özgürlük bilinç halinde kavramlaşmadan, doğal haliyle klanın yaşam tarzında gizlidir. Eşitlik ve özgürlük yitirildiğinde, toplumsal hafızada gizli yaşayan bu kavramlar kendilerini gittikçe artan bir tempoda dile getirip, yeniden ve üst düzeyde gelişmiş bir toplumun temel ilkeleri olarak dayatacaklardır. Toplum, hiyerarşiye ve devlet kurumuna doğru evrim gösterdikçe, eşitlik ve özgürlük, bu kurumları amansızca takip edecektir. Takip eden esasta (özde) klan toplumunun kendisidir."*

Yapmamız gereken tek şey özgürlük ve eşitlik ütopyalarımıza bağlı kalmaktır. Bunun tersi, kapitalist sistemin yeniden özgürlük ve eşitlik hayallerimizi bastırması demektir ki, bu da toplumsallığın ve insanlığın kaybı demektir. Kadın, doğa ve toplum dengesi hayat demektir ve aslında hayatın kendisi de politika demektir. Politika aynı zamanda toplumun kendi sorunlarını çözme kabiliyetidir. Savaş hali, yani kapitalizm, toplumun elinden kendi sorunlarını çözme kabiliyetini alarak toplumu politikasız bırakmaktır. Bunu aşmanın yolu Öcalan'ın da ifade ettiği gibi; *"Toplum içinde ve*

dışında sürekli savaşla beslenen bir sistemi ancak özgürlük ütopyalarımıza sarılarak, her yerde bulunan istismar ve iktidara karşı yine her yerde anlamlı direniş ve adalet odakları oluşturmakla aşabiliriz.”

Ebru Günay 2008 yılından itibaren avukatlık yapıyor. Müvekkili Abdullah Öcalan'ın avukatlığını yaparken, 2009 yılında tutuklandı. 5 yıl cezaevinde kaldıktan sonra tahliye oldu. Cezaevinde kalan bir grup kadının hazırladığı “Jineoloji Tartışmaları” kitabında yayınlanan bir yazısı vardır. İstanbul Bilgi Üniversitesi'nde İnsan Hakları Hukuku alanında yüksek lisans yaptı. Halen Asrın Hukuk Bürosu'nda avukatlık yapmaktadır. Ebru Günay, 2018 yılında Halkların Demokrasi Partisi (HDP)'nden Mardin milletvekili olarak seçilmiştir.

1.3 Dawn Paley

Korkunun İnşası ve “İnsan Fazlalığı”

Adım Dawn Paley, gazeteciyim. Son 7 yıldır Meksika’da yaşıyorum. Bugün, uyuşturucuyla mücadele hakkında konuşacağım. Uyuşturuculardan ve uyuşturucuyla ilgili polislik faaliyetlerinde kullanılan dilden bahsedeceğim ve bunun nasıl konuştuğumuz konuların bazılarının bir uzantısı olduğunu, kesintisiz savaş halini anlatacağım.

Bir hikâye ile başlamak istiyorum. Eğitimli bir gazeteciyim ve somut olaylardaki şeyleri araştırmayı da severim. ABD’nin Teksas eyaleti ile sınır olan, Meksika’nın Kuzeyi’ndeki Coahuila eyaletinin Torreon adlı kentnin bir gece kulübünde yaşanan bir katliamın öyküsünü paylaşmak istiyorum. 2010 yılı Ocak ayının son gününde, bir sürü genç insan barda takılıyorlardı; dans ediyorlardı, içiyorlardı ve müzik sesi çok yüksekti. Sabah saat 01:00 gibi, siyahlar giyinmiş bir grup insan çıkageldi, polis memurlarına benziyorlardı. Bardaki kalabalığa ateş açtılar. AR-15 adlı otomatik silahlarla ateş ediyorlardı. Barda parti yapan çok sayıdaki genç insanı öldürdüler. Polis gelmeden önce de kaçmayı başardılar.

Yaklaşık 600 bin kişilik bir şehir olan Torreon’da o yıl üç katliam daha olacaktı. İnsanların toplandığı barlarda ve sosyal merkezlerde üç büyük katliam daha... Bu cinayetler hakkında herhangi bir resmi açıklama hiç yapılmadı. Kentin belediye başkanı bu konuda hiçbir şey söylemedi, vali gelmedi, başsağlığı da dilemedi ve Meksika başkanı şehirde gençlerin bu şekilde katledildiğini açıkça kabul etmedi.

Ferrie Bari’ndeki katliamdan sonra Facebook üzerinden insanların şehirdeki şiddete karşı sokağa çıkmasını ve gösteri yapmasını söyleyen bir çağrı paylaşıldı. Binlerce insan bu çağrıya yanıt yazmıştı, fakat o gün yaklaşık 50 kişi sokağa çıktı. Yani bu tür bir şiddete yanıt olma konusunda da büyük bir yetersizlik var, çünkü bu gençlerin ölümüne öfkelenmek yerine kurbanları suçlayan ve örneğin: “İnsanlar dışarı çıkmamalı, onlar geç saate kadar dışarıda kalmamalı, bu gençler güvenli olmadığını bildikleri barlara gidiyorlar” v.b. şeyler söyleyen çok kişi vardı.

Meksika'daki çoğu olaydan farklı olarak bu olay da ki bu her zaman meydana gelen şiddet türünün sadece somut bir örneğidir, gelip barda ateş açanların, katillerin aslında kimler olduğu bulundu. Onlar cezaevi müdürünün emriyle serbest bırakılan, gardiyanlar tarafından silahlandırılan ve bu gençleri katletmeye gönderilen mahkumlardı. Aynı eylemi 2010'da, bir yıl içinde aynı şehirde 4 kez yapanlar, devlet için çalışan mahkumlardı. Yani bunu yapanın devlet olduğunu biliyoruz. Buna rağmen, geniş çapta bir karşılık henüz yok. Bu şiddete karşı hala bir ayaklanma ya da büyük bir gösteri olmadı.

Bu hikâyeyi sunmak istedim, çünkü bu hikâye, uyuşturucu savaşıyla ilgili şiddetin Meksika'da nasıl işlediğine dair çok çarpıcı bir örnek. Orta Amerika, Kolombiya ve diğer yerlerde de aynı şekilde işliyor. Bu çok depolitize edilmiş şekillerde oluyor. Bunun rastgele olduğuna ya da bir tür hesaplaşma olduğuna inanmamız bekleniyor ve bunun hakkında, bana göre dünya çapında olan, aslında gençliğe karşı savaşın ne olduğunu depolitize eden belirli bir dilde konuşmaya teşvik ediyoruz.

Meksika'da son birkaç yıl içinde yaşanan zorla kaybetme ve katletme olaylarının en ünlüsü muhtemelen Ayotzinapa vakasıdır. Merak ediyorum Ayotzinapa vakasını bilen var mı, bilenler el kaldırabilir mi? Benzer nitelikteki binlerce katliam ile karşılaştırıldığında, gördüğüm kadarıyla nispeten çok az kişi biliyor. Bilmeyenler için aktarayım; Ayotzinapa bir öğretmen okulu ve 26 Eylül 2014'te bu okulun öğrencileri, Meksika'da çok önemli bir mücadele gününü, Tlatelolco Katliamı'nda öğrencilerin katledildiği 2 Ekim 1968 gününü anmak için Meksiko şehrindeki bir protestoya katılmaya hazırlanıyorlardı. Yani Guerrero eyaletindeki öğrenciler, öğrencilerin öldürülmesine karşı bu anmaya gidiyordu. O gece öğrencilerin 6'sı polis tarafından öldürüldü, cesetleri cadde ortasında bırakıldı ve öğrencilerden 43'ü de zorla kaybedildi. 43 öğrenci yerel polis tarafından tutuklandı ve resmi söyleme göre öğrenciler "organize suçlara" teslim edildi. O günden beri 2,5 yıl geçti ve daha sonra ortaya çıkan öğrencilerin kalıntılarından sadece bir öğrencinin kim olduğu tespit edilebildi, 42 öğrenci ise hala kayıp.

Ayotzinapa vakası, Meksika'nın bugüne kadarki en ünlü, en iyi araştırılan ve en çok konuşulan vakasıdır. Oğlu kayıp bir annenin ayağa kalkıp "Meksika'nın her eyaletinin (Meksika'nın 32 eyaleti var) bir veya daha fazla Ayotzinapası var" diyen sesini hep hatırlarım. Yani eyaletlerdeki bu katliamların bir ya da daha fazlası kitlesel zorla kaybedilme olaylarıdır. Ayotzinapa için yapılan protesto gösterilerinde en çok duyulan slogan "*fu*

el estado” sloganıdır, yani “*o devletti*” sloganıdır. Ayotzinapa şunu yaptı; yüz binlerce insanın neredeyse tam bir yıl boyunca gerçekten militan bir şekilde eylem yapmasına neden oldu ve ülkedeki hemen hemen her büyük şehirde protestolar yapıldı.

Diğer Ayotzinapaların çoğu, onlar kadar korkunç olan, anlattığım Torreón gibi diğer katliamların çoğu ne yazık ki aynı öfke düzeyini yaratmıyor. Meksika, son 10 yıldır bir uyuşturucu savaşına bulaştırılmış durumdadır ve çok depolitize edici olması sebebiyle uyuşturucu üzerinden savaşmanın çok etkili bir araç olduğu ispatlanmıştır. Ayotzinapa bu resmi söylemden bir tür ayrılmayı temsil ediyor.

Biraz genel durumu vermek istiyorum, çünkü oturduğumuz bu yerde, Meksika’dan çok uzak olduğumuzu biliyorum; 2014’te Meksika, dünya savaşında sivil kayıpların en fazla yaşandığı üçüncü ülke olarak, Suriye ve Irak’ın hemen arkasından sıralamaya girdi. Son 10 yılda orası, insanların herkesin önünde asılmasını ya da cesetlerinin sergilenmesini, halka yönelik terör eylemlerini içeren farklı katliam türlerinin yaygınlaştığı bir yer oldu. Zorla kaybedilme ile çok sayıda insan öldürüldü; son 10 yılda Meksika’da resmi olarak 30 bin kişi zorla kaybedildi. Fakat bu rakam resmi olmayan rakamlara göre çok daha fazladır, 3 veya 5 kat fazla olduğunu tahmin ediyorum. Bu uyuşturucu savaşından dolayı iki katına çıkan cinayet oranı nedeniyle, Meksikalı erkeklerin yaşam süresi son 10 yılda düştü.

Bahsettiğim gibi, Meksika’daki savaşın resmi söylemi ya da dili, uyuşturucu kartelleri arasında bir savaş olduğunu veya uyuşturucu kaçakçılarına karşı mücadele eden federal polisin yürüttüğü bir savaş olduğunu söyleyen bir dildir. Bu dil, bu uyuşturucu savaşının depolitize edilmesinin püf noktasıdır; bize bunun sadece dolarla, uyuşturucuyla, açgözlülükle ilgili bir savaş olduğu, bu savaşın kötüye karşı iyinin savaşı olduğu, iyi devletin halkı kötü uyuşturucu lordlarından koruduğu söylenir. Ancak bu söylemin altını biraz kazıdığımız zaman, anlatması ve kabullenmesi zor bir şey buluyoruz. Aslında bence anlaşılması o kadar da zor olmayan bir şey; Meksika, Kolombiya ve Orta Amerika’daki uyuşturucuya karşı savaşlar, aslında bu ülkelerin halklarına karşı ABD’nin finanse ettiği savaşlardır ve kapitalist sistemin çıkarları adına, ABD tarafından finanse edilen ve desteklenen küresel savaşlar kapsamında ele alınmalıdır.

Bence Meksika’daki ya da başka bir yerdeki uyuşturucuya karşı savaşı anlamak için ABD’nin ekonomi politikası ile dış politikasını birlikte hesaba katmak gerekir. Örneğin Kuzey Amerika Serbest Ticaret Anlaşması (NAF-

TA) ve bunun uyuşturucu savaşı ile nasıl bir bağlantısı olduğu konusunda düşünmemiz gerekiyor. Aşına olabileceğiniz veya belki de bilmediğiniz ‘Merida Girişimi’ adı verilen önemli gördüğüm bir şeyden bahsedeceğim. Meksika’daki uyuşturucu savaşı hakkında konuşurken sadece Meksika üzerinde duramayız, her zaman ABD’nin bunun arkasındaki rolüne bakmamız gerekiyor. ‘Plan Kolombiya’ gibi, ‘Merida Girişimi’ de, üretimi askerileştirmek, tanklar, otomatik ve yarı-otomatik silahlar, helikopterler vs. kullanarak insanların üretmesini, koka yetiştirmesini, kokain taşımasını engellemek için oluşturulmuş milyarlarca dolarlık büyük bir ABD planıdır (onların deyimiyle uyuşturucu akışını kontrol etmekle ilgilidir).

‘Merida Girişimi’, 2008’de Meksika’da başlayan militarist bir programdır ve aslında bu programdan Meksika’daki cinayetlerde ve zorla kaybedilmelerde yaşanan büyük artışa ABD’nin ne kadar para verdiğini izleyebilirsiniz; hemen hemen doğrudan bir ilişki olduğunu göreceksiniz. Bu nedenle medyada bize, Meksika’da olanların uyuşturucu satıcıları ve uyuşturucu kaçakçılarının kontrolden çıkması nedeniyle yaşandığı söylenir ve bu şekilde düşünmeye teşvik ediliriz. Ancak işini yapan ve haber kaynağına giden gerçekten dürüst bir gazeteci görecektir ki, yapılan şey gençlere yönelik inanılmaz derecede şiddet içeren bir devlet saldırısının maskelenmesidir.

Konferansın temasının kapitalist moderniteye meydan okumak olduğunu biliyorum ve çözümler, farklı öneriler ve değişik senaryoları tartışma yolları üzerine konuların olduğu gelecek panellere katılacağım için gerçekten heyecanlıyım. Sadece, aynı zamanda uyuşturucu, uyuşturucu savaşı ve bunun kışkırttığı ahlaki panik söylemi hakkında konuşmanın da önemli olduğunu düşünüyorum. Çünkü bence, savaşı yaşayan insanlar arasında dayanışmayı kurmak ve çok saldırgan olan bu sistemi değiştirmek için bu söylemi yıkıp farklı bir dilde konuşmaya başlamamız gerekiyor.

Konuşmamın başlığındaki kelimelerden biri “insan fazlalığı” ile ilgili. Bence, bu uyuşturucu savaşında, bir ekonomistin ya da bir kapitalistin, “insan fazlalığı” diyebileceği şeyin nasıl hedeflendiğini görebilirsiniz. Hedeflenen insanlar, bu savaşın başlıca ve doğrudan kurbanları olanlar, şehirlerdeki çalışan insanlardır, fakir insanlardır, öğrencilerdir. Fakat “insan fazlalığı” kelimesini kullanmamamız gerektiğini de not etmenin önemli olduğunu düşünüyorum. Bence onlar “insan fazlalığı”nın ardına düşerek, birbirimizle olan sosyal ilişkilerimizi hedefliyorlar. Bunu Meksika’daki uyuşturucuya karşı savaş yönteminde gerçekten net görebiliyorsunuz; onlar her zaman birlikte yaşayan ve birlikte kutlama yapan insanları, komşuları

bölüyor. Artık insanlar resmi olmayan bir sokağa çıkma yasağı nedeniyle evlerinden ayrılmaya, komşularıyla konuşmaya korkuyor ve bu, terör ve askerileşme yoluyla oluyor.

Bahsettiğim gibi, ABD sadece Meksika'da bile, bu savaşı finanse etmek için milyarlarca dolar harcadı ve son 10 yılda Washington defalarca Meksika'nın ABD ile olan bu dönemki ilişkilerinin şimdiye kadarki en yakın ilişki olduğunu söyledi. Yani ABD, Meksika hükümetinin esasen toplumun askerileşmesini kışkırttığı ve bu durumun paramiliterleşmeye neden olduğu Meksika'da yapılan işlerden çok mutlu.

Şimdi "*Drug War Capitalism*" kitabındaki 3 düşünceden bahsedeceğim. Umarım çalışma gruplarında ve başka yerlerde daha fazlasını tartışabiliriz. Uyuşturucu savaşı hakkında eleştirel düşünme ile ilgili olarak temelde üç ana unsur öneriyorum. Birincisi; onlar savaşın hep uyuşturucularla ilgili olduğunu söylediklerinde, aslında çok önemli bir politika bileşenini dile getiriyorlar. İkincisi; polis bileşenidir. Üçüncüsü; paramiliter bileşendir.

Politika açısından; bunu ilk önce 2000-2006 yılları arasında yapılan Plan Kolombiya'da gördük ve şimdi 2008'den günümüze, Plan Kolombiya'nın hemen ardından gelen Meksika'da görüyoruz. Politika kısmı şudur; onlar yaptıkları bu uyuşturucu savaşıyla (kendi toplumlarında şiddet ve terör eylemlerindeki büyük artışı yaşayarak haklı olarak dikkatleri dağılmış insanları yaratan savaş) aynı zamanda sert bir özelleştirmeye gidiyorlar. Hem Kolombiya'da hem de Meksika'da devlete ait petrol şirketleri uyuşturucu savaşının en şiddetli döneminde özelleştirildi. Her iki ülkenin de hukuk sistemi değiştirildi, kendi hukuk sistemlerinden sözlü yargılama sistemine ya da ABD'nin sahip olduğu hukuk sisteminin tamamen aynısına geçildi.

Bu şeyleri refah üretme ve hukukun üstünlüğü düşüncesi kapsamında konuşurlar, ancak bu yaptıkları savaşın bir parçasıdır; aslında uyuşturucu savaşının fonlarının bir parçasıdır. Ve bu politik meseleler açıkça manşet olmuyor. Şiddet ve sokakta cesetler varsa bu bağlamından arındırılmış şiddet ön sayfadadır ve politika alanı için ekonomik kısmı araştırmak gerekir. Fakat aslında hepsini birleştirdiğinizde, tüm toplumu ve ekonomik çerçeveyi değiştirmek için yapılan bu kapsamlı hamleyi görebilirsiniz.

Polis faaliyetleri, 'Plan Kolombiya' ve 'Merida Girişim'i gibi planların resmi ve en büyük kısmıdır ve Meksika'da federal polis şekline bürünmüştür. Uyuşturucu savaşını başlatan Başkan Felipe Calderon başkan olduğunda 4.000 federal polis vardı, şimdi ise 40.000 var. Bunların hepsi askeri eğitim alıyor ve tepeden tırnağa silahlılar. Demek istediğim, bunlar esasen maskeli,

polis üniforması giyen ve devriye gezen askerlerdir. Askerileşme muhtemelen buradaki insanların sezgisel olarak anlayabileceği birçok yolla açıkça ulus-ötesi şirketleri destekliyor. Bu şirketler, iddialara göre uyuşturucuyla savaşmak için orada olan ancak gördüğümüz gibi şirket çıkarlarını savunan (*“Drug War Capitalism”* kitabında belgelendirdiğim bir örnek) iyi silahlandırılmış polis güçlerine daha iyi erişebiliyorlar.

Üçüncüsü paramilitarizmdir. Uyuşturucu savaşında yaşadığımız zorluklardan biri de bir dilde kapana kısılmamızdır. Bu genelde, kapitalizmden bahsederken başımıza çok gelen bir şeydir. Onların dilinde sıkışıp kalıyoruz ve bazı şeyleri konuşurken kullandığımız kelimeler onlara ait kelimeler oluyor. Meksika’da bize söylenen şudur; kötü adamlara “uyuşturucu kartelleri” denir. Hillary Clinton dışişleri bakanıyken, 2010’da Meksika’yı ziyaret etti ve uyuşturucu kartellerinin isyancı bir gruba benzediğini iddia etti. Bu, bir uyuşturucu kartelinin devleti yıkmak ya da savaşmak istediğini ima etmektir. Bu komple düzmecedir ve devlet dilidir. *“Drug War Capitalism”* kitabında ve aramızda önerdiğim şey şudur; yasak ekonomisine bağlı finans üzerinden silahlandırılan bu gruplar ve yasaklı maddelerin ticareti hakkında iyice düşünmemiz gerekiyor. Yine yasağı, yasaklı maddeleri yönetmenin ağır şekilde düzenlenmesi biçiminde düşünmemiz gerekiyor, bu bir serbestleşme değildir; yasak her zaman gerici ve sağcı grupların kendilerini silahlandırmasını kolaylaştırmıştır. Ve Meksika’dakileri, uyuşturucu kartelleri yerine paramiliter gruplar diyerek konuşursak, bu uyuşturucu kartellerinin ya da sözde “uyuşturucu kartelleri”nin aslında nasıl sıklıkla devletle çalıştığının bağlantısını kurmuş oluruz. Onlar, halkı baskı altında tutmak ve öğrencileri katletmek için devletin polisiyle, ordusuyla ve devlet erkanı ile çalışıyorlar.

43 öğrencinin yerel polis tarafından tutuklandığı Ayotzinapa vakasında resmi yöntem öğrencilerin “Guerrero Unidos” denen bir “uyuşturucu çetesine” verilmesiydi. Bu sadece bir örnek, fakat devlet güçleriyle sıkı bağları olan bu “uyuşturucu çetesini” paramiliter bir grup olarak düşünmenin daha verimli olacağına inanıyorum. Eğer onlar paramiliter olmasa başka türlü nasıl yerel polis öğrencileri onlara verir? Toplantı yerlerini nasıl ayarlarlar? Üstelik “Guerrero Unidos” dedikleri şeyin üyelerinin çoğunun aslında aktif veya eski polis memuru olduğunu biliyoruz. Dolayısıyla yapmamız gereken şey, uyuşturucu savaşını neoliberal bir saldırı, bir askerileşme biçimi, askerleşmeyi gerekçelendirme girişimi ve halka savaş açmak için gittikçe paramiliterleşen bir devleti yaratma girişimi olarak yeniden düşünmektir.

Kapatırken sadece şunu söylemek istiyorum; Meksika birçok direnişin olduğu yerdir. Örneğin, John Holloway Chiapas'dan bahsetti, ancak topluluk düzeyinde ve mahalle düzeyinde daha birçok direniş var. Örgütlenmek için insanların yaptığı daha pek çok heyecan verici şey var ve bu savaşın ağırlığı insanların ve onların örgütlerinin üzerine çöküyor. Bu yüzden uyuşturucu savaşını politik olarak düşünmenin, olan şeyleri politikleştirmenin ve “Bir bardaki bir sürü genç insanın öldürülmesi olayı” dememek gerektiğinin bizim sorumluluğumuz olduğunu düşünüyorum. Evet, tekrar tekrar bu kadar kaza yaşamazsınız; işin doğrusu bunun gençlere karşı bir savaş olduğudur ve bunu her zaman aklımızda tutmamız gerekiyor.

Teşekkürler.

Dawn Paley gazeteci ve “Drug War Capitalism” (AK Press, 2014) kitabının yazarıdır. Şu an sürdürdüğü araştırması, Meksika'nın kuzeyindeki Coahuila eyaletinde yaşanan zorla kaybedilmelere karşı otonom örgütlenmeler konusyla ilgilidir.

1.4 Ferda Çetin

Gösteri Toplumu: Sanat, Spor, Sex ve Medya

Özgürleşme; tutsak alınma, toplumdan ve doğadan uzaklaşma, varoluş alanının gitgide daralması karşısında, insanın farkındalık ve uyanış halidir. Bu farkındalık, düşünce ve bilgi ile mümkün hale gelir.

Antonio Gramsci, “Bilgi kimsenin tekeline değildir ve herkes düşünme yetisine sahiptir. Felsefe bir uzmanlar kümesine, ya da filozoflara özgü bir zihin çalışması değildir. Her insan bir ‘filozof’tur” der ve ilave eder; “İnsanlar kendi adlarına konuşmaya ve hareket etmeye başlama bilincine kavuştukları an, iktidarın temsil mekanizmaları da ortadan kalkar.”

Paul Michel Foucault, Gramsci’nin birey için yaptığı bu tespiti topluma indirger. Ona göre, kitlelerin gerçeği öğrenmesi ve bilmesi için kimseye ihtiyacı yoktur. Toplum her şeyi açık seçik görmekte ve sonuçlarını da analiz edebilmektedir. Ancak bilgiyi engelleyen, yasaklayan ve manipüle eden bir iktidar sistemi vardır.

Gramsci ve Foucault, müdahale edilmedikçe ve hakikati görmemizi engelleyen bentler, perdeler oluşturulmadıkça, her insanın doğru ve yanlış ayıracabilecek, hakikati görebilecek akli güce sahip olduğunu anlatırlar.

Kürt Halk Önderi Öcalan, toplum gelişmeden aklın da gelişemeyeceğini, iktidar sahiplerinin geçmişten günümüze ilk önce ideolojik kölelik inşa ettiklerini belirtir;

“Sümer toplumunda zigguratın üst katı zihinlere hükmeden tanrı mekânı olarak düşünülür. Orta katlar rahiplerin politik yönetim karargâhlarıdır. En alt kat ise, her tür üretime koşturulan zanaatçı ve tarım çalışanlarının katı olarak hazırlanmıştır. Bu model günümüze kadar özde değişmemiş, sadece muazzam bir açılma-saçılma konumuna erişmiştir.”

Sol-sosyalist düşünürler, günümüz egemen sistemlerinin dünyevi, “Gizli Tanrı”lar eliyle idare edildiği konusunda hemfikirdir. Çünkü “modern bi-

lim” etiketi taşıyan kapitalist akıl, küreselleşme, serbest piyasa ve globalizm adıyla, topluma ve doğaya hâkimiyetini meşrulaştırmaktadır.

Küreselleşme, evrensel bir eşitlik ve adalet sistemi gibi sunulmakta; kapitalizmin ve modern sömürgeciliğin, tüm olumsuz tarihsel, ideolojik ve politik günahlarından arındırıldığı bir vaftiz ayinine dönüştürülmektedir.

Küreselleşme ve “küresel köy” söylemi, uyku öncesinde anlatılan; herkesin eşitlendiği, herkesin kazandığı ve herkesin mutlu olduğu bir masal etkisi yaratmaktadır.

Oysa küreselleşme, en zenginlerle en yoksulların aynı şeyleri isteyebildiği, ama sadece zenginlerin istediklerine sahip olabildikleri sistemin adıdır.

Bir yandan dünyanın küresel bir köy olduğunu söylüyorlar, diğer yandan köylerin sınırlarını nükleer silahlarla korumak için milyarlarca dolar harcıyorlar. Bir yandan marketlerdeki plastik poşetlerin yarattığı kirliliğin dünyayı tehdit ettiğini verilerle, rakamlarla açıklıyorlar, diğer yandan nükleer enerji santralleri açıyor, ormanları tüketiyorlar.

Bütün bunlar olurken, dünyanın değişik ülkelerinden milyonlarca yoksul, NASA’nın verdiği, “insan yaşamına uygun yeni gezegen” keşfi haberini coşku ve mutluluk içinde ve pek yakın bir zamanda gidebilecekleri alternatif bir mekân heyecanı ile izliyorlar.

Sonuçta dünyayı yaşanmaz hale getiren, refahı ve zenginlikleri tekeline alan bir avuç insan; doğa ve çevre tahribatı, ekonomik krizler, savaşlar ve kaynakların tüketilmesi gibi sorunları da tüm topluma, yoksullara ve ezilenlere mal ederek sorumluluktan kurtulmuş oluyorlar.

Eğer insanlar, gerçekte ne olup bittiğinin farkına varmaz, egemen sistemin verdiklerine razı hale getirilirlerse, sistemi değiştirmeye de ihtiyaç duymazlar. Bu durumda, sadece iktidarın sundukları arasında tercih yapma “özgürlüğüne” sahip olurlar. Giddens: “seçmekten başka seçme şansımız yoktur” der. Çünkü “karmaşık bir seçenek çeşitliliğiyle” karşı karşıyayız.

Bu çeşitliliği, kapitalizm, tüketim amacıyla yeni ihtiyaçlar yaratarak sağlar. Yeni ihtiyaçlar yaratmak, kapitalizm için dinamizm ve kendini yenilemek demektir. İhtiyacın da insanların düşünce dünyasına girmesi ve talep edilir hale getirilmesi gerekir. Bu noktada TV’ler, gazeteler, dergiler, billboardlar, sinema, seks, moda sektörü, toplum mühendisleri, diyetisyenler, kültür-sanat dünyası devreye girer.

Bu süreci “bilimin sermayeleşmesi, iktidarlaşıma ve topluma yabancılaşma” süreci olarak değerlendiren Kürt Halk Önderi Öcalan, toplumun

dağıtılması süreci ile bilim tekelinin gelişmesini aynı sürecin parçaları olarak ele alır:

“Günümüzün çok tartışılan ve gerçek hükümler güçleri olan ‘küresel şirketler’in ve tekellerin tarihin en büyük sermaye patlamasını bu dönemde gerçekleştirmeleri, toplumun bu hale düşürülmesiyle yakından bağlantılıdır. Toplum düşürülüp dağıtılmadan, bu kadar sanal yolla, yani hiçbir üretim aracına el değdirmeden paradan para kazanma gerçekleştirilemezdi.

Sorun çözen bilim karargâhları, mabetleri artık sorun yaratmanın, yabancılaştırmanın, ideolojik hegemonyanın merkezlerine dönüşmüştür.

Akademi ve üniversitenin yozlaşması ve bilimsel kriz bu koşullardan kaynaklanmaktadır.

Dolayısıyla toplumu sömürü kaynağı olarak gözüne kestiren zorbalı, egemenler,

kurnazlar, ilk işleri olarak toplumun zekâ ve düşünme olanaklarını zayıflatmayı, ilk tekeli zihniyet tekeli, yani tapınak olarak geliştirmeyi temel görev edinmişlerdir. Tapınak orijinali itibarıyla iki işlev birden görür. Birincisi, zihni egemenlik, hegemonik araç olarak son derece önemlidir. İkincisi, toplumu öz zihni değerlerinden koparmak için çok elverişlidir.

Tekrarlamanın sakıncası yoktur: Milliyetçilik, dincilik, cinsiyetçilik, sporculuk, sanatçılık ikonlarını sallarsan toplumu, kitleyi dilediğin her hedefe taşıyabilirsin. Zihninin fethi hiçbir

zorun başaramayacağı kadar toplumu bugünkü küresel finans sermayesine açık hale getiren gelişmenin temelidir.”

Peki sıradan insanlar ve toplum, bu büyük çelişkiyi ve derin adaletsizlikleri görmüyor mu? Ne yazık ki görmüyor, çünkü görmeleri engelleniyor. Arundhati Roy, insanların gözlerine filtreler takıldığını söyler.

İnsanlara, yoksulluğu görmeme öğretiliyor. Sömürüyü, katliamları, cinayetleri, cinsiyetçiliği, adaletsizlikleri, doğa tahribatını görmemeleri için filtreli lensler takıyorlar. Böylece çelişkileri filtre edip geçiyorlar.

Bilgi tekeli ele geçirenler, zihinleri tutsak ederken, gündelik hayatta kullandığımız dile de müdahale ediyor; sömürüyü, talanı, katliamları, soykırımı, cinsiyetçiliği, mülkiyetçiliği, bireyciliği meşrulaştıran yeni bir dil yeni bir literatür oluşturuyorlar.

Küreselleşme herkesin eşitlendiği ve herkesin kazandığı bir sistem diye sunuluyor. “Emperyalizm ve sömürgecilik” yerine “küreselleşme ve globalizm” kullanılıyor. Kapitalizm demek yerine, serbest piyasa ekono-

misi demeyi tercih ediyorlar. “Kapitalizm” kapital sahiplerini ve sömürüyü çağrıştırdığı için bir uyanışa vesile oluyor. Ama “serbestlik” iyi bir şeydir, serbest piyasa da “özgürlüğü” çağrıştırıyor. Soykırım yapanlar ve bu suça sessiz kalarak ortaklık edenler, suçlarını sözcüklerle örtmeye çalışıyorlar. Soykırım yerine daha “şık” bir sözcük bulunuyor; “etnik arındırma” diyorlar.

Başka ülkelerin işgalini, “terörizme karşı önleyici savaş” yalanıyla meşrulaştırıyorlar. “İhtiyaçlar sonsuz, kaynaklar sınırlıdır” klişesini dünyanın tüm dillerine çevirmişler. Halbuki tam tersi doğrudur. İhtiyaçlar sınırlı, kaynaklar ise dünyanın tümüne yetecek kadar boldur. Konusu, dili ne olursa olsun “o senin sorunun” klişesini her filmde mutlaka kullanıyorlar. Herkesin birbirine karşı rahatça kullandığı bu replik, kapitalist sistemin, toplumsal olana, paylaşıma ve dayanışma fikrine ezeli tepkisidir peki bu duruma karşı çıkan, insani olmayan yaşam şartlarına ve kapitalist sisteme itiraz eden insanlara ne yapılıyor? Önce terapistlere gönderiliyorlar. Terapistler de devrim ilacı yazmıyor. Onlara göre sorun sistemde ve yaşam koşullarında değil, bu sistemde, uyum içinde yaşamak istemeyen, terapi gören bireydedir. Çocuk kreşlerinde ve ilköğrenim okullarındaki esas öncelik, uyum eğitimidir. Çocuklar, kapitalist sisteme, ezen-ezilen ilişkisine uyum sağlamaları için eğitiliyorlar. Özerk yaşamak isteyen, uyum eğitimi-ne itiraz eden, soru soran çocuk haylaz ve başarısız, kendini metalaştırma konusunda istekli olan çocuk başarılı sayılıyor. George Orwel 1949 yılında yazdığı “Bin dokuzyüz seksen dört” isimli kitabında bizi bilgisiz bırakacaklarından söz ediyor ve bu durumun korkutucu sonuçlarını irdeliyordu. Aldous Huxley ise 1932’de yazdığı “Cesur Yeni Dünya” adlı eserinde insanları pasifliğe ve bencillığe sürükleyecek kadar enformasyon yağmuruna tutacak olanlardan korkuyordu.

Bin dokuzyüz seksen dört kitabında insanlar acı çekmeyle tehdit edilerek kontrol altına alınıyordu; Cesur Yeni Dünya’da ise baştan çıkarıcı, gönül çelici eğlencelerle hazza boğularak...

Eduardo Galeano; “İsraf, teşhircilik ve vicdansızlık iç bulantısına yol açmıyor, hayranlık uyandırıyor: Ruh da dâhil her şey alınabilir, satılabilir, kiralanabilir, tüketilebilir... Hepimiz bu çokuluslu programların ve uydu yayınları dünyasının sakinleriyiz. İletişim merkezileşti. Gezegende olan her şey iktidar merkezlerinde tercüme ediliyor, uluslararası bir yalan sistemine tercüme ediliyor” diyerek Orwel ve Huxley’i onaylıyor.

O halde bu karamsar görünen tabloda ne yapmalı? Nasıl yapmalı?

Okullarda, üniversitelerde öğretilenleri, gazete haberlerini, TV programlarını, toplum mühendislerini ve uzmanları çok fazla dikkate almamak; internet sitelerinden gelen bilgilerin masum olmadığını bilmek; sorgulamak ve kendi muhakeme gücümüzü harekete geçirmek çözümün yarısıdır.

Ardından itiraz, red ve eylem gelecektir. Çünkü eylem, özgür insanların en büyük erdemidir.

Red, itiraz ve sorgulama demek, bireylerin ve toplumun kendisine gerekli bilgiyi, kendisinin üreterek, kendi adına hareket etmeye başlaması demektir. Bu bilinçle üretilen bilgi, iktidara karşı mücadele haline gelir. İktidarın, kendisini en güçlü ve sarsılmaz sandığı yerde ortaya çıkar, gelişir ve egemenleri yenilgiye uğratır.

Ferda Çetin İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi mezunudur. Çetin, haftalık bir gazete olan Yeni Ülke ve ardından Türkiye’de basılan Özgür Gündem ve Özgür Ülke gazetelerinde çalıştı. Bir gazeteci olarak, Avrupa’da yayın yapan Özgür Politika gazetesinde, aynı zamanda Med Tv, Medya TV, Roj TV, Sterk TV, ve Med Nuçe TV gibi televizyon kanallarında çalışmaya devam etti. Çetin, çalışma hayatına bir gazeteci olarak devam ediyor ve SNJ (Fransa Gazeteciler Sendikası) ve IFJ (Uluslararası Gazeteciler Federasyonu) üyesidir.

1.5 Carlos Pazmiño

Öcalan ve Bakunin— Tamamlanmamış Bir Tartışma

Sunum Çağrısı—Devletin Soy Bilimi

Bu makalede Kürdistan İşçi Partisi (PKK) ile Kürt Özgürlük Hareketi lideri Abdullah Öcalan ve 19. yy.'ın en önemli anarşist kuramcılarında biri olan solcu lider Mikhail Bakunin arasındaki teorik benzerlik ve farklılıklar, devrimci taktikler ve devletin kökeni üzerine yazdıkları tartışılacaktır. Devleti, devlete karşı devrimci taktikleri, siyasi örgütlenmeyi ve devrimci öznenin rolünü anlamada günümüzün bazı önemli fikirlerini sağlayan bu benzerlik ve farklılıklar, kadınların özgürlüğü konusuna özel vurgu yapılarak incelenecektir. Bu nedenle bu yazı 21. yy.'da devrimi düşünmek için önemli soruları (solcu kuramcılar ve hareketler tarafından en çok unutulmuş ya da az düşünülen) gündeme getirmektedir.

Bilindiği gibi Bakunin, 1. Uluslararası İşçiler Derneği'nden ihraç edildikten sonra unutuldu. O ve fikirleri "pür ideoloji" olarak kınandı. Bununla birlikte Bakunin, SSCB'nin yıkılışından önce ve sonra, devletin kökenleri ve Marksist devletçilik konularındaki eleştirileriyle bir kez daha geri döndü. O'nun öngörülleri doğrulandı; Paris Komünü'nden Rus Devrimi'ne kadar sosyalist bir devlet, özgürlükçü ve demokratik bir toplumu yaratmanın çözümü değildi. Öcalan, Marksizm-Leninizm'den Demokratik Konfederalizme doğru paradigma değişimine girmeden önce, devlet hakkında Bakunin gibi benzer eleştirilere sahipti. Hem Bakunin hem de Öcalan farklı zamanlarda devletin kökeni konusunda çok benzer bir teori geliştirirler; kökenin ekonomik değil "ideolojik" olduğunu ve devletin "dini bir kurum", otoriter, egemen ve ataerkil olduğunu savunurlar.

Ancak Öcalan, devletin kökenine kadınların tahakküm altına alınmasını koyarak eleştirisini Bakunin'den daha da ileri götürdü. Bu minval üzerine,

Kürt liderinin Bakunin'in devlet teorisini tamamladığını ve aştığını söylemek mümkündür. Devletin kökenini çözümlemesi, Öcalan'ı Demokratik Konfederalizm adlı yeni bir taktiği geliştirmeye yönlendirir. Marksizm, devleti almaya, anarşizm onu ortadan kaldırmaya çağırırken, Öcalan ise "güç" örgütlü toplumun eline geçinceye kadar devletin alttan üste yavaş yavaş dağıtılması çağrısını yapar. Devrimci özne proletarya değil kadınlardır; kadınlar "devrimci bir rolü" yerine getirmezler, devrimin kendisidirler. Görüldüğü gibi Öcalan'ın çalışmaları 1. Uluslararası İşçi Derneği'nin kuruluşundan 150 yıl sonra, devletin kökeni ve devrimci taktikler hakkındaki büyük tartışmayı bitirdi.

Dini bir kurum olarak devlet

Bakunin, devletin "ilkel topluluklarda" büyücülerin veya "tanrı adamlarının" (Öcalan'ın dediği gibi) komünal yaşamın "doğal dayanışmasını" kırarak, bilinmeyi açığıklayan mitolojik bir anlayışla toplumu etkilemeye başladıkları zaman ortaya çıktığını savundu. İnsanların "aşkın ruhu" doğanın fenomenlerini onlara ilahi özellikler atfederek açıklamaya çalışır. Büyücüler, böylece yavaş yavaş toplumun mimarları haline gelir, ilahi olanın görüntüsü ve Tanrı ile iletişimin kanalı olarak dünyevi ilahi bir boyut kazanırlar.

Bu şekilde ilahi bir argümana dayanarak, görünür amacı "toplumu korumak" olan, toplum üzerinde her şeye gücü yeten devlet, toplum yaşamının feda edilmesi, özgürlüğün inkarı ve toplumun bastırılması-sömürüsü olarak kendini örgütler. Tarih boyunca toplumsal ilişkiler daha karmaşık hale geldikçe, devlet ve gerekliliğine olan inanç antik çağın "Tanrı adamları"ndan daha da fazla dini özellikler kazanmıştır.

Öcalan'ın teorik önermesi, Bakunin'kinden çok daha ileri gider. Kürt lider, devletin dini kökeni fikrini paylaşmakla birlikte, bir unsur daha ekler; ideolojik-dini temelde kadınların erkekler tarafından tahakküm altına alınması.¹ Devletin ortaya çıkmasını mümkün kılan sadece "kült toplumların" gelişmesi değil, toplumdaki kadınların tahakküm altına alınması ve ev

1 Öcalan "Verimli Hilal'de yaşamış komünal toplumlardaki neolitik kadına baskın bir rol atfettiği için bir özcü (essentialist) olarak eleştirilebilir, ancak bu rol İnka'dan ve İspanyol işgalinden önce And Dağları'nda (Güney Amerika) yaşamış kültürlerde de bulundu. Bu nedenle Öcalan'ın fikirleri, Andlar'ın belirli bölgelerinde bir kurum olarak devletin ortaya çıkmayı nasıl başardığını anlamak için yararlı olabilir (mevcut Peru'nun kendisi, İnka devleti ve onun yayılmacılığı bunun bir örneğidir).

içine hapsedilmesidir, dolayısıyla devlet ataerkil bir kurumdur. Kuşkusuz bu Öcalan'ın Bakunin'e en önemli katkısıdır. Öcalan devletin, Bakunin'in söylediği gibi bir bütün olarak toplumun değil, kadınların tahakküm altına alınmasıyla ortaya çıktığını söyleyen bir konuyu teorize eder. Topluma hükmedilecek ve sömürülecektir, çünkü Öcalan'a göre kadın ilk hükmedilen ve sömürülendi (daha sonra göreceğimiz gibi, Öcalan kadını devletin anti-tezi konumuna terfi ettirir).

Devletin anti-tezi ve devrim ateşi: Kadınların özgürlüğü

Klasik sosyalist gelenekte, Bakunin'den Marks'a ve hatta Abdullah Öcalan'ın ve Kürdistan İşçi Partisi'nin (PKK) Ortodoks Marksist evresinde devrimci özne proletaryaydı. Bu klasik yazarlar için bu özne tüm çelişkileri ve kapitalizmin üretici sınıfının karşıtlığını kapsıyor, ekonomik mücadeleyi her şeyin üstünde tutuyordu. Kapitalizmin küreselleşmesinin dünyanın tüm ülkelerindeki proletaryayı küreselleştireceğini varsaydılar²; ancak kapitalizm proletarya gibi tüm ülkelerde eşit şartlar altında doğmadı.

Güvencesiz proletarya kendinden tanımlı evrensel bir özne olarak gittikçe gücünü yitirirken, aynı zamanda mükemmel devrimci özne konusundaki ciddi teorik sorunları açığa çıkardı. Bu noktada Bakunin ve Marks'ın sınıf teorisinin geçerliliğini hiç kaybetmediğini, bugünün "iş dünyasını" irdelemesi ve sınıfı resmi ve gayri-resmi emek ilişkileri, ideolojik, ekonomik, toplumsal cinsiyet vb. gibi karmaşık bir sistem olarak anlaması gerektiğini belirtmek isterim, ancak bireysel ve kolektif kimlikler bakımından günümüzde evrenselleşmek muhtemelen güçtür.

Öcalan'ın başarısı, kadınların (özel bir özne olarak) kurulmuş toplumların şiddet, sömürü ve tahakküm konularındaki çelişkilerini ve antagonizmasını eski çağlardan beri bünyesinde biriktirdiğini düşünmekten gelir. Öcalan'a göre kadınların tahakküm altına alınması sadece onların talihsizliğini değil, tüm insanlığın talihsizliğini başlattı. Dolayısıyla Öcalan proletaryadan daha büyük bir potansiyele dayanır.

2 Kürdistan ve Latin Amerika gibi "bağımlı" ve postkolonyal bölgelerdeki işçi sınıfı mefhumu bağlam içinde kavramsallaştırılmadan "endüstriyel bir işçi sınıfı" özne olarak kabul edilirse, devrimci bir özne olarak proletarya ile ilgili tartışma belirgin biçimde krizli olur. Kapitalizm neoliberal evresinde merkez ülkeleri ve onların işçi sınıflarını ciddi ölçüde etkilemeyi başararak, "fabrikaları ve sermayeleri" kendi asıl ülkelerine dönmeyi zorlayarak bu krizi daha da artırmıştır.

Bu noktada, Öcalan'ın teorisi hakkında üç önemli düşünceden bahsetmek istiyorum. Birincisi; Öcalan bilerek ya da bilmeden devletin ortaya çıkışını anlamak için kadın bakış açısıyla bir teori yaratır. İkincisi; kadınların tahakküm altına alınması devleti yaratan, daha sonra kapitalizmi sağlamlaştıran bir hakikat olduğu için, kadınlar devletin bir antitezi ve devrimci bir özne haline gelir. Üçüncüsü; Demokratik Konfederalizm'in taktiksel boyutu (toplumun özgürlüğü için, kadınların özgürlüğünü gerekli bir koşul olarak aramada), teorik ve ideolojik bir çelişki olacağı için, yeni bir devlet yaratma iddiasına girmez. Bu nedenle Demokratik Konfederalizm uygulanabilir, taktik ve kadın bir paradigma olarak sınıflandırılabilir.

Böylece Öcalan, tarihsel özne konusundaki solcu tartışmalara sadece bir alternatif³ sunmakla kalmaz, aynı zamanda solda tarihsel olarak devam eden ve kadınların özgürlüğünü geri plana iten ataerkilliği de tartışır.

Devrimci parti mi yoksa politik toplumsal hareket mi?

Ortodoks Marksizm'den farklı olarak Bakunin devrimci partiye "devrimin ebesi" rolünü verdi. Bakunin'e göre parti devrime öncülükten ziyade ana aktör olan halka eşlik etmeliydi. Marksizm'de ise parti öncülük edendi ve aynı zamanda küçük bir proto-devletti. İktidar ele geçirildiğinde de yükselen proleter devletten sorumlu olardı.

Öcalan ve PKK'nin parti yapısı konusunda fikirlerinin dönüşümü Bakunin'in fikirleriyle diyaloga girer. PKK, klasik Marksist-Leninist bir araçtan, ulus-ötesi ve sınır-ötesi bir toplumsal harekete dönüştü⁴; siyasi yapısı devam etmesine rağmen, büyük oranda güçlü bir toplumsal politik hareketin ortaya çıkmasını sağladı. Bir Kürt devletinin yaratılması iddiasına girmeyen PKK, Marksist-Leninist partilerin klasik prototip tarzından koptu ve bahsettiğim şey haline geldi. Binlerce Kürt Türkiye'de sokaklara çıkıp "PKK halktır, halk burada" diye bağırıyor. Bu slogandan bu olguyu daha iyi anlayabilirsiniz.

3 Öcalan'ın önermesi kadın hareketinin kendi yapılarını, kendi sosyal ve siyasi örgütlerini inşa etmesi gerektiğini önererek, Batılı liberal feminizmi, pasifist ve uzlaşmacı düşünceleri eleştirir. Öcalan kadınları militan olmaya ve etkili bir şekilde realiteyi etkilemeye çağırır. Bu nedenle Öcalan'ın kadınların özgürlüğü ile ilgili fikirlerini kimse sadece onun fikirleri deyip geçemez. Kürt kadınları bu fikirleri sahiplenmiş, lider figürünü aşmış, her anlamda Kürt siyasetinin kahramanı haline gelmiştir.

4 Bunun gerçekleşmesi için üç unsurun önemli olduğunu düşünüyorum: a) Öcalan'ın düşüncesinin olgunlaşması, b) Kürt Özgürlük Hareketi'ni her anlamda liderin yokluğunda kendisini yeniden düşünmeye zorlayan Öcalan'ın esaret durumu, c) kadının kahramanlığının artması.

Görüldüğü gibi, Bakunin ve Öcalan arasındaki benzerlikler ve farklılıklar önemlidir. Onlar, sol dünyada bugüne kadar çözümlenmemiş meselelere değinirler. Öcalan'ın devletin yükselişi, kadınların özgürlüğü ve partinin rolü konularındaki önermeleri, 21. yy.'da devrimci teoriyi ve devrimi düşünmek için dâhice unsurları gündeme getiriyor. Şimdi onların çalışmalarına dair hem teorik hem de militan çabalar gerekiyor.

Carlos Pazmiño Kürt sorununu Latin Amerika perspektifi ile çalışan bir araştırmacı. Onun "Dismantling the State (Devleti Parçalamak)" başlıklı yüksek lisans tezi Abdullah Öcalan ve PKK'nin dönüşümünü teorik ve pratik bir bakış açısıyla inceliyor. Pazmiño'nun çalışması bu anlamıyla Latin Amerika'da bu önemli tartışmayı gerçekleştirmiş olan ilk akademik çalışma olacak ve önümüzdeki birkaç ayda basılacak. Pazmiño

pek çok popüler mekanda bir militan, toprak ve sendika mücadeleleri ile bağlantılı ve ayrıca Latin Amerika ve Ortadoğu  zerine online yazılar yazıyor.

OTURUM II —
Devlet Ötesi: Alternatifi
Düşünmek ve İnşa Etmek

2.0 Debbie Bookchin

Giriş

Ben gençken babam, Amerikalı sosyal kuramcı Murray Bookchin cüzdanında dolar banknotlarıyla eski fişler arasında bir alıntı taşırdı. Küçük bir kâğıt parçasına daktiloyla dikkatle yazdığı bu dize, en sevdiği ütöist İngiliz bilge William Morris'e ait 44 sözcükten oluşuyordu. William Morris'in bunu yazdığı dönemdeki cinsiyet ayıbını mazur görürseniz, bu alıntı şöyle diyordu: "Erkekler savaşır ve

savaşı kaybeder ve uğruna savaştıkları, yenilmelerine rağmen gerçekleşir ve bu gerçekleştiğinde amaçladıkları şey olmadığı ortaya çıkar ve başka insanların onların amaçladığı şey için başka bir isim altında savaşmaları gerekir."

Babama göre bu alıntı yalnızca teori ile pratik arasındaki diyalektiği özetlemiyordu, aynı zamanda daha iyi bir dünyaya inananların hızla ilerlemesi için toplaması gereken cesareti (devrimci şevki) tarif ediyordu. Tarihte gerçek özgürlüğe giden düz bir yol yoktur. Toplumu dönüştürmek için fikirlerin gücüne inanıyorsak, farklı bir dünyayı hayal etmeye cesaret ediyorsak; bunu, hayata geçirmek için çok mücadele ettiğimiz hayal gerçekleştiğinde bile, aklımızdakine benzemeyebileceğini bilerek yaparız. Kontrolümüz dışındaki tarihsel güçlere tabii olduğu için, hayalimiz yenilenmeli ve gelişmelidir, devam eden bir mücadelede "olanlar" ve "aslında olabilecek olanlar" dikkatle detaylandırılmalıdır.

Geçmişe dönüp bakıldığında, William Morris'in alıntısının, babamın kendi sosyal kuramının yörüngesini ne kadar özetlediği dikkat çekicidir. 1930'larda tek bir devrimci itkiyle, geleneksel Marksizmle yola çıktı ve 1960'lara gelindiğinde tümüyle farklı bir düşünce tanımladı: Özgürlükçü belediyeçilik ya da komünalizm siyasi pratiğini içeren "toplumsal ekoloji" olarak tanımladığı yeni bir görüş.

Babam bu fikirleri on yıllar boyunca, eğitim verdiği ve birlikte çalıştığı aktivistleri özgürlük, demokrasi, teknoloji kavramlarını ve doğal yaşamla etkileşim kurma şeklimizi yeniden tasavvur etmeye çabalamaları için teşvik

ederek detaylandırdı. Görüşlerinin önemle değişmez açıklamalar olarak muamele görmemesi gerektiğine, tarihin gözler önüne serildiği diyalektik sürecin bir parçası olarak genişletilecek ve daha da geliştirilecek yol işaretleri olarak evrimleşmesi gerektiğine inandı.

Öncülük ettiği konseptlerin, nükleer karşıtı ve alternatif küreselleşme hareketleri tarafından benimsenmesinde gördüğümüz gibi, görüşlerinin çoğu ABD ve Avrupa'daki Yeni Solu etkiledi: Yakınlık gruplarının (İngilizce affinity group; ortak bir amaçla bağlanan insan grubu) kullanımı, genel meclislerde yüz yüze demokrasi, siyasi örgütlerdeki hiyerarşi ve güç dinamiklerine gösterilen hassasiyet. Kısacası şu anda prefigüratif siyaset olarak adlandırdığımız şey; gelecekteki toplumumuzda yer etmesini istediğimiz değerleri yaşamaya başlamamız gerektiği düşüncesi.

Babam bu konseptlere tutunarak toplumu içten başlayıp dışa doğru gerçek anlamda yeniden inşa edebileceğimize, batıdaki siyasi yapıları uzun süredir domine eden, insanlığımızı bizden çalarak bizleri sermaye birikiminin hizmetindeki araçlara indirgeyen felç edici toplumsal ilişkileri aşabileceğimize inandı. Fakat sonuç olarak, ütopyacı vizyonunun Batı'da serpilip meyve vermesi nasip olmadı (en azından hayattayken).

Bunun yerine dünyanın neredeyse öbür ucunda, farklı toplumsal geleneklere, siyasi kurumlara ve babamın tüm hayatını geçirdiği ABD'ninkinden farklı bir tarihe sahip, çok farklı bir coğrafyada fikirleri yeniden keşfedildi, özümsemi, zenginleştirildi ve farklı bir isim (demokratik konfederalizm), Rojava ve Bakur'daki siyasi yaşamı destekleyen felsefe altında bunlar için mücadele edildi. Bu fikirlere yeni bir soluk kazandıran ve gerçeğe dönüştüren kişi Abdullah Öcalan'dır. Öcalan, Kürt halkını, insanların ekolojik olarak uyumlu bir toplumda özgür yurttaşlar olarak kendi potansiyellerini gerçekleştirebilmesi için siyasi yapıların tabandan yukarıya doğru dönüştürülmesi gerektiği anlayışına yönlendirdi.

Hem Bookchin hem de Öcalan, politikanın geri kazanımında kalkış noktasının topluluk içerisinde güçlendirilen yurttaşlık olduğunu vurgular, sıradan insanların yüz yüze biraraya geldiği, tartışarak akıl yürüttüğü ve ortak geleceklerinin karşılaşıcağı meselelere eşit ölçüde karar verdiği yerel meclisleri vurgular.

Bu doğrudan demokrasi düşüncesi, hiyerarşi ve tahakkümün eleştirisini temel alan felsefeye politik bir ifade kazandırır. İlk kez 1982'de İngilizce olarak, 1994'te de Türkçe olarak yayımlanan *Özgürlüğün Ekolojisi*'nde,

Bookchin tarih öncesi zamanlardan günümüze hiyerarşinin ortaya çıkışının izini sürer. Marks'ın, kapitalizmin insan gelişiminin kaçınılmaz bir yan ürünü olduğu düşüncesine karşı, erken dönem toplumlarının indirgenemez asgari kullanım hakkı, karşılıklı yardımlaşmayı besleyen geniş akrabalık bağları gibi eşitlikçiliğin zengin örneklerini açıkça ortaya koyduğunu tartışarak, tahakkümün mirasıyla özgürlüğün mirası arasındaki diyalektiği inceler.

Hiyerarşinin tarihsel inşasına ilişkin bu kavrayış, yarım yüzyıl önce geliştirdiği bir argümanın özüne hayat vermektedir; yani, çağımızın en büyük krizi haline geleceği uyarısında bulunduğu ve insan ilişkilerini değiştirmeden çözülemeyeceğini söylediği ekolojik yıkıma. Çünkü tahakküme ve hiyerarşiye dayalı insan ilişkileri kaçınılmaz olarak doğanın tahakkümü ve araçsallaştırılması anlayışına yol açmakta ve doğal yaşamın gittikçe tahrip edilmesine neden olmaktadır.

Öcalan da, eşitlikçi bağların yıkımı olarak kapitalist toplumu öncüleyen hiyerarşi üzerine kapsamlı çalışmalar kaleme almıştır. Kitaplarının çoğunda Kürt aşiret yapılarının tarihinin ve kapitalizme geçişin izini sürmüştür. Mezopotamya'daki erken dönem topluluklarının oluşumunu överek, Öcalan bizlere Kürt aile hayatının, adetlerin ve geniş ailelerdeki geleneksel ilişkilerin tamamlayıcı bir unsuru olarak devam eden güçlü akrabalık bağlarının, aydınlanma değerlerinin en iyi yönlerini, doğal yaşamla ve birbirimizle uyum içerisinde yaşamak için geri kazanmamız gereken komünal ve ekolojik hassasiyetlerimizi biraraya getiren yeni bir etik toplum için bir temel sağladığını hatırlatıyor. Ve ayrıca geleneksel Marksist analizin sınırlarını da kabul ediyor.

Bir Halkı Savunmak kitabında Öcalan şöyle diyor: "Sınıflı toplum bile doğmadan önce gelişen otorite ve hiyerarşi, tarihte önemli bir dönüm noktasıdır. Hiçbir doğa yasası, doğal toplumların hiyerarşik devlet temelli toplumlar haline gelmesini gerektirmez. En fazla söyleyebileceğimiz, bir eğilim olabileceğidir. Sınıflı toplumun kaçınılmaz olduğunu söyleyen bu Marksist görüş büyük bir hatadır."

Hem Bookchin hem de Öcalan, yalnızca sınıf ayrımlarını değil, tahakküm ve hiyerarşinin her türünü ortadan kaldırdığımızda özgürlüğe ulaşacağımıza inanırlar. Dahası, her iki düşünür de, son yirmi-otuz yılda çok daha aşikar hale gelen ekolojik krizin, toplumsal kriz çözülmeyen asla çözülemeyeceğini iddia eder.

Bu argümanı daha da aydınlatan Öcalan, insanın özgürleşmesinin kadının özgürleşmesine ayrılmaz bir şekilde bağlı olduğunu saptayarak, femi-

nist içerimleri açıkça teorileştirmiştir. Öcalan, bin yıldır ataerkil düzenin olumsuz sonuçlarına maruz kalan kadınların sınıflı toplumda benzersiz bir biçimde sömürüldüğünü ve istismar edildiğini gözlemler. Kadın devrimi sosyalist projenin esas özüdür ve toplumun bir bütün olarak ne derece özgürleşmiş olduğunu gösterir.

Bu görüşün (bu hiyerarşi eleştirisinin), Kürt hareketinin dönüşümünü haber verdiği için çok önemli olduğunu söylemek abartı olmayacaktır. Öcalan bu dönüşümü, Kürt “özerkliği” lehine ayrı bir Kürt devleti talebini terk ederek dile getirmiştir. Bu dönüşüm, yüzyıllar boyu devlet olma statüsü ve temel insan hakları inkâr edilmiş bir halk için sıradışı bir gelişmedir. Bu, ayrı bir merkezi devlet ve bunun doğal bir sonucu olarak bürokratik aygıtın kurulmasına dayanan, önceki kendi kaderini tayin etme ideolojisinden kesin bir kopuş demektir. Bu yaklaşım tıpkı kapitalizmin modası geçmiş ekonomik bir sistem olması gibi, devleti de modası geçmiş toplumsal bir yapı olarak görür. Tek başına insan olmak yerine, politik bir insan olmanın ne anlama geldiğinin temel bir yeniden tahayyülünü talep eder.

Gerçi Rojava ve Bakur’daki toplumsal ilişkilerin bu derin demokratik yönü sözkonusu olduğunda, uluslararası bir önyargı eksik olmuyor. Az sayıda politika yapıcı ve gazeteci bu projenin amaçlarını geçerli kabul etmek bir yana, bu amaçları kendi koşulları bağlamında dile getirmeyi istedi. Bunun yerine şaşırtıcı sayıda analist, yazar ve solcu aktivist Rojava’daki demokratik konfederalizmin dikkat çekici başarısını sorunlu, hatta sıkıntı verici buldu. İçerdiği demokratik ilkeleri görmeyi reddeden bu kişiler, konsepti tümüyle ya kavrayamıyor ya da kavramak istemiyorlar. Rojava’nın pratikte sergilediği başarıdan bağımsız olarak, onları bu toplumsal organizasyon biçimini tahrif etmeye ve zayıflatmaya sevk eden statüko içerisinde, kendi yerleşik çıkarlarını sürdürüyorlar.

Şeffaf ve dürüst bir raporlama yerine, barış müzakerelerini başlatmaya dönük, tekrarlayan çabalarına ve Türkiye’nin son 18 ayda Kürt halkıyla neredeyse her etkileşiminde saldırgan taraf olması gerçeğine rağmen, Kürt hareketi tanımlanırken en iyi ihtimalle ayrılıkçı, en kötü ihtimalle terörist ve her durumda şiddet yanlısı olarak kalıba döken basmakalıp bir anlatıya maruz kalıyoruz. BM İnsan Hakları Yüksek Komiserliği’nin belgelediği gibi, Türkiye, Türkiye’nin güneydoğusundaki Bakur’da çok büyük insan hakları ihlalleri yaparak 500.000 insanı yerinden etmiş, tüm komşuluk ilişkilerini yerle bir etmiş ve birçoğu kendi evinde olmak üzere yüzlerce masum sivil katletmiştir. Gelgelelimki, insan onurunu çiğneyen bu büyük ihlale çok az

ilgi gösterilmiştir. Biraz tartışıldığında ise, durum Türkiye'nin kendi Kürt yurttaşlarına açtığı acımasız ve iğrenç bir savaş olarak tanımlanmak yerine, Kürt halkı ile Türk devleti arasında devam eden "ihtilaflar" ya da "düşmanlıklar" bağlamında sunulmaktadır.

Türkiye'de iktidarda olan Adalet ve Kalkınma Partisi (AKP), aslına bakılırsa, tüm Kürt projesini aşağılamak için, PKK tarihini başarılı bir biçimde kullandı. ABD ve AB, PKK'yi terörist bir örgüt olarak göstermeyi sürdürerek, Kürtlerin meşru özerklik istemlerini, Kürt Özgürlük Hareketi'nin yalnızca taleplerini değil, varoluşunu da ilk bakışta (*prima facie*) yasadışı kılan bir yaftayla etkili şekilde gölgeleyerek, bu sahte anlatıya katkıda bulunuyor.

Dolayısıyla Kürt Hareketi, teorisyen Shannon Brincat ve Damian Gerber'in bir "etiketleme krizi" olarak adlandırdığı duruma yakalanmıştır. Demokratik Konfederalizm'i açıkça kucaklayan, ayrı devleti ve Türkiye'ye dönük şiddeti reddeden tutumla, 2005'te Kürdistan Topluluklar Birliği biçimindeki bir siyasi organizasyona geçiş çabalarına rağmen, PKK meşru bir müzakere ortaklığından *de facto* olarak çıkarılmıştır. Kürt toplumsal ve siyasi modeli ya gözardı ediliyor ya da bunu savunan örgütle birlikte yasadışı kılınıyor. Öcalan'ın mevcut devlet sınırları içinde faaliyet yürütme lehine dile getirdiği dönüşümün etkisi, Kürt özerklik hareketine komple yeniden yön vermiştir. Ancak haberlerde tekrar tekrar "ayrılıkçı" Kürt hareketi ya da Kürtlerin "kendi devletini kurma" arzularına ilişkin atıfları görmeye devam ediyoruz. Özellikle Batı medyasında, Kürtlerin demokratik konfederalizm ideolojisi, Irak'taki Bölgesel Kürt Yönetimi'nin tüketimci-kapitalist, neoliberal ideolojisinden nadiren ayrı tutuluyor.

Bunu daha iyi bilmesi gereken solcu kişilerin sıklıkla yaptığı bu ideolojik yanlış nitelendirme, demokratik konfederalizmin özgün amaçlarının üstünü örtmekte ve Kürt özerklik hareketinin bunu gizleyen ve çoktandır süregelen kinayelere karşı koymasını zorlaştırmaktadır. Bu hareketi ve hedeflerini destekleyen taraflar olarak, anlatıyı yeniden düzeltmenin ve Kürt hareketinin devletle doğrudan karşı karşıya gelmekten uzak, bu yeni yönelimini açıklamanın bir yolunu bulmalıyız. Demokratik konfederalizmi (yalnızca Kürt bölgeleri için değil ekolojik, cinsiyet eşitlikçi ve demokratik bir toplumu, daha iyi bir geleceği arzulayan herkes için) yeni bir toplumsal dönüşüm politikasının ön planına çıkartan teorik dönüşümü tekrar tekrar vurgulamalıyız.

Kürtlerin özelemlerini desteklemenin bir yolu, PKK'nin terörist örgütler listesinden çıkarılması ve tabii Abdullah Öcalan'ın özgürlüğü için baskı

yapmaya devam etmektir. Fakat bir başka yol da, Kürtlerin özerklik çabalarının, dünyanın başka yerlerindeki benzer türden politik özlemlerle bağını kurmaktır. Bu, ister Meksika'nın Chiapas köylerinde, ya da Barselona'nın sokaklarında, ister yerel yönetim politikalarının yavaş yavaş güç kazandığı Avrupa ve Kuzey Amerika'nın topluluklarında olsun, komünal yerel yönetim politikalarının, demokratik ideallerinin ifade edildiği her yerde mücadele etmeye ve bunları açıklamaya devam edeceğimiz anlamına geliyor. Bunu bilmiyor olsalar bile, bu kent ve kasabalardaki çoğu aktivist, Bakur ve Rojava yerel yönetimlerinde uzun süredir hayata geçirilmeye çalışılan çabalarla aynı temel demokratik idealleri paylaşmaktadır. Ortak Barselona Platformu'nda (Barcelona en Comú), politika, imtiyazlı ve anlaşmalı elit dünyalarında faaliyet yürüten profesyonel siyasetçilerin bize yaptığı iğrenç bir şey olarak değil, karşılanabilir konut sistemini korumak, elektrik enerjisi ağını geliştirmek ve insani ihtiyaçları karşılayan ortak bir geleceği planlamaya imkân veren diğer önlemleri almak için, topluluklarındaki bireylerin güç sahibi olduğu bir ifade olarak yeniden keşfedilip, düzeltiliyor. Orada, Rojava ve Bakur'un ruhunu bulursunuz. Burlington, Vermont'taki Yurttaşlar Gücü (Citizens Power) Hareketi'nin belediye meclisi adayları, şu anda kenti Demokrat Parti ile işbirliği içinde yöneten sözde İlerici Parti'den alışveriş merkezleri ve gökdelenlerin her tarafı saracak şekilde gelişimini ve hatta yakındaki havaalanında F-35 savaş jetlerinin konuşlanmasını durdurmasını ve komşu meclislerden, insanların temsilcileri olarak değil, delegeleri olarak çalışmayı taahhüt eden adaylar göstermesini talep ettiği yerde de Rojava ve Bakur'un ruhunu bulursunuz. Ve Oregon'daki Portland Meclisi'nden Mississippi'deki Jackson Dayanışması'na kadar Birleşik Devletler'in her yerinden topluluk aktivistlerinin, aktif ve güçlü yurttaşları yetiştirmek ve geliştirmek için çalıştığı yerde Rojava ve Bakur ruhu canlı ve ayaktadır. Kürt halkının öncülük ettiği gerçek, yerel denetimi ve doğrudan demokrasiyi destekleyen bizler tarafından dile getirilen her beyana katılması gereken bir şeydir. Kendi kapsayıcılık, yerel yöneticilik dilimiz ya da demokratik değerlerimiz adına, ister Öcalan'dan ister Bookchin'den alıntı yapalım ya da hiçbirine gönderme yapmayalım, Kürt halkının özgürlük hareketiyle dünyanın diğer bölgelerindeki benzer demokrasi talepleri arasında bağ kurmaya devam etmek zorundayız.

Babam tüm hayatını (85 yılını) bu idealler için mücadeleye adadı, ancak bunların hayata geçtiğini hiç göremedi. Öcalan ve Kürt halkı, bunları farklı bir isim altında gerçekleştirdi. Öcalan'ın dikkat çekici entelektüel yolculu-

ğundan ve aynı zamanda dayanma gücü ve bağlılığından (Kürt halkının da) ilham almalı ve bu fikirleri hayata geçirmek için çabalarımızı artırmalıyız. Hatalar, başarısızlıklar ve karşıt yönde dikilen neoliberal ideoloji ile kurumların zorlu ağırlığı olacaktır. Ama her şeyin ardındaki basit gerçek şudur: Şimdi Kürtler gezegendeki ve belki de insanlık tarihindeki en demokratik, eşitlikçi toplumu uygulama sürecindedir. Sözde liberal Batı, geçmişin ideolojilerine saplanıp kalmış durumdadır. Rojava geleceğin ideolojisidir. Ve Kürt projesine ilham veren fikirler yalnızca insanlar olarak özgürlüğümüzü gerçekleştirmenin ayrılmaz bir parçası değil, gezegenin gelecekteki yaşanabilirliğiyle de çok yakından bağlantılıdır. Dünya uykudan uyanmalı ve farkına varmalı. Bunun gerçekleşmesini sağlamak bizim görevimiz.

Teşekkürler.

Debbie Bookchin bir yazar, gazeteci ve editör. O, yeni çıkan ve babası Murray Bookchin'in yazılarını konu alan "The Next Revolution: Popular Assemblies and the Promise of Direct Democracy (Bir Sonraki Devrim: Halk Meclisleri ve Doğrudan Demokrasi Vaadi)" adlı kitabın eş editörlerinden biridir.

2.1 Özlem Ekinbaş

Şimdinin Öncesini Görmek, Şimdiyi Anlamak, Yarını İnşa Etmek

Sunum Çağrısı—Tarihin Felsefesi

Özet;

Kapitalist Sistem, her birimizin, nihayetinde de toplumun can damarlarını her açıdan tıkarken, buna alternatif çözüm arayışları geliştirmek düşünen her bireyin sorumluluğundadır. Sistemler ister demokratik ister diktatöryal olsunlar, beslendikleri kaynak insan, dolayısıyla toplumdur. O halde sorunun çözümü de yine insan, yine toplumdur. Bu anlamda incelemelerde bulunan Sosyal Bilimler, Kartezyen-Newton anlayışından beslenen, zamanı bölünebilir ve ölçülebilir bir nesne olarak görmekte, zihin ve beden, kültür ve doğa arasında kategorik bir ayrıma gitmekte ve düşün sisteminde parçalı duruşları doğurmaktadır. Buradan hareketle, tarih yazımları topluma kuramsal çerçevede birçok şekilde sunulmuştur. Ancak pozitivist anlayışın geliştirdiği tanımlara göre kendi tarihini anlamaya çalışan insan 'kendini tanıma ve anlama yolunu', özce hakikat yolunu yanlış taşlarla örmeye başlamıştır. Abdullah Öcalan'ın belirttiği gibi *'toplumsal şimdinin büyük oranda toplumsal tarih olduğu anlaşılacak bile istenmemiştir.'* Tarih bilinenin ötesindedir, bilinenin ötesinde olduğu kadar 'an'dadır. Tarihten insan'ı, mekânı ve an'ı kopararak salt belgelerle açıklamak, tarihi belirli zaman dilimlerine indirgeyerek, sığ bir forma sıkıştırarak, düz-çizgisel çerçevede değerlendirmek, eksik ve yanıltıcıdır. Zira 'dün' kendini bugüne taşıyacak çeşitli yöntemler geliştirmiştir. Tarihsel süreçler arası geçiş, yine tarihin doğal metodolojisi gereğidir. Felsefesi yapılmamış her tarih yorumu bir bütün olarak doğayı, zamanı, mekânı, insanı, toplumu bütünsellik ilkesiyle tariften yoksundur. Dolayısıyla kültürel materyalleri zamanda belli bir noktada sabitleyen tarih belirleme yöntemleri yeniden gözden geçirilmeli, kültürel artıların zaman ve mekân ilişkisi derinlemesine irdelenmeli, felsefi alt yapısı oluşturulan bilgi-

nin tarihsel toplum açısından epistemolojisi açığa çıkarılmaya çalışılmalıdır. Özgür toplum göstergelerinden biri olan tarihsel bilginin uyandırılması sorunsalını aşmak bir parça bu şekilde mümkün kılınabilir.

I. Kuramsal Çerçeve Tarih Felsefesine Genel Bir Bakış;

‘Tarih Felsefesi’ kavram olarak ‘tarih’ sözcüğünün taşıdığı iki anlama göre belli bir şekilleniş kazanmış olmalıdır. Tarih hem yaşanmış geçmişi, yani toplumsal olaylar topluluğunu ifade eder, hem de bu mevcut yaşanana konu edinen bilimi, tarih bilimini ifade eder. Filozofların çoğu taşıdığı bu iki anlama göre historia (tarih) kavramını kullanmışlardır. Dolayısıyla Tarih Felsefesi’nden de iki şey anlaşılır; -Yaşanmış geçmişin felsefesi olarak Tarih Felsefesi – Tarih biliminin felsefesi. Yaşanmış geçmişin felsefesi olarak Tarih Felsefesi, geçmişte kalan olayların ne anlam ifade ettiğini sorgulamaktan başlayıp, insanlığın tüm yaşanmış geçmişine yani dünya tarihine yönelen bir felsefe uğraşısı olarak görülürken, öte yandan Tarih biliminin felsefesi; Tarih biliminin dayandığı ilke ve yöntemleri eleştiren, bir çeşit tarihsel bilgi eleştirisidir.¹

II. Mezopotamya’da Resmi Uygarlık Öncesi ve Sonrası Bazı Anahtar Yerleşimler

İlk insanlar, yerleşik yaşama geçmeden önce, oldukça zorlu bir yaşam mücadelesi içindeydiler. Hayatta kalabilmek için av peşinde koşuyor, zorunlu olarak göç ediyorlardı. Avlanmak için alet ve silah, ısınmak ve yemek pişirmek için ateş, korunmak için ise barınağa ihtiyaçları vardı. Bunları sağlamak için milyonlara yıl boyunca zekâlarını kullanıp yeni yöntemler keşfettiler. Her yeni keşifte insanın zekâsı ve duyguları gelişti. Çevresini izlemeye başladı; doğanın döngüsünü ve kendi nesli için yaradılış olgusunu sorgulamaya başladı. Ölüm fikriyatı, ölü gömme ritüellerini doğurdu. Braidwood’un bildirdiği üzere, ölü gömme farkındalığı, olasılıkla ilk olarak 200.000 yıl önce ortaya çıktığı sanılan, kimi antropologlarca Homo Neanderthal, kimi antropologlarca Homo Sapiens Neanderthalensis insan türü zamanında yaşanmıştır. Neanderthal’lerin hepsini olmasa da en azından ölümlerinin bazılarını gömdükleri, aciz durumda olan ya da engelli olan bireylerin baş-

1 Özlem D. ‘Tarih Felsefesi’ 2010, s;19

kalarınca bakılması gibi birbirlerine toplumsal destek verdikleri, kısacası bilişsel olarak farklı oldukları kabul edilmektedir.² Bu uzun döngü içinde geçmişteki insan, zamansal ve mekânsal ‘şimdi’ içinde yaşayan türdaşlarına geçmiş şimdiler ile kurgusal düzeyde ilişkilendirebilecek bir kapı araladı.

Son buzul çağının sona ermesiyle birlikte, iklimsel ılımanlaşma, yaşayan bitki ve hayvan türlerinin çoğalmasını sağlamış ve bu da ‘uygarlık’ için zemin oluşturmuştur. Bu büyük gelişmeler geçim biçiminin avcılık ve toplayıcılıktan, tarım ve hayvancılığa geçişini sağlamıştır diyebiliriz. Geçim biçimindeki bu değişiklik beraberinde yaşam biçiminde ciddi değişiklikleri getirmiştir ve insan, Avusturyalı arkeolog Gordon Childe’in kavramsallaştırdığı ‘Neolitik Devrim’, başka bir ifadeyle Tarım Devrimi sürecini yaşamıştır. Neolitik Devrim ya da Tarım Devrimi’nin, zaman açısından değerlendirilmesi Wallerstein’in dönüşümsel zaman-uzay olarak adlandırdığı çok nadir gerçekleşen temel değişimler konusunda iyi bir örnek olarak ele alınır. Bu değişim zamanları tarihsel bir sistemden diğerine ya da toplumsal örgütlenme tarzlarından, birinden diğerine geçildiği anlar olarak ifade edilebilir. Bu büyük fotoğrafta, üzerinde durulması gereken çok fazla mekân pre-historik yerleşim bulunmaktadır fakat tarihsel süreçteki bu gelişmelerin yaşandığı önemli bir coğrafya olan Mezopotamya’nın bu büyük fotoğraftan birkaç yerleşim yeri çekip onlar üzerinde durulacak, tartışma bu eksende yoğunlaştırılacaktır. 2. bölümde Göbeklitepe, Nevalı Çori, Halaf Kültür-Dönemi ve Hassek Höyük üzerinden bir tartışma yürütmeye çalışacağız. Her bir pre-historik ya da proto-historik yerleşim yeri ayrı başlık altında değerlendirilirken, neden bu yerleşimlerin tercih edildiği ‘Değerlendirme Ve Sonuç Bölümü’nde açıklanacaktır.

II.1. Göbeklitepe

Günümüzden yaklaşık 12.000 yıl öncesine tarihlenen, avcı-toplayıcı insanların yarattığı bir kült merkezi olan Göbeklitepe³ Urfa Örencik köyü yakınlarında arkeolojik bir sit alanıdır.⁴ Göbeklitepe üzerinde yapılan jeomanyetik ve georadar taramalarda, çapları 20 ile 30 metreye varan, 20 adet tapınma amaçlı kullanıldığı düşünülen T biçimli dikilitaşlarla çevrili dairesel planlı mekân tespit edilmiştir.⁵ Radyokarbon tarihlendirmesi yapıl-

2 Braidwood 1995,40-43; Esin 2004,25.

3 Klaus SCHMIDT Göbeklitepe Kazısı 2012 Yılı Raporu s;328

4 Resim 1: Sit Alanı Çevresi: Göbeklitepe Newsletter 2014

5 Resim 2: Dairesel Planlı Yapı

mış birçok arkeo-botanik örnek sonuçlarıyla da sabit olan⁶ Göbeklitepe'nin 12.000 yıllık tarihi, insanlık tarihi açısından yeni bir kapı aralamıştır. 'T' biçimli dikilitaşlar, bazıları 51 tasvir olmak üzere çeşitli hayvan motifleriyle süslenmiştir. Karl Schmidt'e göre; ezoterik yorumlardan kaçınmak gerek, zira M.Ö. 10. bindeki atalarımızın bileşik yaşamları ve ruh dünyaları ile ilgili düşüncelerimizi, arkeolojik buluntulardan yola çıkarak geliştirebilmek adına daha çok malzeme, gözlem ve yoruma ihtiyaç vardır. Öcalan ise bu konuda şunları ifade eder: 'Göbeklitepe'deki dikilitaşlarda ilk harf ve hiyeroglif öncesi yazı örnekleriyle karşılaşmaktayız. 12.000 yıl öncesinde o taşları yontmak ve hiyeroglif benzeri simgesel dili yazıya dönüştürmek, tarihsel değeri büyük bir aşamadır.'⁷

II.2. Nevali Çori (M.Ö. 8.000)

Nevali Çori, insanların yerleşik yaşama geçmeye başladığı, yoğun avcılığın yanı sıra bitki ve hayvanların evcilleştirilmeye çalışıldığı bir dönemi yansıtmaktadır.⁸ Nevali Çori'de açığa çıkarılan tapınak, tabanı söndürülmüş kireçle hazırlanan bir tür harç (terazzo) ile kaplıydı ve tabanın içine kanallar açılmıştı.⁹ Yapının duvarları boyunca uzanan şekiller ve bu şekillerin üzerinde belirli aralıklarla yerleştirilmiş 12 dikilitaş bulunmaktaydı. Buluntular arasında ise üst bitimleri kuşbaşı şeklinde heykeller ile başının üstünde kabartma halinde bir yılan kabartması bulunan gerçek boyutlarda bir insan heykeli¹⁰ parçası vardır.

II.3. Halaf Kültürü (M.Ö. 6.000-3000)

Halaf dönemi, Kalkolitik Çağ öncü kent uygarlıklarının ortaya çıktığı en erken dönemi yansıtmaktadır. Bu öncü kent uygarlığında toplum yapısal olarak "Düzenli Sosyal Toplum" olarak adlandırılabilir.¹¹ Bu sosyal organizasyon sayesinde Halaf kültürü çok geniş bir alana yayılmıştır.¹² Nispeten sıradan köy sistemine göre gelişkin kabile gibi örgütsel anlayış bulunmakta,

6 Schmidt K. 2007; Taş Çağı Avcılarının Gizemli Kutsal Alanı

7 Öcalan A. 2010 Kürdistan Devrim Manifestosu

8 Müze Kurtarma Kazıları Semineri 1991 Ankara

9 Resim 5: Nevali Çori Tapınağı

10 Resim 6: Başının üstünde kabartma halinde bir yılan kabartması bulunan gerçek boyutlarda bir insan heykeli; Nevali Çori

11 Harita 1 (Catherine Breniquet 1996 Paris; La Disparition De La Culture De Halaf)

12 Countryman, 2007, s. 57-58

bu koşulları idari bir yönetim pekiştirmektedir.¹³ Bu nedenle olsa gerek Halaf kültürü üzerinde araştırma yapan arkeologlar, “Gelişkin Tarım Köy Toplum”,¹⁴ “Kabile Toplum”¹⁵ , “Şef Düzenli Toplum”¹⁶ olarak değerlendirmişlerdir. Halaf dönemi toplum olarak aşiret sistemine dayanıyor diyebiliriz. Kentleşme süreci ve kent kültürünün gelişiminde Halaf toplumu Neolitik süreçten devraldığı gelişimle Ubaid ve Uruk toplumunun yapılanmasında kilit rol oynamaktadır.¹⁷

II.4. Geç Uruk Dönemi Kolonisi; Hassek Höyük

Atatürk Baraj Gölü suları altında kalmadan önce Urfa Siverek'te Fırat Nehri'nin güneyinde yer almaktaydı.¹⁸ Artık Ekstramural mezarlık¹⁹ alandan, yazıdan, etrafı surlarla çevrili²⁰ ve Güney Mezopotamya'yla ciddi ticari bağları olan, Uruk Dönemi Kolonisi'nden bahsediyoruz. Meslektaşlarım bana katılırlar mı bilemiyorum ama belki de emperyalizmin çekirdek yapılanması diyebiliriz.

III. Kapitalist Algının Tarih Metodolojisindeki Yanılgısı Ve Toplumsal Tarihe Demokratik Ulus Ruhuyla Yaklaşım Önerileri

2. bölümde Göbeklitepe, Nevalı Çori, Halaf Kültür Dönemi ve Hassek Höyük'ten bahsettik. Kapitalist algı bizlere tarihi yorumlarken tarihten, insan'ı, mekânı ve an'ı kopararak salt belgelerle açıklamakta, tarihi belirli zaman dilimlerine indirgeyerek sığ bir forma sıkıştırıp düz çizgisel çerçevede değerlendirmektedir. Bu da insanın tarihin felsefesini yapma enerjisini katılaştırmakta, dolayısıyla eksik ve yanıltıcı olmaktan kurtulamamaktadır. Peki zihin dünyamızın zaman mekanında Şimdi'nin öncesine tarihlenen bu yerleşimleri 'Şimdi' de nasıl değerlendirmek ve yarını hangi göstergeler ışığında örgütlemek gerekiyor. Tam bu noktada kendine bunu dert edinen ve üzerinde ciddi yoğunlaşmaları olan isimlere başvurmak gerekiyor. Öcalan,

13 Maisels 1987, s. 335

14 Redman, 1978, s. 202

15 Hijara, 1980a, s. 237-250

16 Ozan, 2009, s. 2

17 Stein, 1994, s. 40

18 Resim7: Hassek Höyük kazı alanı Hava fotoğrafı

19 Resim 8: Hassek Höyük Extramural Mezarlık alanı

20 Resim9: Hassek Höyük Rekonstrüksiyonu

tarihi evrensel boyutlarda anlamaya çalışır ve bunu da ilke gereği evrensel tarih olmadan yerel tarihlerin anlam bulamayacağı görüşüne bağlamaktadır. En silik toplumların tarihinin bile evrensel tarihin ışığında aydınlatılabileceğini, ayrıca güncelliğin (şimdiki halin) tarih, tarihin şimdi olduğuna da ilke düzeyinde değer vermektedir. Önemli bir hususu da ekleyerek devam eder ve bu iki önemli tarih ilkesini paylaştığını tekrarlar: ‘Yerel şimdiki hal, salt bir tekrar olarak, bir gelenek olarak tarihi tekrarlamaz. Mutlaka kendi katkı farklarını, özgünlüklerini katarak, tarihsel birikimde önemli rol oynar. Yani tarih sadece bir tekrerrür değildir; her mekânın ve zamanın katkısını biriktirerek tekrerrür eder.’

Kapitalist algı şekillenişimizi bir an kenara bırakıp, aynı coğrafyada Göbeklitepe, Nevalı Çori, Halaf Kültür yerleşimleri, Hassek Höyük yerleşimi kronolojisine baktığımızda günümüzden 12.000 yıl öncesi ile M.Ö. 3. binlere uzanan 9000 yıllık bir yolculuktan bahsediyoruz. Bu yolculukta coğrafya, iklim, kültür gibi değişkenler, özgünlükleri ön plana çıkarmaktadır. Göbeklitepe, etrafına eril bir koku yayarken, bir günlük yürüme mesafesinde olan Nevalı Çori ekolojik bir toplumsal özellik göstermektedir. Yuvarlak, oval planlı mimari özellikler gösteren Halaf Kültürü’nün renkli dünyasının çok renkli seramiklerine²¹ kadar nüfuz ettiği, aynı coğrafyada ‘şimdi’ yaşam süren insanların toplumsal örgütlenme biçimlerinde öze bağlı kaldıkları, tarihin canlılığı gereği Halaf seramikleri üzerindeki motiflerin bazı sembollerle bölge kadınlarının ve erkeklerinin vücutlarında bugüne taşınmanın yöntemini buldukları görülür.²²

Kapitalist modernitenin ulus-devlet zihniyeti ve bunun ideolojisi olan milliyetçilik, halklar açısından birçok boyutuyla ağır sorunlar açığa çıkarmıştır. Bu boyutlardan biri de kültürel sorunlardır. Kültür-Tarih-Birey-Toplum ilişkisi geçmişten günümüze toplumsal açıdan elzemliliğini ortaya koymuştur. Dolayısıyla buna alternatif bir model olan Demokratik Modernite ve bunun ruhunu oluşturan demokratik ulus modeli içerisinde tarihsel kültür boyutu nasıl açığa çıkarılabilir? Öcalan, çözümleyici bir model olarak demokratik ulus modelinin devlet ulusçuluğunun paramparça ettiği toplumsal ilişkileri yeniden demokratikleştirdiğini; farklı kimlikleri uzlaşıcı, barışçıl ve hoşgörülü kıldığını belirtir. Yine Öcalan kapitalist hegemonyanın kaynaklandığı merkezî uygarlık sistemine karşı tarih boyunca

21 Resim 10: Halaf Kültürü Plychrome Seramik Örnekleri

22 Resim 11 a-b-c: Halaf Kültürü Etnoarkeolojik Değerlendirmesi

demokratik, özgürlükçü ve sosyalist deneyimlerin hep var olduğunu, bu deneyimlerin güncel planda demokratik modernite olarak kendilerini ayırtlaştırabileceğini ve alternatif kılabilceğini reel sosyalist deneyimin ortaya koyduğunu belirtir. Ulusal ve uluslararası kurumlar (ki tarih yazımları da) demokratik ulusun temel zihniyet ve kurumsal yapılanmasına göre yeniden inşa edildiğinde, yeni bir modernitenin yani demokratik modernitenin sadece teorik değil, uygulamadaki sonuçlarının da Rönesans niteliğinde olduğu kavranacaktır.

IV. Değerlendirme Ve Sonuç

Tarımın başlamasıyla zanaat ve ticaret etkinliklerinin filizlenmesi, toplumsal artının toplandığı ve dağıtıldığı merkezlerde, tarımsal üreticilerin yanı sıra din adamları, tapınak hizmetçileri, zanaatçılar, tacirler ve askerlerle kalabalık bir nüfusun oluşmasına yol açmıştır. Böylece Dicle ve Fırat ırmaklarının suladığı ovalarda M.Ö. 4. bin ve 3. bin yıllarında yaklaşık bin yıllık süreçte 15-20 köysel yerleşim yeri, nüfusları artıp, ekonomik ve toplumsal yapıları karmaşıklıkla köyden kasabaya, kasabadan kente doğru geliştiler. Kentlere dönüşen köyler, olasılıkla bir fetihçi egemen sınıfın yerleştiği ve çok geçmeden köy sunaklarının tapınağa dönüştürüldüğü yerlerdir. Böylece Neolitik köy birimlerinin yerini kent devletleri almıştır.²³ Kentlerle beraber politik denetimin sınırlarının genişlemesi, toplumun çeşitli kesimleri arasında bir bütünleştirici dizge yaratma anlamına gelmiş olabilir, bu anlamda tarihsel toplumsal hareketler sözkonusu olabilir.²⁴ Öcalan bu bağlamda ‘tarih esas olarak devletli uygarlık ile devlet-öncesi köy ve tarımsal topluluklar arasındaki mücadelenin tarihidir’ der ve ekler; ‘Tarih eğer gerçekten bir de ezilen ve talan edilenlerin dilinden yazılsaydı, herhalde bizlere sunulandan çok daha farklı bir geçmişle karşılaşacağımızdan kuşku duyulamazdı.’

Belki de günümüzde tabandan kapitalizmi krize sokan bu hareketlerin tarihi değil ama en azından ‘Şimdi’yi gelecek bin yıllara aktarabilecek şekilde bir hiyeroglif ya da çivi yazısı oluşturması, gelecek nesillerin günümüz direniş hareketlerinden somut olarak beslenmesini sağlayabilir. Felsefesi yapılmamış her tarih yorumu bir bütün olarak doğayı, zamanı, mekânı, insanı, toplumu bütünsellik ilkesiyle tariften yoksundur. Dolayısıyla kültürel

23 Şenel 1982, 220

24 Şema1: Uygarlığın Gelişim Şeması

materyalleri zamanda belli bir noktada sabitleyen tarih belirleme yöntemleri yeniden gözden geçirilmeli, deneysel arkeoloji metodları denenmeli, etnolojik bağlamı irdelenmelidir. Kültürel artıların zaman ve mekân ilişkisi derinlemesine irdelenmeli, felsefi alt yapısı oluşturulan bilginin tarihsel toplum açısından epistemolojisi açığa çıkarılmaya çalışılmalıdır. Özgür toplum göstergelerinden biri olan tarihsel bilginin uyandırılması sorunsalını aşmak bir parça bu şekilde mümkün kılınabilir.

Özlem Ekinbaş 1984 Urfa Siverek'te doğdu. Siyasi nedenlerle 2 yılını Urfa E Tipi Cezaevi'nde geçirdi. Abdullah Öcalan'ın Özgürlük Sosyoloji adlı savunması arkeoloji üzerine yoğunlaşmasını sağladı. Göbeklitepe kazılarında 3 sezon, Harran kazılarında 2 yıl çalıştı. Yerel yönetimlerde kadın politikaları üzerine 18 ay çalışma yürüttü. Arkeoloji lisans eğitiminden sonra yüksek lisansına Kocaeli Üniversitesi'nde devam etmektedir..

2.2 Haskar Kırmızıgül Demokratik Uygarlığın Ruhu

Bu sunum, iç içe geçmiş kavramların gerçek anlamına kavuşması açısından önemli bir fırsat. Çünkü kapitalist modernite olarak adlandırdığımız sistemin en iyi başardığı şey bu. Kavramlarla yarattığı zihinsel bulanıklık üzerinden sürekliliğini sağlamaktır. Modernite de bu kavramlardan biri. Öcalan'ın deyimiyle müphem bir kavramdır. Latince Modernus olan kavram ilk olarak 5. y.y.'da Pagan dönemi ile Hristiyanlık dönemini ayırmak için eskiden yeniye geçişin bir ifadesi olarak kullanıldı. (Jurgen Habermas) Ancak, modernite sadece zamansal bir farkı ortaya koymak için kullanılan bir kavram mıdır? Ya da zamansal fark üstünlük sağlar mı? Eski ve yeni arasında oluşan karşıtlıkta; olumlu anlamın hep yeni'de kendini bulduğu, yeni'nin eskiye oranla daha ilerlemiş veya gelişmiş bir içeriğe sahip olduğu, bu yüzden yeni olanın eski karşısında üstün görüldüğü söylenebilir mi? Olumlu anlamların, ileri, gelişkin hep yeniye yani bulunulan zaman dilimine yüklenmesi de esas sorunsallaşmadır. O halde moderniteyi sadece içinde bulunulan zaman dilimiyle kavramlaştırmak yeterli değildir, kapsamını da belirtmek gerekir. Nitekim buna dönük kavramlaştırmalar oldu. Modernitenin kurumsal değişiminin nedenini Marks kapitalizmle, Emile Durkheim sanayileşme, Weber ise teknoloji ve rasyonelleşme ile izah etmiştir. Ancak bu kavramlaştırma da yeterli değil. Zamansal yönünün yanısıra, yol açtığı kültürel değişim, toplumsal hayata sağladığı referans noktaları, toplumsal doğanın özelliklerini yansıtmaması, yani bütünlükten kapsamlı ölçü alınarak bir modernite tanımı yapmak daha yerinde olur. Nietzsche 'demirden kafes' olarak tanımladığı modernitenin ahlaki politik toplumu ortadan kaldırdığını, Frankfurt Okulu temsilcileri modernitenin kurum ve yapılarının insan ilişkilerini ve iletişimini ortadan kaldırdığını söylerken haklıydı. Ancak bu tespitlerin biri (Nietzsche) bizi umutsuzluğa sürükledi, (Frankfurt Okulu) diğeri toplum-

sal yıkım karşısında mücadele etmek için alternatif yaratamadı. Kendini modernitenin dışında tutarak eleştiren post modernite de tersinden kapitalizme hizmet etti. Felsefi olarak öne çıkardığı belirsizlik ve şüphecilikle kapitalizme karşı mücadele dayanaklarını oluşturamadı.

Öcalan moderniteye dönük bu eleştirilerin ve analizlerin yetersiz ve çıkış yaptırmayan yanlarını eleştirdi. Demokratik modernite kavramını kendi deyimiyle 'uygarlık döneminin entelektüel pırıltı ve devrimlerini, modernite karşıtı entelektüel çıkışların olumlu özelliklerini özümseyerek, sentezleyerek geliştirdi. Moderniteye asıl rengini verecek şeyin iktidarların kurduğu sistem değil, olan karşıt grubun ideaları, yapılanmaları, mücadeleleri ve başarı düzeyleri olduğunu söyledi. Demokratik modernitenin bir resmi uygarlığın olduğu her yerde ve zamanda bir ikilem olduğunu söyleyerek, sosyal bilimin zaman ve tarihten kopuk tespitlerini de eleştirdi.

Bu eleştiri çok yerindedir. Çünkü modernist sosyal bilimler uygarlık tanımlaması içinde kadına yer vermedi ya da varlığını çarpıttı. Ekonomik, sosyal, siyasal, zihinsel ve kültürel olarak toplumsallığa saldırının ilk hamlesinin kadına dönük olduğunu, uygarlık nehir akışının bu süreçte çatallaştığını görmedi. Kadının toplumsallığın başat gücü oluşunu, tüm köleliklerin kaynağında kadının sömürgeleşmesinin yattığını en iyimser ifadeyle göremedi. En gerçekçi ifadeyle de bu hakikati bilinçli çarpıtarak devletli, sınıflı uygarlığa yol aldırdı. Oysa tüm kölelikler toplumun 'karılaştırılmasıyla' başlamıştır ve bu süreç kapitalizmle tamamlanmak isteniyor. Yani iktidarla cinsiyetçi toplum özselidir. O halde sapmanın nerede, ne zaman ve hangi yöntemlerle başladığını tespit etmek, modernitenin tanımını ve alternatifini geliştirmek açısından önemlidir. Jineoloji bunu yapacak. Zaten jineolojinin tanımı da bu kapsamdadır. Yaşam-kadın, doğa-kadın, toplumsal-doğa-kadın özdeşliğine dayalı olarak kadını, yarattığı kültürü, bu kültürün tarihsel topluma yansımalarını araştıran bir sosyal bilimdir. Kadını yeniden tanımlayacak hem de onun etrafında oluşan tüm kurum, yapı ve kavramların yaşadığı dönüşümün nedenleri, kaynakları ve sonuçlarını araştıracaktır.

Bununla neye varmak istiyor? Tarihin en temel çelişkisini çözmek istiyor. Şimdi cılız gibi görünse de tarihin nehir akışını güçlendirmek istiyor. Çünkü tarih boyunca bu akış zamansal (tarihin yüzde 98'lik bir bölümü) ve kapsam (kültürel, ekonomik ve sosyal olarak) olarak kapitalizmden kat be kat üstündür. Toplumsal dokuya nüfuz etmiştir. O halde devletli, sınıflı, iktidar eksenli bir tarihin ürünü, hatta tarihin sonu olduğunu iddia eden

kapitalist moderniteye mahkûm değiliz. O halde demokratik modernite değerleri halen canlı, yanibaşımızdadır.

Demokratik Modernite kadın uygarlığıdır

Bu akışın kapitalist-hegemonyacı modernitelere rağmen binlerce yıl sürmesinde kadın doğası, kimliği, direniş ve mücadele geleneği son derece etkili ve belirleyici olmuştur. Eğer kadın etrafında kurulan toplumsal yaşam ve kimlikler varlığını sürdüremeseydi, tek bir modernite olacaktı. Tarih, iki uygarlık biçiminde akmayacaktı. Bunun en büyük ispatı kapitalist modernitenin her zaman ve mekânda kadınları birincil ve temel hedef olarak görmesi ve çok yönlü katliamlardan geçirmesidir. Çünkü tüm alternatif moderniteler, akımlar ve uygarlıklar doğuşundan günümüze kadın eksenselidir, kadın ruhludur, kadın etrafında şekillenmiştir ve yanibaşımızda akan nehirin çıkış kaynağıdır.

Peki bu akışı bir toplumsal sisteme nasıl dönüştüreceğiz? Demokratik modernitenin inşası yıkım ve inşa üzerine değil, öze dönüşle ilgili bir süreçtir. Devrimler toplumu aşırı sermaye ve iktidardan arındırma işidir. Bu arındırma işleminde en çok kadın doğasının, toplumsal konumunun, yaşamla bağının, kadının kurtuluşu temelindeki adımların etkisi olacaktır. Devlet, sınıf ve iktidar üçlüsünün yok etmeye çalıştığı doğal toplum değerleri kapitalist modernitenin tüm araçlarıyla (maddi ve manevi yapılanmaları) saldırılarına rağmen kadın varlığı sayesinde günümüze kadar taşınabilmiştir. Dolayısıyla kadın 'xwebun (kendisinin)' oldukça demokratik modernitenin inşasını gerçekleştirmek mümkün olacaktır. Kadını siyasetin, ekonomik yaşamın, kültürel hamlenin, ahlaki ve politik toplum örgüsünün, öz savunma sisteminin öznesi haline getirebildiğimiz oranda bu mümkün olacak ki, mevcut çabalar bu yönlüdür.

Biz yoktan bir şeyi var etmediğimizi söyledik. O halde demokratik modernite güçlerini görünür kılmak da önemlidir. Öcalan'ın demokratik modernite güçleri olarak tanımladığı toplumsal, kültürel, ekolojik ve ulusal hareketlerin direnişleri ve devrimsel süreçleri incelendiğinde görülecektir ki, vaat edilen özgür yaşam ve başka dünya fikrine en çok kadınlar katılmıştır. Demokratik modernite güçleri insanı asıl değer olarak görüp, kadını temel toplumsal odak olarak ele aldığı oranda başarı şansını elde etmiştir. Öcalan 'harcanan tüm çabalara rağmen cinsiyetçi toplum ideolojisinin kurumsallaşmadığını' söylerken bunu kastediyor. Demokratik modernite inşasında

kadının taşıdığı muazzam potansiyele işaret ediyor. Jineoloji bu potansiyeli açığa çıkarma işini üstleniyor. Hakkında en çok yalan uydurulmuş kadın gerçeğini 'toplumun tortusu değil, özü olarak bir özne-nesne olarak' aydınlatarak. Jineoloji, eylem alanları olarak belirlediği sosyal bilimler olan etik-estetik, politika, sağlık, ekonomi, ekoloji, sağlık, demografya, eğitimde yapacağı düzeltmelerle bu inşaya önemli katkı sunabilir. İlk adım olarak bu alanlarda kadın hakikatini bütünsel bir biçimde ortaya çıkartacaktır. Bunun için birer bilgi yapılanması olarak değerlendirdiği mitoloji, din, felsefeyi inceleyerek bilimsel veriler ortaya çıkaracaktır. Bu alanlarda kadının görül-meyen, el konulan emeği ve yaratımlarını gerçek sahibine teslim edecektir. Yapacağı bu araştırmaların sonuçlarıyla kuramlar oluşturacak, ancak bu biçimde bir zihniyet dönüşümü ve kurumlaşmayı başarabilecektir. Yani şöyle söyleyebiliriz: Kadının bilgisine ulaşmak sadece bir anıyı yâd etmek için bize gerekli değildir. Çokça bahsi geçen ikinci kadın devriminin dinamiklerini, yol-yöntem ve araçlarını kurumsallaştırmak, böylece kalıcılaştırmak için gereklidir...

O zaman şöyle söyleyebiliriz: Kadın demokratik modernitenin temel gücü ve inşacıdır. Neden inşacı diyoruz. Çünkü salt kadının bir cins olarak kurtuluşu hedeflenmiyor. Kadın doğasına dayalı, etik ve estetikle örülü bir demokrasi, ekoloji ve ekonomi tüm topluma gereklidir. Bu da demokratik modernitenin boyutları olan ahlaki-politik toplum, eko- endüstriyel ve konfederalizm boyutunun yaşamsallaşması anlamına geliyor.

Demokratik modernite kadındaki enerjinin akışkanlığını varlık, bilinç ve form ekseninde toplumsal sisteme dönüştürme, yine erkeğin formsal halini de akışkan bir enerjiye dönüştürme kapasitesindedir. İktidar, sınıf ve devlet üçlüsüne iki bin yıllık direnişle cevap veren tanrıçalar, onu dilsiz eksik bir varlık gibi gösteren dinler ve Ortaçağ karanlığında bile bilginin peşinden koşan şifacı kadınlar, Paris Komünü ve devrimsel hareketlerde varlık savaşını sürdüren kadın direnişleri, 2016'da Polonya'da kürtaj hakkı için, Arjantin'de kadına yönelik şiddete karşı, Türkiye'de tecavüzcüsüyle evlendirme yasasına karşı gelişen eylemler, bu yılbaşında Trump'a karşı 57 ülkede milyonlarca kadının katıldığı eylemler... IŞİD'in karşısında direnen YPJ savaşçıları ve kadın devriminin öncüleri olan Kürt kadın özgürlük hareketi militanları... Bunların her biri bu nehrin damlalarıdır. Tarihin üzerini örttüğü bu direnişleri ve yaratımları görünür kılmak jineolojinin işidir. Parçalanmış kadın hakikatinin bütünsel olduğunu ispatlayabilmek jineolojinin işidir. Tanrıça kültürünün canlanması ve

sayılan bu örnekler salt propaganda yüklü bir söylem değildir. Aslında tarihin canlanmasıdır.

Düzeltilmesi gereken bir diğer nokta da, jineolojinin bir örgütlenme ve ideolojik bir çıkış olarak ele alınmasıdır. Kürt Kadın Özgürlük Hareketi olarak toplumsal alana yayılan farklı örgütlenmelerimiz, öncü parti PAJK ve kadının konfederal sistemi KJK var. Yine 1998’te ilan edilen Kadın Kurtuluş İdeolojisi var. Yani böyle bir ihtiyaç yok. İhtiyaç, iktidar eksenli bilgi yapılanmalarının yol açtığı vahim sonuçlardan kaynaklıdır. Öcalan’ın deyimiyle sosyal bilimi iktidar bilme güçlerinin elinden kurtarmak, Wallerstein’in deyimiyle ‘aynı ideolojik atölyede biçimlendirilmiş’ olmanın yarattığı kalıpları kırabilmek için buna ihtiyaç vardır. Anlamdan yoksun, toplumla değil iktidarla özdeşleşmiş bir bilim anlayışının özgürlük adına yola çıkan devrimsel ve toplumsal hareketlere de yeni bir sosyal bilim anlayışı sunmaktır.

Öcalan özgürlük sosyolojisi tanımlamasıyla esas olarak modernist sosyal bilimlere felsefe ve yöntem-bilim açısından bir müdahalede bulunmuştur.

Özgürlük Sosyolojisi ve Jineoloji İlişkisi

Öcalan’ın ‘İdeoloji ve sosyoloji arasındaki mesafe kısalmıştır’ tespiti, yine Fernand Braudel’in ‘tarih sosyolojikleşmeli, sosyoloji tarihselleşmeli’ tespitleri sosyolojinin anlam bilimden yoksun olarak inşa edilerek, toplumsal sorunlara çözüm olamayacağını bize göstermektedir. Uzun süreli, yapısal, pozitif sosyolojiye jineolojik bakış şunu ortaya çıkardı, çıkarıyor ve çıkaracak: Kadın tüm bu süreler içinde toplumsal öznedir. Merkezde değil, çeperde duran bir yoğunluk. Demokratik modernitenin güçlerinin geleceğini belirleyen düşünsel ve eylemsel bir enerji akışı. Tarih bunun binlerce örneği ile dolu. Jineoloji tarihin üzerindeki bu örtüyü kaldırmaya uğraşacaktır. Bu anlamıyla kadının yazılmamış özgürlük tarihini açığa çıkarmak, kadını tarihe eklemleyerek değil, kadın bakış açısıyla yazılacak tarih demokratik modernitenin zeminini güçlendirecektir. Uzun süreli sosyoloji kapsamında tanrıçalık kültürünün yaşayan değerleri, yapısal sosyolojiyle birlikte kadının nasıl krizli bir kimlik haline getirildiğini, pozitif sosyoloji kapsamında kadın düşüncesi, eylemi ve direnişinin kader tayin edici rolünü daha görünür kılacak.

Öcalan’ın kavramlaştırması olan Özgürlük Sosyolojisi ise ‘kısaların en kısası’ olarak ifade edilen bir mikro zamandır. Yaratılış anları olarak da adlandırabiliriz. Kaos aralığı denilen zaman diliminde (eskinin işlevini

yitirdiği, yeninin ise henüz oluşmadığı) ortaya çıkan potansiyel özgürlük eğilimlerini açığa çıkarmaya ulaşır. Özgürlük Sosyolojisi zaman bakımından neyi ifade eder dersek, tarihin dışında görülen toplumsallığın öznelleştiği andır ki, en çok kadın tarih dışı sayılır. Özgürlük Sosyolojisi kadın özgürlüğünün toplumla olan bağları, kadın özgürlüğünün ve direnişinin tarihsel gelişim çizgisi bu kapsamda açığa çıkarılıp, yaşamsallaştığı an'dır. Jineoloji ve Özgürlük Sosyolojisi arasında simbiyotik bir ilişki söz konusudur. Bu anlamda her türlü toplumsallık ve ilişki özgürlük ilişkisinin konusudur.

Özgürlük Sosyolojisi'nin kaos ve krizde saklı özgürlük potansiyelini araya-cağı yer, kapitalist modernitenin türlü operasyonlarla parçaladığı kadın kimliğidir. Bu saldırıların sonucunda kadını ev kölesi, ücretsiz emekçi, seks aracı ve ince meta olarak kullanmıştır. Tüm emeklerin anası, ücretsiz emeğin sahibi, en düşük ücretli işçi, en çok işsiz, erkeğinin sınırsız iştah ve baskı kaynağı, düzenin çocuk doğurma makinası, yetiştirme ebesi, reklam aracı, seks-porno aracı gibi kimliklerle parçalamıştır. Kadının bunca krizli kimlik haline getirilmesi bir o kadar özgürlük eğiliminin olduğunu da ispatlar. Nitekim YPJ'nin yirmi beş bini bulan savaşçı sayısı, Minbic ve Rakka'nın özgürleşmesiyle daha da arttı. Buna diğer parçalardaki ve öz savunma örgütleri ve toplumsal örgütlenmeleri de eklersek, Özgürlük Sosyolojisi'nin kapsamı da genişlemiş olur. Henüz kapsamlı bir inceleme yapılmadı ki jineolojinin yapması gereken de bu. Bu kadar kapsamlı bir sosyolojik çözümleme henüz yapılmadı, ancak PKK içindeki yüzlerce akademide bir metodoloji olarak uygulanıyor.

'Tarih sosyolojikleşmeli, sosyoloji tarihselleşmeli' tezi akademilerde uygulanıyor. Çözümleme denilen derslerde kişi kendini, geldiği toplumsal yapıyı, onun yöntemine ve katılımına etkisini ayrıntılı biçimde anlatıyor. Bu, aslında sosyolojik bir tahlil de oluyor ve PKK'nin eğitiminde bir kişi kendinde tarihi ve toplumu nasıl temsil ediyor üzerinden temel bir yöntem olarak her alanda uygulanıyor.

Özgürlük seçeneğinin güçlendiği bir alan olan PKK'deki kadın-erkek ilişkileri bu kapsamda incelenmeye değerdir. Cinselliğin ötesinde kurulu bu ilişki düzeni, aşkın tanımını da değiştirmiştir. Öcalan'ın deyimiyle 'aşk, insanın özgürleşmesine duyulan tutku, insanın güzelliğine, davranış bütünselliğine, gücüne duyulan saygıdır.' Şırnak'ta öz yönetim direnişleri esnasında şehit düşen Zeryan Deniz Amed (Ayşe Kaçar) yaşamını yitiren yoldaşlarının acısını günlüğüne 'Aduleyim ben, kaç Derviş yitirdim kollarımda...' 'Derviş û Adûle destanını anlatacağım' diyerek aşkın özgürlükle bağlantısını anlatmıştır.

Şimdilerde çokça tartıştığımız özgür eş yaşam teorisi de aşkın bu tanımına dayanıyor. Modernite sosyolojisinin saplantısı ekonomi ve devleti temel ilişki biçimi olarak ele almasıdır. Oysa eş yaşam üzerinden gelişen ilişki evrenselliği ve tüm toplumsal bağları daha iyi izah edebilir. Modernitenin ikiye bölünmüşlüğü bu ilişkiyi özel alanla sınırlı kılmasıdır ki, bu nedenle sosyolojik bilgi değersiz ve yararsız hale geliyor. Özgür eş yaşam, demokratik modernitenin zihniyetini oluşturmak açısından oldukça önemli bir kuram. Bir bakıma sosyolojik bilginin işlevli hale gelmesidir. Rojava'daki jineoloji dersleri, özgür eş yaşam felsefesinin topluma taşınması üzerinden gelişiyor. Özgür eş yaşam cinslerin mülkiyet ilişkilerinin ötesinde anlam birliği ve toplumsal inşacılık üzerinden nasıl ilişkileneceğine dair bir felsefedir. Bir o kadar bilim, etik ve estetikle bağı vardır. Mülkiyet üzerine kurulu ve biyolojik çoğalmanın ötesine taşınmış bir ilişkilene biçimini tüm topluma yaymak önemli. Bunun için kadın ve erkekte derinlere işleyen köle ahlakının, kapitalizmin cinselliğe indirgediği toplumsal ilişkilerin aşılması gerekir. Demokratik modernite de, özgür insan soyunu sürdürmek için kadınla başka türlü çoğalmaktan bahseder. PKK'de kadınla çoğalma biyolojik üremenin ötesindedir. 'Kadınla nasıl yaşamalı' sorusu etrafında şekillenen bir toplumsallık söz konusudur.

PKK'nin yarattığı toplumsallık, iktidar eksenli cinsiyetçi ilişki biçimlerinin ötesine de taşınmıştır. Ebeveynlerin çocuklara, erkeğin kadına, hemcinslerin birbiriyle ilişkisindeki hiyerarşi kırılmıştır. 'Saygı, ahlak, namus, büyük sözü' gibi kavramlar artık özgür yaşamda kaydettiği mesafeye göre değişmiştir. Bu ölçüleri belirleyen, erkeklik ve kadınlık rollerine göre değil, özgürleşmekle ilgilidir. Sosyal bilimin gözleyen-gözlemlenen metodunu da aşıyoruz. Her gün bir ailede kalmak, onların yaşamına dâhil olmak böyle bir sosyolojik çözümlemenin zemini oluyor.

An'da yaşadığımız tarihin bir parçasıdır, kişiliklerimiz de toplumun yansıması. An'da ve kişide ortaya çıkan bu yaratılış an'larını çoğaltacağımıza inanıyorum.

Haskar Kırmızıgül 1975 yılında Dersim'de dünyaya geldi. Marmara Üniversitesi Tarih Bölümü'nde okudu. Yirmi yıldan bu yana Kürt özgürlük mücadelesi aktivisti olarak çalışıyor. Lübnan'da yayınlanan Sorgul dergisinde 2, Roj Tv'de 4 yıl çalıştı. Basın yayın çalışmalarından sonra Kadın Akademisi'nde yer aldı. Bir yıldan bu yana Jineoloji Avrupa Komitesi ile birlikte çalışıyor.

2.3 Reimar Heider

Demokratik Ulus: Erkek Egemenliği Dışında "Ulus" Tanımlamak

Kürdistan'daki milliyetçilik bir egemen ulus milliyetçiliği idi, özellikle Türk, Fars ve Arap halklarının her daim baskıya ve farklı kimlikleri sindirmeye dayalı bir milliyetçilik. Bu durum oradaki Kürt halkının çıkış noktası olmuştur. Aynı zamanda çok çeşitli bir hal alan bu baskıya karşıdır; yani yalnızca ulusal değil aynı zamanda farklı dini grupların uğradığı, patriarka altında ezilen kadınların uğradığı

baskı. Diğer yandan tek tip bir Kürt halkı hayal etmek ve bunu varsaymak zor da olmuştur. Çünkü farklı ülkelerin tarihsel deneyimi farklıydı üstelik Kürdistan'daki sınıfsal çelişkiler de öyle. Farklı menfaatler var yani. Halk dini sebeplerden ayrılmış durumdaydı bu durumu ise egemenler kendi çıkarları doğrultusunda kullanmaktaydı. Söylemek istediğim şu ki; tek tip bir Kürt toplumundan bahsetmek güçtü, bu sebeple de klasik ulus kavramına bir alternatif arayışının çıkış noktasıdır bu güçlük.

Şimdi bir yandan ulus-devlet kavramı yeniden ivme kazanırken diğer yandan Kürdistan hem ilerici hem son derece gerici kesimlerin provokasyonu altında. Bugün IŞİD'e baktığımızda da ulus-devlet anlayışının ortadoğuya ithal edildiği şekilde çözülmesini görüyoruz. Tabi elbette daha radikal ve kendilerine özgü bir biçimde, faşizmle birçok ortak paydası olan, farklı olan, farklı düşünen, farklı giyinen ve farklı inançları olan her şeyi yok etmeye dayalı. Buda ulus-devleti yıkmanın yollarından biri. Kürt hareketinin anlayışı elbette bunun tamamen zıttı.

Aynı zamanda dünyada yerel hareketlerin güçlendiğini görüyoruz, mesele Latin Amerika'da daha önceki konferanslarda da değinilen birçok örneği var. Bolivya'yı kendini çok uluslu olarak tarifleyen devletlere örnek olarak vermiştik, yani yalnızca iki veya daha fazla etnik grup olarak değil, doğrudan çok uluslu olarak görüyorlar kendilerini. Kürdistan'da üzerine tartışılan yöne doğru gidiyor aslında. Öcalan, PKK'nin de bir süre farklı yönlerde

temsil ettiği, klasik ulus kavramını değiştirdi. Haskar'ın da az önce değindiği gibi kadınları bir ulus olarak tanımlamak buna bir örnek. Kadınlar bir ulustur demek klasik ulus kavramıyla tamamiyle ters düşer. Ulus kavramı ya da burada daha önce de değinilmiş olan ulusun çıkış noktası tarihin derinliklerinde aranmaktadır, dini temsile kadar üstelik, çünkü ilk hiyerarşik toplumların kuruluşunda iktidarlar iktidarlarını meşru kılabilme adına dini kullanmışlardır. Bütün bunlar devletin bir çözümlemesidir. Doğru anladıysam Fabian Scheidler kapitalizmin şu anki halini almasında en büyük etkenlerin modern ülkesel devletler ve ulus-devlet anlayışı olduğunu söyledi. Öcalan bunu son derece benzer bir şekilde tanımlamıştır. Ulus-devleti bir kalıp olarak ele alır ve güç bu kalıbın içine akıtılarak kalıbın şeklini alır. Öcalan kapitalist sistemin ancak böyle var olabileceğinden bahseder.

Bu tezi ciddiyeyle ele alacak olursak, yalnızca kapitalizmin üstesinden gelmeyi düşünmeden, bir bütün olarak ulus-devlet anlayışının da üstesinden gelmeyi düşünmek gerekir. Bu sebeple Öcalan alternatif bir öneri arayışına girer ve demokratik ulus kavramını öne sürer. Bu bir yandan kadının örneğinde vermiş olduğum gibi epey yıkıcı bir kavram. Ulus anlayışını baltalamak için oldukça uygun aynı zamanda yapıcıdır, çünkü bir alternatif sunar; farklı grupları toplum haline getirip, toplumu ise farklı kimliklerden oluşur şekilde düşünmenin bir biçimidir demokratik ulus, yani burada çok kimliklilikten anlaşılması gereken çok fazla kimlikten bir toplum değil, çok çeşitli kimliklerden bir toplumdur ve bütün bu kimliklerin açıkça ifade edilmesi gerekir. Böylece farklı kimliklere sahip bütün bireyler bir grup olarak ulusu oluşturur, bu uluslar farklı etnik gruplardan, farklı dini inançlardan, farklı toplumsal kesimlerden, farklı meslek gruplarından, farklı cinsiyet gruplarından oluşabilir, gençlik kendi başına bir gruptur örneğin. Bu çeşitlilik DAİŞ için veya faşizm için yaptığım tanımın tam tersi, bu farklılığın bir diğer sebebi ise akışkanlıktır yani ulusların çok akışkan olmasıdır. Bu durum ise demokratik ulus modelinin yapı taşlarından ve son derece demokratiktir.

Ancak daha önce de değindiğim gibi demokratik ulus olmanın iki ön koşulu var. Bunlardan biri örgütlenmektir, sırtınızı yaslayıp her şeyi bürokratlara veya politikacılara bırakıp sonra da demokrasiniz olduğunu iddia edemezsiniz. O zaman elbette başarısız olur. Toplum örgütlü olmalı ve herkes kendi üzerine düşen sorumluluğu almalı. Bu elbette krizlerin ve zorlukların çok acil üstesinden gelinmesi gereken durumlarda daha kolay olur. Bu sebeple devrimci hareketler yeni yapılara güzel bir zemin hazırlamakta-

dır. Aynı zamanda farklı gruplar arasında asgari hoşgörü yaratılmalıdır. Bir grup çıkıp da “sizin azınlık haklarınız olabilir ancak biz bu toplumun esas parçasıyız, biz bu toprakların gerçek sahibiyiz, yakın doğudaki ulus devlet deneyimi hakkında söz sahibi olan sadece biziz” diyememeli.

“Kürt Hareketi bu devlet modeline nasıl ulaştı, Öcalan neden bu sonuca vardı?” sorusu üzerinde durmak istiyorum. Bence PKK, kendi toplumunun ve kendini çevreleyen toplumların toplumsal gerçekliğine dayanan çok dikkatli çözümlenmesi gereken, bir geleneğe sahiptir. PKK’nin ilk yazılarına, 1970’lerin ortalarına bakacak olursak küresel olmayan çok farklı bir analize ulaşırız. Kürtler hakkında kısa tanımlamalar dışında farklı toplumsal kesimlerin ve var olan sınıf çıkarlarının çok farklı bir analizi. Bana kalırsa bir şeyleri çözümlmek için son derece başarılı kullanılmış materyalist, marksist bir yöntem. Böylelikle bugünden geçmişe bakacak olursak PKK farklı kesimlerden milyonlarca insanı örgütlemeyi başarmıştır. Kırk yıl öncesine kadar birbirine tahammül edemeyenleri, toplumun birbirine düşman kesimlerini bir araya getirmiştir buna güzel bir örnek olarak Sünniler ile Ezidileri verebiliriz. PKK iki tarafı da örgütlemeyi başarmıştır ve bu gibi zıtlaşmaları egemen devletlerin kendi çıkarları doğrultusunda kullandığını ve bunun ortak demokrasi mücadelesine karşı bir tutum olduğunu anlatmayı başarmıştır. Kürt toplumu içindeki farklılıkları tanımayı başarmıştır. PKK aynı zamanda her yerde, elbette kimi yerde güçlü olduğundan çok güçsüz ancak her karışı gidip bizzat görerek öğrenmiştir, belli koşulları tanıyarak farklılıkların hepsini birleştirmeye çalışmıştır.

Bir diğeryse çok önemli bir nokta ve böylelikle ben de konuşmamın sonuna geliyorum. PKK, çok farklı insanlara siyasi projeler sunmakta ve onları bunun için motive edip savaşmaları gerektiğini anlatmakta her defasında başarılı oldu. Çok sempatik sayılamayacak bir insanın, tanınmış bir Türk generalinin bir sözünü alıntılamaı çok seviyorum. Bir röportaj esnasında general karşısındaki gazeteciye sorar “sizce PKK’nin başarılı olma sebebi nedir” diye, gazeteci sersemle ve general şöyle der: “matematiksel olarak PKK’nin tüm üyelerini defalarca öldürdük, ancak hâlâ varlar”. Bu demek oluyor ki insanları bu savaşa dâhil olmayı her defasında motive etti ve bunu hâlâ başarıyor. Bence bu çok önemli bir nokta. PKK’nin önerdiği demokratik ulus modeli, bir adım daha ilerlemeye ve bu politik savaşın alanını genişletmeye oldukça uygun. Bunu somut olarak Rojava’da görmekteyiz ve umarım hakkında daha çok şey duyarız. Rojava üç kantondan oluşmaktaydı ve bu kantonların büyük çoğunluğu Kürt halkından oluşmaktaydı. Ancak

şimdi dördüncü bir kanton kurdular, çoğunluğun Arap halkından oluştuğu, Münbiç kantonu. Bu demek oluyor ki hala insanları örgütlemeyi sağlamak ve bu sisteme, bu siyasi projelere inanmalarını sağlamak mümkün.

Roja'ya baktığımızda hareketten öğrenebileceğimiz şeyi görüyoruz. İnsanları düşünmeye iten, onları dâhil eden, soru sormaya yönelten, tartışmalara dâhil eden bir sistem görüyoruz. Bizim küçük çaplısını burada konferansta yaptığımız gibi. Ve bence öğrenmemiz gereken nokta bu, Avrupa'da birçok solcunun başaramadığı şey bu. Belki kendilerine hiç "başkalarına nasıl umut olabiliriz, insanları nasıl etkileyebiliriz?" sorularını sormuyorlardır. "Bizden farklı olan insanları nasıl örgütleriz, sadece benzeyenleri değil, aynı yaş grubundan, aynı sosyokültürel zeminden olanları değil, bizden çok farklı insanları siyasi projelerimizle nasıl etkileyebiliriz?"

Son olarak tekrar Roja'ya bakacak olursak, kimse oraya yalnızca silah kullanmayı öğrenmeye gitmemeli. Silahlar günümüzde maalesef önemli öz savunma araçları ancak orada öğrenilebilecek çok fazla şey var. Silahlar gülen bir göz gibi parıldayamaz, az önce gördüğümüz kadın yoldaşımızın gülüşü gibi parıldayamaz. Roja'da, özgürlük uğruna verilen bir savaşta kendi gücünü ve dayanışmanın gücünü öğrenmek lazım. Bu aynı zamanda demokratik ulus modelinin temel yapı taşıdır.

Reimar Heider Tıp doktoru ve insan hakları savunucusudur. O, "Uluslararası Abdullah Öcalan'a Özgürlük-Kürdistan'da Barış İnisiyatifi"nin sözcülerinden ve Öcalan'ın pek çok kitabının çevirmenidir.

2.4 Xanım Engizek

Öz savunma: Toplumun Nasıl Savunmasız Bırakıldığıнын Yapısal çözümlemesi

Bizleri burada buluşturan, yine Zeynep Cûdi şahsında bizimle YJŞ'yi buluşturan, bu konferansta emeği geçen tüm arkadaşlara teşekkür etmek istiyorum. Bu arada çeviri yapan arkadaşlara da ayrıca teşekkür etmek istiyorum. Sunumuma başlamadan önce bir parantez ile kendi şu an içinde bulunduğum durumu kısaca ifade etmek istiyorum. Bildiğiniz gibi Türkiye ve Kürdistan ceza

evlerinde çok sayıda siyasi tutsak süresiz ve dönüşümsüz açlık grevinde bulunuyorlar. Özellikle Şakran ceza evinde 59 günden beri açlık grevinde olan on siyasi tutuklunun durumları çok kritiktir. Onların eylemleri AKP faşizminin geliştirdiği bütün yönelimlere karşıdır yine bu konferansta görüş ve düşünceleri ifade edilen, tartışılacak olan İmralı Ceza evinde 17 yıldan beri özel bir tutuklu olarak bulunan Sayın Abdullah Öcalan'ın özellikle koşullarını dile getirdikleri süresiz ve dönüşümsüz bir açlık grevidir bu. Bu açlık grevini desteklemek, gündeme getirmek, özellikle Avrupa Konseyinin ve sahip olduğu kurumların kendi görevlerini yerine getirebilmesi, gündem yaratmak, baskı oluşturmak amaçlı 33 kişiden oluşan bir grup ta dün itibari ile Avrupa'da süresiz dönüşümsüz bir açlık grevine başladı. Bende onlardan biriyim. Aslında kural olarak eylem yerini terk etmemem gerekiyor. Fakat arkadaşlarımın da onayı ile burada sizlerle birlikte olmak istedim. Arkadaşlarımızın direnişini burada ifade edebilmek için, onlara güç katabilmek için burada olmak istedim. Bütün arkadaşlarım adına da sizleri saygıyla selamlıyorum tekrar hoş geldiniz diyorum.

Genek Olarak Öz savunma Nedir?

Ulus-devlet zihniyetinin savunduğu ve yarattığı tek tipleşmiş toplum modeline alternatif, demokratik toplum modelidir. Kapitalist modernitenin topluma karşı yürüttüğü ideolojik temelli tüm saldırılara karşı, demokratik toplumun sahip olması gereken özsavunma ilkesidir.

Tüm varlıkların dünyasında bir savunma mekanizması mevcuttur. Biyolojik olarak kendini savunma her canlı varlıkta doğuştan var olan savunma güdülerince yerine getirilir. Çünkü sahip oldukları öz savunma sistemine dayanarak varoluş mümkün olur ve hayat devam eder. Bu durum tek hücreli canlıdan gelişkin canlılara kadar yaşanan bir hakikattir. Gül'ün sahip olduğu diken, kokarcanın tehlike anında çevresine saldırdığı kötü koku, kirpinin okları bu hakikatin kendisidir.

İnsan da sahip olduğu zekâ ve esneklik düzeyi yüksek bir varlık olarak yaşamını sürdürebilmek için öz savunma sistemine ihtiyaç duyar. Hayatının ilk gününden itibaren hem doğaya karşı hem de kendi türünden kendisini korumak zorunda olması nedeniyle çok yönlü ve güçlü bir savunma yapma ihtiyacını duyar. İnsanlığın ilk toplumsal örgütlenmeleri olan klan-kabile örgütlenme evresinde komünal toplumlar, kendi aralarında yaşadıkları ilişkilerin yanı sıra, doğanın ölümcül tehlikeleri ile karşı karşıya kalmışlar ve öz savunmayı yaşamın her anı ve her mekânında birincil görev saymışlardır.

İnsanda var olan savunma biyolojik olduğu kadar toplumsaldır da.

Toplumsallık, özünde insanın kendisinde yarattığı anlam gücüdür. Anlam gücü, öz bilinç olarak kendinin farkında olmayı gerektirir. İnsanda gelişen metafizik dünya böyledir. Öz bilinç, toplumsallığın kollektif yaşam, üretim ve varoluşu dışında gelişmez. Aynı zamanda da, tarihsel hafıza birikimini ve bunun aktarımını gerektirir. Tüm bunlar, birey ve topluluğun öz savunma hakikatidir. Topluluğun en temel işlevi olan savunma, yaşamın sürdürülmesinin garantisidir ve topluluğun üyeleri tarafından ortak gerçekleştirildiğinden, topluluğun sayısı ile örgütlenme biçimi üzerinde doğrudan etkide bulunur.

Toplumsallığın gücü olarak öz savunma, emek verilmiş, anlamlandırılmış ve kimliklendirilmiş bir yaşamdır. Özünde ise, sosyalleştirme, davranış, düşünce, dil, duygular kazandırmadır. Bu anlamda, bireyin topluma katılımı ve toplumun birikimini kendisinde toplaması, bunu ifadeye kavuşturması, dinamizi haline gelmesi bireyin öz savunması demektir. İçinde hâkimiyet kurma ve sömürgeleştirme yoktur. Toplum-doğa ilişkisinde ekolojik uyum sürmektedir.

Alt ve Üst Toplumun Öz Savunma Anlayışının Gelişimi

Giderek artı ürün birikimi gelişme göstermiş, avcılığın gelişmesi erkeğin savaş gücünü de belirginleştirmiştir. Artık ürünün elde edilmesi, öz savunma gücünün de egemenlik, sömürü aracı haline dönüştürülmesinde rol oynamıştır. Avcı kurnaz erkek ile gelişmeye başlayan saldırı-savunma araç ve taktikleri, toplumun topyekün katıldığı ortak savunmanın yerine, toplumdaki kopan özel askeri örgütlenmeler geçirerek, bu gücün baskısı altında toplumsallığı dağılma sürecine sokmuştur.

Bu süreçte, toplum alt ve üst toplum olarak ikiye bölünmüştür. Kölelik, ilkin ideolojide inşa edilir. Bilginin üretildiği ziggurat merkezi ile üst toplumun kent merkezli oluşan devleti, doğal toplumun tüm değerlerini yerle bir etti ve sınıflaşmayı, sömürüyü, saldırıyı, cinsiyetçiliği, eşitsizliği doğurdu. Bu tarih, aynı zamanda kadının kaybediş ve kayboluş tarihidir. Bu tarih tanrı ve kullarıyla, hükümdar ve tebalalarıyla ekonomi-bilim ve sanatıyla erkek egemen kişiliğin pekiştiği tarihtir. Kadının toplumsal olan öz savunma gücünü yitirmesinin başlangıcıdır. Yaşanan bu mücadele içerisinde kadının kendi öz savunmasını yaptığına dair mitolojik anlatımların dışında elimizde herhangi bir veri bulunmamaktadır. Tarihin bu evresine ait yapılan arkeolojik kazılarda toplu kadın mezarlarının bulunması, kral ve üst düzey yöneticilerin mezarlarında çok sayıda kadının varlığı gibi örnekleri bir veri olarak kabul edersek, kaybedişin o kadar kolay olmadığını tahmin etmek zor değildir. Kadın kaybedince de toplumun kaybettiği bir hakikattir. Kadın ve toplum hem fiziki hem de kültürel olarak öz savunmasız bırakılmaya başlanmıştır.

İki Öz Savunma Anlayışının Mücadelesi

Merkezi egemenlikli uygarlık tarihi, savaşların, yıkımların tarihi olarak bir devletin yıkılıp yerine yenisinin kurulduğu, özünde iktidar endeksli zihniyet ve deneyimlerin tarihi olarak bugüne ulaşmıştır. Bu süreç içerisinde, demokratik toplumlar ve özgür bireyler, sınıflı uygarlıklar döneminde kendilerini korumak için büyük savunma sorunlarıyla karşı karşıya kalmışlardır. Bu tarih boyunca, toplumların savunulması için güçler ve kurumlar yaratılmış ve toplumlar başkalarının kendisini savunmasını bekleyen konuma itilmiştir.

Bu tarihsel gelişim seyri içerisinde, iki ayrı güvenlik ve öz savunma anlayışı ortaya çıkmıştır. Birincisi, üst toplumun güvenlik anlayışı olarak ifade ettiği egemen merkezi zihniyetin geliştirdiği savunma-savaş anlayışıdır.

Merkezi uygarlık, tarihi boyunca iktidarların çıkarlarını koruma amacına hizmet eden, sürekli toplum karşıtlığını derinleştiren kaos ve krizi yaratarak, savaşın ve saldırının bir zorunluluk olduğu algısını yaratmaktadır. Toplum da bunlara karşı sürekli uyarılmaktadır.

İkincisi, toplumlara ait olan öz savunma anlayışı ise, sömürüye karşı toplumsal değer yargılarını koruma altına alır ve bunun için kurumlaşmalarını geliştirir. Toplumsal yaşamın çokluğa ve birliğe dayalı yaşam ilkelerini daha güçlü yaşatabilmesine ve geliştirebilmesine dayanır.

Devlet sistemine ait olan güvenlik anlayışı ile toplumlara ait olan öz savunma ihtiyacı, tarih boyunca hep bir çelişki ve çatışma konusu olarak günümüze kadar gelmiştir. Tarihin oldukça kanlı savaşlarıyla bilinen köleci devletler ya da merkezi imparatorlukların hâkim oldukları coğrafyalarda, tarih boyunca ezilenler toplumsal değerleriyle büyük bir direniş içerisinde öz savunma durumlarını geliştirmişlerdir.

Farklılıkların kendilerini özgürce ifade edebildiği öz savunma sistemi içerisinde, demokratik toplum güçlerinin tarih boyunca bu temelde geliştirdikleri mücadeleleri devletçi toplum yasalarına da etkide bulunmuştur.

Fransız devrimi ile birlikte yeni bir devlet modeli ortaya çıkarken, toplumlara ve tüm direniş odaklarına karşı merkeziyetçilik daha fazla dayatılmıştır. Ulus-devlet örgütlenmesi ve onun ideolojisi olan milliyetçiliğin doruk noktası faşizm olmuştur. Tek millet, tek vatan, tek devlet zihniyetinin güvenlik anlayışının kapsamı, yaşanan iki büyük dünya savaşı sonucunda ortaya çıkan soykırım düzeyine bakıldığında bile anlaşılmaktadır. Soykırım hareketi olarak gelişen faşizme karşı tepkilerin gelişmesi sonucu, demokratik toplumlar cephesinden direniş ve devrimler ortaya çıkmıştır. Sınıfsal ve ulusal temelli olarak, demokratik toplum değerlerini savunan büyük gelişme ve direnişlerin yaşanması vesilesiyle “üç kuşak hakları” adı altında kişi hak ve özgürlükleri, ekonomik, kültürel ve sosyal haklar ile dayanışma hakları yeniden tanımlanmıştır. Sonuç olarak; bünyesinde farklılıkları taşıyan ulus ve toplumsal yapılar anayasal haklar açısından koruma altına alınmış, doğal hakları için mücadeleleri meşruiyet kazanmış, aynı zamanda bu süreçle birlikte ulus-devletin tekçi yapısı darbe almaya başlamıştır.

Ulus-devlet yapılanmasının toplumsal güç üzerinde yaşattığı soykırım, bize devleti esas alan hiçbir gücün ve toplumun öz savunmasını gerçekleştiremeyeceğini göstermiştir. Devlet hiçbir şekilde toplum açısından bir savunma ve güvenlik mekanizması olarak ele alınamayacağı gibi, toplumların geliştirdiği öz savunmayı da sadece silahlı güçlerin devlet güçlerine karşı

çıkması olarak değerlendirmek de doğru değildir. Bu algı “terör, terörizm” algısı ile devletlerin toplum üzerindeki saldırılarının gerekçesi haline de getirilebilmektedir.

Bir Toplum İçin Öz Savunma Örgütlenmesinin Başlıkları

Bir toplum için öz savunma: Sömürgeciliğin dayattığı her türlü kültürel ve fiziki soykırıma karşı kendisini var etme istenç, irade ve bu uğurda içerisine girmiş olduğu örgütlenme mücadelesidir. Kapitalist modernitenin toplumlara karşı geliştirdiği siyasal soykırım politikalarına karşı mücadele etmek ve toplumun güvenliğinin teminatı olan tüm yaşamsal alanlarda meclisler, komünler, kooperatifler, eğitim ve sağlık örgütleri, ekonomik işletmeler gibi kendi öz örgütlenmelerini yaratmasıdır.

Öz savunma, sadece sömürgeciliğin geliştirdiği açık fiziki saldırılara karşı geliştirilmez. Öz savunması engellenen toplum her türlü istismara, köleliğe ve kendisine yabancılaşmaya açıktır. Tarih boyunca cinsiyetçilik, milliyetçilik ve dincilik ideolojileri ile hakimiyet alanını geliştiren iktidar çevreleri, toplumları asimilasyon sürecinden geçirerek onları öz savunmasız bırakmayı hedeflemişlerdir. Öz savunmasız toplumlar, sermaye ve iktidar çevreleri tarafından teslim alınmış olan toplumlardır. Toplum ya eriyip yok olacak ya da direnecektir. Ayakta kalmak ve özgürlüğünü yaşamak, ahlaki ve politik olarak kendisi olmaktan ısrar etmek ve öz savunma imkân-olanak ve yaratmış olduğu kurumlaşma ile kendi varlığını koruyarak, kaderini ilgilendiren kararları alma gücüne sahip olmasından geçer. Buna karşı, kendi içinde toplumsallığın öz anlam gücünü geliştirerek bilinçlenen, örgütlenen, eylemsellik düzeyini öz gücüne dayanarak geliştiren, iradi güç olabilmış toplumlar ayakta kalmayı başarırlar.

Toplumun kendi asli işi olan politikayı yapabilmesi için kuracağı meclisler, konseyler, kongreler gibi temel toplumsal örgütlenmeler de birer öz savunma merkezleridir. Demokratik bir toplum için öz savunmanın anlamı, siyasetin iktidar ve çıkar gruplarının elinden çıkarak, topluma mal edilmesiyle mümkün olabilir. Demokratik siyasetin, felsefenin yaşamsallaşacağı, ete kemiğe bürüneceği sahadır. Bununla birlikte siyasal partiler, sivil toplum örgütleri gibi geliştirilen tüm örgütlenmeler ile onlarca geliştirilen referandum boykotu, sivil itaatsizlik eylemleri türünden mücadele biçimleri de öz savunma çerçevesi içindedir.

Öz Savunmada Meşru Savunma

Kapitalist modernite dünyasının toplumlar üzerindeki her türlü saldırıları, askeri örgütlenmeleri ve tekniği ile savaşlar göz önüne alındığında, toplumun sadece sivil örgütlenmeler ile güvenliğinin sağlanması mümkün değildir. Toplumu korumak için, ihtiyaç durumunda, askeri örgütlenmelere gidilmesi de meşru bir haktır. Bu durumda askeri örgütlenme, toplum yaşamının korunması ve yeniden örgütlenmesine hizmet ettiği için, salt askeri bir örgütlenme olarak da değerlendirilemez. Toplumun hizmetindeki askeri güçlerin işlevi, temel öz savunma güçleri olarak, demokratik toplum mücadelesinin hızlandırılması ve korunmasında rol oynamaktadır. Öz yönetime dayalı savunma güçlerini ortaya çıkaran toplumlar, özgürlüğü yaşama imkânına sahip olmuşlardır. Bu da bir toplumun kendisini yeniden gerçekleştirmesi, öz kimliğine kavuşmasıdır. Bundan dolayı, örgütlenmek zorunda kalınan güvenlik birimleri kendi başına bağımsız değil, toplumsal alanın denetimi altında olmak zorundadırlar. Tarihte bunun örnekleri vardır: Ortadoğu'da devlet öncesi kabile ve aşiret yapılarının oluşturduğu konfederal örgütlenmelerde, yine 17-18 ve 19. yy. komünleri ve konfederal örgütlenmelerince oluşturulan askeri ve hukuksal düzenlemelerinde tam yetkili olan, komünler ve şehir meclisleridir. Batı uygarlığının merkezi olan antikçağ Atina demokrasisinde de, ordu ve komutanlar meclis onayından geçmektedir. Atinalılar düzenli bir orduları olmamasına rağmen, düzenli ordular karşısında demokrasilerini koruma gücünü gösterebilmişlerdir. Demokrasinin özünde, devletten uzaklaşmak ve toplumsal alanı esas almak vardır.

Günümüzde ise, demokratik toplum mücadeleleri açısından ortaya çıkan Rojava ve Şengal deneyimleri, tüm dünya toplumlarının umudu ve direnişin, öz savunmanın örnekleri olmuşlardır. Kürt toplumu gibi ekonomik, siyasi, kültürel, fiziki ve sosyal olarak soykırımla karşı karşıya bulunan toplumların, kendilerini bu soykırımlara karşı koruyacak örgütlenmelere yönelmesi, tam anlamıyla bir hak olan, öz savunma mücadelesidir.

Demokratik Toplumun Öz Savunma Alanları

Bir insanlık suçu olan soykırım ve topluma karşı geliştirilen her türlü saldırıyı önlemenin tek yolu, toplumun kendi kendine yeterli hale gelmesini sağlayacak öz savunma örgütlenmesini yaratmasıdır. Ulaştıkları düzeyi de sahip oldukları kurumlar aracılığıyla süreklileştirerek geliştirme imkânları

da bulurlar. Bu kurumlaşma açısından ise, toplumun bilinçlendirme çalışmalarını amaçlayan **Akademiler öncelikli olarak** gelmektedir.

Dil ve kültürler; Bir toplum fiziki olarak yok edilebilir, soykırımdan geçirilebilir ancak kültürel varlığı ortadan kaldırmak ancak zamana yayılmış bir sömürü ile gerçekleştirilebilir. Bugünün dünyasında zamana yayılmış politikaların da sonuç aldığını görmek mümkündür. Yeryüzünde yok olup giden dil ve kültürler mevcuttur. Yapılan araştırmalara göre varolan 6700 dilin yarısı, bu yüzyıl tamamlanmadan yok olma tehlikesiyle karşı karşıya bulunmaktadır. Şöyle ki; haftada bir, bir dilin yok olduğu tahmin edilmektedir. Kültürel soykırıma karşı, tüm farklılıkların kendi özgünlükleriyle kendilerini örgütlemeleri ve soykırımcı egemen kültüre karşı geliştirilen tüm mücadele biçimleri, öz savunma kapsamına girer.

Toplumda gelişen öz savunma kapsamında demokrasi ilkesi: Politik ve ahlaki olarak kendisini yapılandıramayan bir toplulukta katılım ve oluşum gerçekleşmez. Katılım, demokrasidir. Bireyin bütün düşünsel, duygusal ve fiziksel gücüyle toplumsal yaşama katılımı demokrasidir, bu da çok büyük bir özümsemeyi ve özgürlük zeminini gerektirir. Özümsemenin de özgürlüğün de bütün ifade alanlarının, biçimlerinin ve mekanizmalarının toplamı toplumsal öz savunmanın konularıdır. Toplumu çürütmeyi hedefleyen soykırım politikalarına karşı geliştirilecek her türden dayanışma, yardımlaşma, örgütlenme ve irade kazanma gücü ve bu amaçla örgütlenme ve bilinç kazanma, öz savunmanın en değerli biçimlerinden birini oluşturacaktır.

Ekonomi: Beslenme, barınma ve korunma sorunları günümüz toplumlarında en üst düzeydedir. Kapitalist modernitenin yürütmüş olduğu hırsızlık, gasp ve talana dayanan ekonomik yapısı, toplumları bu konuda savunmasız bırakmaktadır. İşsizlik sorunları, açlık ve yoksulluk düzeyi oldukça yüksektir. Bu durum göz önüne alındığında, ekonomik alanda geliştirilmesi gereken öz savunma hayatidir. Toplumda ortaklaşmacı-dayanışmacı yaşamın geliştirilmesini hedefleyen komünal ekonomi anlayışını örgütlemek, kooperatifler geliştirmek önemli bir öz savunma mekanizmasına kavuşmaktır. Ekonomik soykırıma karşı geliştirilen kolektif emeğe dayalı üretim-tüketim örgütlenmeleri, demokratik karakterde eylemler olup, öz savunmanın ekonomik boyutunu ifade ederler.

Erkek egemenlikli sistemin ve onun temsilcisi olan erkeğin saldırıları karşısında, kadınlar için geliştirilecek özel alanlar olmalıdır. Kadın şahsında, en çok da toplum ezilen ve baskı altına alınan durumdadır. Bu yüzden, kadının öz savunma ihtiyacı, toplumun da geleceğini ve varlığını sürdürme

tehlikesinin düzeyini göstermektedir. Ataerkil sistem altında her türlü hakları gasp edilen kadınlar, ancak kendi öz savunma mekanizmalarını oluşturarak, maruz bırakıldıkları aşağılanma, taciz, tecavüz ve kırım politikalarını aşabilirler. Bugün hangi coğrafyada olursa olsun, kendi öz örgütlenmeleri ve kurumlaşmalarını yaratmaları, hayatın her alanında kendilerine yer açmaları ve ihtiyaç durumunda, tıpkı Kürdistan kadınının özgün askeri örgütlenmesi olan YJA-Star, yine Rojava'daki YPJ ve Şengal'deki YJŞ özgün kadın askeri güçlerini yaratmaları gibi, örgütlenmelidirler. Aile içi şiddet ve kadının maruz kaldığı tüm saldırılara karşı, Hindistan'da geliştirilen örnekler de çarpıcıdır. Taciz ve tecavüze ya da aile içi her türlü soruna karşı geliştirilen öz savunma mekanizmaları, halk mahkemeleri ve öz savunma birlikleri mevcuttur.

Bugün, Ortadoğu'da insanlığın başına bela edilen IŞİD çetelerine karşı verilen mücadele ve zafer, başta Kürt halkının ve Ortadoğu halklarının, kültür ve farklı inançlara sahip tüm toplum kesimlerinin öz savunma sisteminin başarılı bir örneğidir. Bu mücadele içerisinde, başta kadınların yaratmış olduğu direniş ve öncülük destansıdır. Rojava, demokratik Suriye yapılanması, Şengal, en başta da Kobani örnekleri göstermiştir ki; Sayın Abdullah Öcalan'ın 17 yıldır tutuklu bulunduğu İmralı özel tip cezaevinde geliştirmiş olduğu demokratik uygarlık tarihi çizgisi temelinde, demokratik toplum, öz savunma ilkesi ile gerçekleştirilebilir.

Xanim Engizek Kürt ve kadın hakları savunucusudur. Uzun yıllar Türkiye'de cezaevinde tutuklu kaldı. Avrupa'da kadın basın çalışmaları ve toplumsal alanda kadınlarla birlikte bilinç yükseltme ve örgütlenme çalışmaları içerisinde yer aldı. Halen Avrupa Kürt Kadın Hareketi üyesi olarak bu çalışmalarına devam etmektedir.

OTURUM III —
Yeniýi İnřa Etme ve
Savunma Yolları

3.0 Simon Dubbins Giriş

Adım Simon Dubbins. 1,4 milyon üyeyle İngiltere'nin en büyük işçi sendikası olan Unite The Union için çalışıyorum. Sendikamızın uluslararası departmanının ve uluslararası çalışmalarının sorumlusuyum. Birçok kişinin dile getirdiği gibi, Reimar'a ve Havin'e ve böylesine harika bir etkinliği düzenleyen herkese teşekkürlerimizi sunarak başlamak istiyorum. Burada olmak harika. Bu platformu, bu nitelikteki konuşmacılarla paylaşmak bir onur ve ayrıcalık.

Sendikam uluslararası dayanışma çalışması konusunda uzun bir geçmişe sahip. Biz alenen çok solcu ve ilerici bir sendikayız; Filistin halkıyla dayanışma içinde olduk ve yıllardır birçok delegasyon gönderiyoruz. Küba devrimini savunmak için Küba ile de çok çalışma yürüttük. Ve son zamanlarda, birkaç yıldan beridir, Kolombiya'daki mücadelelerinde yoldaşlarımıza destek oluyoruz ve özellikle İrlanda bölgesinde bu tür bir deneyimi yaşamış üyelerimizin ve görevlilerimizin desteğiyle Kolombiya'da gerçekleşen barış sürecinde yoldaşlarımızın çabalarına katılıyor ve destekliyoruz.

Geçen yıl, 2016'da, Sur bölgesinde yaşananlar devam ederken Diyarbakır heyetinde yer aldım. Filistin, Kolombiya ve birçok bölgede bulunmuş biri olarak doğrusunu söylemek gerekirse; Sur, Cizre ve Türkiye'nin güneydoğusunda yer alan birçok Kürt kentindeki gibi devlet tarafından uygulanan bir şiddeti ilk elden hiç görmedim. Bunu takiben destek için harekete geçtik ve geçen yıl Nisan ayında İngiltere'de *Öcalan'a Özgürlük Kampanyası*'nı başlattık. Şimdiden birkaç büyük sendika kampanyayı imzaladı ve göstergeler ikinci en büyük sendikanın da kampanyayı desteklemenin eşiğine geldiğini gösteriyor.

Konferansımızda ilk alternatif toplantımızı yaptık. Birkaç yüz kişiden oluşan dolu bir toplantıydı ve konuşmak için bölgeden yoldaşlar gelmişti. Kürt halkıyla ve aslında Türkiye'deki tüm ilerici güçlerle dayanışma çağrısı yapan ilk önergemizi geçirdik. Tüm siyasi tutsakların ve Abdullah Öca-

lan'ın serbest bırakılması için çağrıda bulunduk. Geçen yılki İşçi Partisi konferansında da, 200'den fazla kişinin hazır bulunduğu geniş katılımlı ilk alternatif toplantıyı düzenledik. Diyarbakır'dan Feleknaş Uca katıldı ve toplantıda konuşma yaptı. İngiltere'deki, aslında devrimci siyasetle pek anılmayan sendika konfederasyonu TUC'nin de geçen yıl Türkiye'deki tüm ilerici güçlerle ve Kürt halkıyla dayanışmak için acil bir önerge geçirdiğini, daha da önemlisi açıkça Abdullah *Öcalan'ın* serbest bırakılması için çağrıda bulunduğunu burada söylemek beni çok mutlu ediyor.

Ayrıca, *Öcalan'a* Özgürlük Kampanyası'nı başlatmamıza yardım ettikten sonra tutuklanan DBP lideri Kamuran *Yüksek'in* geçen yılki duruşmasını izlemeye gittik. Kamuran Yüksek serbest bırakıldı. Ancak iki hafta önce gıyabında (kendisi şimdi Belçika'da), uydurma suçlamalarla 28 yıl hapis cezasına çarptırıldı. Tabi bunları gayet iyi biliyoruz. Size vermek istediğim mesaj şudur; İngiltere sendika hareketi, Türkiye sorunu, Kürtler ve özgürlük mücadelesi gündemde gittikçe yükseliyor, daha önemli hale geliyor. Bunun bu kıtanın tamamını ve daha da uzak yerleri birleştiren bir halk kampanyası haline gelmesine yardımcı olmak amacıyla, Avrupa'daki kardeş sendikalarla dayanışma kurmak için sahip olduğumuz her bağlantıyı kullanıyoruz.

Şimdi bu oturumu yöneteceğim için çok mutluyum. Yeninin inşa yolları ve savunma meselelerinin kesinlikle ilişkili olduğunu düşünüyorum. Bu sabah videodaki müdahaleden duyduk. Her zaman bu toplantılardaki ideoloji, tartışma ve fikir düzeyi karşısında hayrete düşmüşümdür. *Öcalan'ın* kitaplarından birkaçını okuduktan sonra zekasının kesinlikle çok çarpıcı olduğunu, bugün burada tartıştığımız fikirleri yazmaya ve geliştirmeye çalıştığı koşullar göz önünde bulundurulduğunda, yeni fikirler ve mücadeleimizi ilerletmenin yeni yolları olarak ileri sürdüğü, analiz ettiği ve yazmayı başardığı şeyin hayret verici olduğunu düşünüyorum.

Şu özel notla kapatıp panele geçeceğim. Dün Brexit travmasını yaşayan ve AB'nin bütün sorunlarına rağmen alenen AB'de kalmak için kampanya yürüttüğüm ülkeden geliyorum. Bunun ne anlama geldiğini çok net bir şekilde gördük. İngiltere'de hiç görmediğim türden bir milliyetçiliğin yükselişi var. Şu anda Fransa'da, Hollanda'da ve başka her yerde bunu görüyoruz. Bence çünkü tartışmalarda kesinlikle net olan bir şey varsa o da şudur; bir şeyleri denemenin ve ileriye taşımanın bir yolu olarak ulusu ve devleti sınırlandırmak. Ve sahip olduğumuz bir şey varsa ve burada sürekli yankılanıyorsa o da şudur; sınırlarımız yoktur. Daha etkin olmak için ve bu kıtayı son 100 yılda iki kez yarattığı ağır çatışmalarda enkaz haline

getiren, bölgede çok fazla baskıya ve bugün konuştuğumuz sorunlara yol açan tehditle mücadele etmek için uluslararası dayanışmamızı geliştirmemiz gerekiyor.

Daha fazla uzatmadan panele geçeceğiz.

Simon Dubbins 1,4 milyon üyeyle İngiltere'nin en büyük sendikası olan UNITE the Union'un uluslararası direktörüdür. 1997'de Grafik Kağıt ve Basın Sendikası'nda çalışmaya başladı ve 2004'te AMICUS'un uluslararası başkanı oldu. Daha sonra 2007'de UNITE'nin uluslararası direktörlüğüne atandı. Şimdi UNITE'nin tüm sektörlerdeki Avrupa ve uluslararası çalışmalarını koordine ediyor ve aynı zamanda sendikaların Kolombiya, Filistin, Kürdistan ve diğer alanlarla ilgili dayanışma çalışmalarını yönetiyor.

3.1 Zilan Yağmur Direniş, İsyan, Yeninin İnşası

İlk önce, varolan sisteme karşı yiğitçe direnen devrimci gençleri, yine gençlik ruhunu kaybetmeden umutlarını sürekli diri tutanları da selamlamak istiyorum. Aynı şekilde, daha iyi bir dünya için verdikleri mücadelede topraga dusen tüm enternasyonal şehitlerimizi, yine Rojava'da ve geçen sene Sur, Cizre, Nisaybin'de bu uğurda şehit düşen arkadaşlarımızı anmak istiyorum. Son olarak, bu konferansa katılan tüm katılımcıları da YXK ve JXX adına tekrar selamlamak istiyorum.

Bu konferansın bu seneki başlığı 'Direniş, İsyan ve Yeninin İnşası' - ki, aynı zamanda bu benim bugünkü konuşmamın da başlığı. Bu noktada bu konferansın ne kadar önemli olduğunu ve bu üçüncü konferansla nelere ulaştığımıza dikkat çeken diğerlerine katıldığımı belirtmek istiyorum. Bugün burda, sadece Avrupa'dan değil, dünyanın çeşitli yerlerinden insanlar biraraya geldi. Biz böylece, ortak bir mücadeleye öncülük ederek isyanın, direnişin ve yeninin inşasının nasıl olması gerektiğini böylece ortaya koyuyoruz. Tüm hafta boyu yüzlerce Kürt ailesi kapılarını bizlere açarak aslında bu mücadelenin öncülüğünü birlikte yapmamız gerektiğini sembolize ediyorlar. Kürt halkı şunu çok net bir biçimde anlamıştır -ki bu da, eğer varolan sisteme karşı kazanmak istiyorsak, beraber savaşmamızın gerektiğidir. Çünkü sonuçta düşman aynıdır.

Her yıl kapitalist sistem var olma krizinin zirvesine yaklaşıyor. Bu krizin sonucunda bir defa daha su ortaya çıkacak; bu sistem kendisini tekrardan yenileyebilecek mi veya demokratik-sosyalist değerler bu sistemi geçmişte kalan bir şey olarak bırakabilecek mi, bu belli olacak. Bu sene, bu konferansla birlikte demokratik sivilizasyon kitabına yeni bir bölüm yazacağız.

Kürt halkı, 'Berxwedan jiyane' – 'Direnmek yaşamaktır' anlamına gelen bu iki kelimeyi onlarca yıldır dillendiriyor. Bu iki sıralanmış kelimenin, yüzlerce kitabı dolduracak bir hikayesi vardır. Bu iki kelime hepimizi tekrar

ve tekrar kanatlandırarak bir güce sahiptir. Bu hareket, 1982 Amed cezaevi direnişlerinden Cizre'deki sokak savaşlarına kadar, 34 yıldır direniyor. Bu direniş kültürü, şehit düşmüş arkadaşların ruhunu taşıyor ve bu yüzden, bu konferansta, duygulara da tekrar seslenmek istiyorum. Çünkü, birçok zaman bilimsel analiz ve teorilere yoğunlaştıkça bazı şeyleri kaçırıyoruz. Böylece, birçok zaman, devrimde çok büyük bir önem taşıyan, duygularımızı kaybediyoruz. Yani eksik olan, bu insani duyguları kavrayabilmemiz. Çünkü insan inanılmaz bir varlıktır. Kendisini var olduğundan daha farklı yeni bir boyuta taşır. Bu yeni boyutta, dünyayı kontrol etmek ister ve etrafındaki her şeyi; insanları, doğayı nesneleştirir ve kendisini özneleştirir. Ama yalnızca bu var olma, gerçekten yaşam mı demektir? Bu yüzden çoğumuzun tanıdığı bir felsefi soruyu konuşmama dahil etmek istiyorum, yaşamın anlamı sorusunu. Her insan, hayatı boyunca kesin bir kez veya birçok kez, bu soru hakkında düşünmüştür. Yaşamın anlamı nedir?

Eminim ki, her birey yaşamında en azından bir kez ki muhtemelen birçok defa, şu soruyu kendisine sormuştur; 'yaşamımın anlamı nedir?'. Tarihsel olarak daha az değer görmüş bundan daha önemli felsefik diğer bir soru ise; 'yaşıyor muyuz, ne zaman yaşıyoruz veya nasıl yaşıyoruz?'. Lenin bu soruyu çözmek istedi ve politik pratik çözümlemeler hakkında ayrıntılı analizler yazdı. Rêber Apo, bu soruyu süzerek sadeleştirdi; 'nasıl yaşamalı, ne yapmalı, nerden başlamalı?'. Bugün, kapitalist modernitede, bu yaşamın bizler açısından kaldırılamayacak kadar imkansızlaştırıldığını gördük. Varolan dominant sisteme karşı sadece mücadele bize o yaşam arzusunu veriyor, ki bu günlük olarak bize başka bir dünyanın mümkün olduğunu gösteriyor. Sadece sistemin tüm zincirlerine karşı direnişimiz bile bize yaşadığımızı hatırlatabiliyor. Bunu, Rosa Luxemburg bize yüz yıl önce anlatmaya çalıştı. Yoldaş Rosa'nın sözlerini kısaca, 'Berxwedan Jiyane' kelimeleriyle de ifade edebiliriz. Bu iki sözcük, Kürt hareketi sayesinde bu dikkatı kazanabildi ve bu temelde, tüm direniş tarihini bağrında taşıyor. Bu yüzden, biz kendimizi diğer mücadelelerden ve devrimci süreçlerden de ayrı görmüyoruz ve hatta birbirine bağlı, bunların bir devamı olduğumuzun bilincindeyiz. Çünkü günümüzde, düşmanın birçok yeni yüzü var ve sadece insanları sınıflandırmakla kalmıyor, bu dünyanın içinde bulunan en ufak hücreleri dahi zehirliyor.

Emek ve sermaye arasındaki çelişkiler, yani proletarya ve burjuvazi arasındaki çelişkiler, 19. yy.'in çatışmalarına hâkim oldu. Bu çelişkiler, 20. yüzyılın ikinci yarısında genelleşerek yeni şekiller aldı. Daha kapsamlı hale

geldiler. Sömürü ve iktidar yöntemleri inanılmaz inceltip, yetkinleştirildi. Bugün, dünya nüfusunun 1%'i bütün zenginliğin 99%'una sahip. Burada, Almanya'da her beş kişiden biri yoksulluk tehdidi altında. Doğanın tahrip edilmesi, iklim değişikliği ve nüfus artışı ekosistemin çöküşüne neden oluyor. Kapitalist modernitenin yarattığı kaos günlük olarak insanları, doğayı ve toplumu yok ediyor. Çünkü kapitalist modernite toplumu parçalıyor, bireylere bölüyor ve yaşam kaynağını kurutuyor. Tüm bireyleri kendine bağlayarak bu şekilde kendini artık savunamayan, homojen olmuş bir toplum yaratıyor. Toplumun öz-savunma sistemi bir şekilde toplumdan çalınıyor. Kapitalizmin sonuçları her yerdedir. Biz bunu her yerde görebiliriz; sokakta yürürken veya insanların gözlerindeki boş bakışlarında bile. Kendi ülkelerindeki savaşımlardan kaçan ve bundan dolayı barınağı olmayan ve Avrupa'daki tren istasyonları önünde uyumak zorunda kalan insanlar gördüğümüzde, bu durumların da doğrudan doğruya bu sistemin ve kapitalist modernitenin bir sonucu olduğunu söyleyebiliriz. Bunlar bize – ki, biz artık bu insanların böylesi koşullarda yaşama gerçekliklerine aldırış etmiyor dahi olsak, sistemin ve kapitalist modernitenin kendisini ne kadar derinlikli örgütlediğini gösteriyor.

Bu temelde, bizlerin direnmek, isyan etmek ve yeniyi inşa etmekten başka bir seçeneği yok. Ancak, bunların hepsi için bir bilinç gereklidir. Çünkü bir bilince sahip olursak, direniş de bunu takip eder. Şeytanın kötülüğünün bilincinde olan fakat buna karşı harekete geçmeyen de suçludur. İnsanlık tarihi karşısında suçlu olur, başlayan devrimci süreçler karşısında suçlu olur. Bu temelde, direniş ve isyan birbirinden ayrılamayacak denli iç içe geçmiştir. Birbirine geçmiş iki dal gibidir. Nasıl ki bir bitki ki bahsettiğimiz gerçekte devrimci bir bitki, yeşerip, dallanıp budaklanabilmesi için nasıl besleyici bir toprağa ihtiyacı varsa, devrimin için de bu öyledir. Bu besleyici toprağın içinde büyüyen bitki aslında yeninin inşasıdır. Çünkü inşa, aynı zamanda bir zihniyet devrimidir. İnşanın sadece yapısal bir sorun değil aksine bir zihniyet sorunu olmasından dolayı, bu aynı zamanda toplum içindeki zihniyet devrimin inşasıdır. Bizler ancak kapitalizme karşı başarılı bir mücadele vermek ve onu aşmak istiyorsak, kapitalizme karşı her düzeyde isyan etmeliyiz ve bunu yapabilmek için de kendimizi organize etmeli, bir alternatif yaratıp, bunu yaşayarak gerçekleştirebiliriz. Dolayısıyla, şu anda bulunan tüm devlet kurumlarına karşı alternatifler olmalıdır. Her yerde demokratik moderniteyi yaratmamız ve yaşatmayı mümkün kılabilirmeliyiz. Eğer bizler, demokrasinin özünde devlet dışı olduğunu düşünürsek, komünal yaşam

formu devlete karşıysa, o zaman toplumun içerisinde demokrasiyi toplumla birlikte inşa etmeyi istemeliyiz. Bundan dolayı bizim tüm kimlikleri tanıyan, çoğulluğu kabul eden ve bunu savunup koruyabilen bir toplumsal sisteme ihtiyacımız var. Tüm insanların devlete ve şu anki dominant sisteme olan bağımlılığı kırması ve azaltması gerekir. İnsanların kendi yaşam alanlarına ilişkin kararları alabilmesi gerekiyor. İnsanlar hem üretim gücüne hem de aynı zamanda sorunlara çözüm geliştirerek, devrimin öznesi olmalıdırlar. Ancak o zaman devletin belirleyici gücü ve zorlayan karakteri ortadan kaldırılabilir. Devlet kendi sınırları içerisinde olan her şeyi kendine doğru çekip, kendine bağlıyor. Geçmişte birçok isyanlar, mücadeleler ve direnişler oldu fakat bunların hepsi kapitalizm ve ataerkillik tarafından emildi. Bu durumun böyle gelişmesinin en önemli nedeni yeninin inşa edilmemiş olmasıdır; Zihniyet devrimini ortaya çıkaran bir toplumsal sistemi inşaada başarılı olunamadığı için bu durum ortaya çıkmıştır.

Ancak, devlet ve varolan sistem yapılarına karşı, buna paralel demokratik değerleri içinde barındıran yapıları başarılı bir şekilde kurabilirsek varolan sistemde delikler açabiliriz. Eğer gücümüz yeterse, bu delikleri genişletebilir ve kapitalist yapıyı zayıflatıp kendi sistemimizi güçlendirebiliriz. Bugün işte bu başarıları Rojava'da ve Kuzey Kürdistan'da görebiliriz. Güçlü bir direniş ve kararlı bir inançla, devrim ve değişim mümkündür fakat başta kendimizi değiştirmeden, her bir birey değişmeden, hiçbir devrimin mümkün olmadığını da kabul etmeliyiz. İlk önce kendimizde başlamalıyız ve şu soruyu kendimize sormalıyız: 'İçimdeki sisteme karşı aslında ben ne kadar doğru bir mücadele veriyorum?'

Bu bağlamda, bir insana atıfta bulunmak istiyorum ki bu insan, bu değişimi kendisinde gerçekleştirerek en güçlü şekilde bu paradigmayı yaşayan, milyonlarca insanın bağlı olduğu ve bugün bile yazılarının binlerce kişi tarafından okunan bir insana dikkatlerinizi çekmek istiyorum. Bu özel insan, insanlığın özgürlüğü için bir bireyden kolektif bir bilinç haline geldi. Bu insan Rojava'daki alternatifi mümkün hale getirdi. Bu insan, 1999 yılından beri İmralı cezaevinde tutsak edilen Abdullah Öcalan'dır. Biz bu devrime, bu düşüncelere, bu ütopya inaniyorsak, o zaman bizim ilk devrimci görevimiz, onun özgürlüğünü istemektir. Onun resimlerini, sloganlarını yasaklayabilirler ama hiçbir zaman onun düşüncelerini yasaklamayı başaramayacaklar. Çünkü düşünceler sürekli yaşarlar ki bugün bu salondalar. Bu düşünceler bugün buradalar. Bugün belki burada Rêber Apo'nun afişi olabilir ama bugün bu düşünceler burada yaşıyor. Bu

düşünceleri yasaklayamazlar. Bu devrimci süreci yasaklayamazlar. Kürt hareketi evrensel bir hareket olup, kendini yeni perspektifler ve tartışmalar aracılığıyla tekrar ve tekrar büyüterek bunları pratiğe dönüştürüyor. Bu yüzden de Kürt hareketi dogmatizme düşmüyor ve hayatta kalıyor. Bu aynı zamanda, hareketin eski paradigmayı sorgulamayı gerekli gördüğü, yeni perspektifler aramayı ve bunları tartışmayı gerekli gördüğü nedendir. Çünkü bizim yaşam ve toplum hakkında düşündüklerimiz ne hareketsizdir ne de homojendir.

Nasıl ki bahar kıştan sonra soğuğu giderir ve dünyanın çeşitli renklerde çiçek açmasına nedense, toplumun da aynı şekilde, onu harekete geçiren gerici zihniyeti ve davranışları toplumdan uzaklaştıran bir güce ihtiyacı vardır. Bu güç; gençliktir. Devlet en çok gençliğe saldırır. Çünkü devlet gençliğin dinamik, değişime açık, harekete geçiren güç olduğunu ve devrimin motoru olduğunu çok iyi biliyor. Gençlik tekrar tekrar devrimci süreçleri ileri götürmeyi başardı. Gençlik her şeyi sürekli sorguladı, var olanı eleştirdi ve yeni yaşam şekilleri aradı. Bu yüzden gençliğin özünde demokrasi var diyebiliriz. Buna verilecek birçok örnek vardır. Mesela, gençler erken yaşta, grup ve çeteler kurma yoluyla tüm varolan sistemi sorgularlar. Gençlik bu yolla kolektif bir özellik, kolektif değerler ve normlar ararlar. Onlar aslında bu yolla insanların var olanı sorguladığı bir aşama olduğunu fark ederler, çünkü yalnız birey olarak yaşanamadığını bilirler. Tam bu yaş döneminde, sistem bu grupları, çeteleri kendi ideolojisiyle yanlış yerlere yönlendiriyor. Ama kapitalist sistemin unutmaması gereken şey ise, insanın sosyal bir varlık olup sürekli gerçeği ve özgürlüğü aradığıdır. Bu insanlara gerçeğin sahte görüntülerini göstermek mümkündür, kafalarına yanlış gerçekler koymak mümkündür ama hiçkimse hiçbir zaman hakikati değiştiremez -ki bu kelimeyi biz özgürlüğü ve gerçeği tanımlamak için kullanıyoruz. Çünkü gerçekler bir gün, gün ışığına çıkarlar. İnsanlar hiçbir zaman gerçekten kolektif yaşam ihtiyacını unutmazlar. Onun tüm gücü, değerleri ve normlarıyla birlikte toplumdur.

Yaşamın anlamı sorusunu yanıtlamaya gelirsek; hepimizin yaşamın anlamını gerçekleştirme yoluyla yaşamımızı mükemmelleştirmektir. Bu gerçekleşme özgürlük ve hakikat temelinde olup, toplumu devrimcileştiren, gelişmesine katkı amacıyla onu daha iyi bir toplum haline getirir. Bu arayış, özgürlük ve hakikat yolunda hiç bitmeyen bir mücadeleyi beraberinde getirir. Bu nedenden dolayı, Kürt hareketi aynı zamanda bir gençlik hareketidir de. Fakat sadece bir gençlik hareketi değil, aynı zaman da bir kadın

hareketidir de. Çünkü kadın kimliğine de 5000 yıldır saldırılıyor ve insanlık tarihi bize kapitalizmin temelinde ataerkilliğin olduğunu gösteriyor. Çünkü kadın da doğal toplumdan gelen toplumsal, demokratik ve ekolojik değerleri kendisinde taşır. Bu, var olan sistem için bir tehlikedir. Bugüne kadar hala ataerkilliğe ve kapitalizme karşı panzehirdir. Çünkü kapitalizm ve ataerkillik birbirine sıkıca bağlı iç içe geçmiş ve sürekli birlikte hareket eden iki daldır. Bu yüzden en çok kadına ve gençliğe saldırılıyor. Her iki kimliğe de özgürlüğe dair gizemli düşünceler empoze edilerek kendi gerçekliklerinden uzaklaştırılmak isteniyor. İnanılmaz bir bireyselleşme yüzünden, bizler toplumsal gücümüzden yoksun bırakılıyor. Tarihimizden yoksun bırakılıyor ve aynı zamanda sürekli olarak inancımızı ve düşüncemizi kaybediyoruz. Devletin oluşturduğu kavramlar gerçeğin ve özgürlüğün yerine geçiyor. Yeni gerçeklik, sadece kazananların ve erkeklerin tarihini anlatan kapitalist modernitenin tarihidir. Yeni özgürlük, devletten hariç kimseye güvenmeyen yalnız insandır ve bu devlet, insanın bağımsız yaşama hakkını elinden alarak onun iradesine tümünden el koyuyor. Sahneye konulmuş bu sahte yaşamın en çok bilincinde olan gençlik, oluşturulan bu cezaevinden kaçmak istiyor.

Devletçi düşünce, insanların özgüvenini kırdı. Onlar artık cesur değiller. Ütopyalara artık inanamıyorlar. Kendilerini artık üretemiyorlar. Artık kavga edemiyorlar. Kişiliğin bu yanlış gelişmesi belli bir süre için insanların özgürlük ve mutluluk çabasını bastırabilir ama hiçbir zaman tümüyle yok edemez veya yerine başka bir şeyi koyamaz. Çünkü 'hâkikat', ki bunu 'gerçeklik' olarak tercüme edebiliriz, ateşli bir sevgidir, direnişin her kıvılcımıyla kızgın bir ateşe dönüşen. Direnişin bu ateşi, isyan kültürüdür. Biz bu yüzden kalbimizde taşıdığımız bu ateşli sevgiyi alevlendirip, devrimci görevlerimizi yerine getirmeliyiz. Var olanı reddetmeliyiz, tümüyle reddetmeliyiz ve sistemden ayrılmış bir yaşama başlamalıyız- yani her zaman konuştuğumuz alternatifi yaşamalıyız ve yaşatmalıyız. Tam buradan başlamalıyız aslında. Bu yüzden gençliğe ve kadına büyük bir devrimci görev düşüyor. Dolayısıyla, şimdi de nasıl yaşamalı, ne yapmalı ve nereden başlamalıyız konularını konuşmaya başlamalıyız.

Son olarak 15 Şubattan beri açlık grevinde olan hapisshanedeki yoldaşlarımızın direnişini selamlamak istiyorum.

Berxwedan Jiyane.

Bijî Berxwedana Zindana. Bijî Serok Apo.

Zilan Yağmur Marburg Üniversitesi'nde siyaset bilimi okuyor. Üniversitede ve kendi yaşamında kadınların özgürlüğü ve gençlik mücadelesinin önemine odaklanıyor. Son 3 yıldır YXK ve JXK'de aktif bir şekilde yer alıyor.

3.2 David Graeber

Direnişi Yeniden Düşünmek: Bürokrasilerin ve Sınıfların Parçalanması

Bürokrasi, sınıf ve Rojava'daki devrimi tehdit eden tehlikeler hakkında konuşacağım. Bunun çok ama çok önemli olduğunu düşünüyorum, çünkü tarihsel bir umut ışığından bahsediyoruz; Rojava'daki devrim, 1930'lardaki İspanya'dan sonra, bu gezegende meydana gelmiş muhtemelen en önemli şeydir. Bu harika bir fırsattır. Aslında Rojava'daki devrim İspanya Devrimi'nden daha uzun sürdü,

kendini korumayı başardı. Ambargo kaldırıldığında halledilmesi gereken bazı problemlerin olacağını düşünüyorum ve sanırım insanlar bunun üzerine kafa yoruyorlar. Karşı karşıya olduğumuz tehlikenin tam olarak ne olduğunu ya da tehlikenin en sinsi biçimlerini anlamak bizim için gerçekten önemlidir.

Küresel Adalet Hareketi (Global Justice Movement) ve ardından Wall Street'i İşgal Et (Occupy Wall Street) hareketleriyle ilgili, kendi deneyimlerimde aşamalı olarak şunu fark ettim; bu hareketlerin her ikisi de bürokrasiye karşı hareketlerdi ve kapitalizmin kendisi gittikçe daha fazla bürokratik biçimler kazandı. Bunu ilk kez, o zaman "küreselleşme" denen şeye karşı yapılan protestolarla anlamaya başladık. Sözde "küreselleşme karşıtı hareket" elbette küreselleşme karşıtı bir hareket değildi; "küreselleşme hareketi" bizdik. Sermayenin serbestçe akmasını ve sınırları kendi çıkarına kullanmasını sağlamak için küreselleşme olarak kendini maskeleyen, ancak aslında insanların ve fikirlerin dolaşımına karşı çok daha güçlü sınırlar yaratan bir sisteme karşı, kendimizi sınırları kaldırma ve insanların dayanışma çağrısı olarak görüyorduk.

Zamanla fark ettik ki, aslında uğraştığımız şey ilk küresel yönetim bürokrasisiydi. Başka bir deyişle, çoğu insanın aslında var olduğunu bile bilmediği (en azından Amerika'da) kurumlar var. Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ), IMF ve Dünya Bankası gibi şeyler var ve dahası bunlarla ulus-ötesi

şirketler, uluslararası finans ve STK'lar arasında kusursuz ağlar var. Yani aslında insanlık tarihinde ilk kez, hiç demokratik hesap verme sorumluluğu olmayan dünya çapında bir yönetim bürokrasisi vardır. Yapmaya çalıştığımız şey, bu sistemin işleyişini teşhir etmektir. Bu yüzden her IMF ya da Dünya Bankası toplandığında kapitalizme karşı dev festivaller düzenledik. Bunlar kısmen, dünyayı fiilen yöneten insanların varlığını halka göstermek için yapılan şeylerdi. Ve aşağıdan yukarıya doğru demokrasinin gerçekte nasıl bir şey olacağının modelini yaratarak bu bürokrasiyle savaşmaya çalıştık.

Wall Street'i İşgal Et sürecine doğru 10 yıl ileri saralım; aslında bu da bir bakıma aynı şeydi. Hareketi ilk başlattığımızda, yine yönetim bürokrasisini düşünmedik, ancak zaman içinde gittikçe netleşti ki çok ama çok benzer bir şeyle savaşıyorduk; %1 fikrine karşı savaşıyorduk. Esasen %1, ekonomik büyümeden elde edilen kârın tümünü toplayan bir grup insandı, her şey nüfusun %1'ine gidiyordu. Politikayı yapanlar da bu insanlardı. Politik katılımın %99 gibi bir oranı nüfusun %1'i tarafından yapılıyordu. Aslında bu insanlar politik sistemi satın almıştı. Özellikle Amerikan siyasal sistemi kurumsallaşmış tam bir rüşvet sistemidir. Bu insanlar servetlerini iktidara ve iktidarlarını tekrar servete dönüştürmeyi başarmıştı. Onlar zenginlik sağlamak için hükümeti bir aparat olarak kullanabilecekleri, böylece kapitalizmin farklı şekilde çalıştığı yerleri mütemadiyen yaratıyorlardı. Büyük Wall Street şirketlerinin elde ettiği karlar gittikçe azalan biçimde ticaretten ve artan biçimde finanstan elde ediliyordu (üretimi hesaba bile katamıyoruz). "Finans" denen şey de diğer insanların borçları demektir. Ve borçlar politika yoluyla, çok kasıtlı politikalarla yaratılmalıydı; dolayısıyla temelde bürokrasi, kapitalist fazlayı (artığı) sağlama yöntemi olarak kullanılıyordu. Yani borcu yaratan ve sürdüren bu küresel sisteme ve kaynakları çeken diğer araçlara sahipler ve de herhangi bir şekilde demokratik hesap verme sorumlulukları yok.

İki yıl önce Rojava'yı ziyaret ettiğimde bunun çok önemli olduğu kafama dank etti, çünkü orada da benzer şekilde işleyen bürokrasiler var. Bu bölgede aslında bir tür oyun oynandığı hemen kafamda netleşti. Bu oyuna kurumsal bürokrasiler aracılık ediyor; askeri bürokrasiler ve ayrıca aynı ağı parçası olan insani bürokrasiler. Oyun şudur; hem terörün hem de insanın acı çekmesinin görüntülerini yaratıyorlar, daha sonra da yayılan görüntülerin (korkutucu ve içler acısı görüntüler) pazarlamasını yapıyorlar. Ve bu görüntüler temelde silah, himaye, para almak ve kaynakları, özellikle de petrolü kontrol etmek için istismar ediyorlar. Yani tüm şey, hiyerarşilerin yukarıdan

aşağı yeniden dağılımıydı. Irak'ta Güney Kürdistan'a giderseniz, IŞİD'in oynadığı, çeşitli devletlerin değişik şekillerde oynadığı bütün bu oyun çok açıktır. Hepsi de medyaya oynuyor. Örneğin IŞİD'deki insanların bir sürü Hollywood filmi izlediği besbelli; bitiyorlardı ve mümkün olan en kötü insanların neye benzediğine dair batılınların akıllarında kalacak görüntüyü yaratmaya çalışıyorlardı. Fakat hepsi görüntü manipülasyonu oyununun bir parçasıydı ve Kürt Özgürlük Hareketi'ndeki insanlarla konuştuğumda beni gerçekten etkileyen şey, temel sorularının "Nasıl farklı bir oyun yaratırız? Bu baskılardan nasıl kurtuluruz?" olmasıydı.

KNK'den Nilüfer Koç'la yaptığımız bir sohbeti çok iyi hatırlıyorum; Nilüfer petrolden bahsediyordu. Rojava'da çok fazla petrol var ve şu anda bir ambargo olduğu için ihraç edemiyorlar. Nilüfer şöyle diyordu; "Peki, petrolü satabiliriz, herkesin katıldığı ağlara katılabiliriz. Ama belki de petrole başka bir şey yapmanın bir yolu vardır. Onu hediye olarak verebilir miyiz?" Oyunun kurallarını bozmaya çalışan bu tür bir yaratıcılık, bu devrimin temelde neyle ilgili olduğunu gösteriyor. Bu, Rojava'da neler olduğunu farklı bir şekilde görmemi sağladı. Çünkü orada şaşırtıcı bir şekilde, ablukanın bir bakıma bir avantaj olduğunu düşünen birçok insan var (ablukanın insani etkiler açısından korkunç yanlarına rağmen).

Dolayısıyla bunu düşünürken, bunun bir şekilde devrimci hareketlerin karşılaştığı en büyük sorunlardan biri olduğunu fark ettim. Bu, kendi deneyimimi tekrar düşünmemi ve bu bilgiler ışığında yeniden değerlendirme yapmamı sağladı. Güç gelişimine dayanan ve temelde kapitalizmin can damarını ya da tümüyle dokusunu oluşturan bu büyük bürokratik kurumlarla nasıl bütünleşilir? Kaynakları almak için onlarla entegre olmanız gerekir, ama aynı zamanda onların mantığının sizi esir almasını ve ele geçirmesini engelleyecek yapılar yaratmanız gerekir. Rojavalıların yapmaya çalıştığı şeyin tam da bu olduğunu anladım.

Rojava esasen ikili bir yapıya sahip. Tıpkı bir hükümete benzeyen öz yönetimi var; parlamentosu, bakanları ve hükümetin tüm resmi araçları var. Sonra aşağıdan yukarıya yapılara sahipler; 3 farklı delegasyon katmanı ile alt kademe meclislerden yükseğe çeşitli demokratik konfederalizm yapıları var. Başta birçoğumuz anayasaya baktığımızda, anayasanın devlet karşıtı görünmediğini düşündük, tıpkı bir devlete benziyordu ve birçok insan bunu çok eleştirdi. Fakat oraya gittiğinizde anlıyorsunuz ki iki yapı var ve o üst yapı aslında dıştakilerle uğraşmak için gereklidir. Aynı zamanda insanlar bunun bir devlet projesi olmadığı konusunda şöyle ısrar ediyor: Bu

bir devlet projesi değildir, çünkü silahlı herhangi biri, aslında güce sahip herhangi biri yukarıdan aşağı yapılara değil, aşağıdan yukarıya olan yapılara karşı sorumludur.

Bunun Rojava Devrimi'nin püf noktası olduğunu düşünüyorum ve bu, tarihte benzeri olmayan bir durum olabilir; aynı insanların her iki parçayı da kurdukları ikili iktidar hali var. Bilhassa Qamişlo'dayken kafama dank etti. Çünkü Qamişlo'da bir taraf hala hükümet tarafından kontrol ediliyor ve sanırım onların merkez olarak kullandıkları, postanesi olan ama aslında havaalanını kontrol ettikleri bir cadde var. Bir süre bunu merak ettim ve anladım ki, "Bu tamamen mantıklı." Çünkü eğer sadece bir havaalanınız varsa onunla ne yaparsınız? İki havaalanınız varsa, bunlar arasında uçabilirsiniz, ancak sadece bir havaalanınız varsa, hiçbir yere uçamazsınız. Çünkü bir yere uçmak istiyorsanız, tüm ilgili uluslararası anlaşmalara imza atmanız gerekir. Güvenlik anlaşmalarına, emniyet anlaşmalarına ve çeşitli türlerde ticari anlaşmalara sahip olmanız gerekir, ancak bir devlet değilseniz bunu yapamazsınız. Dolayısıyla bu, görünürde çok yardımsever ve gerekli olan bu tür bürokratik mekanizmaların nasıl olduğunu gösterir; (örneğin, kimse bindiği uçağın çarpışmasını istemez ve Rojava'daki insanlar uçmakla ilgili belirli güvenlik kaygıları taşıyorlar. Çünkü onlar uçak uçururlarsa, birileri onları havaya uçurmaya çalışır) tüm bu uluslararası anlaşmalar belirli bir biçimi kabul ederler, bir devlet olduğunuzu varsayarlar ve siz bu biçimi almadığınız zaman sizi muhatap almazlar.

Bu nedenle size bir devlet biçimini dayatan uluslararası kuruluşlarla bütünleşebilecek tüm örgütsel biçimler ile Rojava'yı bu kadar harika ve tarihsel olarak umut verici kılan şeyin can damarı olan aşağıdan-yukarıya, doğrudan-demokratik deneyim arasında bir bariyer, bir çeşit yapı yaratmanız gerekir. Gördüğüm tartışmaların çoğu (gerginlik noktalarına ya da insanların neyi tartıştıklarına baktığımda) hep bununla ilgiliydi. O sıralarda beni çok etkileyen sadece iki şeyden bahsedeceğim. Birincisi; ekonomi bakanıyla ya da ekonomi işlerini koordine eden insanlarla konuşmaya gitmiştik. Onlar ambargonun korkunç etkilerinden bahsediyorlardı, teknolojiye erişim ihtiyacı, uluslararası alanda çeşitli ilişkiler kurma arzusu gibi konularını tartışıyorlardı. Hepsi, "Ekonomik olarak çok vahim bir durumdayız" diyerek, tamamen anlaşılır şeyler söylediler. Fakat daha sonra, bir yıl önce yine oraya gitmiş ve aynı insanlarla konuşmuş olan heyetimizin üyelerinden Nazan şöyle dedi: "Vay, bu, geçen sefer duyduğumuzdan tamamen farklı bir çizgi. Çünkü geçen sefer geldiğimizde insanlar ambargonun bir bakıma gizli bir

lütuf olduğunu, çünkü kendine yeten özerk kurumlar yaratmayı sağladığını söylüyordu.” Bunun bir gerilim noktası olduğunu fark edebilirsiniz: Orada, Rojava’yı dış dünya ile muhtelif türde toplumsal, ekonomik ve politik ilişkilerin bir tür sosyal ilişkiler ağı içinde gören, dünyanın her yerinde bulunmuş, çok iyi eğitilmiş ve bilgili insanlar var. Onlar çok ihtiyaç duydukları şeyleri detaylıca açıkladılar. Örneğin, bazı şeyler için yedek parça almazlarsa altyapı dağılacaktı. Bununla birlikte bu gruptaki insanlara karşı olan ve “Bu, özerk bir deneyim oluşturma özgürlüğüne sahip olmanın bedelidir” diyen diğer gruplar da vardı.

İnsanların tartıştığı ikinci konuyu ise ziyaret ettiğimiz meclislerden birinde gördüm. Dışarıdan biri bu meclislerin asıl şey olduğunu ve demokrasinin sahnelenmediğini söyleyebilir. Çünkü insanlar çok sık öfkeleniyor ve sonra birbirlerine bağırmağa başlıyorlardı. Tanık olduğum tartışmada insanları kızdıran şey asayişti, amiyane tabirle “polis” ya da Rojava’nın iç güvenliği idi. Asayiş’i çağırarak zorunda kaldıkları bir durum vardı (Sorunun ne olduğunu hatırlayamıyorum, sanırsam konu şeker stoğu yaptığı düşünülen biriydi) ve birinin evini aramak için birilerini getirmek istediler. Yerel doğrudan demokratik meclisin yerel güvenlik komitesine göre Asayiş üyesi olan kişi geldiğinde söylediği ilk şey şuydu: “Yetki için komutanımla görüşmeden bunu yapamam.” Oradakiler çok sinirlendiler ve şöyle dediler: “Ne? Hayır! Sen neden bahsediyorsun? Dedğin şey yukarıdan aşağıya hiyerarşidir. Sen bize karşı sorumlusun, biz yerel grubuz.” Ve “Ne yapalım” diye müzakere ettiler: “Onlara hesap vermeleri gereken gerçek otoritenin aslında biz olduğumuzu hatırlatacak belki bir şapka, rozet veya başka bir şey yapmalıyız, belki bu onları etkiler.”

Yani yukarıdan aşağıya örgütlenme mantığı tehlikesine karşı zaten derin bir farkındalık var ve bunun olmamasını sağlamak için sürekli tetikte olmazsanız devlet gibi bir şey oluşur. Bunun son derece önemli olduğunu düşündüm, çünkü bu, gerçekten neyin tehlikede olduğunu gösteriyor. Daha büyük sistemlere entegrasyon için yukarıdan yoğun bir baskı var; uluslararası ilişkilere sahip olmak gerekiyor ancak aynı zamanda bu ilişkiler, örgütlenmenin aşağıdan yukarı olması yerine yukarıdan aşağı olmasını hükmeden bir mantığı sürekli teşvik ediyorlar.

Bir başka şey; Rojava’dan döndükten sonra Rojava üzerine yazılmış insan hakları raporlarını inceliyordum ve fark ettim ki İnsan Hakları İzleme Örgütü (HRW) oldukça eleştirel bir rapor yazmış. HRW’nin şikâyet ettiği şeylerden biri şuydu: “Rojava’daki sistemde yargılamalar dünya standartla-

rında değil.” Bunun çok çarpıcı olduğunu dūřundūm. Çünkü Rojavalılar aslında ortak ilkelere, onarıcı adalete dayanan ve intikam ile ceza kavramını ortadan kaldıran radikal olarak farklı bir aşağıdan yukarıya adalet sistemi yaratmaya çalışıyorlar. Bunların hepsi çok güzel ve inanılmaz derecede önemli bir tarihsel deneyimdir. Ama yine de dünya standartlarına göre bu insan haklarının kötüye kullanımıdır, çünkü insan hakları örgütlerinin yaptığı řey devlet gücüne karşı güvenlik tedbirleri yaratmaya çalışmaktır. Fakat devlet gücüne karşı bu güvenlik tedbirleri, devlet gücünün varlığını kabul eder. Yani onların bakış açısıyla devlet gücüne hiç sahip olmamak, tıpkı sınırsız doğrudan devlet gücü kadar insan haklarının kötüye kullanımıdır.

Bence bu şunu gösteriyor; ekonomiden sorumlu kişilerin tartışma olayında olduğu gibi, son derece iyi niyetli insanlar tüm projeye bir devlet mantığını yeniden sokup, tehlikeye mahal vererek suç ortağı olabilirler. Heyet olarak yaptığımız ziyaretin sonunda, orada sadece 10 gün kaldıktan sonra, bize “Eleştirileriniz nelerdir, neyi daha iyi yapabiliriz, neye dikkat etmemiz gerekiyor?” diye sordular. Bunun zerine görüştük ve bir liste oluşturduk. Birincisi siyasetçilerin ortaya çıkma tehlikesi; bir delege sisteminiz olduğunda bu çok vakit alır ve herkes bunu yapamaz, bu nedenle bazı insanların siyaset uzmanı haline gelmemesini ve siyasi bir sınıf olarak ortaya ıkmmasını nasıl garanti altına alıyorsunuz? Birinci soru buydu.

Bir diğeri yukarıda tartıştığım şeydi; böylesi iyi niyetli ancak çok tehlikeli biçimde yayılan bürokratikleşmenin girişini engellemek için aşağıdan yukarıya doğru yapılar ile yukarıdan aşağı doğru yapılar arasında nasıl bir bariyer yaratıyorsunuz? Ve son olarak sosyal sınıf sorunu. Rojava’daki insanlara sınıftan bahsettiğinizde, tepkilerin çoğu “Ah hayır, yine mi! Köylülerin gerçekten proleter olup olmadığı konusunda ikinci bir tartışmaya girmek istemiyoruz” ya da öz olarak, bu eski Marksist tartışmalara dönük çok yorgun ve ilgisiz olduğu şeklindeydi ve ben buna katılıyorum.

Ancak sosyal sınıf sorununu tamamen bırakmanın da aynı lde tehlikeli olduğunu düşünüyorum. Çünkü rneğin Pierre Bourdieu gibi birinin yaklaşımını benimerseniz, sermayenin değişik biçimleri vardır; kontrol edebileceğiniz ekonomik sermaye var. Ancak sosyal ve kültürel sermaye de var; uluslararası bağlantıları olan ve aynı zamanda bazı durumlar ve insanlarla nasıl başa çıkılacağını bilen, iyi nedenlerden dolayı dış dünya ile ilişkilenip bu ilişkileri sayesinde hiyerarşileri yeniden yaratacak bazı insanlar vardır. Bunun nasıl engelleneceğini düşünmek bana göre en önemli şeylerden biridir.

Bahsettiğim Küresel Adalet Hareketi ve Wall Street'i İşgal Et hareketlerinin her ikisinde de birebir aynı sorunu yaşadık. İç bürokratikleşme eğilimi vardı; insanlar süreçleri ve ilkeleri sanki kuralmış gibi ele almaya başladı ve düzenlemeyi takip etme mecburiyeti ortaya çıktı. Ve daha fazlası oldu. Fark ettik ki, görece üst-orta sınıf profesyonel geçmişten gelen insanlar daha bir rahat davranmaya, daha az elit geçmişe sahip insanlar ise daha fazla rahatsız olmaya başladı ve sonunda toplantılardan ayrıldı. Bu, derin bir öz bilinç geliştirilmezse her toplumsal hareket için değişmez bir tehlikedir. Bence Rojava'daki ambargo paradoksal olarak yeni bir toplum biçiminin ortaya çıkmasını sağladı. Fakat asıl zorluklarla, işler geliştiğinde yüzleşilecek. Rojava emekleyen bürokrasinin kontrolü almasına izin vermeden, o güzel aşağıdan yukarıya enerjiyi korumanın bir yolunu bulmalı. Bu konuyu çok önemli gördüğüm ve üzerine düşünmemiz gerektiğine inandığım için bir sorun olarak ortaya koymak istedim.

David Graeber London Ekonomi Okulu'nda antropoloji öğretiyor. 2000'deki Direct Action Network (Doğrudan Aksiyon Ağı)'ten 2011'deki Wall Street İşgali'ne kadar bir dizi otoriter olmayan eylem projesinde yer alıyor. Graeber, aynı zamanda "Debt: The First Five Thousand Years", "Lost People", "Direct Action: An Ethnography", "Anarşist Bir Antropolojiden Parçalar" ve son olarak, "The Utopia of Rules" kitaplarının yazarıdır.

3.3 Raul Zibechi

İktidarı Dağıtmak: İktidarın Tekelleşmesi Nasıl Engellenir?

Buradayız, çünkü Kürt halkının mücadelesi, direnişi ve yarattığı “yeni”, bugün dünyayı aydınlatan bir ışık ve benim yaşadığım Latin Amerika’daki militan dünya bu mücadeleden haberdar. Artık bu mücadeleyi tanıyoruz ve dünyada referans verilen ortak anlama dâhil oldu.

Havin ile Meksika’nın Chiapas kentinde tanıştık; bu şu anlama geliyor, dayanışmayı da aşan köprüler kuruyoruz: Bu bir kardeşleşme. Kapitalizm karşısında mücadele eden kardeşlere dönüştük ve kalplerimizde yeni bir şey inşa etmemiz gerektiğini hissettik. Bu kardeşlik bizi burada buluşturan şey; bu kardeşlik bizi bu konferansın yeni olanı inşa etmek için bir adım olduğuna dair umutla dolduran şey. Bu yüzden, çok teşekkür ederim.

Çok kısa olan zamanımda 3 bakış açısını birleştirmeye çalışacağım. İlki, mikro bir bakış; daha sonra daha genel bir bakış, yani mikroskoptan teleskopa, çok hızlıca ve daha sonra bu iki bakış açısını birleştirmeye çalışacağım.

And Dağları’ndaki Aymara ve Quechua topluluklarında doğan bugün Peru, Bolivya ve diğer ülkelere yayılmış olan, Ekvator’dan Arjantin ve Şili’ye dek genişlemiş, yaygın, alışılacılmış bir uygulama olan “*iktidarı dağıtmak*” fikri ile başlayacağım. 1.000-1.500 ve 3.000-3.500 metre yükseklikteki dağlarda yaşayan topluluklardan bahsediyorum. Bu yüzden hayat orada çok zordur. Hayatta kalmak çok zordur. Hayatta ancak kolektif bir şekilde kalınabilir, önemli olan noktalardan biri su kullanımı. Nasıl yapmalı ki su tüm topluluklara yetsin ve su temini için aralarında herhangi bir çatışma yahut savaş durumu yaşanmasın.

Merkezi olan konu burada alışkanlıklar ve gelenekler olarak adlandırdığımız ya da *common law* (müşterek ilke) yani suyun kullanımı için rotasyon

(devir). Böylelikle örneğin su, ayın ilk günleri belirli topluluklar tarafından kullanılabilir. Sonraki hafta ya da günlerde rotasyon uygulanır ve suyu bu kez diğer topluluklar kullanabilir. Rotasyon, yani devir, ayın ilk günlerinde suyu kullanan topluluklar bir daha kullanana kadar devam eder. Yani rotasyondaki temel unsur, devir, yani suyun kullanımı. Bu önemli, çünkü rotasyon sadece su kullanımı için değil, politikası için de ortak anlam üzerine kurulmuştur. Başka bir deyişle, topluluk kendi otoritelerindeki rotasyonu kullanarak, zamanı gelince tüm aileler – çünkü topluluk sizin de bildiğiniz gibi ailelerden oluşuyor, bireyler temelinde hesaplamıyor- tüm topluluk otoriteyi deneyimlesin diye, tüm topluluk için bunu garantilemiş oluyor. Yani bu yöntemde topluluktan ayrılmış bir iktidar söz konusu değildir. Yani her yıl otorite, topluluğu temsil edecek olan bir aile belirleniyor. Erkek, üyesi olduğu topluluğu dışarıda diğer topluluklarla olan ilişkilerde temsil ederken, kadın dini törenlerde ve topluluk içindeki sorunlarda temsiliyet gösteriyor. Ve ekim, eğitim, din v.b. alanlarla ilişkili olan başka türlü otoriteler de mevcut.

Her yıl rotasyon yaparlar. İyi konuşan ya da becerikli olan insanlar seçilmez. Sırası gelen, denk gelen, hiç otorite olmamış olanlar seçilir. Yani hayat boyunca, neredeyse topluluğun tüm aileleri bir şekilde sorumluluk üstlenmişlerdir; üstlenirler.

Ve burada su soru karşımıza çıkar: Peki seçtikleri insan yeterince becerikli değilse? Topluluk ona yardım eder. Seçilen insan bozulursa topluluk onu kontrol eder. Ve ayrıca topluluktan uzaklaştırabilir.

Bazen, örneğin son yıllarda çok para biriktirmiş aileler seçilir, çünkü seçilen aile, topluluğu temsil ettiği için topluluk partileri ve diğer harcamaları öder. Bu yüzden sorumluluk almak aynı zamanda eşitsiz bir şekilde biriken zenginliğin de yeniden dağıtılmasının bir biçimidir. Şu noktayı anlamak önemli; Latin Amerika'daki tüm yerli topluluklarda diyebilirim ki, sorumluluk, yani bizim zihniyetimizle 'iktidara sahip olmak' bir hizmettir. Gerçekten! Bir topluluk hizmetidir. Zorunluluktan dolayı yapılan bir şeydir. Seni seçerler, mecbursundur ya da sorumluluk mecburidir, çünkü buradaki kavram "hizmet"tir.

Bu bir antropoloğun söylediğine benziyor, adı Pierre Clastres. Bir yıl boyunca Paraguay'daki göçebe topluluklarla -guayaquis, guaraníes- yaşamış. Clastres diyor ki, "topluluğun tüm enerjisi iktidarsız liderler seçmek için harcanıyor". İktidarsız liderler... Bazılarımız bunun bir tür sosyal makine olduğunu düşünüyor. "Makine" fikri çok kapitalist, ama işe yarayabilir. Bürokrasilerin oluşumunu engelleyen sosyal bir makine...

Devlet (Weber) bürokratik, sivil ve askeri ne seçilebilir, ne geri çağrılabilir; devamlı, kendini yeniden üreten ama topluluktan ayrı bir beden olarak ortaya çıkmıyor. İş bölümünü anahtar unsurlardan biridir. Cins ayrımı ve iş bölümünü devletin ortaya çıkmasındaki temel unsurlardır. Pekâlâ, burada; yazılı olmayan, geleneksel olarak sözlü, müşterek bir ilke (*common law oral*) olarak başka bir durum görünüyor. Böylece topluluk göğsünde ayrı bir beden oluşumunu engellemiş oluyor.

Topluluk savaşa gittiğinde, militerleştğinde -çünkü bazen savaş ve geleneksel olarak savaşçı erkek var- bile savaşçının topluluk içinde iktidarı söz konusu olmaz. Otoritesini devreder. Bastonun komutanlığa teslim edildiği topluluklar görmüşsünüzdür. Zapatista örneğinde, Marcos'a ya da şimdi Galeano'ya verildiği gibi; çatışma zamanı sona erdiğinde bu bastonu geri alırlar. Baston ile devredilen iktidar sadece topluluğun korunması içindir, ama sürekli değildir. Benim gördüğüm kadarıyla Zapatistaların en büyük meziyeti, topluluklarda rotasyonu bir zihniyete dönüştürmüş olmalarıdır. Genel olarak işleyen bu zihniyeti, ısrar ediyorum, -tabii ki hala kullanmayan topluluklar var- topluluktan bölge belediyesine taşımış olmaları söz konusu ve bu da onlarca ya da yüzlerce topluluk demektir.

Üç aşamada rotasyon işliyor. Bu da, benim bakış açımına göre, rotasyonun bürokrasinin oluşumunu engellemek için işe yaradığını gösteren en iyi örneklerden biri. Sadece topluluk düzeyinde değil, aksine bunu aşan düzeylerde de işe yaramaktadır. 20 yıl boyunca iyi yönetim hükümetlerinin işleyişinden daha az bir şey başaramadılar, onlar iktidar organları -iktidar var- ama onlar bürokrasi yaratmamış olan iktidar organları. Bir hafta ya da 10 gün uzunluğunda, hükümet grubu tamamıyla değişiyor, yerine diğer hükümet grubu geliyor; yarısı kadın, yarısı erkeklerden oluşuyor. Tabii ki bu mükemmel çalışmıyor, aksine pek çok problemle karşılaşılıyor. Bazen hükümet grubunun yarısının kadın olması başılamıyor ve bazen sorumluluk alacak insan bulunmuyor. Sorumluluk ve hizmet bu mücadelenin temel parçasıdır.

Özellikle Aymaras ve Quechuas için, yol kesme, bloke etme biçimleri, başlıca kullanılan mücadele biçimleridir. Yolu kesen topluluklarda da rotasyon söz konusudur; ama ayrıca topluluk içinde de rotasyon vardır. Dağlardaki topluluklar gibi, aşağıda ve yukarıda olanlar vardır. Yolu kesmeye gitmek için tur dönerler. Aile içinde de rotasyon vardır. Birinci turda baba, iki oğlu ya da iki kızı ile gidecek; ikinci turda aileden anne diğer oğulları ya da kızları ile gidecek. Yani söylemeye çalıştığım, bunlarla rotasyon bir

biçim olarak entegre olmuştur; ortak anlam gibi -bu bana en iyi tanımlama gibi geliyor- kullanıldığı gibi; suyun kullanımında, mücadele biçimlerinde, iktidarın elenmesinde ve tutulmasında devrederler. Ve bu yöntem ile bizim aramızda oldukça yaygın olan bürokrasi oluşmaz.

Pekâlâ, bu mikro bakış idi.

İkinci bakış açısı daha genel. Pek çoğumuz bir uygarlık krizi yaşadığımıza, kapitalist batı uygarlığının bir kriz yaşadığına inanıyoruz. Bu kriz, ekonomik krizden, çevresel krizden ya da sağlık krizinden çok daha derin bir şey. Dünya Sağlık Örgütü'nün antibiyotiklerin artık neredeyse etkili olmaya-çağını ve bunun muazzam bir sağlık kaosu vb. yaratacağını tanımladığını biliyor muydunuz?

Uygarlık krizi fikri dahi biraz yetersizdir çünkü kriz fikri bizi sürekli olarak ekonomik olana, daha doğrusu geçici bir şeye yönlendirir. Doğru mu? Kişi olarak sağlığım krize girse iyileşirim ve devam ederim. Ya da ekonomide, Marks'ın keşfettiği fazla üretim krizleri vardır. Bence uygarlığın çöküşünden bahsetmek daha uygundur. Uygarlık, bizim uygarlığımız çöküşe giriyor. Ve kapitalist olmayan bir uygarlık inşa etmek artık bir gerekliliktir. Bu uygarlık krizi, bu uygarlık çöküşü, Zapatistaların adlandırması ile "fırtına", tüm adını andığım krizleri kapsıyor: Ekonomik, çevresel vb. Ama çok daha kapsayıcı. Sonuç olarak şunu söylemek istiyorum; Batı kapitalist modern uygarlığı şu an olduğu gibi devam etmemize izin vermeyen bir dizi sorun yarattı. Çünkü artık uygarlık olarak sorunları ve krizleri çözebilecek kaynaklara da sahip değildir. Bu yüzden Öcalan kanserden ve bu tarihten bahsediyor. Yani, insanlığı uygarlık gibi yeniden inşa etmek için, sadece sahip olduğumuz kaynaklara ya da sadece kapitalizmin bize bıraktıklarına değil, başka türlü bilme biçimlerine, kaynaklarına ihtiyacımız var.

Ben derim ki, eğer biri yeni bir dünya inşa etmek istiyorsa, sosyalizm olarak adlandırsın. Demokratik toplum veya Zapatistaların dediği gibi "başka dünya"yı,- nasıl adlandırıldığı önemli değil, pek çok tanımlama var- patriyarka (ataerkillik) temelinde inşa etmeyi düşünseydim, bana deli olduğumu söylerdiniz. Ancak yine de pek çok militan-aktivist tarafından devletin, yeni bir dünya inşa etmek için kullanılabileceği ortak bir kabul. Devlet, ulus-devlet, kapitalizmin bir yaratımıdır ve yeni bir dünya kapitalizmin mirası bu araçlarla inşa edilemez.

Pekâlâ, yeni kaynaklar eksik. Burada mikro ile makro bakışı konuşacağım. Üçüncü kısma geçiyorum. Bir uygarlık inşa etmek için, yeni bir dünya, sosyalizm, bilme biçimleri ve farklı pratikler-deneyimler eksik kalıyor; aslında bunlara sahibiz. Bu noktada benim bakış açım göre, rotasyon ve *iktidarı dağıtmak* fikri, tek değil, ancak gerçekleştirmek için önemli bir başlangıçtır.

Biz Latin Amerika'da, siz Ortadoğu ve Kürdistan'da uzun bir tarihe sahibiz; oldukça zengin, 500 yıl boyunca iki uygarlığın beraber var olduğu büyük bir şansa sahip olduk. Tabii ki, biri diğerinin üstünde, ancak Doğu uygarlığı, bir Mısırlının dediği gibi... Peki, önemli değil, çünkü çok fazla adlandırmaya girmeyelim. Doğu uygarlığı, kökleri Asya'da olan medeniyet ki bugün Aborjin halkının somutlaştırdığı, bize kapitalist Batı modernitesinin mirasından farklı olarak, kendi aramızda farklı pratikler, felsefeler, dünyaya bakma biçimlerinin imkânını veren uygarlık biçimi. Bahsettiğim bunlardan biri. Dairesel zaman kavramı başka birşey. Karşıtların mücadelesi değil, karşıtların yok olmasını öngören sentez değil. Birinin diğerine karşı zaferi değil, aksine karşıtların tamamlayıcılığı temelinde bir felsefeden bahsediyorum. Benim görebildiğim kadarıyla, bunlar Latin Amerika'nın orijinal kültürlerinin katkıları ki bunlar hala yaşıyorlar, varlar ve bunlar bazı önemli yapıların temelleri. Örneğin Zapatismo'da olduğu gibi.

Son olarak, Batı modernist uygarlığı ile ilişkili problemlerden birinin (bu oldukça karmaşık ve eleştirel; eleştirel de değil, belki de sarsıcı) eleştirel düşüncenin krizi olduğunu söylemek isterim. Ben kendimi bu eleştirel düşünce ile Marks ile oluşturdum. Bugün hepsini yeniden gözden geçirmemiz gerekli. Yerli halkların bize katkısı olan ve bugün Latin Amerika'da birçok hareket tarafından uygulanan bu deneyimlerin ışığında hepsini yeniden oluşturmamız lazım.

Rotasyon fikri sadece yerli halklar tarafından, ya da yerli kökenleri olan hareketler tarafından deneyimlenmiyor. Köylü hareketleri, kent hareketleri tarafından da deneyimleniyor ve dönüştürülüyor. Artık bunlar; halk eğitimleri ile ilişkili diğer deneyimlerde, özgürlük teolojisinde ve Latin Amerika'daki diğer hareketlerde olduğu gibi, ortak bir anlam ifade ediyor.

Bu yüzden, deneyimlediğimiz ve öğrendiğimiz bu yeni bilme biçimleri ile bunlardan yola çıkarak, Latin Amerika'dan sizinle bir diyalog kurabileceğimize inanıyorum. Eski eleştirisel düşünceden doğru değil de aksine kadınların ve gençlerin temel bir rol sahibi olduğu bu yeni deneyimlerden

doğru bunu geliştireceğimize inanıyorum. Ve bu diyalogda, bu diyalog için birbirimizi bulduk ve kardeşlik kuruyoruz. Kardeşleşmek, halk olarak, mücadeleçiler olarak, yeni bir dünya için mücadele edenler olarak belki de insan olarak bu hayatta sahip olacağımız en harika ve en güzel şey.

Çok teşekkür ederim.

Raul Zibechi bir gazeteci, sosyal hareketler araştırmacısı ve Uruguay'da bir militan. O, Latin Amerika ülkelerindeki bir dizi hareket üzerine çalışıyor ve destekliyor. La Jornada (Mexico), Gara (Euskadi) ve Brecha (Uruguay) gazetelerinde yazıyor. "Decolonizing Critical Thinking and Rebelliousness" ve "The Other World in Motion" son kitaplarıdır..

3.4 Fuat Kav

Nasıl İlerleyeceğiz: Devrim Yaparken Olağanüstü Devlet Şiddeti ve Terörü

Değerli konuklar, sayın konuşmacılar ve bizi dinleyen değerli izleyiciler, konuşmama başlamadan önce hepinize selam ve saygılarımı sunuyor, devlet-siz, sömürsüz, doğru bir yaşamın, kısacası “AL-TIN ÇAĞ” diyebileceğimiz bir dünyanın olduğunun bilinciyle hepinize selam ve saygılarımı sunuyorum.

Genel görüş olarak 5 bin yıllık ömrü olduğu vurgulanan devlet yapısı, ortaya çıkışından belli bir süre sonra hep tartışılır olmuştur. Devletin toplumsal mı veya diktatör mü, sınıfsal mı, halksal mı olduğu, zalim yanı veya farklı kesimler arasındaki dengeyi oluşturmada hakem rolü oynama gibi fonksiyonel hali hep gündem konusu olmuştur. Ancak geldiğimiz nokta itibarıyla devlet dediğimiz oluşumun esas karakteri artık çok kesin hatlarıyla ortaya çıkmıştır.

Bu konferansta referans olarak gösterilecek şahsiyetlerin başında hiç kuşkusuz ki Sayın Abdullah Öcalan gelecektir. Bu, benim için de öyle olacaktır. Doğaldır ki devletin tarifine ve aşılması imkânına da onun anlatımlarıyla başlamam doğru olacaktır. Sayın Abdullah Öcalan devleti şöyle ifade eder: “...Devlet kendi varlığını daima ilahi ve tanrısal bir maskeyle ispatlamaya çalışmıştır. İlahiyat ve para gücünü birleştirerek kendini ulaşılmaz, yıkılmaz ve yenilmez bir kuvvet olarak ilan etmiştir...” Sayın Abdullah Öcalan’ın bu belirlemesi devletin aynı zamanda tanrının yeryüzündeki temsilcisi olduğunu da gösteriyor. Sayın Abdullah Öcalan’a göre devlet tanrının yeryüzündeki halidir.

Sayın Abdullah Öcalan; “Tanrıyı ne kadar güçlü, tüm sıfatların sahibi, ulaşılmaz ve anlaşılmasız kılarırsanız, devletin içine gizlendiği uygarlık maskesini de o denli güçlü, korkutucu, anlaşılmasız ve ulaşılmaz kılmış olursunuz” diye devam ederken aynı zamanda şunları da eklemekte sakınca görmez: “Sümer rahip tapınaklarının labirentlerinde şekillenmiş ve zamanla top-

lumsal hafızanın içerisine yerleştirilmiş bir ur'dur. Ve aynı zamanda tamamen teolojik, ruhani, şiddet, savaş ve sindirme siyaseti ile oluşan bir korku imparatorluğudur..."

Tüm bunlardan hareketle şunları belirtmek son derece doğru bir ifade olacaktır: İnsanlığın gelişim sürecinde, insanın özüne aykırı biçimde şekillenen devlet yapısının başlangıç itibarıyla zora ve şiddete dayalı bir aygıt olduğunu kesin bir biçimde ifade etmek mümkündür. 'Koruma' ve 'kollama' adına ortaya çıkan bu aygıt, kesinlikle artık insanın yaşamının ve doğrunun canına kıyan bir cinayet aygıtı konumuna gelmiştir. Neredeyse tüm savaşların sebebi devlettir. Ve daha da ötesi tüm kötülüklerde onun çıplak yüzünü görüyoruz. Bu aygıtın altında imzasının olmadığı bir tek dünya ve global savaş yoktur. Şu an Ortadoğu'da sürdürülen 3. dünya savaşının nedeni de bu aygıttır.

Öcalan'a göre tüm devlet biçimleri aynıdır. Değişik isimlerle adlandırıl-sa da özü aynıdır. Bazen faşist, bazen oligarşik, bazen cumhuriyet, bazen demokrasi denilse de sonuçta değişen bir şey olmuyor. Şartlara, içinde bulunulan duruma, toplumların sosyal ve siyasal yapısına göre farklı isimlerle lanse edilse de devlet sisteminin aynı aklın gücüyle hareket ettiğini gayet iyi biliyoruz. Baskı ve şiddeti meşrulaştıran, var olan verili sistemin ruhunu teşkil eden anayasalar çerçevesinde işleyen, ordu-polis ve yargı gücü ile kendine sonsuz ve sınırsız bir ömür biçen bu aygıt, aynı zamanda esas olarak sömürüyü gerçekleştiren bir avuç egemenin vurucu kuvvetidir.

Oluşturduğu sayısız maddeleri içeren yasalarla, olağanüstü kanunlarla, o da olmazsa faşist veya askeri darbelerle bir avuç egemenin istediği tarzda hareket ettiğini de biliyoruz. Adına "uygarlık" denilen devletli toplum, yaklaşık 5 bin yıldır bu ekseninde yürümüştür. Bu sistemin sahipleri kimi yerde Hristiyan, kimi yerde Yahudi, kimi yerde Müslüman, kimi yerde Budist'tir. Devletlerin dini-imanı paradır. Para için yapmayacakları bir şey yoktur. Her kılıfa girer, her imanı, her dini savunur, her ideolojiye sarılır, her duaya "amin" diyebilecek kadar soysuz ve ilkesizdirler.

Öcalan'a göre devlet bir avuç tekelinin dışında herkese şiddet uygular:

Devlet tarif edildiği gibi "bir sınıfın başka bir sınıf üzerinde baskı uygulamasını sağlayan bir aygıt" değildir. Kendini toplumun en küçük hücresine kadar örgütleyen bu dev şiddet aygıtı, sadece bir sınıfa baskı uygulamıyor, bir avuç tekeli egemen sınıfın dışında tüm sınıflara, tüm katmanlara, tüm inanç ve gruplara, çocuklara, gençlere, erkeklere, kadınlara, kısacası tüm topluma baskı uyguluyor.

Devlete göre kendi inisiyatifi dışında oluşan ve şekillenen “iyi toplum”, “iyi insan”, “iyi rejim” yoktur. Devlete göre, devlet hiç kimsenin kötülüğünü istemez, herkes için hak ve adaleti temsil eden hakem konumunda tanrısal bir varlıktır. Nasıl ki tanrı tarafsız ve hakkı temsil eden bir varlıksa, devlet de tarafsız ve hakkı temsil eden tanrının yeryüzündeki varlığıdır.

Öcalan’a göre alternatif sistem Demokratik Konfederalizm’dir:

Sayın Abdullah Öcalan, devlete yüklediği anlamdan ve genel dile getirdiği düşüncelerden hareketle, yeni bir paradigma ve yeni bir toplum formüle etmiştir. Formülasyon şöyledir: “Ahlaki politik bir toplum, ama devleti-bürokrasisi-ordusu-polisi olmayan bir toplum...”

Bu toplum sistemine de “Demokratik Uygarlığın toplumsal formu olabilecek Demokratik Konfederalizm” diyor.

Konfederalizm anti-demokratik, inkârcı, hayata ve topluma siyah ve beyaz olarak bakmaktan başka şans tanımayan ulus-devletin reddi üzerinde inşa edilmesi gereken, kuvvetler ayrılığının birliğinden oluşan demokratik bir yönetim biçimidir.

Öcalan’a göre devleti aşmak şu adımlarla mümkün olur:

- 1- Teorik-düşünsel ve ideolojik güce ulaşarak DEVLETİ aşmak
Toplumu devletleştirmeyi, devleti de toplumun ruhu ve hayat damarı olarak içselleştirmeyi başaran kapitalist moderniteyi aşmanın ana hatlarından birisi hiç kuşkusuz ki devlet konusunda teorik-düşünsel ve ideolojik olarak doğru bir analiz gücüne ulaşmaktır.
Önce düşüncede toplumu devletten ayırmak ve devletin de toplumun ruhu, onun şahdamarı olmadığını teorik düzeyde analiz etmeyi gerektiriyor.
Devlete karşı mücadele etmenin panzehri önce kafada, yani beyin ve düşünce dünyasında çok açık ve net olmayı gerektiriyor.
- 2- DEVLETSİZ yaşama bilincini oluşturmak
Devletlerin artık insanlık için büyük bir sorun, dolayısıyla kalıcı kriz, kaos, yıkım ve felaket olduğu, bu anlamda artık devletsiz düşünme ve yaşama, devletsiz siyaset yapma, ekonomiyi ve kültürü devletsiz olarak inşa etme bilincini oluşturmak gerekiyor
- 3- Zihinsel dünyamızda oluşturulan DEVLET kalıbını kırmak
Zihinsel düzeyde devrim yapmak. Bedenimizdeki her hücreye kadar yerleşen “devlet olmadan olmaz” fikrini ve onun toplumun iliklerine kadar

yarattığı korku duygusunu zihinlerden mutlak anlamda aşmak gerekiyor. 5 bin yıldır ruhumuzda, düşüncelerimizde, duygu ve iç dünyamızda kireçlenmiş kalıpları radikal bir biçimde parçalamak gerekiyor.

“Devletsiz olmaz, devlet baba, devlet güvenliğimizi sağlıyor, devlet olmadan toplum da olmaz” gibi 5 bin yıllık yalanları zihinlerimizden söküp attığımızda, bizi sömürenin, kandıranın, bizimle savaşan ve bizi birbirine düşman hale getirenin devlet olduğunu göreceğiz. Dolayısıyla devletle yaşamının anlamsız, gereksiz ve yanlış olduğunu anlamış olacağız. İşte o zaman aşık olduğumuz bedenini bizi öldürmek için sürekli tetikte bekleyen devlet olduğunu anlamış olacağız. Bu durumda onunla mücadele etmek çok daha kolay olacaktır.

Sayın Abdullah Öcalan şöyle der: “Devlet tanrıdır, tanrının yeryüzündeki varlığıdır”. Bu zihniyeti aştığımız zaman, gerçekten de devletin esas olarak yarattığı korku ve zihnimizde edindiği anlamsız tanrısal düşünce ile kendini 5 bin yıldır yaşattığını anlamış olacağız. İşte o zaman devletin içinin çürük bir ceviz gibi kof olduğunu idrak edeceğiz ve ona karşı mücadele etmek de çok daha kolay olacak.

4- Israr, inat ve demokraside radikal olma gücü ile DEVLETİ aşmak

Sayın Abdullah Öcalan devleti aşmada teorik berraklık ve zihinsel kalıpları aşmak kadar ısrar, inat ve demokrasi konusunda radikal olmanın da oldukça önemli olduğunu belirtir.

Sayın Abdullah Öcalan, esas meselenin demokratik modernite sistemini ısrarla ve inatla geliştirecek kurumsal ve ahlaksal seçenekleri sürekli gündemleştirmek ve uygulamak olduğunu, her iki modernite sisteminin belki de yüzlerce yıl bir arada yaşamak durumunda kalacaklarını, bu nedenle demokratik anayasal çözümler geliştirerek, kendi aralarındaki ilişki ve çelişkileri aşmalarına maddi ve manevi zemin yaratmak gerektiğini söyler.

5- DEVLET’in yarattığı korku imparatorluğunu aşmak

Devleti devlet yapan esas şey, korku imparatorluğudur. Korku aşıldığı oranda devlet de aşılır. Korkuyu aşmak devleti aşmanın yarısıdır.

Kürt halkı, Cizre, Nusaybin, Silopi ve Şırnak’ta halk Türk devleti’nin yarattığı korkuyu aştığı için büyük direnmeyi de öğrenmiştir. Devletin korkusu aşıldığı oranda büyük direnişler de ortaya çıkar.

Korku direnişle aşılır.

Devletin zoru ve korkusu en çok cezaevlerinde hissedilir. Onun çıplak

zoru ve irade kırma pratiği buralarda daha belirgin görünür. Cezaevlerinde devletin aşılabileceğini çok somut bir biçimde ortaya koyanların Kürt tutsaklar olduğunu burada vurgulamak isterim.

Diyarbakır zindan pratiği çok daha belirgin olduğu için burada örnek vermek daha anlamlı olur. “Kocaman” Türk devleti burada, Diyarbakır zindanında bir avuç tutsağı yenememiş, tam tersine kendisi yenilmiştir. Çünkü tutsaklar devleti ideolojik olarak çözmüşlerdi. Devletin düşünsel ve teorik olarak ne olduğunu biliyorlardı. 5 bin yıllık kalıpları önemli oranda aşmışlardı. Israrlıydılar, hedef ve amaçlarında nettiler, ne yapmak istediklerini biliyorlardı. Devletin oluşturduğu korkuyu yenmişlerdi.

6- DEVLET’in yarattığı bireyci ekonomik sistemi aşmak

Devletin dayanaklarından birisi de ekonomik yapıdır. Onu aşmanın yollarından birisi de var olan toplumun bağrında alternatif bir ekonomik yapı oluşturmaktır. Demokratik-kolektif ve ortaklaşmayı esas alan alternatif bir ekonomik yapıyı inşa etmektir.

7- Tüm bunları aşmak için güçlü ve yıkılmaz bir ÖRGÜT yaratmak

Tüm bunların gerçekleşmesi için güçlü bir oluşuma, bir örgüte ve bu örgütü organize edecek bir iradeye sahip olmak gerektiği açıktır. Devleti teorik olarak analiz edebilirsiniz, onu düşünsel ve ideolojik olarak çözümleyebilirsiniz, zihinsel olarak da eski kalıpları kırma konusunda belli bir yoğunlaşmayı yaşayabilirsiniz, ama eğer tüm bunları belli bir düzen, disiplin ve karar gücüyle bir araya getirip, devlete alternatif bir kuvvet oluşturamazsanız, hiçbir şey yapamazsınız.

Demek ki bu “koca” kuvvete, vahşi yapıya, yedi başlı canavara karşı kesin sonuç almak için yenilmez bir örgüt yaratmak olmazsa olmazdır.

Sonuç olarak:

Konuşmamı Sayın Abdullah Öcalan’dan alacağım uzun bir alıntıyla sonuçlandırmak istiyorum:

Öcalan der ki; “Devletsiz bir dünyanın, devletsiz bir toplumun, devletsiz bir sistemin olduğuna tüm kalbimle inanıyorum.

Ve aynı zamanda kendini ‘uygarlık’ diye yutturmaya çalışan devletli sistemi aşmanın da mümkün olduğunu gayet iyi biliyorum. Yeter ki onunla mücadele etme düşüncesini ve onun örgütünü yaratabilelim.

Kürtlerin bunun kavgasını verdiğini herkes bilmeli. Uygarlığın şafak vaktine beşiklik etmiş Kürdistan coğrafyası, bu sefer demokratik konfede-

ralizmin, radikal ve gerçek demokrasinin şafak vaktine beşiklik etmektedir. Özyönetim gücünü, politik ve ahlaki toplum olma yeteneğini çoktan kaybetmiş bu topraklar, bu dağlar 'Kurti'lerin bir kez daha beşikten çıkıp yürüyüşe geçmelerine tanıklık edebilir.

Kürdistan şafağında uygarlık beşiğinde büyüüp atılım yapabilecek düzeye gelmiş gerçek demokrasi, demokratik özerklik, demokratik konfederalizm ve tüm bu olguların sistematik ifadesi olarak demokratik modernite, kapitalist modernite karşısında güçlü alternatif olarak rol oynamaya başlamıştır. Her geçen gün iflasını ibret verici derslerle kanıtlayan bu sistem karşısında demokratik modernite yükselen yıldız niteliğindedir...”

Fuat Kav 1959 yılında Urfa- Siverek’de doğdu ve 1976 yılında Kürt halkının özgürlük mücadelesinde aktif hale geldi. 1980 yılında Diyarbakır’da tutuklandı, çeşitli işkenceler gördü ve kötü şöhretli Diyarbakır 5 nolu cezaevine konuldu. Tam olarak 20 yıl 6 ay 6 gün tutsak kaldı ve 3 Haziran 2000 yılında cezaevinden çıktı. Onun yazıları pek çok farklı gazete ve internet sitesinde yayınlanmaktadır. Kav, filmi yapılan ve çeşitli ödüller alan Mavi Ring kitabının yazarıdır. 2003 yılında aldığı tehditler nedeniyle sürgüne zorlandı. Avrupa’da pekçok demokratik ve sivil toplum örgütünde çalışmaya devam etmektedir.

3.5 Miguel Juaquin

Özgürleşmenin Aşamaları: Kürdistan ve Fanon'un anti-sömürgeci devrim kavramı

Sunum Çağrısı—Ahlaki ve Politik Toplum

1. Giriş

Bu makalede Fanon'un anti-sömürgeci ulusal özgürlük mücadelesinin ve bunu izleyen toplumsal devrimin kuramını gerçek özgürlüğün yolunda birbirini izleyen adımlar olarak Kürt özgürlük hareketinin Rojava devrimine kadar tarihi, ideolojik ve örgütsel gelişimiyle karşılaştırmak istiyorum. Bu incelemenin merkezinde böylece devlet ve ulusalcılık ve bunların belirli tarihsel fonksiyonları ve sinsilikleri de vardır. Bu makale anti-sömürgeci ulusal özgürlüğün diyalektik sürecini sömürgeci ve devlet koşullarının ve ideolojilerinin gerginlik alanında açıklıyor ve böylece Marx'ın *politik* ve *insani özgürleşme* kavramlarını sömürgecilik bağlamı için genişletmeye çalışıyor.

2. Frantz Fanon: Yeryüzünün Lanetlileri

Martinikli psikiyatrist ve teorisyen Frantz Fanon anti-ırkçılığın ve anti-sömürgeciliğin radikal düşünürü olarak sayılır. Cezayir bağımsızlık savaşındaki katılımından sonra eseri *Yeryüzünün Lanetlileri* (*Die Verdammten dieser Erde*) oluştu. Fanon bu eserinde sömürgeleştirilmiş ve buna karşı koymuş Cezayirlilerin tecrübelerini dikkate alarak bunlardan dekolonizasyonun genelleştirilebilen gelişim aşamalarını türetiyor. Fanon için sömürgeleştirilmiş insan bilinçli bir insan değildir. Sömürgeci kültüre asimile olarak kendi özünden yabancılaşmıştır.¹ Dekolonizasyon, yani anti-sömürgeci şiddetin uygulama aşaması Fanon için ulusal özgürleşme sayesinde sömürgeci ilişkisi-

1 Wright, „National liberation, consciousness, freedom and Frantz Fanon“, S. 428f

nin ve bunun toplumsal etkilerinin dağılmasının tarihi sürecidir.² Fanon'un analiz ettiği dekolonizasyonun çeşitli aşamaları onun için zorunlu geçici adımlardır ama asla insani özgürleşme sürecinin sonu değildir.³

a) Dekolonizasyon ve ulusal özgürlük mücadelesi

Fanon'un ulusal özgürleşme kavramını anlamak için sömürgeci bağlamındaki oluşan ulusalcılığın daha ayrıntılı bir anlayışına ihtiyacımız var. Sömürgecilik ilişkisi ilk olarak bir bölgenin ve orda yaşayan insanların bir yabancı devletin askeri, politik ve ekonomik baskısı ve sömürüsü ve işgal edilmiş bölgeye sömürgeci yerleşmesi tarafından şekillendirilir. Sömürgeciliğin tarihi agresif ulusalcılığın ve bununla ilişkili olan sömürgecilerin ırkçılığının sömürülenlerin savunmacı anti-sömürgeci ulusalcılığını ürettiğini gösterir.⁴ Bundan dolayı 'ulusalcılığı' bir taraftan önceden kurulmuş devletin iktidarını sürdüren ideolojiye, diğer taraftansa bu sömürgeci iktidara karşı olan isyancı hareketlerin özgürleştiren 'ulusalcılığına' ayırmak gerek. Anti-sömürgeci özgürleşme ulusalcılığı bu tarihi anlayışa göre ancak kendi talep ettiği hedefine, yani bağımsız bir devlete ulaştıktan sonra sabit bir ulusalcılığa dönüşüyor. Ancak bundan sonra ulusalcılık devlet iktidarının aracı sayılır.

Sömürgeciliğin dolaysız şiddeti anti-sömürgeci karşı şiddeti tetikliyor. Fanon'a göre tarih karşı şiddetin başta evrenselci isteklere dayandığını gösteriyor. Ama evrensel baskıya karşı sürdürülen mücadele bu "evrenselci neoliberal karışıklıktan" vaz geçmediği sürece kendi ulusallık isteğine ulaşamaz.⁵ Sömürgelerde oluşan ulusalcı siyasi partilerin bir kısmı sınıfsal baskı yerine ulusal baskıya öncelik vermeye başlarlar.⁶ Şiddetli devrimci dekolonizasyon sonraki süreçte sömürgeciliğin yok edilmesine yol açar. Ve böylece sömürgecileri ve sömürülenleri yok eder ve *yeni bir insanın ve yeni bir ulusun* yaratılmasına yol açar.

2 Fanon, Die Verdammten dieser Erde, S. 27

3 Fanon-Mendes and Fhunsu, "The Contribution of Frantz Fanon to the Process of the Liberation of the People.", S. 10f

4 Harris, National Liberation., S. 22, 50

5 Fanon, Die Verdammten Dieser Erde., S. 115

6 Ibid., S. 46

b) Toplumsal devrim

Ulusal bilincin aksiliği bölümünde Fanon ulusal bilincin „mutlaka içeriksiz kırılğan, kaba bir şekil“ olduğunu açıklıyor.⁷ Ulusal bilincin anti-sömürgeci mücadelenin ötesinde nerdeyse hiçbir yararı olmadığını “çoğunlukta, az gelişmiş ülkelerdeki nüfusun yüzde 95’i için bağımsızlığın dolaysız bir değişiklik getirmedğini” gösteriyor.⁸ Bu yüzden ulusal özgürlük mücadelesinin devrimci güçlerinin görevi toplumun dikkatini örgütleştirme ve politikleşme aracılığıyla ulusal bağımsızlık ve ulusalcılık (yani ulusal bilinç) arasındaki çelişkiye çekmektir. Bu eleştirel düşünme ve politikleşme süreci Fanon’un *toplumsal* veya *politik bilinç*⁹ kavramlarının arkasında durur. Toplumsal veya politik bilinç ulusal bilincin yerini alır ve odak noktasını kalan ekonomik güç ilişkilerine çeker.¹⁰ Sadece bilinç değil özgürlük mücadelesinin maddi şiddeti de ulusal bağımsızlıktan sonra ve ulusal inşa sürecinin başında kaçınılmaz bir şekilde “kapitalizmin ve sosyalizmin arasındaki belirleyici yarışmanın çerçevesine” rastlar.¹¹

Somut olarak bu yönetim ve taban arası sert bir dolaşım aracılığıyla kitlelerin gerekli politikleşmesi¹² ve devrimci hareketin bir merkezden yönlendirilmesi demektir. Fanon’a göre neticede “ekonomik bir program ve aynı zamanda da zenginliklerin dağıtımı ve toplumsal koşullar hakkında teori” gerekli.

Politik bilinç ve kitlelerin kapsamlı taahhüdü el ele gider. “Harekete geçirilmiş halkın tamamı, erkeklerin ve kadınların birleşmiş ve aydınlatılmış pratiği”¹³ yeni, canlı ve dinamik ulusun sembolleri olarak bayrağın ve hükümet sarayının yerine geçer. “Bir kaderi kolektif olarak şekillendirmek tarih boyutunda sorumluluk almak demektir.”¹⁴

Teorisinin temel yapısında Fanon *Yahudi Sorunu Üzerine*’de (*Zur Judenfrage*) politik özgürleşmenin birbirini izleyen adımlarını politik devlet ve burjuva toplum aracılığıyla tanımlayan genç Marx’a dayanıyor.

7 Fanon, *Die Verdammten dieser Erde*, S. 115

8 Ebd., S. 57f

9 Ebd., S. 155f veya S. 157, ve „Humanismus“. Veya S. 112: „undifferenzierten Nationalismus zu einem sozialen und wirtschaftlichen Bewußtsein übergehen“.

10 Ebd., S. 111f

11 Ebd., S. 58

12 „das Volk aufzuklären, die Arbeit zu durchleuchten, sie von ihrer historischen Undurchschaubarkeit zu befreien“, Ebd., S. 151

13 Ebd., S. 157

14 Ebd.

Politik özgürleşme, insanın bir taraftan sivil toplum üyeliğine, *egoist*, *bağımsız bireye*, diğer taraftan da, *yurttaş*a, tüzel kişiye indirgenmesidir. Gerçek, bireysel insan, ne zaman sozut zurttaş kendinde yeniden-soğurup, bireysel insan olarak günlük yaşamında, özel işinde ve özel gurumda *cinsil-varlık* olursa, ne zaman insan „forces propres“unu *toplumsal* güçler olarak tanır ve örgütler [...], işte ancak o zaman insani özgürleşme tamamlanmış demektir.¹⁵

Kapitalist ve devlet iktidarı bağlamında olan politik özgürleşme süreci olarak dekolonizasyonun yerine sınıf mücadelesi geçiyor ve ancak o zaman Fanonla konuşursak toplumsal devrim aracılığıyla insani özgürleşme yerine getiriliyor.

3. Kürdistan ve PKK

Senelerce sürdürülen asimilasyon politikası, Kürt isyanlarının şiddetle bastırılması ve Kürtlere yapılan katliamlar¹⁶, ve Türkiye’de güçlenen komünist örgütlenme¹⁷ 1970li yıllarında Ankara Üniversitesinde Rêber Abdullah Öcalan’ın etrafında *Kürdistan Devrimcileri* hareketinin oluşmasına sebep oldu. 1979 yılında Kürdistan İşçi Partisiyle, yani PKK ile, marxist-leninist bir parti kurdular.¹⁸ Kürdistanı uluslararası bir sömürge olarak kavrayan PKK başta birleşmiş sosyalist bir Kürt devleti için mücadele verdi, aynı zamanda da diğer Türk gruplarla Türkiye’de devrim için gerilla savaşı ve karşı şiddet aracılığıyla Türk devletine, Türk faşistlere ve asimile olmuş Kürt kapitalistlere karşı mücadele verdi.¹⁹ Kürt mücadelesi PKK için böylece baştan beri global kapitalist sisteme karşı olan mücadeleyle bağlantılıydı.²⁰

a) PKK: Ankara’dan Rojava’ya

Türk devrimci Sol’undan etkilenen PKK ordaki yaygın olan ve Kürtlerin ezilen ve sömürülen durumunu reddeden Kemalizm’i eleştirdi.²¹

15 Marx, „Zur Judenfrage“, S. 370

16 Kurdish Human Rights Project in Gabbay, „State Borders vs. Cultural Historical and Religious Social Networks“, S. 14.

17 Akkaya ve Jongerden, „Born from the Left - The making of the PKK“, S. 126

18 Ebd., S. 124

19 Akkaya ve Jongerden, „The PKK in the 2000s – Continuity through breaks?“, S. 143

20 Öcalan, Demokratischer Konföderalismus, S. 7

21 Knapp in Flach, Ayboğa, und Knapp, Revolution in Rojava, S. 95

Buna karşı ulusal özgürlük mücadelesini koydu.²² Yaratıcı imha süreci sayesinde sömürgecilik yıkılacak ve bağımsız, sosyalist Kürdistan devleti kurulacaktı.²³ Cemil Bayık ulusal bilinci şöyle açıklıyor: “Biz ulusal bilinci sosyalizm sayesinde kazandık, tersini değil. Önce sosyalizmle tanıştık ve onun sayesinde ulusal sorunu anladık.”²⁴ Fakat bu baştan beri Türkiye’deki tüm toplumun özgürleşmesinin sadece bir parçasıydı.²⁵

1990’lı yılların başında o zamana kadar hedef alınan Kürt devletinin alternatiflerinin tartışmaları başladı. Reel sosyalizmin çöküşü devletçiliğe karşı kararlı eleştiri için temeli koydu. Kürt gerillası ve Türk askeriyesi arasında oluşan çıkmaz yeni yaklaşımlar gerekiyordu. 1999 yılına kadar sadece Kuzey Kürdistan’ın özgürlüğü için savaşılırken bundan böyle Suriye’deki ve İran’daki Kürt bölgelerindeki örgütlenme başladı.²⁶ Öcalan’ın 1999 yılında esir alınmasıyla beraber başlayan, PKK’nın devamlı olan ideolojik ve örgütsel gelişme sürecinde özellikle *paradigma değişimini* vurgulamak gerek. Rojava’nın ve Şengal’in 2012 yılından beri özgürleşmiş bölgelerinde yeni bir özgürleşme ideolojisinin pratiği devlete ve ulusalcılığa karşı koyan *Demokratik Cumhuriyet*, *Demokratik Özerklik*, *Demokratik Konfederalizm* ve *Demokratik Ulus* gibi radikal demokratik karşı kavramlarla uygulanıyor.

b) Ulusal paradigmadan dönüş

Savunma yazılarında esir alınmış olan Öcalan yeni bir Kürt tarihi anlayışıyla radikal demokrasi kavramlarını ulus ve devlet ötesinde kuramlaştırdı.²⁷ Öcalan: “Birleşmiş Milletlerin ulus-devletler üzeri kurulmuş sistemi verimsiz kaldı. Bu arada ulus-devletler herhangi toplumsal gelişme için ciddi engel haline geldiler.”²⁸ Sermaye devlet adına savaşlar ve iç savaşlar aracılığıyla zulme sebeptir.²⁹ Modern devletin temsili demokrasisi gerçek demokrasiye aykırıdır.³⁰ Başka bir sebep ise devletin tüm toplumsal süreçleri tekele alma, çeşitliği ve çoğulluğu bastırma özelliğidir.³¹ Modern devletin şartı olan kül-

22 Akkaya ve Jongerden, „The PKK in the 2000s – Continuity through breaks?“, S. 145 oder Cansız, Mein ganzes Leben war ein Kampf, S. 398

23 Akkaya ve Jongerden, „Born from the Left - The making of the PKK“, S. 124

24 Cemil Bayık in Ebd., S. 140

25 Knapp in Flach, Ayboğa, und Knapp, Revolution in Rojava., S. 96

26 Ebd., S. 95ff

27 Ebd., S. 152

28 Öcalan, Demokratischer Konföderalismus, S. 34

29 Ebd., S. 36

30 Ebd., S. 27

31 Ebd., S. 13

türel homojenlik tarihte görüldüğü gibi asimilasyon, sürgün, politik baskı ve soykırımı besler.³² Bunu akılda tutarak Kürt ulus-devletin kurulması bundan böyle zarar verici sayıldı, çünkü “eski zincirleri yenileriyle değiştirir ya da zulmü hatta [...] çoğaltır.”³³

Bunun yerine toplumsal problemlerin çözülmesi için alternatif özgürleşme stratejisine “dinamik demokratik-konfederal süreç içerisinde ulaşılmalı”³⁴ ve bu bütün bireylerin örgütlenmesini ve katılmasını kapsar.³⁵ *Demokratik Konfederalizm* kavramı açık konsey yapıları, köy ve kent konseyleri, yerel meclisler ve bölgeler üstü kongrelerle devlet otoritelerinin politik karar kuvvetini elinden alan dolaysız bir öz yönetim şeklidir.³⁶ Öcalan’ın sözleriyle *Demokratik Konfederalizm* “devletsiz bir demokrasidir [ve] başka politik gruplara ve fraksiyonlara karşı açıktır. Değiştirilebilir, çok kültürlü, anti-tekelci ve konsensüs yönlüdür”³⁷ ve böylece var olan toplumsal problemlerin kolektif çözümüne izin verir.

c) Demokratik ulus ve politik toplum

Kürt özgürlük hareketinde olan devlete karşı ret “iktidardan ve devletçilikten [etkilenmiş] zihniyete”³⁸ karşı reddi de kapsar. Yeni yönetimin ayrılmaz parçası olan Rojava halklarının (bunların arasında Kürtlerin, Arapların, Ermenilerin, Türkmenlerin, Hristiyanların) özerk kurumlarının inşası, yani çok uluslu, çok kültürlü *Demokratik Ulus* kavramı sıradan dışlayıcı, tek ırk, kültür, din veya dil düşüncesine dayanan ulusa karşı kavramdır.³⁹ Önemli olan, Rojava’nın toplumsal sözleşmesinde⁴⁰ kararlaştırıldığı gibi, konfederal sistemdeki ortak örgütlenme sayesinde tüm toplumsal grupların birleşen ahlaki ve politik ortak kültürü. Ancak öz yönetimde ve onun sayesinde güçlenen toplumda bireyin özgürlüğü demokratik komün hayatta gerçekleşir.⁴¹

32 Gellner in Akkaya ve Jongerden, „The PKK in the 2000s – Continuity through breaks?“, S.152f

33 Öcalan, *Demokratischer Konföderalismus*, S. 19

34 Bayık in Flach, Ayboğa, und Knapp, *Revolution in Rojava*, S. 15

35 Bayık in Flach, Ayboğa, und Knapp, *Revolution in Rojava*, S. 15

36 Akkaya und Jongerden, „The PKK in the 2000s – Continuity through breaks?“, S. 153

37 Öcalan, *Demokratischer Konföderalismus*, S. 21

38 Bayık in Flach, Ayboğa, und Knapp, *Revolution in Rojava*, S. 14

39 Asya Abdullah in Ebd., S. 341

40 Siehe “Charter of the Social Contract. Self-Rule in Rojava.”

41 Bayık in Ebd., S. 16

Öcalan şöyle yazıyor: “Kültürel, etnik veya ulusal kimliği politik birleşme aracılığıyla ifade etmek doğal bir haktır. Fakat bu hakkın ahlaki ve politik topluma ihtiyacı vardır.”⁴² *Politik toplum* veya özgürleşme ideolojisi ve öz yönetime katılım sayesinde politikleşmiş toplum toplumun gerçekten özgürleşmesinin⁴³ şartı. Bu aynı şekilde Ankara’da 1978’deki parti kuruluşundan yıllar önce başlatılmış olan yılların devrimci örgütlenmesinin ürünüdür. Artık Suriye devletinin Rojava’daki sömürgeci iktidarı bitirildiğine ve *Demokratik Konfederalizm* sistemi yerine geçtiğine göre toplumun tüm kesimlerinin politikleşmesi hızlandırılacak, örneğin ataerkilliğe karşı mücadelede veya ekolojik, kapitalist kâr mantığına dayanmayan, ekonomide.⁴⁴ Bu konular uzun süredir PKK’nın programının bir parçası olduğu halde Rojava’nın özgürleşmesinden beri Kürt özgürlük hareketinin sürekli gelişiminde yeni bir bölümü simgelemektedir.

4. Fanon’un teorisinin ve PKK tarihinin karşılaştırması

Genelinde Türkiye’deki ve 2012’den beri Rojava’dan hariç Suriye’deki Kürtler sömürülen ve baskın ulusal kültüre asimile olmuş bir toplum oluşturur. Fanon’a göre sömürülen Kürtler ve Türk sömürgeciler yabancılaşmış insanlar sayılır. PKK kuruluşunda ulusal özgürlük mücadelesinde sömürgeciliğin, kapitalizmin ve yabancılaşmış kimliklerin imhası için devrimci ve anti-sömürgeci şiddetin gerekliliğini anlamıştır. Yaratıcı imha süreci⁴⁵ sayesinde eski sömürge sisteminin yerine özgür Kürdistan geçecekti. Aynı şekilde Fanon’a göre sömürgeciliğin, sömürgecilerin ve sömürülenlerin imhası *yeni insanın* ve *yeni ulusun* oluşması için şarttır. Aynı Fanon için olduğu gibi başlarda PKK için de dekolonizasyon toplumun gerçek özgürleşmesinde sadece bir gerekli adımdı.⁴⁶ Türk devrimci solundan ve orda ki hakim olan kemalizme karşı tepkiden oluşan PKK’nın baştaki ulusal kimliğinin kullanışı Fanon’un sömürgelerde oluşan partilerin ilk önce ulusal zulme sınıfsal zulümden daha çok ağırlık vermeleri gerektiğinin gözlemine benziyor.

Ulusal bilincin ve özgürlük mücadelesinin seferberlik kuvveti PKK’nın politikasını bugüne kadar himaye ediyor. Fakat kadın özgürlüğüne, radikal

42 Öcalan, *Demokratischer Konföderalismus*, S. 22

43 Abdullah in Flach, Ayboğa, und Knapp, *Revolution in Rojava*, S. 341ff

44 Abdullah in Flach, Ayboğa, und Knapp, *Revolution in Rojava*, S. 341ff

45 Wright, „National liberation, consciousness, freedom and Frantz Fanon“, S. 431

46 Ebd., S. 433

demokratik katılımına ve ekolojiye değinen sorular ideolojik ve gittikçe de örgütsel-pratik alanda ulusal özgürleşmenin yerine geçiyor. En azından bunlar Rojava için geçerli. Kürdistan'ın diğer bölgeleri ve diasporası için ayrı analiz gerekir. Bu gözlem Fanon'un ulusal bilincin anti-sömürgeci savaşın ötesinde faydasız olduğunu destekliyor. Burada Fanon'un ulusal bilinçten sosyal ve politik bilince geçişinin gerekliliğinin anlayışı PKK'nın 1999'dan sonraki ulusal özgürlük mücadelesi ideolojisinden *Demokratik Özerkliğe*, *Demokratik Uluca* ve *Demokratik Konfederalizme* dönmesiyle birleşiyor. Fanon ve Öcalan aynı şekilde dekolonizasyonun çeşitli aşamalarında değişen maddi politik durum ve halkın bilinci arasındaki etkileşimden nitelendirilmiş özgürlük mücadelesinin diyalektik anlayışını paylaşıyorlar. Özellikle Fanon'un ve Öcalan'ın kuramlarındaki politikleşmenin, halkta sosyal ve politik bilincin oluşturulmasının vurgulanması ve Rojava'daki var olan politik eğitim bunların altını çiziyor.⁴⁷ Fanon'un başarılı dekolonizasyondan sonra gelen *sosyal devrim* için istediği devrimci hareketin desantralizasyonu *Demokratik Konfederalizm* kuramında yansıyor. Ayrıca Öcalan'ın *Demokratik Ulus* kavramı ve bunun Rojava'daki pratikte uygulanmasının denenmesi ve Fanon'un *yeni ulus* kavramı arasındaki benzerlik göze çarpıyor. İkisi de anti-sömürgeci devrimlerden sonra ve bizim tanıdığımız şu an ki eski sömürgelerdeki oluşmuş olan burjuva ulusalcılığına karşı devrimin derinleştirilmesini ve geliştirilmesini talep ediyor. Bunun temelinde olan *ahlaki ve politik toplum* (Öcalan), veya Fanon'un sözleriyle ulusal bilincin yerine *sosyal ve politik bilincin* geçmesi, kalan ekonomik, devlet, ataerkil iktidarın örgütsel mücadele sayesinde etkili bir şekilde yenilmesi için toplumsal gelişmenin bir aşamasıdır.

Fanon'un kuramı ve Kürt özgürlük hareketi arasındaki en büyük fark, PKK'nın bu sürece Türkiye'yle hala şiddetli çatışmada bulunurken ve askeri zafer daha uzakken başlamış olmasıdır. Fanon ise geniş örgütlenme ve politikleşme aracılığıyla halkın ulusal bağımsızlığın çelişkileri hakkında aydınlatılmasının ancak elde edilen bağımsızlıktan sonra başlayabildiğini düşünüyor. Kürdistan'ın dört parçalarındaki politik toplumun inşası farklı koşullar altında bulunuyor. Rojava'da yıllardır örgütlü olan Kürt özgürlük hareketinin güçleri Suriye devletinin 2012'den beri geniş ölçüde yokluğu sayesinde devrimi genişletebildi. Türkiye'deki 2015'te demokratik özerkliğini açıklayan Kürt bölgelerindeki politik toplumun inşası ise hala

47 Ayboğa in Flach, Ayboğa, und Knapp, Revolution in Rojava, S. 228ff

Türk askeriyesinin ateşi altında.⁴⁸ Aynı şekilde *demokratik medeniyetin* ve *ablaki ve politik toplumun* hedef alınmasında hala cevaplanması gereken sorular var. Bunlar toplumun gerçek özgürleşmesinin ön koşulları olsalar da Kürdistan'ın çeşitli parçalarındaki farklı koşullar altında var olan sosyoekonomik sınıf çelişkileriyle ne yapılmalı hala belirsiz. Fanon'un özgürleşme aşamaları kuramı *sosyal devrim* için kapitalist sınıf karşıtlığını yenen bir ekonomik programın gerekliliğine dikkat çekiyor. Bu perspektif *paradigma değişiminden* sonra Kürt özgürlük hareketinin politik programının artık direkt bir parçası değildir.

Yine de Kürt özgürlük hareketinin şimdiye kadar gelişme tarihi ve özellikle Rojava'daki devrimi Fanon'un *Yeryüzünün Lanetlileri*'nde tanımladığı dekolonizasyon kavramını tutarlı bir şekilde yansıttıyor. *Demokratik Kon-federalizmle* ve *Demokratik Ulusla* devrim derinleştirilebilecek mi ve kalan toplumsal karşıtlıklar yenilebilecek mi gelecek gösterecektir. Kesin olan şudur ki Rojava projesi Kuzey Suriye'de sadece anti-devletçi ve anti-ulusalcı seferberliğin sonucu değildir. 2012'den beri Suriye'de ve Türkiye'de yıllarca verilen anti-sömürgeci ve ulusal özgürlük mücadelesine dayanan kendini koruyan ve dayanıklı sosyal devrim projesidir.

5. Kaynakça

- Akkaya, Ahmet Hamdi, ve Joost Jongerden. „Born from the Left - The making of the PKK“. In *Nationalisms and Politics in Turkey, Political Islam, Kemalism and the Kurdish Issue*, von Marlies Casier, 123–42. Oxford & New York: Routledge, 2011.
- . „The PKK in the 2000s – Continuity through breaks?“ In *Nationalisms and Politics in Turkey, Political Islam, Kemalism and the Kurdish Issue*, von Marlies Casier, 143–62. Oxford & New York: Routledge, 2011.
- Cansız, Sakine. *Mein ganzes Leben war ein Kampf*. Bd. 1. 3 Bde. Neuss: Mezopotamien Yayın Evi, 2015.
- „Charter of the Social Contract. Self-Rule in Rojava“. *Peace in Kurdistan*, 29. Ocak 2014. <http://peaceinkurdistancampaign.com/charter-of-the-social-contract/>.
- Fanon, Frantz. *Die Verdammten dieser Erde*. Reinbek: Rowohlt Taschenbuch Yayın Evi, 1969.
- Fanon-Mendes, Mireille, ve Donato Fhunsu. „The Contribution of Frantz Fanon to the Process of the Liberation of the People“. *The Black Scholar* 42, Nr. 3–4 (2012): 8–12. doi:10.5816/blackscholar.42.3-4.0008.

48 Knapp, „Kurdischer Widerstand“.

- Flach, Anja, Ercan Ayboğa, und Michael Knapp. *Revolution in Rojava*. 1. Aufl. Hamburg: VSA: Verlag, 2015. <http://www.vsa-verlag.de/nc/detail/artikel/revolution-in-rojava/>.
- Gabbay, Shaul M. „State Borders vs. Cultural Historical and Religious Social Networks: The Case of Turkish Kurds, Kurds in Iraq - and Their Struggle for Self Determination“. *European Scientific Journal, ESJ* 10, Nr. 29 (30. Ekim 2014). <http://eujournal.org/index.php/esj/article/view/4414>.
- Harris, Nigel. *National Liberation*. Ethnonationalism in comparative Perspective Series. Reno, Las Vegas & London: University of Nevada Press, 1990.
- Knapp, Michael. „Kurdischer Widerstand: ‚So sehr ihr IS werdet, so werden wir Kobanê‘“. *Telepolis*. Erişim 28. Ocak 2016. <http://www.heise.de/tp/artikel/47/47157/1.html>.
- Marx, Karl. „Zur Judenfrage“. In *Marx-Engels-Werke*, Bd. 1. Berlin: Dietz Yayın Evi, 1968.
- Öcalan, Abdullah. *Demokratischer Konföderalismus*. 1. Aufl. Neuss: Mesopotamien-Yayın Evi 2012.
- Wright, Claudia. „National liberation, consciousness, freedom and Frantz Fanon“. *History of European Ideas* 15, Nr. 1–3 (1. Dezember 1992): 427–34. doi:10.1016/0191-6599(92)90161-5.

Miguel Juaquin Berlin Özgür Üniversitesi Siyaset Bilimi öğrencisidir. Şimdilerde anti sömürgeci teori, Marksist devlet teorisi ve çağdaş ırkçılığın Marksist analizi üzerine çalışıyor. Berlin'deki politik eğitim ve göçmen topluluk örgütlenmelerinde aktif olarak yer almaktadır.

Video Mesajları

Video 1 Zeynep Cûdî, YJŞ Hakikat

Bu konferansı başta Önder APO olmak üzere, tüm dünya ve direnen Şengal halkına kutluyoruz. Bu konferansı tarihi Şengal'den kutluyoruz. Bu konferans Rêber APO ve Kürt halkının özgürlüğü açısından önemli olacaktır. Başta da belirttiğim gibi, bu konferans Kürt halkı için tarihte yerini alacaktır çünkü şu an kapitalizme karşı savaşmamız gereken bir zamandır. Kapitalizm özünde değerleri yok sayan, kültürleri tanımayan yapısıyla, toplum üzerinde etkisini sürdürüyor. Önderlik kapitalizmle ilgili değerlendirmeler yapınca halkın kendini, iradesini tanıması gerektiğini belirtmiş, bu yüzden de toplumu eğitime tabi tutmuştur. Şu an Rêber APO'nun felsefesi tüm dünyaya yayılmış durumdadır. Rêber APO'nun sayesinde demokratik toplumlar inşa edilmektedir. Herkes Önderliğin fikir ve düşüncelerinden faydalanabilir ve böylelikle kendisini tanıyabilir. Şengal halkımızın da, Rêber APO'nun felsefesini benimsediğini söyleyebiliriz.

Rêber APO'nun özgürlüğü için yapılan bu tarihi konferansa katıldığımız için çok mutluyuz. Önderliğin felsefesi Ezidi halkımız için bir çözüm, bir hakikat ve de bir inanç olmuştur. Bizler de, halkımızın savunması için kendi örgütlülüğümüzü oluşturduk. Ezidi halkı olarak öz savunma güçlerimizi kurduk, çünkü kendimizi savunmamızın gerekliliği vardı. Ezidilerin dışında bizleri savunacak başka bir güç istemiyoruz. Şengal Direniş Birlikleri (YBŞ) ve Şengal Kadın Birlikleri (YJŞ) olarak ordumuzu kurmuş bulunmaktayız. Ezidi kadınları arasında kadın birliklerimizin büyük bir önemi var.

Şu an Şengal'de YJŞ'nin rolü kutsaldır. Bizler de YJŞ olarak, Rêber APO'nun felsefesiyle kendi kimliğimizi tanıtmak istiyoruz. Şengal'deki Ezidi kadınların kendilerini örgütleme gereklilikleri vardı. Çünkü en son yaşadığımız 2014 fermanında, birçok Ezidi kadın katledildi, pazarlarda satıldı. Şimdi diyoruz ki, artık Ezidi kadınları kendini savunabilecek güçtedir. Bu kadar katliamlara rağmen bir kez daha ispat edildi ki, kadının kendini savunabilecek gücü vardır ve istediği her şeyi yapabilir. Kadının kendi kararlarını verebilmesi gerekiyor.

Kuzey Kürdistan'da Önderliğin özgürlüğü için zindanlarda yer alan binlerce kişi büyük bir direniş sergiliyorlar ve birçoğu da açlık grevine girmiş durumdalar.

Ezidi halkımız birçok ferman yaşadı. En son ferman olan 2014'te de peşmerge ve Irak ordusu Şengal'in etrafında yer alıyordu. Fakat saldırılar başlar başlamaz peşmergeler bizleri savunmayıp kaçtılar ve Irak ordusu da halkımızı savunmadı. Güney Kürdistan yönetiminin Şengal halkımızın iradesini tanıması gerekiyor ve Ezidi halkını kabul etmelidir. Çünkü şu an Şengal'de askeri meclisimiz ve aynı zamanda da inşa meclisimiz bulunmaktadır. Tüm kurumlarımızın da bunun içerisinde yer alması gerekiyor. Öte yandan Şengal'le ilgili planlarımız var. Bizler Şengal'e yolların tekrardan açılmasını istiyoruz. Bu şekilde özgür bir toplum yaratacağız. Biz ve Ezidi halkımız baş ve gövde gibiyiz. Bizler bu halkın çocuklarıyız. Amacımız halkımızı savunmaktır. Hiçbir güç Ezidileri artık yok edemeyecektir.

Ezidi halkımızın örgütlendirilmesi, Rêber APO'nun felsefesiyle mümkün olacaktır. Bizler demokratik ve özgürlükçü bir toplum yaratacağız. Bu irade bir hakikattir.

Bizler Şengal Kadın Birlikleri açısından, bu konferansa katılmak ve bu konferansta yer almak mutluluk vericidir. Bu konferansı ve hazırlayanları kutluyoruz. Bizler diyoruz ki direniş kazanacak ve bu konferans halkımızın güvencesi olacaktır.

Zeynep Cudi YJŞ, Şengal Direniş Güçleri'nde komutandır.

Video 2 Mustafa Karasu Demokratik Modernite'nin İnşası

Önder APO'nun düşüncesinin, paradigmasının tartışıldığı konferansın değerli katılımcılarını saygıyla selamlıyorum. Bu konferansta tartışılan düşünceler çok değerlidir. Özellikle bugün insanlığın derin kriz ve bunalım yaşadığı bir dönemde Önder APO'nun bu kaos ve krize çözüm olacak düşüncelerinin tartışılması, önümüzdeki dönemde başta Avrupa olmak üzere dünyada kapitalizmin yaşattığı sorunlara çözüm bulma açısından yol gösterici olacaktır. Bu yönlü çok önemli rol oynayacağına inanıyorum.

Hepinizin de bildiği gibi, günümüzde insanlığın temel sorunları kapitalizmden, kapitalist moderniteden kaynaklanmaktadır. Bugün aslında sadece kapitalist modernite ya da ulus-devlet değil, 5000 bin yıllık devletçi sistemin krizi yaşanmaktadır. Artık devletçi sistemin, sömürücü sistemin yarattığı toplumsal sorunlar, insanların kaldıramayacağı sorunlar haline gelmiştir. Bu açıdan da artık insanlık, ulus-devlet dâhil, 5000 yıllık devletçi sistemin yarattığı sorunların, kapitalizmin yarattığı sorunların ortadan kaldırılması özlemi ve mücadelesi içindedir. Ancak kapitalist moderniteye karşı doğru mücadele vermek için, en başta ideolojik olarak doğru bir yaklaşım içinde olmak gerekiyor, bunu kabul etmek gerekiyor. Tarihteki bütün moderniteler ya da yeni düşünceler, yeni yapılanmalar düşünce gücüyle, yapılanma gücüyle kazanmışlardır. Bu açıdan demokratik modernite, kapitalist moderniteye karşı ideolojik olarak kazanacaktır. Bunun için de tarihe bütünlükle bakmak esastır. Çünkü kapitalist modernitenin dayandığı bir tarih vardır: Devlet, sınıf, iktidar, sömürü tarihine dayanmaktadır. Bunlar süreklidir. Süreklilik arz etmektedir. Kapitalizm bunların sonucu bir sistem haline gelmiştir. Kapitalist modernite bunlara dayanmıştır. Bunların birer tarihi vardır. Demokratik modernitenin de bir tarihi vardır. Demokratik modernite de ilk ilkel komünal toplumdan bugüne kadar devletçi sisteme karşı mücadele eden demokratik uygarlığa dayanmaktadır. Kapitalist modernitenin tarihi

de demokratik uygarlığın tarihidir. Bu yönüyle tarihe bütünlüklü bakmak, demokratik moderniteyi bütünlüklü ele almak, kapitalist moderniteye karşı da bu çerçevede bütünlüklü mücadele etmek çok önemlidir.

Geçmişte reel sosyalizmin yaptığı bir yanlışlık vardı. Kapitalist moderniteye tam karşı değildi. Kapitalizme karşı oldu, ama onun modernitesine tam karşı olmadı. Hatta onun modernitesinin temel bileşenleri, argümanları, temel değerleri olan ulus-devleti kendisine esas aldı. Endüstriyalizmi kendisine esas aldı. Öyle ki, 17 Ekim Devrimi'nin başlangıcında güçlü biçimde ortaya çıkan Sovyetler'in yerine devleti ikamet etti. Elektrifikasyon, sanayi, bunlar gerçekten dinsel düzeyde, kutsal düzeyde ele alındı. Bu yönüyle doğa tahrip edildi, doğanın tahrip edilmesi, topluma da aslında olumsuz yaklaşımını beraberinde getirmiştir. Bu nedenle reel sosyalizm çökmüştür. Reel sosyalizmin çöküşü kapitalizme karşı olma eksikliğinden olmamıştır. Gerçekten reel sosyalizm kapitalizm karşıtı olmuştur, kapitalizm karşıtlığı yapılmıştır. Ama kapitalist modernite karşıtlığı yapılamamıştır. Kapitalist modernite karşıtlığı yapılmadan da kapitalizm karşıtlığı yapılamaz, kapitalizme karşı mücadele verilemez. Bu nedenle de reel sosyalizm çöküntüye uğramıştır.

Bu açıdan demokratik modernitenin önümüzdeki dönemde kapitalizme karşı, kapitalist moderniteye karşı mücadele ederken, ideolojik bütünlüğü, yine kapitalist moderniteye karşı bütünlüklü mücadeleyi esas alması gerekir. Bu çok önemlidir. Aslında anarşistler devlete karşı olmuşlar, kapitalizme karşı olmuşlardır, ama bireycidirler halbuki kapitalizm toplum karşıtıdır. Esas olarak toplumu dağıtıyor, toplumu dağıtarak yaşıyor. Anarşistler devlete, kapitalizme karşı çıkmışlar, ama devletin ve kapitalizmin en fazla karşıtı olduğu toplumu savunamamış, toplumcu olamamışlardır. Bu nedenle kaybetmişlerdir. Ekolojistler devlete karşı olmadan, kapitalizme karşı olmadan doğayı savunacaklarını düşünmüşlerdir halbuki bu ekolojiyi savunan çeşitli akımlar, onların savunduğu argümanlar aslında kapitalizmin merkezlerinde üretilmiştir. Bu açıdan da endüstriyalizme karşı güçlü mücadele verememişlerdir, etkili olamamışlardır. Çünkü anti-kapitalist değiller, anti-devletçi değiller. Bunlara karşı olmadan da doğayı korumak, koruyucusu olmak mümkün değildir. Feministler iktidara karşı çıkmışlardır, ataerkil olana karşı çıkmışlardır, ama ataerkile karşı çıktıkları kadar kapitalizmin yarattığı kadın yaratımına, kadın gerçekliğine, kadın tipolojisine karşı çıkamamışlardır. Karşı çıktılarında da onun ideolojisini, onun örgütlenmesini, onun yapılanmasını yaratamamışlardır. Bu yönüyle de kapitalizm karşısında çaresiz

kalmışlardır, güçsüz kalmışlardır. Evet, ataerkilliğe karşıdır, ama kapitalizme tutarlı bir karşıtlık olmayınca, kapitalizmin yarattığı kadın gerçekliğine karşı tutarlı bir karşıtlık olmayınca, feministler de etkisiz kalmışlardır.

Şimdi en fazla batıya, kapitalizme, emperyalizme karşı olduğunu söyleyen Ortadoğu'da da dinci akımlar var. Bunlar da aslında kapitalizme, kapitalist moderniteye karşı tutarlı mücadele içinde değiller. Hatta diyorlar ki, modernistlerin söyledikleri, modern bilim adamlarının söyledikleri hepsi bizim kaynaklarımızda var. Bunlar daha önce söylenmiş, biz bunları daha iyi söylemişiz gibi, aslında o modernizmin değerlerini savunan, onları kabul eden bir yaklaşım içerisindedirler. Zaten sonuçta hepsi kapitalist modernitenin değerlerini, ulus-devlet, endüstriyalizmi, kapitalizmi yeni söylemlerle boyutlayarak yaşatmak istiyorlar. Kapitalist modernitenin versiyonu gibidirler. Oryantalizme karşı çıkıyorlar, ama bütün olay ve olgulara kapitalist modernite merkezlerinde üretilen sosyologların yaklaşımına göre bakıyorlar. Öyle çok fazla modernizm karşıtı da değiller.

Bu bakımdan kapitalist moderniteye karşı bütünlüklü mücadele çok önemlidir. Sadece kapitalizme karşı çıkıyorum demek yetmez. En başta da alternatifini koymak gerekiyor. Alternatifini koymadığın zaman tekrar kapitalist modernitenin içinde erime yaşanır, yani bu kaçınılmazdır. Bu bakımdan kapitalist moderniteye karşı, demokratik modernite alternatiflerini ortaya koymak durumundadır. Bu çok önemlidir. Yani ekonomik toplumu, endüstriyel toplumu, demokratik konfederalizmi, ahlaki-politik toplumu ortaya koymazsa, bunun yapısal kurumlarını ortaya çıkarmazsa, kapitalizme karşı olmak yetmez. Şimdi herkes 'ben kapitalizme karşıyım' diyor ama sıra kapitalizmin kurumlarına karşı çıkmak, demokratik modernitenin kurumlarını yaratmaya geldiğinde, kapitalizmden kopulmuyor, kapitalizme ne kadar bağımlı olduğu görülüyor. Gerçekten de kapitalizm böyledir... Kapitalist modernite öyle bir sistemdir ki; o kadar insanı bireycilikle bağlamış ki, karşı çıkanları bile kendi içinde tutuyor. Bu yönüyle kapitalist moderniteye karşı çıkarken, alternatifini güçlü bir biçimde ortaya koymak, ama bütünlüklü ortaya koymak gerekiyor. Sadece kapitalizme karşı çıkmak, ulus-devlete karşı çıkmak yetmez. Ulus-devlete alternatif olan demokratik konfederalizmi, ahlaki politik toplumu ortaya koymak gerekiyor. Endüstriyalizmi yüceltmemek gerekiyor. Endüstriyalizm yüceltiliyor, teknik yüceltiliyor. Evet, bilimsel teknik devrim güzeldir. Ama endüstriyalizm güzel bir şey değildir. Doğayı tahrip ettikten sonra o tekniğin, o sanayinin hiçbir anlamı yoktur. Doğa, toplum bir bütündür. Birinci doğa varsa, toplum

ikinci doğadır. Bu açıdan kapitalizme karşı mücadelede toplumu savunmak çok önemlidir. Toplum esas alınmalıdır.

Şimdi mesela kapitalizm karşıtlarının birçoğunda, çok sınıf yaklaşımlı değerlendirmeler vardır. Kuşkusuz sınıflar var. Ama sınıflar nasıl ortaya çıkarılmıştır? Toplum dağıtılarak sınıflar ortaya çıkarılmıştır. Bu devlet, iktidar, sömürücü kesimden önce sınıfa karşı çıkmamışlardır. Sınıfa karşı çıkarak devletler iktidar olmamıştır, toplumu dağıtarak, toplumu sınıflara bölerek, iktidar ve devlet olmuşlardır. Bu bakımdan esas değer toplumdur, toplumu savunmak olmalıdır. Toplumu savunmadan, gerçekten demokratik moderniteyi savunamazsınız. Bunun çok iyi görülmesi gerekiyor.

Bu yönüyle toplumu savunmak gerçekten esastır. Toplumu savunursak, toplumsal değerleri savunursak, toplum savunuculuğunu yaparsak, o zaman kapitalist moderniteye karşı olmuş oluruz. Şunu da özellikle vurgulamak isterim; demokrasi ancak demokratik toplum ile olur. Kapitalizm, demokrasi karşıtlıdır. Kapitalizmin koşullarında demokrasi olmaz. Çünkü kapitalizm demokrasiyi dağıtıyor. Toplumu dağıtmak demokrasi karşıtlıdır. Demokrasi toplum ile iç içe olan bir olgudur. Gerçek demokrasi, demokratik toplum ile olur. Bu yönüyle demokratik toplumu savunmak, demokrasiyi savunmak, kapitalizme karşı en önemli mücadele yoludur. Burada şunu da vurgulamak gerekiyor; demokratik toplum eşittir sosyalizmdir. Sosyalizm ile demokrasiyi, sosyalizm ile demokratik toplumu ayrı şeyler olarak görmek gerekir. Gerçek demokrasi yani demokratik topluma dayalı demokrasi eşittir sosyalizm, sosyalizm de eşittir gerçek demokrasidir.

Sosyalizm toplumculuk demektir. Bu bakımdan demokrasi ile sosyalizmin bağına çok iyi görmek, hatta demokrasi ile sosyalizm arasında herhangi bir mesafe koymamak ve eşit olarak görmek lazımdır. Komünal olan, demokrasiyi koşullar. Komünal olduğun zaman demokratik olmak zorundasın, demokrasiyi yaratmak zorundasın. Demokrasi olmadan da komünali koruyamazsın. Komünallik ancak demokrasi ile korunabilir. Demokrasi olmadan sosyalizmin olacağını, demokrasi olmadan komünallik olacağını kimse düşünemez. Bu yönüyle demokratik moderniteyi demokratik toplum ve sosyalizmle özdeş görmek gerekiyor. Bu çok önemlidir.

Tabii ki en temel farklılık ise kapitalizmle demokratik modernite arasında söz konusudur. Kapitalizm, kapitalist modernite maddi uygarlık demektir. Bütün manevi değerlerin yok edilmesi demektir çünkü manevi değerler toplum değerleridir. Maneviyatçılık toplumculuktur. Toplum maneviyeatçılıktır. Toplum ile maneviyeat iç içedir. Toplumun manevi de-

ğerleri olur. Maddiyatçının manevi değerleri olmaz; hatta eski dünyada, eski toplumda, yüzyıllar öncesinde maddiyatçılar lanetlenmiştir, toplum dışı görülmüştür. Bu bakımdan demokratik modernitenin maneviyatı, manevi değerleri yüceltmesi lazım. Bu da toplumu sahiplenmekle, toplumcu değerleri sahiplenmekle olur. Toplumcu değerler olmadan, yani toplum yüceltilmeden, birey, herkes toplumu öncelikli görmeden, kendini toplum için feda etmeden, benden önce toplum var demeden, ben toplumla varım demeden, gerçekten demokratik modernite olamaz. Demokratik modernitede maddi düşünceyle iş halledilemez.

Demokratik modernite kapitalizmin maddi kültürüyle, Batı'nın maddi kültürüyle inşa edilemez. Bu bakımdan maddi kültürden kopmak gerekiyor. Manevi dünyaya sarılmak gerekiyor. Adaleti, vicdanı, ahlakı, eşitliği, komşuluğu, arkadaşlığı, yoldaşlığı sahiplenmek gerekiyor. Bunlar olmadan demokratik modernite olamaz. Demokratik modernite bugünün bireyci kültürüyle yaratılamaz. Mutlaka maneviyatçı, toplumcu kültürü olması gerekiyor.

Yine bunlarla bağlantılı olarak kadın özgürlük çizgisi olmadan demokratik modernite yaratılamaz. Kadın özgürlüğü, yaşamın kendisidir. Kadın yaşamla ilgili bir olaydır. Bu bakımdan yaşama değer verilmeden, yaşam kadın özgürlüğü ile anlamlandırılmadan demokratik modernite yaratılamaz. Bu bakımdan Önder APO paradigmasına kadın özgürlükçü, demokratik, ekolojik toplum dedi. Başına kadın özgürlükçülüğünü koydu çünkü demokratik modernitenin tarihi bir yönüyle de kadın özgürlükçülüğünün veya kadının demokratik karakterinin içinde olduğu bir tarihtir. Kapitalist modernitenin tarihinde ise, ilk kadının egemenlik altına alınarak, yaşamın bozulması, yaşamın dağıtılması, yaşamın anlamsızlaştırılması vardır. Bu açıdan Önder APO'nun kadın özgürlük çizgisi bugün herkes tarafından değerli ve anlamlı görülüyor. Ama sadece kadınla ilgili olduğu için değil, yaşamın, demokratik modernitenin esas ögesi, esas tanımlayıcısı olduğundan dolayı değerlidir.

Bu yönüyle demokratik modernite alternatif olurken, manevi değerleri, ahlaki, toplumsal, vicdani değerleri çok önemsemesi gerekiyor. Bu açıdan Önder APO çok önemli bir kavram ortaya koydu. Bu çok önemlidir. Bunun üzerinde durulması, anlam verilmesi gerekiyor: Ahlaki ve politik toplum, dedi. "Toplum özünde ahlaki ve politiktir. Ahlaki ve politik olmayan toplum yoktur" dedi. Kapitalizm ahlaki politik toplumu dağıtmıştır. Ahlak yerine değersizliği, politika yerine iktidarı, bürokrasiyi koymuştur. Bu açıdan ahlaki politik toplumu yaratmak önemlidir. Ahlak teorisi, değerlerdir.

Toplumun yarattığı bütün değerler ahlaktır. Politika ise onun pratikleşmesidir. Yani o ahlakın, o değerlerin toplumsal yaşamda somutlaşmasıdır. Somutlaştırılmasının politika tarafından yapılması gerekiyor. Gerçekten gelecekte demokratik modernite kendisini doğru anlamlandırıcaksa, gerçekten alternatif olıcaksa, insanlık tarafından heyecan yaratacaksa, bunu ancak ahlaki ve politik değerlerle yaratabilir. Kuru kuru teorik söylemlerle olamaz. Sadece kapitalizme karşıyım, ben de böyle toplum yaratacağım demekle olmaz. İnsanda ve toplumda heyecan yaratmak gereklidir. Bu da kesinlikle ahlaki politik değerleri yaşatarak olur. Örgütlü toplum yaratırken, toplumu örgütlerken, demokratik konfederalizmi örgütlüyoruz, kadını örgütlüyoruz, gençliği örgütlüyoruz, emekçiye örgütlüyoruz. Her birini örgütlerken bu ahlaki politik değerleri oturtmak lazım. O toplulukların, o örgütlemelerin kendini ahlaki politik toplum haline getirmesi lazım. Böyle olduğu zaman bütün bu topluluklar demokratik modernitenin temeli olur. Ve kapitalist moderniteye karşı alternatif bir toplum haline gelebilirler.

Bu açıdan demokratik modernitenin gelecekte ne yapması gerekir denilirse, en temelde bütünlüklü yaklaşım sergilemek çok önemlidir. Parçalı olmaması gerekiyor. Toplumu esas alması gerekiyor. Bir de tabii ki devletin alternatifini olan demokratik konfederalizmi inşa etmek için de ahlaki politik toplum olmak gerekiyor. Demokratik konfederalizm ve ahlaki politik toplum iç içe şeylerdir. Ahlaki politik toplum olmadan, demokratik konfederalizm gerçekleştirilemez. Ya da ahlaki ve politik topluma dayanmadan demokratik konfederalizmi yaratmak anlamsızdır. Alternatif haline gelmeyi ifade etmez. Bu açıdan bu temel parametreleri çok önemli görüyorum.

Demokratik modernite savunucularının, demokratik modernite kurucularının önümüzdeki dönemde bu temel noktalara dikkat etmesi gerektiğini vurguluyorum. Bu temelde hepinizi saygıyla selamlıyorum, çalışmalarınızda başarılar diliyorum.

Mustafa Karasu, KCK (Koma Civakên Kurdistan – Kürdistan Topluluklar Birliği) Yürütme Konseyi üyesidir. Kendisi 1970'lerin ortalarından beri aktif bir şekilde Kürt Özgürlük Mücadelesi'nde yer almaktadır. Türkiye'de gerçekleşen 1980 askeri darbesi sonrası tutuklanarak Diyarbakır (Amed) cezaevinde çok ağır işkencelerden geçirilir. Diyarbakır cezaevinde PKK'li tutsakların 1982 yılında başlattığı açlık grevinin öncülerinden olup, 1982 yılında cezaevinden çıkar. Abdullah Öcalan, PKK ve Türk Devleti arasında gerçekleşen "Oslo görüşmeleri"ne de katılmıştır. Birçok gazete ve dergiye makaleler de yazmaktadır.

Video 3 Ronahî Serhat “Ateşin ve Güneşin Kadınları”

Faşist Türk devleti tarafından her gün bombalanarak coğrafyası tahrip edilen, buna rağmen de her bahar yeniden yenilenmeyi bilen güzelim Kürdistan dağlarından tüm kadın yoldaşlarım adına konferans katılımcılarını ve değerli misafirleri saygıyla selamlıyorum.

Böyle bir konferans vesilesiyle aranızda bulunmaktan ve aynı ortamı paylaşmaktan büyük onur duyuyorum. Sözüme başlarken, Özgürlük mücadelesine ilk başladığında kadını yol arkadaşı yapan, kadın özgürlük mücadelesi için eşsiz emek harcayan, bunu teorik ve pratik olarak uygulayan, kadın sorununu ulus ve sınıf sorunundan öncelikli olarak ele alan, bu anlamda her zaman stratejik yaklaşan, kadınla en güzel yoldaşlığı paylaşan yol arkadaşımız, özgürlük kaynağımız ve önderimiz Abdullah Öcalan'ı en derin sevgi ve saygılarımla selamlıyorum.

Mevcut durumda ulus-devlet büyük bir çıkmazı yaşamaktadır. Ulus-devletçilikle, cinsiyetçilikle, dincilikle soslanmış, iyice yoğunlaştırılmış bir milliyetçilik şiddetin ciddi bir sebebidir. Bu yüzden ulus-devlet mantığı ve zihniyeti, yine mevcut kapitalizm, cinsiyetçiliği ve milliyetçiliği sürekli salgılamaktadır. Bunu küresel ve bölgesel çıkarları uğruna yapmaktadır. O açıdan aslında kapitalizmin başvurmadığı hiçbir yöntem kalmamıştır. Herkesi ve her şeyi harcamıştır. Bunun sonucu olarak hem kültürel hem fiziki katliamlar, yine hem doğa katliamı hem kadın katliamı yaşanmaktadır. Gelinin nokta aslında bir toplum kırımıdır. Kapitalizm, toplum değerlerine ve insanlık değerlerine karşı savaş halindedir. Tabi bu sorunların esas kaynağı da aslında kadın sorunudur. Kadın sorununu çözmeyen ve kadın sorununa dönük bir çözümü içermeyen hiçbir modelin geçerliliği olmayacaktır. Yüzyıllardır hayat ve mücadele bunu doğrulamıştır, bunun işaretlerini ortaya koymuştur. Bu yüzden cinsiyetçilikle mücadele işin esasıdır. Cinsiyetçiliği,

toplumsal cinsiyetçiliği, kadın özgürlüğü bağlamında ele almayan hiçbir parti ve gücün gerçek manada özgürlükçü olduğu savunulamaz. Biliniyor ki, tüm iktidar ve baskı aygıtları ilk operasyonunu kadın üzerine yapmıştır. Bu yüzden Ortadoğu'nun bu kadar çetrefilli kaos ve adeta bir mezar sessizliğini yaşaması; çok kültürlü ve zengin bir tarihi geçmişe ve mirasa sahip olmasına rağmen esas rönesansını, çıkışını zihniyet alanında -kadın alanında- gerçekleştirmediği için kadının mezar sessizliğini yaşamasının dışı vuruşu olmaktadır ve kadın esaret altından kurtarılmadıkça, hiçbir çözüm gerçek anlamda yerini bulmayacaktır. Tabii Ortadoğu'da yürütülen 3. dünya savaşının bedeli en çok biz kadınlara, yoksullara ve çocuklara fatura edilmektedir. Kadını yutan, taşıyan, onu ne insan ne yurttaş ne kadın olarak tanıyan; savaşlarda ilk ganimet olarak ele geçiren, tecavüz eden, iradesini ayaklar altına alan, onurunu çiğneyen bu zalim erkek egemen sisteme karşı mücadeleimiz sürecektir. Daha çok kapitalizm kadını metalaştırmıştır. Bu yüzden kapitalizm ile mücadele en çok kadın özgürlük hareketlerinin sorunudur, sorunumuzdur.

Ortadoğu'daki kadın sorunuyla Batı'daki kadın sorunu, bazı farklılıklar içerse de özde aynıdır. Bu açıdan kadın sorunu küresel bir sorundur. Sadece bir ulusu, Ortadoğu'yu ilgilendiren ya da sadece dünyada herhangi bir ülkeyi ilgilendiren bir sorun değildir. Toplumsal sorunların esas kaynağı kadın sorunu ile alakalıdır. Bu özgürlük sorunu çözülmeden hiçbir toplumsal sorunun çözülmeyeceğini, ısrarla vurgulamak ve bütün sorunların çözümünü buradan başlatmak gerekiyor. Bu anlamda kadın sorununun başat, merkezde bir sorun olduğu gerçekliğiyle, bunun çözümünde ısrar etmek, bunu çözüm modelinin temeline oturtmak gerekmektedir.

Tarihte kadın özgürlüğü, eşitliği adına, yine sosyalizm adına çok fazla savaşlar yapıldı, bedeller verildi. Nihayetinde kadının toplumdaki statüsü değişmedi. Biz kadınlar aynı kaderin bir daha yaşamaması için, özellikle bu bilinçle hareket edip, çözüm projelerimizi bunun üzerinden gerçekleştirmeye çalışıyoruz. Günümüzde, 21. yy'da bunun etkin mücadelesini veren çeşitli kadın örgütleri vardır. Aynı zamanda kadın çalışması yürüten, yoğun bilinç faaliyetlerine ağırlık veren, bu anlamda zihniyetlerin aydınlanması için çaba harcayan çok değerli kadın akademisyenler, yazarlar vardır. Şimdiye kadar veri olarak kabul edilen 5000 yıllık bir sınıflı uygarlık ve erkek paradigmasının var olduğunu biliyoruz. İşte bugün bunun karşısına çıkan demokratik, ekolojik, kadın özgürlükçü paradigmamızı da bir kadın paradigması olarak değerlendirebiliriz. Bu anlamda, biz bunu kadının

yeniden doğuşu olarak da değerlendiriyoruz. Bizler Kürt kadın hareketi olarak, Kürdistan ve Ortadoğu'da artık bir taraf, bir irade ve bir kimliğiz. Çözüm önerilerimizi de bu temelde gündemleştiriyoruz. Sunulan modellere ve politikalara da bu perspektifle bakıyoruz. Hiçbir güç bundan böyle kadına iktidar çıkarları gereği yedek bir güç olarak ya da pragmatik olarak bakamaz. Yaşamın ve toplumsallığın asal öznesi biz kadınlarız. Bu yüzden kadın sorunu bir haklar sorunu değil, bir varlık sorunudur. Bu anlamda, demokrasi ve özgürlükle kadın sorunu bir bütündür, eşdeğerdir. Nasıl ki demokrasi ve özgürlük sorununu kadından bağımsız ele alamazsak, kadın sorununu da bunlardan bağımsız ele alamayız. Fazlasıyla bir haklar sorunu olmayı aşmıştır.

Bu açıdan yeniden toplumsal yaşam biçimi, tarzı ve eylemi gerekiyor. Yeniden bunun zihniyetinin örgütlenmesi anlamında bir sistem sorunu bulunmaktadır. Demokratik, ekolojik, kadın özgürlükçü toplumsal sistemimiz, demokratik ulus kültürü ile özerk olarak inşa edilmediği sürece, kadın özgürlüğü sorunu hep var olacaktır. Yani yeni toplumsal bir sistemi, tepeden tırnağa kadın bakışıyla, kadın değerleriyle özgürlük temelinde oturtulmadığı sürece toplumsal sorunlar aşılmayacaktır. Bu anlamda kadın sorunu yan, tali bir başlık değildir. Bu yüzden sistemin demokratik kadın eksenli inşası gerçek anlamda çözümü ortaya çıkaracaktır. Bu da zihniyet ve kurumsal yapılarıyla çok yoğun çalışmayı gerektiriyor. Kadınsız bir yaşam düşünülemez, kadının kendisi yaşamın özünü ifade ediyor. Yeniden bu yaşamın özü, insanın bozulmamış doğası ve insanın kendisine dönüşü anlamında, kadın özgürlük sorununun bir insanlık sorunu olarak, sistemsel olarak bir çözüme kavuşması gerekiyor. Bu yüzden kadın sorununu doğru anlamak için oldukça yoğunlaşmak gerekiyor. Mevcut erkek egemen zihniyetin aklının yaratmış olduğu çılgınlıktan da ancak böyle çıkabiliriz.

Bu anlamda kadın sorunu sadece kadınları da ilgilendirmiyor. Bu sorunu toplumsal bir sorun olarak sistemsel olarak ele almamız ve çözmemiz gerekiyor. Yaşamın sürdürülebilmesi de bununla alakalıdır. Kadının hayatın her alanında, kadın olarak iradi varlığıyla yer aldığı sürece gelişmeler ortaya çıkabilecektir. Kadın bakışı, kadın eylemi, söylemi değiştiği oranda yaşam da güzelleşecek, özgürleşecektir. Bunun için kadın eksenli yeni bir yaşam, toplumsal sistemin inşası diyoruz.

Kapitalizm beş bin yıllık sömürü sisteminin son evresidir. Kadınların bu anlamda sömürüye karşı mücadelesi günümüzde oldukça radikalleşmeyi

gerektiriyor çünkü bu sistemin de ilk etapta kurban ettiği, metalaştırdığı kadındır. Aynı zamanda Ortadoğu'daki despot devletlerin de kadına karşı yaklaşımı kafese almaz. Bu gelenek, yaşamakta olan kadının özgürlük uyanışının kültürleşmesiyle değişime uğrayacaktır. Biz bu anlamda kapitalist sisteme karşı gerçek çözümü, sistem dışı çözüm arayanlar güçler ve çevreler geliştirebilir diyoruz. Yani artık, mesele sistem içi çözüm arayışlarını çoktan aşmıştır. Sistem dışında, sisteme karşı güçlü ve radikal bir mücadele gereklidir çünkü bütün sistem içi çözümler miadını doldurmuştur. Kadın hareketlerinin en radikal ve en güçlü bir şekilde rolünü oynayabileceği bir zamanı ve bir yüzyılı yaşıyoruz. Bir taraftan bu kadar saldırı, sömürü kadına yönelmişken, diğer taraftan kadınlar muazzam bir gelişme içerisinde. Biz bu gelişmelerden oldukça büyük bir moral ve güç almaktayız. Bu yüzden çözümü başka yerlerde değil, değişimi kendimizde buluyoruz. Kendimiz demokratik modernitenin asıl ve öncü gücü olarak, sınıflı uygarlık güçleriyle kadın değerleri üzerinden hesaplaşıyoruz.

Yine militarizm, faşizm kadına dönük saldırılarını oldukça yoğunlaştırmıştır. Bu nedenle görüldüğü gibi -bunu özellikle Kürt kadınlarında somut görebiliriz- tüm Ortadoğulu kadınlar öz savunma hareketlerine yoğunluk vermiştir ve bu anlamda büyük bir gelişme vardır. Bu, faşizme karşı büyük bir direniş ve karşı koyuştur. Bu anlamda kadınlar artık yalnız değildir. Kadınlar hem uluslararası çapta büyük bir dayanışma içerisinde, hem de kendini savunmayı en temel meşru hakkı olarak görüp bunun bilincine varmış, böyle bir örgütlenme ve bilinçlenme içerisine girmiştir. Yine çözüm programlarını geliştirmektedir. Biz şu an böyle bir süreci yaşıyoruz.

Şimdi temel bir eleştiri noktası zihniyet alanına dönüktür. Şimdiye kadar erkek damgalı bilimler, hep yanlışları doğruların yerine koydu. Bu açıdan gerçekleri hep kararttılar. Kadın biliminin yeniden doğuşu olarak jineolojiyi fark etmemiz ve jineoloji alanında adım atmamız, bizim için devrimsel bir çıkıştır. Artık tarihte, felsefede, dinde tüm bilimlerde kadınları başkaları tarif etmeyecek. Biz kendimiz, kendi sosyal bilimimizi geliştirerek, bunu gerçekleştireceğiz. Böyle bir gelişme ile bu yüzyılı karşılıyoruz. Bu aynı zamanda kapitalist sisteme karşı da büyük bir mücadeledir, zihniyet alanındaki devrimsel bir gelişmedir. Kapitalist sistem zihniyet alanında da büyük bir iflası yaşamaktadır. Bunca yaşanan savaş bunun ilanıdır. Alternatif paradigmamız da öncelikli olarak zihniyet alanında kurumsallaşmasıyla, yine bunun bilgi iktidarını çürütüp hâkimiyetine son vermesiyle, yeni bir özgürlük dünyasının önünü açacaktır. Bunu da biz jineoloji bilimiyle

gerçekleştireceğiz. Şimdi Ortadoğu'da en temel ve görünmeyen ihtiyaç demokratik, ekolojik ve kadın özgürlükçü zihniyetin kazanılmasıdır. Zihniyet alanında başarı ile verilecek mücadele, sahada eylemler olarak verilen mücadelede belirleyici olacaktır.

Biz toplumsal harekete, değişime öncülük eden kadın partisi olarak, özgürlük mücadelesini sürdüreceğiz. Kürdistan, Ortadoğu ve dünya genelinde kadınlarla beraber önemli çalışmalar yürütüyoruz. Mücadele dayanışmamız gelişmiştir. Bunun büyük heyecanını ve kıvancını yaşıyoruz. Yine bütün dünya şuna şahit olmuştur ki; Arap kadınları Daiş'in başına geçirdiği kara çarşafı yakarken, aslında sadece Daiş'i değil, karartıcı erkek aklını da yakıyordu. Aslında bu, dünyayı cehenneme çevirenlere güçlü bir karşı koyuştu. Şengal kadınlarına, analarına ulaştığımızda, umudunu yitirmekte olan kadınlara yeniden hayat özsuu olmak, bizim için mutluluk kaynağıdır. Bir çare olarak Şengalli kadınların da hem meşru savunma alanında örgütlenmeleri, meclislerini kurmaları, aynı zamanda eğitim, sağlık, kültürel alanda örgütlenmeleri oldukça büyük gelişmelerdir. Kürt Kadın Hareketi olarak; Ortadoğu'daki Arap, Süryani, Ermeni, Fars, Türk, Türkmen kadınlarla güçlü bağlar kurduk. Bu önemli bir gelişmedir. Birlikte sistemimizi ve geleceğimizi örmenin, inşa etmenin çalışmalarını yürütüyoruz. En büyük devrimsel kazanımımız budur.

Bu anlamda rahatlıkla söyleyebiliriz ki, bütün engellere, erkek bariyerine, aklına, savaşına, saldırılarına rağmen kadınlar geliyor, boyunduruk altından çıkıyor. Gözlerini adeta hayata yeniden açıyorlar. Bu bizim moral ve güç kaynağımızdır. Dünyanın her yerinde kadınlar olarak büyük acılar çekiyoruz. Kadınlar olarak mücadelemizi hemcinslerimizle büyüttüğümüz oranda, kapitalist sisteme karşı güçlü ve ortak mücadele verdiğimiz oranda, erkek egemen sistemle, ataerkil sistemle hesaplaşmış olacağız. Bu, muhakkak gerçekleşecektir. Artık bu çağa damgasını vuracak olan kadın devrimidir ve biz böyle bir çağın içindeyiz.

21. yüzyılın kadın özgürlük yüzyılı olması için daha fazla çalışmalı, daha fazla örgütlenmeli ve daha fazla mücadeleye geçilmeli diyoruz. Bu sefer güçlü olan kazanmayacak, haklı olan ve doğru olan kazanacak diyoruz. O yüzden gücümüz haklılığımızdadır. Araçlarımız temizdir, yöntemlerimiz temizdir. Amacımız ise güneş kadar nettir. Biz Mezopotamyalılar için, ateşin ve güneşin çocukları derler. Biz de ateşin ve güneşin kadınları olarak, güneşe yolculuğumuz toplumsal devrimi kadın devrimi ile taçlandırma biçiminde sürecektir.

Bu temelde tekrardan konferansta hazır olan bütün delegeleri, katılımcıları en içten duygularımla selamlıyor, bize vakit ayırdıkları için teşekkür ediyorum. Kadınların özgürleşeceği bir dünyada tekrar birlikte yaşamının onurunu, kıvancını, mutluluğunu paylaşmak dileğiyle.

Teşekkürler.

Ronahî Serhat, Partiya Azadiya Jin a Kurdistanê (Kürdistan Kadın Özgürlük Partisi, PAJK)'ın temsilcisi olarak konuştu.

Video 4 Enternasyonalister

Lydia Gottschalk

Sizlere Rojava'nın özgürleştirilmiş alanlarından merhaba demek istiyoruz. En içten selamlar, size doğrudan Kuzey Suriye'deki devrim merkezinden gönderiliyor. Belirtmek isteriz ki böylesi bir enternasyonalizm (Rojava'dakinin yanı sıra Hamburg'daki konferans) hayli uzun bir mücadelenin sonucunda oluşmuştur. Bu enternasyonalizm çok önemli bir emeğin, bağlılığın ve devrimci gücün eseridir. Özellikle de bu mücadeleye hayatını veren, bizimle yan yana dövüşen insanların, devrime ilham veren düşünce sahiplerinin ve bu devrimin fikirlerini konferansınıza taşıyan tüm insanların büyük emeklerine ve bağlılığına dayandığını belirtmek isteriz. Bazıları Kobani'den önce belki Kürdistan'ı bilmiyordu, bazıları ise Kürt sorunu üzerinde uzun zamandır çalışıyor. Bu nedenle vurgulamak isteriz ki; bu devrim daha önceki enternasyonal mücadelenin sonucunda oluşmuştur. Bu sadece Kürtlerin Kürdistan mücadelesi değildir. Burada barış içinde yan yana yaşayan ve tamamen yeni bir toplum yaratan tüm insanların mücadelesidir. Bu devrim sadece hayal etmekle ilgili değildir, hayalleri yaşamakla ilgilidir.

Bu devrimin uzun bir kuraklıktan sonra yağın ve yeşilliği yeniden büyüten yağmur olduğunu söyleyebilmemizin nedeni budur. Burada yaşadığımızda ve birlikte mücadele edip örgütlendiğimizde, bu yeşilin farklı şekillerdeki yönlerini görebiliyoruz. Örneğin bir yanda Rojava'nın devlet kurumlarından tamamen farklı örgütlenmiş kurumları var. Öte yanda hala süren bir savaş (özellikle de Rakka'da) var. Devrim de savaş da aynı anda yaşanıyor. Alanlar özgürleştirildiğinde toplum kendini hemen yeniden örgütlemeye başlıyor. Bunun en iyi (ve de en güzel) kanıtı, kadınların burkalarını attığı zaman söylediği şu cümledir: "Canımıza yetti, IŞİD zulmüne son, devlet baskısına son."

Bugün Rojava sokaklarında yürürken tamamen farklı bir sokak manzarası görmemizin nedeni budur. İnsanların korkusuzca yaşadığını, korkusuzca örgütlendiğini görüyoruz. İnsanların bölgesel bazda yaşamlarının her alanını örgütlediğini görüyoruz ve kadınlar bu örgütlemenin büyük kesimini oluşturuyor. Tekrar tekrar söylüyoruz; devrimin perspektifini

kadınlar veriyor. Kobani için mücadeleyi ele alalım; YPJ kadınları en önde yer alarak mücadeleye öncülük ettiler.

Bugün bunun burada, her alanda geçerli olduğuna tanıklık edebiliyoruz ve bu kesinlikle bir enternasyonalistin öğrenebileceği en iyi şeydir. Rojava bir toplumun yokluktan (neredeyse hiçbir öz örgütlenme yoktu, sadece devletin tam gücü vardı) büyüyebilmesinin, kendini her açıdan (kültürel, sosyal ve hatta askeri) yeniden yaratmasının kanıtı oldu. Şimdi bu, yaklaşan mücadeleleriniz için bir umut sembolü olarak size, Avrupa'ya vermek istediğimiz bir şeydir. Buradaki mücadele şunu gösterdi: İnsanlar, belki de daha önce birbirine merhaba dememiş Kürtler ve Araplar, şimdi birlikte yaşayabiliyor, birlikte mücadele edebiliyor ve birlikte örgütlenebiliyorlar.

Bu mücadele Avrupa açısından bize umut veriyor. Çünkü bu mücadele birbirimizle devletin yarattığı koşullar içinde kavga etmeme ihtimalini, barış içinde yan yana yaşama ihtimalini gösteriyor. Rojava devrimi tüm toplumda yaygın bir kadın hareketinin kurulmasını başardı. Din, etnisite, geldiğimiz yer gibi şeylerin önemi yok, çünkü burada kadın olarak birlikte savaşıyoruz. Bu da Avrupa için bir umuttur. Burada yaptığımız gibi kendimizi örgütleyebildiğimizde, devrim sadece Hamburg'daki bir konferansta Önder Apo'nun fikirleri hakkında düşünmeye esin kaynağı olmaz, nihayetinde tüm kadınlara, Avrupa'daki tüm insanlara kendilerini örgütleme konusunda ilham veren noktaya ulaşır. O zaman devrim Rojava'nın sınırlarını aşacak ve özellikle enternasyonalistler tarafından dünyaya taşınacaktır.

Tüm kadınlara şunu söylemek istiyoruz: Mücadelemize katılın ve Rojava'daki devrimin yeni bir kadın örgütü modeli yarattığını görün. Herkese şunu söylemek istiyoruz: Önderliğin düşüncelerini öğrenin. Kürdistan'ın dört parçasındaki kadın hareketlerini tanıyın. Çünkü bizim için bu, geçmişte yapılan hatalardan öğrenen, sınırları tanımayan, devleti ve ataerkilliği kabul etmeyen dünya çapında bir kadın hareketini yaratmanın anahtarıdır.

Şoreş Ronahî

Şimdi size sormak istediğimiz soru şudur: Gerçekten bir perspektif eksikliği var mı? Gerçekten alternatifsizlik var mı? Sanmıyorum. Çünkü sol, sosyalist, ilerici hareketleri sistemi sorgulamaktan ve daha iyisiyle değiştirmekten alıkoyan şey zihniyet ve inanç meselesidir. Üç gündür tartışıyorsunuz ve gelecek için perspektif tartışması yürütenlerin bir parçasısınız. Başta söylediğimiz gibi, son üç gündeki çalışmalarınızın (özellikle aylardır bu kon-

feransı örgütleyenlerin çalışmalarının) çok yüce olduğunu düşünüyoruz. Kürtçede dendiği gibi, Pîroz Be (Kutlu Olsun)! Bununla birlikte şimdi kendimizi örgütlemenin yollarını aramak, bazı adımlar atmak çok önemlidir. Bu noktada Zapatistaları anmak istiyorum. Onların özdeyişlerinden biri şöyledir: Sorarak yürüyoruz. Gerçekten böyle olduğunu düşünüyorum. Ne kadar tartışsak tartışalım, son belirsizliği gidermek için teoride alternatiflerimizi ne kadar yaratmaya çalışsak çalışalım, sonuçta alternatif olan pratikte yani amacımız olan şeyi uygulayacağımız hayatlarımızda kendisini yaratacaktır. Alternatif, bu yeni toplum için 7/24 yaşamaya başladığımızda ve her şeyi sorguladığımızda kendini yaratacaktır; birbirimizle etkileşim şeklimizi, örgütlenme yöntemimizi, mücadele biçimimizi ve yeni bir mücadele yolu yaratmayı sorgulamaya başladığımızda kendini yaratacaktır.

Bu nedenle bu hareket ve Önder Apo'nun felsefesi, fikirleri, dünyanın tüm ezilen halkları ve insanlığın kendisi için bir perspektif yarattı, Rojava'da ve Kürdistan'ın geri kalanında Kürt Özgürlük Hareketi'nin yarattığı şey bu perspektiften besleniyor. Filistin'in 20. yüzyıl için anlamı neyse, devrimi, mücadelesi ve ruhu ile Rojava'nın da 21. yüzyıl için aynı anlamı taşıdığına inanıyoruz (Bu aynı zamanda Önder Apo'nun bakış açısıdır). Bununla aslında Rojava'nın insanlığın özgürlüğü için enternasyonalist devrimin ideolojik bir merkezi olmaya doğru gittiğini ifade etmek istiyoruz. Bu bir çeşit ütopya değildir. Perspektif burada, tam önümüzdedir. Perspektif Kürdistan'dadır. Cephede, toplumda, şehirlerde, köylerde, vadilerde ve dağlarda uyguladığımız bu yaşam tarzı yani bu perspektif tüm dünyaya yayılacaktır.

Kuşkusuz yapabileceğimiz kadar, iyi bir alternatif sistemi nasıl yaratmak istediğimizi teorik olarak da düşünmemiz gerekiyor. Bununla birlikte devrimin temeli mücadele ettiğimiz şeye başka bir dünyanın mümkün olduğuna inanmaktır, inandığımız şeye bağlılıktır. 1968'de tüm dünyadaki gençleri etkileyen ruh buydu. Bu zamanın halklarında sömürgecilikten kurtulma, emperyalizme karşı durma ve mücadele etme isteği uyandıran ruh budur. Bugün Kürdistan'da ve Rojava'da hala hayatta olan bu ruhtur. Sadece bu ruhu bulmamız ve tüm dünyaya yaymamız gerekiyor. Bence perspektif budur, umut enternasyonal devrimci gençliğin ellerindedir. Bu gerçekten hareketle, sınırlara itaat etmek istemeyen, sistemin önünde artık diz çökmek istemeyen, sistemin zincirlerini parçalamaya hazır olan, yeni bir yaşam için mücadele etmeye hevesli ve riskleri bilen enternasyonalist gençlere şunu söylemek istiyoruz: Rojava'ya gelin, Kürdistan'a gelin ve devrime katılın. İster toplumsal bir alanda çalışmak için isterse elde silah devrimi savunmak

için olsun; Rojava'ya gelin! Üç gündür tartıştığınız devrimin ve ruhun nasıl uygulandığına tanıklık edin. Çünkü zihnimizde kendi yarattığımız sınırlardan kurtulmak, sistemin zihinlerimizde yarattığı güçsüzlüğün üstesinden gelmek, zincirleri kırmak ve kendimizi bu sistemden özgürleştirmek için çözüm budur. Çünkü bu özgür bir dünya için, özgür bir insanlık için, tüm halkların bağımsızlığı için savaşmanın çözümüdür. Bu inanç ve düşüncelerle bir kez daha sizleri selamlıyor, Hamburg'daki konferansa devrimci selam ve saygılarımızı gönderiyoruz. Ve diyoruz ki: Yaşasın Başkan Apo! Şehitler Ölmez! Yaşasın Kürdistan'ın Rojava Direnişi!

Lydia Gottschalk

Hasta la Victoria Siempre! (Zafere Kadar Daima!) El Pueblo Unido Jamás Será Vencido! (Örgütlü Bir Halkı Hiçbir Güç Yenemez!) Yaşasın Enternasyonal Mücadele ve Enternasyonal Dayanışma!

Agit Avaşin

Merhaba... Şu anda YPG'de savaşan herkesi selamlayarak başlamak istiyorum.

Aslına bakarsanız bence bu konferansın adı bu konuşmanın ötesindedir. Eğer nasıl ilerliyoruz sorusunu yanıtlamak istiyorsak, kanımca sorulacak en önemli soru şudur: Geçmişteki hareketler neden başarısızlığa uğradı ve biz neyi onlardan farklı yapıyoruz?

Devlet gücüne ve köleliğe karşı başlangıçta, özellikle de 20. yüzyılda, yeni bir toplum kurmayı amaçlayan Marksist ve anarşist girişimler sonucunda büyük bir mücadele verildi. Ancak tüm bu çabalar dünyayı devrimcileştirme konusunda başarısız oldu. Bu deneyimler neden başarısızlığa uğradı ve niçin Kürt Özgürlük Hareketi şimdi onlardan daha çok bir başarı şansına sahiptir? Çünkü Kürt Özgürlük Hareketi köleliğin temellerinin, toplumumuzdaki iktidarın temellerinin kadınların köleliğine, ev kadınlığı işine, yani köleliğin en şiddetlisine dayandığını kabul eder.

Devrimci hareketler içinde işbirlikçilik sorunu her zaman hayati bir sorun olmuştur. Bu işbirlikçi unsurlar düşmanla çalışan güçler kategorisine konulur. Şunu açıkça söyleyeyim: Her ataerkil erkek, egemen sistemin bir işbirlikçisidir. Kadınların fiziksel ve duygusal emeğini sömüren her erkek özünde devrim içindeki bir küçük burjuvadır. Kendisini ataerkil perspektiften kurtaramayan bir erkek toplum içinde ona sunulan bir güce sahiptir.

Burada eğitim veren arkadaşlarımızdan biri Barzani Hükümeti'nin nasıl erkek bir kadroyu Kürt Özgürlük Hareketi'nden ayırmaya çalıştığını anlattığında, bu durumu daha net bir şekilde gördüm. Kadrolar yaşamlarını harekete adayacağına yemin etmiş insanlardır. Onlar özel mülkiyet ilişkilerini vs. terk eden insanlardır. En azından ataerkillik var olduğu sürece ikili duygusal ilişkileri reddeden insanlardır. Batılı gözlere bu yöntem uç bir yöntem gibi görünebilir. Fakat bu yöntem, dünya devrimci hareketleri içindeki kadın ve erkek arasındaki sömürücü ilişkinin dağıtılmasında etkili olan bir yöntemdir peki erkek Kürt özgürlük savaşçılarına ne teklif ediliyor? Bir eş. Bir zamanlar özgür olan birine kölelik sistemine geri dönebileceği söylendiği zaman, erkek ve kadın devrimcilere sunulanlar arasındaki farkı açıkça görebiliriz. Erkek için durum bellidir, ona her zaman bir eş sunulur. Ancak sistemin özgür bir kadına sunacağı hiçbir şey yoktur. Belki bir servet sunulursa bir erkeğin hizmetçisi olmayacaktır. Kadın iktidar için bu kadar tehlikelidir.

Kadın köleliğini iktidar sisteminin, bu sömürü sisteminin temeli olarak görmeyen devrimlerin dünyayı kökten değiştirememesinin nedeni budur. Kendisine verilen ataerkil benlikten kurtulamayan devrimci bir erkek (ki bu kolay olmayan ve muhtemelen hayatı boyunca devam edecek olan bir süreçtir), iktidar sistemi içinde her zaman kazanacağı bir şeye sahiptir: Köle bir kadın ese. Batı'da yaşayan kimi insanlar bu durumun Batı'da geçerli olmadığını söyleyebilir. Bu ülkelerde ataerkil sistem ortadan kalkmadı, biçimini değiştirdi ve daha dağınık hale geldi. Marksist partiler tüm dünyada tekrar tekrar iktidarı ele geçirdiler, ancak bu ilişkiye, aile ilişkisine temelde dokunmadılar. Bu nedenle 5000 yıllık kölelik tarihinde gerçek bir kırılma yaratamadılar. Abdullah Öcalan hayatının işinin özgür kadını yaratmak olduğunu söylediğinde bir hayalden, fanteziden bahsetmiyordu. Aksine 21. yüzyılda solun teorisyenleri tarafından aranan devrimci öznenen, özgür kadını anlamaktan bahsediyordu.

Kobani Savaşı bıçak sırtında verildi ve kazanıldı. Şuna kesinlikle inanıyorum ki, kadınlar olmasaydı savaş kaybedilirdi ve bu kayıpla Rojava'nın çökme ihtimali çökmeme ihtimalinden daha yüksek olurdu. Bu nedenle Rojava Devrimi bir kadın devrimidir. Sadece kadınları anladığı için değil, kadınlar tarafından kazanıldığı ve savunulduğu için de Rojava Devrimi bir kadın devrimidir. Belki İspanyol Devrimi'nin bir kısmı kadınlara Rojava Devrimi'ndeki gibi yaklaşmış olsaydı, Madrid ortak bir sloganda Stalingrad ve Kobani'ye daha uygun bir yoldaş olurdu.

Şehit Sakine Cansız'ın karakterinde şekillenen ve ilk olarak doksanlı yıllarda PKK'deki kadın ordularının oluşumunda somutlaşan özgür kadın kavramı, Rojava'da olgunluğuna ulaştı. Dünyanın artık eskisi gibi olacağını düşünmüyorum. Yarın Türkiye, Barzani, Suriye rejimi, Amerika, Rusya ya da herhangi başka bir güç Rojava'yı kendilerinin ve bizim kanımızda boğmaya gelseler bile özgür kadın anlayışını yok edemezler. Kadınlar için savaşılan ilk kadın ordusu, YPJ, dünyadaki kadınlar için kazanıyor ve kendi planlarını yapıyor.

Burada konuşmamı isteyen hevalin bana verdiği konu şuydu: Neden buradasın? Cevabım şudur: Buradaki devrimi daha önce yapılmış olanlardan tamamen farklı görüyorum ve bu yüzden daha önce hiç sahip olmadığımız kadar büyük bir başarı şansına sahip olduğumuzu düşünüyorum. Yukarıda dile getirdiğim nedenlerden dolayı buraya gelen enternasyonalist kadınların azlığı benim için özellikle acı verici. Bu bir kadın devrimi ve bence kadınlara sunacağı birçok şey var. Bu nedenle tüm devrimci kadınları ülkelerinde yasalsa Rojava'ya gelmeye, ataerkilliği, devleti ve sermayeyi yenmek için en iyi umudu sunan bu devrime hizmet etmeye ve bu devrimi savunmaya çağırıyorum. Kendinize, bu hareket içinde değişmeye izin verin. Çünkü kendi özgürleşme süreci için hiç adım atamayan biri, kendisinin ve toplumun özgürlüğü için hiç adım atamayan biri haline gelir.

Yaşasın Enternasyonalizm ve Zafer!

Yaşasın Rojava Direnişi!

OTURUM V— Kapitalizm Aşılabilir: Düşünölmeyeni Düşünmek

Moderasyon: **Silke Helfrich** bağımsız bir yazar ve bilim insanı, Commons Strateji Grubu ve Commons Enstitüsü kurucularından ve uzun yıllardır Henric Böll Vakfı'nın Orta Amerika, Meksika ve Küba temsilcisi. Şuan araştırdığı konudaki "Wem gehört die Welt?" (2009), "The Wealth of the Commons: A World Beyond Market and State" (2012) ve "Patterns of Commoning" (2015) kitaplarının editörü.

5.1 Cora Roelofs

Tarım ve Gıda: Çelişkiler ve Çözümler

Sunum Çağrısı—Ekolojik Ekonomi, Kent ve Kırsal

Beslenme ve haz için vücudumuza aldığımız gıdalar genellikle küresel kapitalist yıkım, yerinden etme ve ölümün bir ürünüdür.[1], [2] 1952’de Murray Bookchin “The Problem of Chemicals in Food” adlı makalesinde ve 10 yıl sonra basılan ilk kitabı “*Our Synthetic Environment*’ta bu çelişkilere ilişkin uyarılarda bulundu.[3] *Radical Agriculture* derlemesindeki baş makalesinde, Bookchin gele-

neksel tarımdan kapitalist tarıma geçişi yalnızca gıda üretim yöntemlerinde bir değişiklik olarak değil, toplumsal ekolojik süreçten bir kayma olarak tanımlamaktadır.[4] Zorunlu bir hayatta kalma görevinden kolektif mananın çıkarıldığı bir süreç yerine, kapitalist tarım besini paraya, gayrimenkul olarak metalaştırılmış toprağa dönüştürmüş ve toprağı sömürülecek doğal bir kaynak haline getirmiştir. Gıda ve çiftlik emeği, değişim değeri (“doğanın bütünselliği içindeki köklerinden ayrılan” bir süreç) haline gelmiştir. Bookchin bize “toprağın ne bir kaynak ne de bir araç olmayıp”, ekolojik yaşam için “*oikos* (hane) olduğunu” hatırlatır. Bu perspektif, özgürleşen besin üretimi ile varoluşumuz ve ekonomimizin ekolojik temelini yeniden tesisine ilişkin birleşik bir projenin başlangıç noktasıdır.

Ancak Bookchin’in eleştirisi yalnızca kapitalizmin değil, uygarlığın kendisinin de bir eleştirisidir. Modern uygarlık doğa, emek, kadınlar, köylüler, kolektif kültür ve yabanıllığı kentler, şehirleşme, teknoloji, metalar, dene-tim, fosil yakıt bağımlılığı, rekabet ve bireyler yararına aşagılamaaktadır. Bu, Abdullah Öcalan’ın “modernite hastalığı” olarak adlandırdığı ve özgürlük-çü bir topluma geçişte yeniden dengelenmesi gereken meseledir.[5] Öcalan şunu önerir: “Şehirlerin insani yerleşim için uygun hale gelebilmesinin tek yolu, bunları ekolojik köylere dönüştürmektir.” Kır yaşamı ve değerlerine dair kendi olumlu kişisel tecrübelerine atıfta bulunan Öcalan, özgürleşti-

rici bir toplum inşası için gereken ekolojik bilinci oluşturmaya çağrı yapar. Bu düşünceler, Bookchin'in "kent ile kıyı, akıl ile çalışmayı ve insanlık ile kendisini ve doğal yaşamı karşı karşıya getiren toplumsal çarpıklıklardan" kaçınmak amacıyla öz yönetimli, "insan ölçeğinde", ademi merkeziyetçi eko-teknolojiye dayalı iradi topluluklara ve "geleneksel bilgeliğe" dair önerilerini yansıtmaktadır.[4] Gıda ve tarım göz önüne alındığında, pratik talepler bağlamında bu meselelerin çoğunu bütünsel olarak ele almak için olağanüstü bir fırsata sahibiz.

Günümüzün reel dünyasında, artık Kuzey Suriye Demokratik Federasyonu olan Rojava, gıda egemenliğini, öz yeterliliği ve güvenliği adil ve özgürleştirici bir toplumda çok sayıda ve farklı insanın tamamını besleyen ve sömürücü olmayan bir şekilde nasıl sağlayabilir? Rojava, tarımın içindeki saklı hiyerarşi, sömürü, bağımlılık ve ekolojik yıkımın kök nedenlerini işlevsel olarak nasıl çözebilir?[6] Rojava, Güney Amerika'nın "buen vivir (iyi yaşamak)" rüyasını ya da "doğayla uyum içerisinde kolektif refahı" gerçeğe dönüştürebilir mi?[7] Çözümler yalnızca ölçeği küçültmeyi, organik beslenmeyi, sebze yetiştirmeyi ve kooperatifler kurmayı içermiyor. Devrimcilerin aynı anda çok sayıda sorunu çözmesi gerekiyor: Gıdayla bağlantılı emek (özellikle kadın emeği); "modern tarımın" gereksinimleri: fosil yakıtlar, kimyasallar, genetiği değiştirilmiş tohumlar; gıda ihracatı ve ithalatı, su ve sulama; beslenme rejimi, ticaret; kentlerin ve tarımsal köylerin oluşumu ve insanların doğaya ve toplumsal ekolojik bir varoluş için gerekli değişikliklere karşı tutumları.

Diğer devrimci hareketler ile reform hareketlerinin gıdayla ilgili başarı ve hatalarından öğrenilecek çok şey olabilir. Küba, büyük ölçekli agro-ekoloji, kent bahçeciliği ve gıda güvenliğinde fosil yakıtlara bağımlılığı düşürme alanındaki başarılarıyla çok sayıda ders sunuyor.[8], [9] Agro-ekoloji bilgisinin ve insanların "özel dönem" boyunca harekete geçirilmesi, Kübalıları daha sebze temelli bir beslenme rejimine ve artan fiziksel faaliyete sevk etmişti. Hem gıda üretimi hem de taşımacılığında yenilenen emek yoğunluğu ve daha sağlıklı bir beslenme rejimi, küresel olarak benzersiz bir fenomenle sonuçlandı: Nüfus genelindeki kronik hastalık oranlarında düşüş. Ne yazık ki bu kazanımlardan bazıları Venezuela'dan petrol akışının yeniden tesis edilmesiyle ve küresel gıda ticareti üzerinden gıda ithalatındaki artışla tersine çevrilmiştir.[10]

Neoliberalizm, militarizm ve kolaylıkla zincirlenen Meksika'da bir gıda bağımsızlığı direnişi sürüyor. Bu direniş, yerli komünal toprak sahipliği

sistemi (ejido) ve Zapata'nın 100 yıldan daha eski "Toprak ve Özgürlük" çağrısı neticesinde gerçekleşen toprak reformu ile hayatta kalmaktadır. Köylü çiftçiler arasında büyüyen agro-ekoloji pratiği ve Kuzey Amerika Serbest Ticaret Anlaşması'nın burada bahsedilemeyecek kadar büyük hasarına karşı devam eden isyan bu direnişin kanıtıdır.[11-13] ABD-Meksika'nın çılgın gıda distopyası karşısında, Zapatistaların güzel feminist perma kültür vizyonu "kadın katliamı makinası için çarenin orman bahçeciliği" olduğunu savunuyor.[14]

Toprak reformu halk devrimlerinin açık hedefidir.[15, 16] Öte yandan Knapp ve diğerlerine göre, Suriye devletinden ve bazı büyük toprak sahiplerinden toprak devri Rojava'da zaten gerçekleşmiştir ve çeşitli sahiplik biçimleri ve kullanım hakkı düzenlemeleriyle sonuçlanmıştır.[17] Şimdi daha fazla endişe veren şey şudur; Kuzey Suriye'de özgürlükçü bir ekolojik toplumun inşası için zorluk çıkaran şey, halihazırda ve planlanan gelecekte baraj beslemeli sulamaya, petrole ve buğdaya duyulan güvendir.[17], [18] Mezopotamya Ekoloji Hareketi'nin Nisan 2016'da Bakur'daki tarihi buluşmasında katılımcılar yalnızca kapitalizmi reddetmekle kalmayıp, barajlara, doğal kaynaklara meta olarak muamele edilmesine, endüstriyel gıda ürünleri ve GDO'lar gibi "sağlıksız beslenmeye" ve fosil yakıtların kullanımına da karşı çıkmıştır. Çünkü bunların tümü "insanların gerçek doğalarından ve yaşamdan uzaklaşmasını ve yabancılaşmasını" temsil etmektedir." [19]

Tıpkı kadın özgürleşmesinin devrim olması gibi, çevresel bakımdan yıkıcı enerjilerden, kimyasal ve biyoteknolojik ürünlerden özgürleşmenin de devrim olduğunu iddia ediyorum. Bu felsefe ve pratik, ayçiçeği tarlası ekme ve yeni dizel rafinerilerine değil, biyodizel işleme süreçlerine yatırım yapma planlarında birleştirilebilir.[20] Bu meselenin çözümüyle ya da çözümü olmaksızın, Rojava Bookchin'in "geleneksel bilginin" mirası olarak adlandırdığı zenginlikten, sürekli gelişen ademi merkezîyetçi ekolojik tasarımdan ve küresel agro-ekoloji ile perma kültür hareketlerinin sunduğu teknolojiiden hemen faydalanabilir.[21-24]

İnsanın biyolojik doğası bizi stok yapmaya, yüksek enerjili gıdaları aşırı tüketmeye ve kolaylığa yönlendiriyor.[25] Bu eğilimleri bilmek, kolektif tüketim ve daha az işlenmiş gıdaların tercih edilmesi gibi gıdayla ilgili özgürlükçü toplumsal uygulamaların bilinçli gelişimini ve yanı sıra tüm zenginliğin kaynağı olan emek ve doğanın topluluk tarafından daha sık takdir edilmesini getirir. Rojava, ekolojik bakımdan güçlü bir beslenme rejiminde önemli bir rol üstlenebilecek uzun ömürlü besin ürünleri (zeytin, fındık,

üzüm ve hurma) açısından bereketlidir. Ekolojik bilincin gelişmesi ekstrüde atıştırmalıklar, gazlı içecek, aşırı et, beyaz pirinç, buğday, şeker, alkol, soya, mısır özü yağı ve bunların neden olduğu küresel kronik hastalık salgınlarını (küresel kapitalist “beslenme geçişi” sonucu ortaya çıkan) reddeden bir kültürü destekleyebilir.[26]

Bölgedeki Kürt kültürüne ve diğer kültürlerle has besin paylaşma sorumluluğu, özgürlükçü bir toplumun temeli olan ekolojik dayanışmanın ve armağan ekonomisinin yapı taşıdır.[27] Kapitalizm, sonu gelmeyen savaşı ve neoliberalizm hem kazananların arzuladığı niş-organik besinleri, hem de bunların tedariki için gerekli çaresiz emekçi kesimini yaratmıştır. [28] Toplum fosil yakıtlardan özgürleştirmek ve küresel göçmen köylü ve hizmetkar sınıfını bitmek bilmeyen işlerden kurtarmak için çok daha fazla insanın besin yetiştiriciliği ve yemek üretimine dahil olması gerekiyor. İş bölümündeki bu değişim yalnızca “kentliler” arasında gıdanın nerede ve nasıl üretildiğine ilişkin bir bilinç aşlamayı kolaylaştırmayacak, aynı zamanda kır halkının eğitim, boş zaman, sanat ve şehir hayatının heyecanından yararlanma hakkını daha iyi bir şekilde güvence altına alacaktır. Böylesi bir mutabakat ayrıca, Braudel’in maddi yaşamın muazzam “temel faaliyet hacmi” olarak adlandırdığı ya da kadınların ücretlendirilmeyen emeği tarafından geleneksel olarak korunmuş, piyasa ilişkilerinin dışındaki ekonomi-ötesi aktiviteye değer kazandırır ve bunu genişletir.[29, 30]

İklim değişikliği, bilhassa artan sıcaklıklar ve bölgeyi doğrudan tehdit eden azalan yağış miktarı, tarım aracılığıyla ve gıda üretimini destekleyen ilgili diğer ekolojik restorasyon projeleri vasıtasıyla ele alınabilecek bir durum krizidir.[31–33] Haiti’deki Sadhana Forest perma kültür topluluğunun anlatıldığı, *‘One Day Everything Will be Free (Bir Gün Her Şey Özgür Olacak)’* belgesel filminde, şu anda bir “atık” olarak görseniz dahi, halihazırda sahip olduğunuz kaynaklarla muazzam boyutta fayda üretebileceğiniz açıktır.[34] Ve bunun kadar radikal bir öneriyle, gıda üretmek ve su tüketimini azaltmak için “humanure” (insan dışkıyla tarım) yönteminin potansiyeline özel dikkat çekmek istiyorum.[35] Marks’ın kent ve kır ayırımından kaynaklanan ekolojik krize ilişkin analizinde öngördüğü gibi, özgürlükçü bir toplum için gerekli olan verimliliği sürdürmek üzere kent insanlarının atığını kıra geri götürmek ve bu atıkları tarımsal atıkla gübrelemek gerekir.[36]

Kamusal mülkiyetin ve yabanın yıkımı ve insanların bu ortak yabanıl alanlardan uzaklaştırılması, insanları yoksul ve bağımlı hale getirdi. Bu

Avrupa'daki çitleme hareketiyle başlamadı. Bu, Neolitik devrimin tapınak inşa projelerini destekleme ihtiyacından ortaya çıkan tarıma ve iş bölümüne has bir şeydir.[6] Yaratılış Kitabı'ndaki Yusuf'un (Joseph) öyküsünde, tüm hiyerarşi, militarizm ve patriyarka tuzakları, devletin depolanabilir bir fazlayı (surplus) kontrol etmesinde sergilenmektedir. Modern devlette "yoksul yardımı" kullanımı, köleleştirmenin temel aracıdır.[37]

James C. Scott, yabanılığın ve "yabani insanların" (ya da göçebe çobanlar, göçebeler, çingeneler ve avcı/toplayıcılar gibi bürokratik olarak kontrol edilmeyen insanlar) herhangi bir toplumun çöküşüne karşı bir siper olarak önemini tartışır[38, 39] "Uygarlığın" dışında yaşayan insanların 'malzemesi' olan doğaçlama, enformel süreçler ve pratik bilginin, öngörülmeleyen toplumsal ve ekolojik krizleri ve ayrıca, toplumların gıda sorunlarını çözmek için başlamayı düşündükleri "büyük planların" (baraj ve tarımda sulama gibi) istenmeyen sonuçlarını atlatmanın vazgeçilmez araçları olduğunu gözlemler. Dolayısıyla ehlileştirilmiş toprakların, yabani hayatı ve "yabanıl" insanları destekleyebilecek şekilde yeniden yabanılaştırılması Bookchinci bir "özgürlük formu"dur. [40]: Ekolojik modernite konusundaki en iyi çabalarımızın hem içinde hem de dışında hem kişisel hem de kolektif özerklik için gerekli bir koşul. Yabanıl ve ekili doğa "kaçış" ve ücretsiz/özgür bir gıda kaynağı olarak önemlidir, ayrıca hem ekoloji bilinci hem de kooperatif bilinci kazandırır. Park, bahçe, çayır, orman, bostan, göl, çöl ve hatta ehlileştirilmiş "modern alanlar", armağanlarının paylaşılmasında doğanın ve kolektif refahın bağlantısını ve önemini besleyebilir.

Radikal konfederal demokrasi bir ön koşuldur, ancak insan ile doğa, kent ile kır ve beden ile akıl arasındaki savaşı bitirecek özgürlükçü bir toplum için yeterli olmayabilir. Uzun vadeli perspektiflerin, özellikle krizdeki toplumlarda karar alma süreçlerine dâhil edilmesi zordur. Öngörüsüzlük eğilimi taşıdığımızı bilerek kapitalist moderniteye meydan okumalı, ama aynı zamanda etik bir toplumun gelişiminde "yeni ekolojik bilinci inşa" etmeliyiz. Masadaki yemeğin hem çelişkileri hem de çözümleri ihtiva ettiğini unutmayalım.

Cora Roelofs Boston ve Kuzey Amerika dayanışma hareketlerinin aktivistlerindendir. Doktora (ScD) ve master derecesine sahiptir ve emek ile çevre konuları üzerine çok sayıda makale kaleme almıştır. Politik gıda düşüncesi; Kimchi Festivali, Occupy için gıda desteği ve permakültür halk kütüphanesi ile sonuçlanmıştır.

Teşekkür:

Hem bu makaleyi hazırlarken hem de başka pekçok biçimde yardımlarını esirgemeyen James Herod, Joan Roelofs, Joe Gallo'ya ve uluslararası Rojava dayanışma hareketinden yoldaşlarıma teşekkür etmek istiyorum.

Bibliyografya:

- [1] C. Todhunter, "Sweat Shops, GMOs and Neoliberal Fundamentalism: The Agroecological Alternativeto Global Capitalism," *Counterpunch*, Mart 2017 [Çevrimiçi]. Kaynak: <http://www.counterpunch.org/2017/03/07/sweat-shops-gmos-and-neoliberal-fundamentalism-the-agroecological-alternative-to-global-capitalism/>. [Erişim: 10-Mart-2017]
- [2] O. D. Schutter ve E. Frison, "Modern agriculture cultivates climate change – we must nurture biodiversity," *The Guardian*, 09-Ocak-2017 [Çevrimiçi]. Kaynak: https://www.theguardian.com/global-development/2017/jan/09/modern-agriculture-cultivates-climate-change-nuture-biodiversity-olivier-de-schutter-emile-frison?CMP=Share_iOSApp_Othe. [Erişim: 08-Mart-2017]
- [3] M. Bookchin, *Our synthetic environment*. New York: Knopf, 1962.
- [4] M. Bookchin, "Radical agriculture," *Radical agriculture* içinde, Editör R. Merrill, New York: Harper&Row, 1977, s. 4.
- [5] A. Öcalan, *Manifesto for a Democratic Civilization: Civilization, the age of masked gods and disguised kings*, cilt 1. Porsgrunn, Norway: New Compass, 2015.
- [6] T. Hemenway, *Redesigning Civilization – with Permaculture*. 2013 [Çevrimiçi]. Kaynak: https://www.youtube.com/watch?v=H6b7zJ-hx_c&feature=youtu.be&t=121. [Erişim: 10-Mart-2017]
- [7] O. Balch, "Buen vivir: the social philosophy inspiring movements in South America," *The Guardian*, 04-Şubat-2013 [Çevrimiçi]. Kaynak: <https://www.theguardian.com/sustainable-business/blog/buen-vivir-philosophy-south-america-eduardo-gudynas>. [Erişim: 10-Mart-2017]
- [8] F. Funes, *Sustainable agriculture and resistance: transforming food production in Cuba*. Oakland, Calif.; Milford, Conn.: Food First Kitapları: ACTAF (Asociación Cubana de Técnicos Agrícolas y Forestales) ve CEAS (Centro de Estudios de Agricultura Sostenible, Universidad Agraria de La Habana) ortaklığıyla yayımlandı; Dağıtımçı LPC Group, 2002.
- [9] F. Morgan, E. Murphy ve M. Quinn, *The power of community: how Cuba survived peak oil*. Yellow Springs, Ohio: Community Service, 2010 [Çevrimiçi]. Kaynak: <https://www.youtube.com/watch?v=Vs6xoKmnYq8>
- [10] M. Franco, U. Bilal, P. Orduñez, M. Benet, A. Morejón, B. Caballero, J. F. Kennelly ve R. S. Cooper, "Population-wide weight loss and regain in relation to diabetes burden and cardiovascular mortality in Cuba 1980-2010: repeated cross sectional surveys and ecological comparison of secular trends," *BMJ*, cilt 346, s. f1515, Nisan 2013.

- [11] L. Carlsen, "Mexico's Swine Flu and the Globalization of Disease," *Huffington Post*, 30-Nisan-2009 [Çevrimiçi]. Kaynak: http://www.huffingtonpost.com/laura-carlsen/mexicos-swine-flu-and-the_b_193239.html. [Erişim: 10-Mart-2017]
- [12] D. Bacon, "How US Policies Fueled Mexico's Great Migration," *The Nation*, 04-Ocak-2012 [Çevrimiçi]. Kaynak: <https://www.thenation.com/article/how-us-policies-fueled-mexicos-great-migration/>. [Erişim: 10-Mart-2017]
- [13] W. E. Huffman ve J. A. Miranowski, "Immigration, Meat Packing, and Trade: Implications for Iowa," Tarihsiz. [Çevrimiçi]. Kaynak: <https://migration.ucdavis.edu/cf/more.php?id=158>. [Erişim: 10-Mart-2017]
- [14] Q. Saul, "Resurgent Mexico," *Counterpunch*, 25-Temmuz-2016 [Çevrimiçi]. Kaynak: <http://www.counterpunch.org/2016/07/25/resurgent-mexico/>. [Erişim: 10-Mart-2017]
- [15] D. Bacon ve R. Guillén, "Unbroken Connection to the Land," Food First, San Francisco, CA, Şubat 2017 [Çevrimiçi]. Kaynak: https://foodfirst.org/wp-content/uploads/2017/02/DR8_Final.pdf. [Erişim: 10-Mart-2017]
- [16] K. Sieff, "Zimbabwe's white farmers find their services in demand again," *The Guardian*, 25-Eylül-2015 [Çevrimiçi]. Kaynak: <https://www.theguardian.com/world/2015/sep/25/zimbabwe-land-reforms-mugabe-white-farmers>. [Erişim: 10-Mart-2017]
- [17] M. Knapp, A. Flach, E. Ayboga, D. Graeber, A. Abdullah ve J. Biehl, *Revolution in Rojava: democratic autonomy and women's liberation in Syrian Kurdistan*. 2016.
- [18] C. Cemgil ve C. Hoffmann, "The 'Rojava Revolution' in Syrian Kurdistan: A Model of Development for the Middle East?" *IDS Bull.*, cilt 47, no. 3, Mayıs 2016 [Çevrimiçi]. Kaynak: <http://bulletin.ids.ac.uk/idsbo/article/view/2730>. [Erişim: 10-Mart-2017]
- [19] Mezopotamya Ekoloji Hareketi, "Nisan 23-24, 2016'da, Van, Kuzey Kürdistan'da gerçekleşen 1. Konferans'ın Sonuç Deklarasyonu," *Peace in Kurdistan* içinde, 2016 [Çevrimiçi]. Kaynak: <https://peaceinkurdistancampaign.com/2016/05/06/mesopotamian-ecology-movement/>. [Erişim: 10-Mart-2017]
- [20] R. Carter, "Sunflowers: From Field to Fuel," *Cornell Small Farms Program*. [Çevrimiçi]. Kaynak: <http://smallfarms.cornell.edu/2013/10/07/sunflowers-from-field-to-fuel/>. [Erişim: 10-Mart-2017]
- [21] T. Hemenway, *The permaculture city: regenerative design for urban, suburban, and town resilience*. White River Junction, Vermont: Chelsea Green Publishing, 2015.
- [22] D. Holmgren, *Essence of Permaculture*. Holmgren Design Services, 2007 [Çevrimiçi]. Kaynak: <https://permacultureprinciples.com/resources/free-downloads/>. [Erişim: 12-Mart-2017]
- [23] R. A. de J. Hart, *Forest gardening*. 1996 [Çevrimiçi]. Kaynak: <http://site.ebrary.com/id/10753932>. [Erişim: 10-Mart-2017]
- [24] E. Toesnsmeier, "Indigenous Land Management," *Perennial Solutions*. [Çevrimiçi]. Kaynak: <http://www.perennialsolutions.org/indigenous->

- management-organic-perennial-gardening-permaculture-urban-resources-gardens.html. [Erişim: 12-Mart-2017]
- [25] E. R. Shell, *The hungry gene: the inside story of the obesity industry*. New York: Grove Press, 2003.
- [26] B. M. Popkin, L. S. Adair ve S. W. Ng, "NOW AND THEN: The Global Nutrition Transition: The Pandemic of Obesity in Developing Countries," *Nutr. Rev.*, cilt 70, no. 1, ss. 3–21, Ocak 2012 [Çevrimiçi]. Kaynak: <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3257829/>. [Erişim: 10-Mart-2017]
- [27] D. Graeber ve Palgrave, *Toward an anthropological theory of value: the false coin of our own dreams*. New York; Basingstoke: Palgrave, 2016.
- [28] M. Donaldson, "French farmer: Without migrants, European agriculture will not survive," *Quartz*. 07-Kasım-2015 [Çevrimiçi]. Kaynak: <https://qz.com/518409/french-farmer-without-migrants-european-agriculture-will-not-survive/>. [Erişim: 10-Mart-2017]
- [29] F. Braudel, *Civilization and capitalism: 15th-18th century*. Cilt 1. Berkeley, Calif. [u.a.: Univ. of California Press, 1992]
- [30] M. Mies, *Patriarchy and accumulation on a world scale: women in the international division of labour*. London: ZedBooks Ltd., 2014.
- [31] E. Toensmeier, *The carbon farming solution: a global toolkit of perennial crops and regenerative agriculture practices for climate change mitigation and food security*. 2016 [Çevrimiçi]. Kaynak: <https://www.overdrive.com/search?q=B36FFEEC-1115-498A-87A7-F047C4CD4847>. [Erişim: 10-Mart-2017]
- [32] J. G. Garces, X. Arosemena, L. E. Jaramillo, G. Pauli, C. Bernal, ZERI Foundation ve Iris Producciones, *Las Gaviotas*. [Santa Fe, N.M.]: ZERI.
- [33] World Bank, *Loess Plateau - China*. [Çevrimiçi]. Kaynak: https://www.youtube.com/watch?v=NQBeYfZ_SI. [Erişim: 12-Mart-2017]
- [34] J. Redwood-Martinez, *One day, everything will be free*. 2014 [Çevrimiçi]. Kaynak: <http://onedayeverythingwillbefree.com/>. [Erişim: 10-Mart-2017]
- [35] J. C. Jenkins, *The humanure handbook: a guide to composting human manure: emphasizing minimum technology and maximum hygienic safety*. Grove City, Pa.: Jenkins Publishing, 1994.
- [36] K. Marx, *Capital*, cilt 1. International Publishers, 1967 [Çevrimiçi]. Kaynak: <https://www.marxists.org/archive/marx/works/download/pdf/Capital-Volume-I.pdf>
- [37] R. Williams, *The country and the city*. London: Vintage, 2016.
- [38] J. C. Scott, *Seeing Like a State How Certain Schemes to Improve the Human Condition Have Failed*. New Haven: Yale University Press, 2008.
- [39] J. C. Scott, *The art of not being governed: an anarchist history of upland Southeast Asia*. New Haven, Conn.; London: Yale University Press, 2011.
- [40] M. Bookchin, *The ecology of freedom: the emergence and dissolution of hierarchy*. Edinburgh [u.a.: AK Press, 2005]

5.2 Friederike Habermann

Müşterekleşme ve Kendi Kendine Yetme

Bu güzel giriş için Silke'ye teşekkürler. Power Point'ten vazgeçmeye ve hayal gücünüze güvenmeye karar verdim. Sizden hayal gücünüzde yaratmanızı istediğim resim bir buzdağı ve bu buzdağını hem suyun üstünde hem de altında görebilirsiniz. Suyun üzerindeki kısmın, suyun altındaki normalde göremediğiniz kısımdan çok daha küçük olduğunu ihtimalen biliyorsunuzdur. Bu, feminist ekonomide çok sık kullanılan bir imgedir.

Gördüğünüz kısım, piyasa ekonomisi denilen, yani bizim "ekonomi" olarak tanımladığımız şeyi ifade ediyor ve suyun altındaki kısım, bu piyasa ekonomisine akan, kâra yol açan ancak kapitalist mantığa göre ödüllendirilmeyen her şeydir. Suyun altında bakım faaliyetleri vardır; tabii ki bunları suyun üstündeki kısımda da buluruz: bakıcılık faaliyetleri, bakım, besleme/büyütme faaliyetleri. Bu tür faaliyetlere genellikle "üretim" faaliyetlerinden daha az ödenir, çünkü rasyonelleştirilmeleri daha zordur. Bu faaliyetlerden kar sağlamak daha zordur. Dahası suyun altında ekonomi bilimlerinin "doğanın hizmetleri" olarak adlandırdığı doğadan aldığımız ve dahil ettiğimiz şeyler vardır. Benzer bir biçimde suyun altında parayla ödenmeyen tüm faaliyetler vardır. Buna geçim denir.

Bir süre önce Oikocredit'ten bir bayanla bir tartışmamız olmuştu. Bu kiliseler tarafından finanse edilen bir kuruluştur. Onlar diyor ki biz sadece para vermek istemiyoruz, küresel Güney de kendi kendilerine yardım edebilmeleri için onlara katkıda bulunmak istiyoruz ve bu nedenle de onlara bu kredileri veriyoruz. Kağıtları uzun bir süre inceledikten sonra verilen kredilerin yaklaşık hepsinin Mikrokrediler olduğu, nerdeyse hepsinin kadınlara verildiğini ve bu kredilerin ortalama faiz oranlarının 37% olduğunu anlarsınız. Bu dile geldiğinde kadının tepkisi şu oldu "küresel Güney'de durumlar böyle. Diğer kredilerin faiz oranları daha yüksek." Burada emilen tam olarak bu kadınların ödenmeyen faaliyetleridir. O halde suyun altında

gerçekleşen emeğin 2/3'ünün görülmediği ve kapitalist mantığa göre ödemesinin yapılmadığı söylenebilir.

Öte taraftan "emek" ten bahsetmek aslında yanıltıcıdır. Emek terimi ancak *yabancılaşmış* emek biçimleri, ücretli emek biçimleri, ortaya çıktığında dünyamıza girdi. Avrupa dillerine baktığımızda bu ifadenin nasıl ortaya çıktığını anlamak kolaydır ve bunların hepsinde zorluk, acı ve bağımlılık ile dolu olduğu açıktır. Rusçada bu kelime "köle" kelimesinden geliyor; Fransızca ve İspanyolca'da bir işkence aleti olan *trabajo*'dan geliyor. İngilizce de "emek" esasen ücretli emek anlamına gelir, Güney Almanya ve Avusturya'da insanlar hastalıktan "emek" verir, çünkü hasta olmak aynı zamanda ağır bir yükü taşımak anlamına gelir. Ve emek aynı zamanda doğum sancıları ve ağır iş yapmak zorunda kalan yetim bir çocuğun imgesine götürür.

Feminist tartışmalarda sıkça "yaşamın bütünlüğünden" bahsedilir. İsviçre'de yaşayan bir feminist olan Ina Pretorius, aşık olanın yeniden keşfinden bahsediyor, bu da çalışmaya zorlandığımızdan çalıştığımızı yeniden keşfetmemiz gerektiğidir, çünkü parayı faal olma karşılığında, çünkü birşeyler yapılması gerektiğinden alırız. Tabiki, bu dillerde daha öncesinde de "faaliyetler" için ifadeler vardı, ama soyut olarak emek için yoktu. *Yaşamın Bütünlüğü* aynı zamanda Avusturya'dan *commons* {müşterekler} uzmanı Brigitte Kratzwald kitabının ismi, ve alt-başlığı ise *Keyif ile Gereklik arasında Öz-Örgütlenme* dir.¹ Aslında, faal oluyoruz çünkü birşeyler yapmayı seviyoruz, ama aynı zamanda çünkü gereklidir. Feminist tartışmada kök örnek anne-çocuk ilişkisidir: bebek ağlar ve anne ve tabii ki belki baska biri bebeğe bakar. David Graeber'ın 2015 yılında burada ki konuşmasında bu noktada söylediği bir şeyi alıntılarım istiyorum. Dedi ki neyin emek olduğuna parar karar verir. Para herhangi bir faaliyetin değerini belirler, ve hatta bu faaliyetin herhangi bir değerinin olup olmadığını belirler ve paranın olmadığı bir toplumda bütün faaliyetler bir değer içerir çünkü bu ölçüm aleti artık yoktur, diye ekledi. Ayrıca, kapitalizmde bile, hatta ücretli emeğin belirlediği yapılarda bile, zemin katında tüm faaliyetlerin komünist bir tarz da gerçekleştiğine işaret eder, mesela yanyana olan iki işçi birbirine hiç bir zaman "bana çekici ver sana onun karşılığında şunu yada bunu vereyim" demez. Bu demektir ki

1 Brigitte Kratzwald, *Das Ganze des Lebens: Selbstorganisation zwischen Lust und Notwendigkeit*, Ulrike Helmer Verlag, Sulzbach 2014.

bu değiş-tokuşu düşünmeden yapılan oldukça etkili olan basit bir şekilde *katkıda bulunma* hala günlük hayatta faal hale geldiğimiz hafife alınan davranış biçimimiz olarak kalmaktadır.

Özellikle de para olmadan önce toplumlarda insanların, takas yaptıklarına ilişkin efsaneyi yok etme söz konusu olduğunda derslerimde David Graeber'dan geniş bir biçimde alıntı yapıyorum. Her ekonomi kitabının başında yer alan şu örnekle bunlar değiş-tokuş bilmecesini nasıl çözerler diye neşelice dalga geçer 'bir kişinin, ayakkabıcının, ayakkabısı var ve bir fırıncının ekmeği var'. Her şey tümünden karışık bir karmaşıklık, özellikle fırıncı mesela ayakkabıyı istemiyorsa, yerine patates istiyorsa. David Graeber, paranın olmadığı bir yerde bir ayakkabı mağazası kurmak için ne kadar aptal olman gerektiğini söylüyor. Bundan çok, para olmadan önce bireysel takasın yapıldığı herhangi bir toplum hiç keşfedilmemiştir.

Katkıların nasıl yapıldığına ilişkin çok farklı sistemler vardı, çok eşitlikçi ve çok hiyerarşik olanlar vardı, ama toplum içinde asla bireysel takas yoktu. Yüzyıldan daha fazla bir zaman önce Rosa Luxemburg da bu keşiften bahsetti, fakat buna rağmen bu efsanenin dolaşımı hala devam etmektedir, sanki bir zamanlar bu böyleymiş gibi. Bunun sebebi bizim sorgulamamızı engellemek ve toplumdaki birçok şeyi doğal olarak görmemizi sağlamak. Tabii ki, bu David Graeber'ın bizi uyardığı diğer bir noktaydı "bu tip doğallaştırma tehlikelidir çünkü o zaman bir şeyleri sorgulamayı bırakmaya götürür."

Burada emek, değiş-tokuşu ve takası ilk önce doğal olmaktan çıkarmak durumunda kaldım, ve aynı şeyi mülkiyet için de yapmak istiyorum. Mülkiyetin tam tersi müşterekliktir ve bu kapsamda komünleşmekten de bahsediyorum. Rosa Luksemburg modernitenin başlangıcına kadar dünyada onun deyimiyle "komünist yapılar" varken mülkiyet nasıl doğdu diye sordu. Toprak mülkiyeti yoktu, fakat bunun yerine köylerde farklı sistemlere göre toprak paylaştırılmıştı, bu da tabii ki birbirinden farklıydı. Ama toprak işleyenlerin denetimi altındaydı. Sonra etrafını çitleme başladı, yani soylular toprağı özelleştirdiler ki koyunlarla uzun mesafeli ticaret yapabilsinler. Mülksüz insanlar şehirlere taşınmak zorunda kaldılar ve proleter oldular. Marx "iki kat özgür işçiden" söz etti; kölelerden farklı olarak, o özgür ve böylece emek gücünü satmakta da özgürdür. Ama aynı zamanda satmaya da *meçbur* çünkü üretim araçlarından azat, bu da aslında müştereklerden "azat" olduğu anlamına geliyor. Bu da aslında insanların topraktan sürülmelerinden ve geçimlerini sağlama araçlarının ellerinden alınmaları nedeniyleydi.

Ancak, ücretli işçilerin üç kat daha azat olmaları gerektiği de eklenebilir, çünkü onlar aynı zamanda bakım faaliyetlerinden azat olmak zorundadır, çünkü aksi takdirde iş faaliyetlerini satmak için zamanları bile olmaz. Onların çoklu azat olma durumlarının olması gerektiği söylenebilir. Ayrıca onlar muhtaç olma durumundan da azat olmalı, bakım faaliyetlerine ihtiyaç duymaktan da azat olmaları gerekir. Bu, tüm bunların ardında ki imgenin tam olarak “icracı” birinin olduğudur, Leistungsmensch, tüm bunları yapabilen kişi olduğu anlamına gelir.

Mülkiyet bu dünyaya nasıl girdi? Bu açıdan çoğu düşünür John Lock’a ve onun ünlü 1689 yılında ki *Hükümet Üzerine İki İnceleme* adlı çalışmasına başvurur. Orada “İkinci İncelemesinin” 27. maddesine şu kelimelerle başlar: “Her ne kadar dünya ve tüm aşağı derecede olan canlılar tüm insanlar için ortak olsa da...” Bu 300 yıl öncesine kadar bile onun doğal ön varsayımı olduğu anlamına geliyor. Dahası, her bir insanın “kendi kişiliğinin” mülkiyetine sahip olduğunu ve ayrıca “doğanın sağladığı durumdan neler alabildiyse, ve bıraktıysa” bunu yatırım yaptığı emeği üzerinden hakkım diyerek kendi mülkiyeti olarak ilan eder. Böylece mülkiyet iş’in sonucu açığa çıkar. Fakat bu paragrafın son cümlesi yine şöyle der “en azından yeterince olduğunda, ve iyi olduğunda, başkaları için müşterek olarak bırakılır”.² Aslında sahip olmaya dönük tartışmıyor, fakat mülkün ihtiyacımızı karşılayan veya ihtiyaç duyduğumuz şeyle tanımlandığını söylerken *diğerleri hala aynı şeyleri yapmak için yeterli şeyleri vardır*. Sekiz erkeğin insanlığın yarısı kadar servete sahip olduğu bugünkü gibi mülkiyet ilişkileri bununla meşrulaştırılmaz.

Bu düşüncelerin ötesinde, üç feminist ayrıca John Lock’ın bu çalışmasının mülkiyeti meşrulaştıran belirli bir çalışma türü olduğunu belirtmişlerdir. Adelheid Biesecker, Christa Wichterich ve Uta von Winterfeld derki “Su onun kaynağını koruyan ve bakımını üstlenenlere değil, onu çıkaranlara aittir.” Armut, ağacın gelişmesini sağlayanlara değil, onları toplayan veya koparanlara aittir. Tanımı gereği, bir malın sahiplenilmesine veya fethine yol açmayan fakat onun sürdürülmesi ve gelişmesine yol açan her türlü bakım ve yetiştirme faaliyetleri mülkiyeti meşrulaştırmaz. Bu güne kadar, kadınların gerçekleştirdiği faaliyetlerin ezici bir çoğunluğu mülkiyeti meşrulaştırmaz.

Fakat özellikle sömürgecilikte de, insanların neden topraklarının ellerinden alındığına dair belirleyici argüman buydu. Örneğin, 19. yüzyılın sonun-

2 John Locke, *Two Treatises of Government and A Letter Concerning Toleration*, edited and with an Introduction by Ian Shapiro, Yale University Press, New Haven 2003, 111-112.

da Kanadalı bir “Kızılderili yetkili”, “Yerli halk ilahi emri yerine getirip toprağı kontral altına almadığı için onların mülkiyet iddiaları sürdürülemez.” John Locke ayrıca “hizmetçimin biçtiği çimler (..) benim mülkümdür, hiç kimsenin onayı veya bu yönlü belirlemesi olmadan”³ diye yazar. Onun *İncelemesinde*, zaten mülk sahibi olamayacak insanlar var: hizmetçiler, kadınlar, kolonilerdeki insanlar. Açıkça sivil toplumunun bir parçası olamayacaklarını söylüyor, çünkü sivil toplumunun amacı mülkiyetin korunmasıdır.

Peki insanların topraklarını ellerinden almaya nasıl başladılar? Bütün uygulamaları biliyoruz. Ama çalışmayı nasıl kabul etti bu insanlar? Tamda topraklarını ellerinden almak için izlenen prosedürler ile. Bugün esas olarak bir çay türü olarak bilinen Earl Grey derki “İnsanların çalışabilmesi için önce toprağı onlardan almalısın, ikincisi ise vergi toplamalısın.” Böylece insanların vergi ödemek için paraya ihtiyacı olur. Yaşamak için paraya gerekten ihtiyaçları yoktur. Mülk sahibi olabilecek insanlar ve olamayacak insanlar argumani aydınlanma ile çok yakından bağlantılıdır. Özgürlük eşitlik kardeşlik çağrılarıyla birlikte kadınların, “tabi ki” tümünden farklı olduklarını, siyahilerin tabi ki aynı şekile tümünden beyaz erkek vatandaşlardan farklı olduklarını ve böylece zihinsel ve fiziksel olarak ulusun özgür vatandaşları olamayacaklarını ortaya koyan “bilimsel” olarak güçlendirilmiş meşrulaştırıcı söylemleri görüyoruz.

Konuşmanın özetinde ve ilan edilenden anlaşıldığından farklı olarak görevimiz buzdağını ayaklarının üzerine yada 90 derece çevirmek değilde onu eritmektir. Bize sürekli işin ne olup olmadığını söyleyen değiş-tokuş mantığını aşmalıyız.

Şu an Almanya’da, genç bir hareket ortaya çıkmakta “ütopyayı yaşamaktan” bahseden, paradan azat yaşayan, değiş-tokuş mantığından azat yaşayan, koşulsuz paylaşım gerçekleştiren bir insan birikimlerinin bir araya geldiği yeni bir hareket oluşuyor. Bu birikimler “Move Utopia” da birleşiyorlar, bunun Almanca alt başlığı ise “Becerilere ve İhtiyaçlara göre bir Dünya için” – bu da kolektif, açık, birbirine güvenen ve özgürleştirici anlamında olmalı. 21-25 Haziran tarihleri arasında Doğu Almanya’da Kulturkosmos sahasındaki Müritz’de ihtiyaç ve becerilere göre bir dünya için bir araya gelinecek. Web sitesi www.move-utopia.de.⁴ Bununla amaç, eski talebi

3 Ibid., 112.

4 Ne olduğunu görmek için bakınız <https://move-utopia.de/de/r%C3%BCckblick/2017>. Yeni bir toplantı 15 Temmuz ila 19 Temmuz 2020 arası Harzgerode da olacak.

yani üyelerinin ihtiyaçları ve becerileri ile uyum içinde olan toplum talebini tarih sahnesine geri getirmektir. Size organizatörlerin kendilerini tarif edişlerini okuyayım: “Biz gelecek koşulların vizyonunu paylaşıyoruz, insan izolasyonunu aşmayı hedefleyen ve birlikte yaşamın yeni biçimlerini inşa etmeyi hedefleyen vizyonu paylaşıyoruz. Eğer ihtiyaçları ve yetenekleri paylaşırsak farklılıklarımızı beraber yaşamının temeli yapan yeni bir ilişki tarzı oluşurki farklılıklarımızdan zevk almamızı sağlar. Hepsini atlayıp son cümleyi okuyorum: “Biz yaşanılacak ütopya deneyimini kutlamaktayız ki bununla zamanımızın küresel sorunları ile yüzleşmekte ve bunu ulusların ötesi biçiminde yapmaktayız.”

Burada gördüğümüz şey sosyal hareketlerin pratiklerinde ortaya çıkan ve benim birkaç yıl önce “ecommoning” terimiyle anlatmaya çalıştığım şeydir. Bu bir kelime oyunudur, yani İngilizcesi *economy* olan ekonomi ve diğer bir İngilizce kelime olan *commons* yani müşterekler arası bir kelime oyunu. İlk ana prensibi müşteregi mülkiyet yerine sahip olmak (*Besitz*) olarak tarif eder. Almanca da mülkiyetin resmi tanımını satabileceğim ve hiçbir iyi gerekçe olmadan başkalarını dışında tutabileceğim şeydir. Sahip olma ise kullandığım ve ihtiyacım olandır. Ev ev-sahibinin mülküdür ve kiracı ise elinde tutandır. 2008’deki subprime krizinde, insanlar evlerinden taşındı ve boş evlerin önünde kamp yapmak zorunda kaldılar çünkü evlere talep yoktu. Küba da 2011’e kadar evler mülk edinme diye bir şey yoktu. Bir evi satamazdın – ama senden alınamazdı da. Toprak için de benzer biçimde düşünebiliriz.

Crazy Horse olarak bilinen Tashunka Witko’nun da konuştuğu gibi müşterekler hakkında toprak olarak çoğu kez konuştum, “İnsanların üzerinde yürüdüğü toprak satılamaz” dedi. Bunu eşyalarla ilgili olarak da düşünebiliriz, Cora’nın yaptığı kütüphanelerin *ecommoning* olması şakası gibi; kütüphane eşyaların yani kitapların paylaşıldığı bir yerdir, bu farklı objelere kadar genişletilebilir.

Başka bir fenomen, insanların sahip olmasından “düşmüş” olanları getirebilecekleri ve öylesine verebilecekleri dükkanlardır, çünkü insanlar artık onlara ihtiyaç duymazlar. Eşyaları bir dağıtım istasyonuna götürüyorlar ve başka insanlar bu eşyaları parasız, takas mantığı olmadan, hiçbir şey karşılığında vermeden alabiliyorlar. Alt yapı hakkında da bu tarzda düşünebiliriz. Bir taraftan müzik gibi rakibi olmayan şeyler vardır onları alıp kopyalayabilirsiniz. Diğer yandan rakibi olan eşyalar vardır mesela tuvalet.

Ancak sadece bedava olduğu için onu bütün gün kullanmayız. Böylece benzer düşünceler bu tür maller için de geçerlidir.

Bu nedenle derlerki *ne kadar yiyebilirsen* (all you can eat), *ne kadar yemek istersen* (all you want to eat) değil. Sonuçta yiyebileceğimiz sınırlıdır. İhtiyaçlarımız sınırlıdır. Ve üretim araçları ile ilgili olarak birçok iktisatçı şöyle diyor, üretim araçları öyle bir şekilde merkezi olmayan bir hal alıyorki merkezi üretim gün geçtikçe anlamını yitiriyor. Diğer taraftan bütün bunlar ikinci bir ilke anlamına gelir, takas yerine katkıda bulunun. Ve faaliyetlerimizin kenarında ki ikinci bir ilke olarak, Tüm aynı zamanda *katkıda bulunmak* anlamına geliyor takas ya da değiş-tokuş yapmak yerine: faal olma, özgür olma arzumuz.

Ve kökeninde, bu iki ilke: değiş-tokuş yerine katkıda bulunmak ve mülkiyet yerine sahiplik, o şunu söyleye eski talepten başka bir şey değildir: her biri yeteneklerine ve ihtiyaçlarına göre. Başlangıçta ihtiyaçlarımız vardır, çünkü her zaman ihtiyaçlarımızla dünyaya geliriz ve sonra da bu dünya da rolümüzü oynama ihtiyacını duyarız.

Bunların hepsi yaşanmış uygulamaların ne olduğuna gelir dayanır ve Move Utopia hareketi bu bahsettiğim tplantının ötesinde bir hareket olarak inşa edilmesi tasarlanmıştır. Burada gördüğümüz tüm değişler "kapitalizm aşılabilir", "devlet ötesi", ve iyi bir eski ikilemlerin yeniden analizi, yani iş ve tembellik, bencillik ve özgecilik arasındaki önceki mantıklarımızı yıkmak, bunların hepsi bu hareketin merkezinde. Bununla yaptığımız şey aslında diğer sosyal hareketlerin pratiğini merkeze taşıyoruz, bu konferansda da gördüğümüz gibi şayet konferans ücretini ödeyemezsek dışlanmadığımızı deneyimliyoruz. Bu tüm hareketler tarafından edinilen bir pratiktir; değiş-tokuş yerine katkıda bulun. Move Utopia ile yapmak istediğimiz şey, bunu merkeze koymak ve ekonomi hakkında konuşmaya başladığımızda tekrar parayı ve değiş-tokuş mantığını düşünmemek. Bunun yerine hareketlerimizde deneyimlediğimiz şey merkezdır, içten motive olan bir şekilde nasıl katkıda bulunduğumuz, ihtiyaçlara ve becerilerle uyum içinde olan bir dünya inşa edebileceğimiz becerisine güvenmektir. Bunu tüm hareketler içerisinde yapmalıyız.

Teşekkürler.

Dr. Friederike Habermann ekonomist, tarihçi ve yazar. 1996 yılında Chiapas'ta bulundu ve küresel direniş hareketinde aktif hale geldi. Bugün commons bazlı bir projede yaşıyor. O "özne temelli hegemonya teorisi"ni geliştirdi ve kimlik kategorilerinin hegemonya mücadeleleri ile yeniden inşa edildiğini tartışıyor. Son kitabının adı ise *Ecommony* (2016).

5.3 Eleanor Finley

Yerelin Karar Vermesi ve Bölgesel Demokratik Konfederalizm (Ulus-Devlet Mantiğından Kopmak)

Bugünden Yarına: Kapitalizmi ve Devleti Aşmak İçin Küresel Devrim

Bugün insanların devlet hegemonyasını sorguladıkları, halk demokrasisini birincil ve en meşru politik bir eylem aracı olarak keşfettikleri tarihi bir an'dayız. Eldeki görev basit bir şekilde marjinal "alternatifler" yaratmak değil, ortaklıklarımızı ve farklılıklarımızı araştırarak, kapitalizme ve

devlete karşı uyumlu, koordineli bir saldırı geliştirmektir. Böyle bir saldırı için bu ağdaki örgütleri ve halkları örgütlemek işin püf noktasıdır. Aşağıdaki yorumlarda bu toplumsal ve politik hareketler ailesini devlete olan yakınlıkları ve tarihsel yerlerine göre tartışmak istiyorum. Bunu yaparken kendimizi, hareketlerin hareketini ve bu tarihsel anın ne olduğunu daha iyi anlamaya ulaşmayı umuyorum.

Öncelikle "demokratik konfederalizm politikası" ile ne demek istediğimi daha net tarif edeyim. "Politika" ile devlet iktidarının yürütüldüğü bürokratik kontrol mekanizmalarını kastetmiyorum. Ayrıca yaldızlı devlet dairelerinde ve ulus-devlet parlamentolarında ortaya çıkarılan Şekspiryen manipülasyon ve entrika dramalarını da kastetmiyorum. "Politika" ile sıradan insanların günlük yaşamlarını kolektif olarak yönetmelerini sağlayan bir dizi kurum ve uygulamayı kastediyorum. Kelimenin *Polis (Kent)* yönetimi olarak geleneksel anlamını hatırlatıyorum. Bu tür bir varlık (polis, kent) bir toprak parçasından çok daha fazlasıdır. Polis; yürüdüğümüz sokaklar, içtiğimiz su, sabahları duyduğumuz kuşlardır. O bizim komşularımız, çocuklarımız, prensiplerimiz ve yaşam tarzımızdır. Polis bir topluluktur ve bundan dolayı "*politika*" böyle bir topluluğu özgür ve etik bir şekilde, kolektif olarak idare ettiğimiz araçlardır, kurumlardır.

Demokratik konfederalizm, kurumların bu düzenlemesini tanımlamak için ortaya çıkmıştır. Gerçekte ise iki anlamı vardır: Demokratik konfederalizm bir yandan Ortadoğu'daki devletsiz demokrasinin halihazırdaki mevcut projesini ifade eder. Kürt sorununa bir çözüm arayan Sayın Öcalan bölge için çok kültürlü, feminist ve ekolojik bir paradigma için demokratik konfederalizm sonucuna ulaştı. Ve elbette bu paradigma şimdi Rojava'da uygulanıyor. Diğer yandan demokratik konfederalizm, yetkili konseyler ve ortak bir ilkeler dizisi aracılığıyla halk meclislerini birleştiren bir yapıyı veya modeli ifade eder. Buradaki en temel kurum kent meclisidir. Bunlar, bir bütün olarak topluluk hakkında tartışmak, görüşmek ve kararlar almak amacıyla belirli bir belediye içindeki (şehir, kasaba veya ilçe gibi) tüm yetişkinlere açık, sürekli komunal meclislerdir. Burada iktidar ve yönetim arasında çok önemli bir fark vardır. *İktidar* aslında politika yapma ve büyük kararlar alma yetkisi anlamına gelir; iktidar meclisin elindedir. *Yönetim* bu kararları uygulamak için gereken günlük görevleri ve planları ifade eder. Konfederal bir modelde, daha küçük görevli meclisler içinde belirli bir projenin yönetimidir.

Konfederasyon ortak iktidarın bu düzenlemesini nasıl büyüttüğümüz ve bireysellik (özerklik) ile kolektivizm (bağlılık) ikilemini nasıl aştığımız ile ilgilidir. Temsili demokrasiden farklıdır, çünkü temsilcilere değil *azledilebilir delegeler* esasına dayanır. Delegeler bir topluluk adına kararlar alamazlar. Bunun yerine topluluğa *geri dönerek* öneriler sunarlar. Politika kitabının birinci bölümünde Aristo, “iyi yaşam” adına birleşen “birkaç köyün ortaklığından” bahseder. Tıpkı tüm organizmaların toplumsal ve ekolojik olarak birbirine bağlı olması gibi, gerçek bir demokratik politik sistem de birbirine bağlı ağları yaratmak için bu “aşağıdan yukarıya” mekanizmayı kullanır. Bu mekanizmanın küresel ölçekte kullanılabileceğini iddia ediyorum.

“Demokratik konfederalizm” ifadesini kullanmaya devam ederken, bu politikanın birçok kelime aracılığıyla var olduğuna (ve belki de mutlaka olması gerektiği) dikkati çekmek gerekir. Örneğin “konfederalizm” terimi, terimin İç Savaşımız ve Afrika halklarının kitlesel köleliği ile güçlü ilişkilerin bulunduğu ABD’de epey dirençle karşılaşılıyor. 1980 ve 1990’larda belediye konfederasyonu kavramını geliştiren politik düşünür Murray Bookchin, bu nedenle *özgürlükçü belediyecilik* ve sonra *komünalizm* terimlerini önerdi. Latin Amerika’daki yerli gruplar da değişik pek çok adla konfederasyon biçimlerini uyguluyor; Zapatistalar salyangoz kabuğunun sarmallığını

komünal ortaklık için feyz alarak 5 merkezde “*caracol'da (salyangoz kabuğunda)*” buluşuyor.

Tarif ettiğim bu politika, devlet sisteminden tamamen farklıdır. Burada çok ciddi bir problemle karşılaşıyoruz, çünkü küresel bir devlet toplumu altında yaşıyoruz. Sadece bu da değil, maddi koşullarımızı, yaşam ve ölüm şartlarımızı belirleyen küresel *kapitalist* devlet toplumunda yaşıyoruz. Daha da kötüsü, iklim değişikliğiyle, bu küresel kapitalist devlet toplumu hayatta kalmak için ihtiyaç duyduğu dünyayı kelimenin tam anlamıyla imha ediyor. İnsanlar tarihi bir kavşaktadır; ya bize zulmeden tarihi kurumları dağıtacağız, ya da son 60 bin yıllık doğal evrimin çözülmesine izin vereceğiz.

Devleti dağıtmak insanlık için ne anlama geliyor? Burada demokratik konfederalizm için mücadele eden gruplardaki farklılığı araştırmak istiyorum. Bir an için “Batı” hakkındaki fikirleri bir tarafa koyun ve bunun yerine şu veya bu devlette marjinal ya da merkezde yaşayan insanları düşünün. Son 500 yılda, özellikle de son 100 yıl, devletlerin kontrolü altında yaşayan insanların oranında büyük bir değişim görüldü ve bunun *demokratik konfederalizmi* küresel bir gerçeklik haline getirmeye çalışanların kullanabileceği stratejiler için sonuçları vardır.

Devlet kurumu ilk kez 5 bin yıl önce, Mezopotamya’nın Uruk kentinde ortaya çıktı. Ayrıca Mısır’da, daha sonra Orta And dağlık bölgelerinde ve Güney Amerika’nın Pasifik kıyılarında (M.Ö. 1300) ve de Kuzey Çin’de (M.Ö. 1700) bağımsız olarak ortaya çıktığı söylenir. Olayları fazla basitleştirmeden; insanların son buzulların çekilmesiyle hemen toplumsal ve teknolojik gelişmenin kompleks biçimlerini ilerletme çalışmasına başladığını söylemek yanlış olmaz. Bu, devletin ortaya çıkmasının kaçınılmaz olduğunu söylemek değildir. Devletin ortaya çıkışı, çok daha heterojen ve dirençli bir toplum türünün ortaya çıkmasıyla karşılaşılır: devletsiz toplum. Onların varlığı sayesinde Kürtler gibi “yerli” ve iddialara göre “küçük ölçekli” halklar devletin hegemonyasına ve pazar odaklı yaşam biçimlerine meydan okuyor. Onlar hareketli ve esnektir ve de çoğu zaman gevşek bir şekilde aşiret federasyonlarına bağlıdır. Devletin, insanlığın çoğunluğuna hâkim olması binlerce yıl aldı ve son iki yüzyıla kadar da insanlığın çoğunluğu devletle uzun süreli bir temas olmadan yaşadı.

Yazılı kayıtlar çok uzun bir zaman bu insanların geri, ilkel ve insanlığın “daha düşük” bir aşamasını yansıttığını söyleyen uygarlıksal anlatıyı yeniden üretti. Fakat bu bugün değişiyor. Siyaset bilimci James Scott “The Art of Not Being Governed” adlı kitabında, sözlü tarih ve göçebelik gibi kültürel

formların aslında devletten kaçınmak için binlerce yıl içinde geliştirilmiş teknolojiler olduğunu söyleyerek, çok önemli bir argümanı ortaya koyuyor. Demokratik konfederalizm düzeni ilan edildiği için, insanlar devletlerin nesnesi olmak istemiyorlar. Demokratik konfederalizm bugün politik-ekonomik sistemimizin her türlü etkisine ve hegemonik tavrına karşı gelir.

Ekoloji bu tarihsel tiyatroda çok esastır. Kürdistan’da bir halk deyişi vardır (eminim çoğunuz bu deyişi biliyorsunuzdur): “Kürtlerin dağlardan başka dostu yoktur.” Bu inanılmaz derecede bilgi dolu bir ifadedir. Devletin teknolojisi militarizm ve savaşa, devletsizliğin teknolojisi doğa ve bölgedeki zor doğal ortamlar, özellikle de dağlardır.

Ne yazık ki son 100 yılda devletin gücü ve etkisi birleşti. Sadece son 50 yılda, bir devletin kontrolünün ötesinde yaşamak neredeyse imkânsız hale geldi. Sonuç olarak yeni bir hareket türü ortaya çıktı: Devletten önce ya da devlet dışında var olmuş ortak bir tarihi, kültürü, etnik kökeni ve dili paylaşan devletsiz halklar hareketi. 20. yüzyılda bu gruplar belirli tarihsel kavşaklarda Marksizmle etkileşime girdi ve ulusal kurtuluş hareketlerine evrildi. Böylesi hareketler birçok başarı kazandı, ancak genellikle tutarsız bir şekilde belirli bölgelerle sınırlı kaldı. Bunlar öncelikle kapitalizm ve uygarlık mekanizmasından bağımsızlık ya da “özerklik” arayışına girdiler, ancak aşırı ve yoğun şiddet biçimlerine maruz kaldılar.

Kürt Özgürlük Hareketi bu türe uyan bir harekettir, ancak devleti tarihsel bir sorun olarak bildiği için farklılaşmıştır. Kürtler ve ataları Marduk’un Tiamat’ı yenmesi ve Gılgamış’ın büyük Kuzey ormanlarına girmesinden beri devletle uğraşüyor. Devlete ve kökenlerine olan bu tarihi yakınlık, Kürdistan’da devlet dışı politikanın (aşiret meclisleri ve aşiretler arası konfederasyon biçimleri de dahil olmak üzere) meşruiyetini mümkün kılan birçok kültürel, ekolojik ve ekonomik önkoşulu sağladı.

Yani devlete ve kapitalizme alternatifler her zaman olmuştur. Bu yüzden zorlu görev çok “alternatif” üretme konusunda değildir, kapitalizmin ve devletin meşruiyetini içten aşındıracak ikili bir iktidarı geliştirme konusundadır. Rojava Devrimi, Kürt Özgürlük Hareketi’nin (PKK) sıradan insanların arasında onlarca yıl harcaması, çiftçilerle ve köylülerle konuşmaya çok fazla zaman ayırmasıyla mümkün oldu. Bildiğim kadarıyla Sayın Öcalan sabah saat 6 ya da 7 gibi kalkıyor, güvercinleriyle bir saat geçiriyor ve sonra günün geri kalan zamanını insanlarla konuşarak ve eğiterek geçiriyordu. Öcalan tarihsel değişimin özneleri olarak yoldaşlarına çok güçlü bir şekilde inanıyor. Haklı olarak bu bağlamda ikili bir iktidar inşa etmek, insanların

tarihsel hafızasında zaten güçlü bir yeri olan oluş (varlık) ve eylemlerin yeniden oluşturulması anlamına geliyordu. Suriye devletinin gücü tüm zamanların en düşük seviyesine düştüğünde, hareket halka özgü meşruiyeti halk kontrolünde güçlendirmeye hazırды.

O zaman bu bizler için ne anlama geliyor? Ovalarda bireysel fantezilere ve amaçsız özlemlere bağlandık. Öz yönetim geleneklerimiz ve geçim araçlarımızdan yoksun kalarak devlete sadece politik olarak tabi olmadık, aynı zamanda onun kültürel, psikolojik ve duygusal denekleri olduk. Bu bağlamda aşiretsel halklar ve diğer devletsiz halkların aradığı özerkliğin bir anlamı var. Bir an için Occupy Wall Street (Wall Street'i İşgal Et) ya da *Nuit Debout'un* (*Gece Ayakta*) yasa-dışı meclislerini düşünün (Bunu Occupy Wall Street'in birçok meclisinde bulunmuş biri olarak söylüyorum). Onlar muhteşimdi ama imkansızdı. Net taleplerden yoksun oldukları ya da karar alma süreçleri yanlış olduğu için değil, asıl gücü elde etmek için net bir yolları bulunmadığı için imkansızdı. Temel mücadelemiz kendimizi kapitalist devlet toplumuna karşı güçlendirmek değil, çok daha zor olan bir görevi, onu içeriden dönüştürmenin görevini üstlenmektir.

Murray Bookchin *özgürlükçü belediyecilik* teorisini geliştirirken, bu zor görevin bilincindeydi. Bookchin devlet ile bir meşruiyet krizi yaratmak için sosyal radikallerin belediye yönetim alanına girmesi ve halk meclislerini yürütmesi, onları birleştirmek için net, "uzlaşmaz" bir program sunması gerektiğini savundu. Yerel siyasi kurumlar (iktidar yatırımıyla ve devlet öncesi siyasi formlar içinde kökleşmiş olmalarıyla) ikili bir iktidar sistemini barındırma potansiyeline sahiptir. Bunu duyan pek çok insan belediye seçimlerine katılmanın devlet mekanizmasına katılmayı içerdiğini düşünüyor. Fakat bu doğru değil, "tıpkı özel bir fabrikada anarko-sendikalist bir birlik kurmanın kapitalist üretim biçimlerine katılmayı içermesi gibidir." Mevcut belediye yönetim organları devletin elinden alınmalı ve yalnızca yönetmek için değil, devleti izole etmek ve asalak tarih hatası olarak göstermek için kullanılmalıdır.

Biz de bir zamanlar politikaya sahiptik. Ortaçağ Avrupası'nın köylü ayaklanmaları genellikle yapılandırılmamış, kendiliğinden oluşan isyanlar olarak tasvir edilir (tabi Batı kültüründe tasvir edildiğinde). Ancak bu olayların daha dikkatli bir şekilde okunması (solcu tarihçiler E.P. Thompson ya da Sylvia Federici'nin yaptığı çalışmalarda olduğu gibi), bu olayların aslında devlet iktidarının saldırısına karşı iyi koordine edilmiş, komüniter tepkileri temsil ettiğini ortaya çıkarır. Burada, Kuzey Almanya ve Baltık bölgesinde,

1300'lerin ortasından 1500'lere kadar Hansa Birliği faaliyette bulundu. Bu, Avrupa'da ulus-devletin iktidarına ve meşruiyetine karşı koyan sayısız komüniter politik formdan sadece biridir. Tüm dünyada, yeraltındaki kökler gibi tarihte de halk yönetim köklerini bulabilirsiniz. Şimdi onları gün yüzüne çıkarma ve geliştirme zamanıdır.

Sonuç olarak şunu söyleyeyim; demokratik konfederalizm uluslararası bir hareket haline gelmelidir, aksi halde yok olacaktır. Eldeki devrimci görev bölgesel özerklik için marjinal, izole hareketler yaratan alternatifler sunmak değildir. Tersine kapitalizmden ve devletten küresel kurtuluş için uyumlu, birbirine bağlı bir hareket yaratmaktır. Sayın Öcalan Demokratik Toplum Manifestosu'nda, ABD ve Avrupa'daki feminist, ekolojik ve kültürel hareketlerin parçalanmış doğasını değerlendiriyor ve şöyle yazıyor: "Bu hareketler modernitenin demir kafesinden kurtulmuş yavru kekliklere benzemektedir. Nerede ve ne zaman avlanılacakları konusunda sürekli endişe duyuyoruz. Fakat umut hareketleri olarak görmek yine de önemlidir. Alternatif ana hareket geliştiğinde epey katkı sunacaklardır."

Bizler alternatif ana bir hareket haline gelmeliyiz. Kapitalizm ve devlet tarafından bölünmüş ve parçalanmış insanlık, bugün birlikte çarpışan iki büyük dalga gibi hareket etmelidir. Demokratik konfederalizm siyaseti birçok isimle yoluna devam etse de, *uzun sürede (long duree)* Kürt Hareketi ile diğer milliyetçi hareketler arasında ya da demir kafeslerden yeni kaçan yavru keklikler arasında küçük bir ayrılık vardır. Bugün sadece kendisiyle yüzleşen insanlık var. Bugün, birbirine bağlı geleceğimiz ve paylaştığımız dünyayı dönüştürmek, iyileştirmek için insan gücünü büyütme konusunda ortak bir eser sahipliği sürecine giriyoruz.

Eleanor Finley aktivist, yazar ve *antropolog*dur. Vermont'un Plainfield kasabasındaki Toplumsal Ekoloji Enstitüsü'nün (ISE) yönetim kurulu üyesi olup, aynı zamanda toplumsal hareketleri, politik ekolojiyi ve radikal demokrasiyi araştırdığı Massachusetts Amherst Üniversitesi'nde doktora öğrencisidir.

5.4 Halime Kurt

Anaerkillik: Ataerkil Mantıktan Kopuş

İnsan yeryüzündeki birçok varlığı, olguyu ya da nesneyi kavramak için onu tanımlama ihtiyacı duymuştur. Tanımlanabilen her olgu, varlık, nesne ya da sorunun çözümü daha kolaydır. Bu nedenden dolayı kavramlar önemlidir. Kavramlar, sorunun veya olgunun tanımında, tespitinde ve çözümünde işin yarısını oluşturur. Bunun için de birden fazla yol ve yöntem vardır. Kürt Halk Önderi Abdullah

Öcalan'ın temel yöntemi ise dört ana olguya dayanır; mitoloji, din, felsefe ve bilim.

Sorunlara, olgulara bu dört temel bakış açısıyla diyalektik bir yaklaşım gösterdiğimiz zaman aklımızı imkânsız olana da açmış oluruz. Zaten aklımızı imkânsız olana açtığımız zaman gerçeğe de yakınlaşmış oluruz. Bir şeyin altını çizmekte fayda vardır; insan daima gerçeği ya da diğer bir deyişle hakikati bulmak için mücadele etmiştir. Hakikat ya da gerçek ise, erkek aklı tarafından 'imkânsız' olan düşünce yapısıyla perdelenmiştir. Dikkat edilirse, hayatımızda birçok şey için "imkânsız" denilmiştir. Örneğin; kadın ve erkek arasındaki özgürlük, eşitlik dengesi, insanın toplumsal dönüşümleri, sosyalizm, komünal yaşam gibi konularda "imkânsız" kavramıyla sık sık karşılaşırız. Bir yandan, "Modern dünyanın insanı egoisttir, kendinden başkasını düşünmez" denilir, öte yandan kapitalist sistem kendinden başkasını düşünen, paylaşan insanı aptal, ilkel olmakla suçlar. Dolayısıyla birey "ilkel" ve "aptal" olarak tanımlanmaktansa, egoist ve bencil olup, "modern dünyanın insanı" olmayı tercih eder. Çünkü burada "modern" olmak ilerci olmakla eşdeğer kabul edilir. Yani insan olma hakikatimiz, erkek aklın yaratımıyla perdelenmiştir. İşin en kötü yanı ise buna inandırılmamızdır. İnadık ve gerçeğimizi, hakikatimizi yitirdik.

Bugün bu hakikati yani "imkânsız" olanı açığa çıkarmak için sınırlarımızı zorluyoruz ve kendimizi hakikatin peşindekiler olarak tanımlıyoruz. Zaten böyle olmasaydık, Kapitalist Moderniteye de meydan okuyamazdık. Bu

meydan okumanın başında da ataerkil zihniyet ve onun yarattığı sistemle mücadele geliyor.

Ataerkil zihniyet tüm hiyerarşik sistemlerin kökeni, nedeni ve sonucudur. Bugün yaşadığımız tüm toplumsal krizlerin, savaşların, kaosların nedeni. Kürt Halk Önderi Abdullah Öcalan, “Tarih günümüzde biz tarihin başlangıcında gizliyiz” diyerek, hiçbir şeyin geçmişten, tarihten bağımsız ele alınamayacağını vurgular. Yani günlük yaşadığımız, karşılaştığımız olay ve olgular güncel olduğu kadar tarihseldir, tarihsel olduğu kadar günceldir. Kapitalizmin süreklileşen kriz ve kaosları da böyledir. Ataerkil zihniyetin şekillendirdiği Kapitalist Modernite, insanlığın başına bela olmuş en korkunç sistemdir ve aşılamazsa insanlığın sonunu da beraberinde getirecektir.

Tarihte insanlığın aradığı, özlem duyduğu bir çağdan söz edilir. Bu çağda insanların özgür, eşit ve mutlu bir yaşamı sürdürdükleri ifade edilir. Yaratıcılığın, ortaklığın, komünal değerlerin kutsal kabul edildiği bu çağa “altın çağ” denilmiştir ve bilinebildiği kadarıyla bu çağ Neolitik Çağ’dır. Neolitik Çağın toplumsal modeli ana-kadın kültürü etrafında şekillenmiştir. Yani bu çağın yaratıcısı kadındır. Bu döneme doğal toplum ya da anaerkil düzen de denilmektedir.

İnsanlığın özlem duyduğu bu çağın toplumsal değerleri, erkek akıl tarafından yok edilebildiği kadarıyla yok edilmiş, kalanlar kötülenmiş, kutsallık değerinden düşürülmüştür. Toplumsal değerlerin düşüşü, kadının da düşüşünü beraberinde getirmiştir. Kadına ait toplumsal değerlerin erkek tarafından gasp edilmesi, talan edilmesi, ana-kadın kültürünün parçalanması ve yok edilmesi sonucu ataerkil düzene geçiş, eril zihniyet tarafından doğal, yaşanması gereken ilerici bir evre olarak tanımlanmıştır. Daha sonraları da, ataerkil zihniyet tarafından yazılan tarihsel akışta her toplumsal evre bir çağ olarak nitelendirilmiş ve her bir çağı diğerine üstün kılınmıştır. Yani kölecilik, neolitik toplumdan iki kat daha “insancıl” ve daha ilerici bir evre olarak tanımlanmıştır. İşte insanlığın trajedisi buradadır.

İnsanı insan yapan en büyük devrim, köy ve tarım devrimidir. İnsanlık bugün bile neolitiğin icatlarından yararlanmakta ve yaşamını sürdürmektedir. İnsanlık açısından hiçbir şeyle kıyaslanamayacak kadar değerli gelişmelere, icatlara ve toplumsal gelişime yol açan neolitiğin, zincire vurulmuş, ayaklarından prangalanmış kölecilik bir toplumla kıyaslanması anlaşılır bir durum değildir. Neolitik nasıl olur da kölecilik bir toplumdan geri, “ilkel”, “barbar” görülür? Zincire vurulmuşluğun nesi ilericidir? Hangisi barbarlıktır? Zincire vurulmuş bir şekilde tarlalarda zorla çalıştırılmak mı, yoksa

doğayla iç içe kendi yiyeceğin kadarını biriktirip, almak mı? Şimdi pek çoğumuz hemen toplumsal ilericiliği anlatırken, artı-ürün ve onun yarattığı toplumsal iş bölümünden, sınıflaşmadan söz edeceğiz. İnsanın bu toplumsal evreleri yaşaması gerektiğini belirteceğiz. Çünkü bize öğretilen budur. Ama bu ne kadar doğru?

Sömürü düzenini yaratan ataeril zihniyet, avcılıkla edindiği deneyimleri kadına yöneltilmiş ve ilk kez doğadan sonra kadını sömürmeye başlamıştır. Buna gerekçe olarak da kadının biyolojik farklılığını göstermiştir. Kadını zayıf, güçsüz görüp ezmiştir. Ataerkillik, zorbalıkla beslenen bir sistemdir. Önce kadını, sonra kadın emeğini gasp etmiş ve onun üzerinden şekillenmiştir.

Unutulmamalıdır ki, ataeril sistem sınıflaşmanın temelini oluşturur. Ataerkillik, avcılığın şekillendirdiği güçlü erkeğin, tecrübeli yaşlı erkeklerle buluşması ve şamanla işbirliği yapması sonucu dağıttığı, talan ettiği, gasp ettiği ana-kadın kültürü üzerine inşa edilmiştir.

O yüzden doğayla iç içe, özgür, komünal değerlerle örülü bir hayatın, zincirlenmiş, prangaya vurulmuş bir yaşamla kıyaslanması büyük bir çarpıtmadır. Bu erkek aklının insanlığa vurduğu en büyük darbedir ve beş bin yıldır insanlık kendine karşı böyle bir yabancılaşma içerisindedir.

Eril zihniyetin yarattığı toplumsal yabancılaşma, körlük kadın tarafından ifade edildiğinde ise, “siz, erkek iktidarını kötülüyorsunuz ama yerine istediğiniz şey de kadın iktidarı. Eşitlik, demokrasi bunun neresinde?” denilir. En ilerici erkek zihniyeti ise şöyle der: “Toplumlar geriye doğru seyremez. Anaerkilliği istemek, ilkel yaşamı istemektir. Siz gericiyi dayatıyorsunuz. Ne yapalım yani biz de neolitikteki gibi çıplak mı yaşayalım? Çocukların babası belli olmasın mı? Ahlaklılık diz boyu mu olsun?” denilerek en köhne fikirleri öne sürebiliyor. Bu, kadın gerçekliğini ve kadın etrafında şekillenen ana-kadın kültürünün hakikatini çarpıtmadır. “Kadın da iktidar olunca ezmeyecek mi? İktidarda olup da ezmeyen mi var?” demek de gerçekliği perdelemek, olası düşünceleri önceden bloke etmektir. Erkek aklı bu düşünceyi neredeyse günlük olarak bilinçaltımıza yerleştirmektedir.

Elbette anaeril sistem ya da neolitik çağ dediğimiz zaman sözünü ettiğimiz şey, “kadın iktidar olsun, sömürsün, biraz da kadın ezsün” değildir. Bu kadın düşüncesini, hakikatini anlamamaktır. Nitekim şimdiye kadar da bu hakikat anlaşılabilmiş değildir ve ataeril zihniyet bu hakikatin açığa çıkması için çabalamaktadır. Neden? Çünkü ataeril zihniyetin, mantığın ortadan kaldırılamayacağına bizi ikna etmek istemektedir. Ona göre

sömürü düzeni doğada vardır ve büyük balık küçük balığı yer. Güçlü olan yaşar. Zayıf olan güçlü olana hizmet eder. Ve erkek akli bize bunun “doğanın bir kanunu” olduğunu söyler peki gerçeklik bu mudur? Doğa hakikatten böyle midir?

Ataerkil sistemin ve onun yarattığı mantığın yıkıcılığını biliyoruz. Fakat anaerkil sistemin yaratıcılığını ve yapıcılığını kısmen yapılan arkeolojik kazılardan yani dolaylı yollardan öğreniyoruz. Dolayısıyla ortada sistemleri doğru anlayacağımız, kavrayacağımız eşit bir veri bile yoktur. Buradan bile yola çıksak, ataerkil zihniyetin, kadını tarihi ile birlikte toprağa nasıl diri diri gömdüğünü ve hafızalardan sildiğini anlarız. Bu da kadının neden yazısız bir tarihe, karanlığa mahkûm kaldığını açıklamaktadır. Dolayısıyla bizim anaerkil sistemden kastımız, “bir de kadın iktidar olsun, o da erkeği biraz ezsin” değildir. Sözüünü ettiğimiz toplumsal değerlerdir. Ana-kadın etrafında şekillenen değerlerin yarattığı bakış açısidir, toplumsal örgütlenme modelidir. En basitinden bir örnek verirse; ana-kadın kültüründe hiç kimse işe yaramaz değildir. Ne ölümüne bir çalışma ne de bunun bedeli olarak bir yaştan sonra emekli olma ve toplum dışına itilme vardır. Ölümüne çalıştırıp, hayatın son birkaç yılını da toplum dışında kalarak yaşamayı bir ödül sanmak, ataerkil zihniyetin topluma yaptığı en büyük kötülüktür ve bunu da en iyi kapitalist sistem yapıyor.

Şimdi asıl soru şudur; ataerkil zihniyet aşılabilir mi? Beş bin yıldır generimize kadar kazınmış, düşünce yapımızı şekillendirmiş bu zihniyetin mantığından kopmak mümkün mü? Mümkünse nasıl?

Burada ifade edeceğimiz şeyler bize basit gibi gelebilir. Ama eril zihniyetle mücadele etmek hiç de kolay değildir. Akılcı bir yaklaşım, inanç, sabır ve azim gerektirir. Başta söyleyeyim pes etmemelisiniz. Eğer pes ederseniz, sizi öyle bir ezerler ki, hiç doğmamış olmayı dilersiniz. Ki, nitekim kadına yapılan budur. Dünyada birçok kadın eril zihniyet karşısında hiç doğmamış olmayı dilemiştir. Bir kadın olarak doğmaktansa, bir taş olmayı yeğlemiştir. Bu kadın açısından bir trajedidir. İnsanlığın yaratıcısı olup da ataerkil zihniyet tarafından insanlığı sorgulanan bir noktaya düşürülmek, ekmeğin, aşın yaratıcısı olmaktan, açlıkla, yoksullukla terbiye edilmek kadın açısından en büyük acıdır. Ana-kadın kültürü etrafında oluşan toplumun kurucusu olup da toplum dışına, eve hapsedilmek trajedi dışında neyle ifade edilebilir? Bu ataerkil zihniyetin kadına reva gördüğü trajedinin bir boyutudur. Peki ya kadınla başlayıp toplumun diğer yapılarını içine çeken boyutlara ne demeli? Bunun için çok uzağa gitmeye gerek yoktur. Şu an yaşanan çevresel

felaketler, doğanın SOS vermesi, savaşlar, göç, insanlıkta yaşanan toplumsal çöküş, ahlaki-politik yıkım, nüfus sorunları, açlık-susuzluk, zengin-yoksul arasındaki uçurum, insanla toplum, insanla doğa arasındaki uçurum ve dengesizlik, tüm bunlar dünyamızın çöküşünü hızlandırıyor. Ve tüm bunların sebebi ataerkil mantıktır. Yani insanlık edindiği ataerkil mantık ve zihniyetle kendi sonunu kendi elleriyle hazırlıyor.

Kürt Halk Önderi Abdullah Öcalan, “insan eliyle yaratılan, insan eliyle yıkılabilir” diyor. Dolayısıyla şimdiye kadar ifade edilen bütün olgular, toplumsal sorunlar, kaos ve krizler, yıkımlar vs. insanın kendi yaratımıdır ve giderilebilir. Erkeğin kadını biyolojik olarak zayıf görmesi ve fiziki gücünü zorbalık aracı yapıp sömürgeleştirmesinin doğayla bağı yoktur. Doğanın bir iç dengesi vardır, fakat insan doğasının bir iç dengesi yoktur. Kadın sömürgeleştirildiği andan itibaren insanın toplumsal dengesi kaybolmuştur. Konuştuğumuz zaman toplumun iki cinsten oluştuğunu söyleriz. Ama ortada sadece bir cins vardır, öbürü yoktur. Toplum yarım ve sakattır. Bu nedenden dolayı insanın önce ataerkil mantıktan neden kurtulması gerektiğini bilmesi gerekir. Gerçekten ataerkil mantıktan neden kurtulmamız gerektiğini biliyor muyuz? Şimdiye kadar ifade edilenler bizi ikna ediyor mu? Aşılması gerektiğine inanıyor muyuz? Ataerkil zihniyet bize ne kaybettirdi? Ataerkil mantıktan kopuş için ilk evre sorgulamadır, ikincisi duyduğumuz, gördüğümüz her şey hakkında şüphedir ve sonuç için izleyeceğimiz yoldur.

Bir kere kadın-erkek ikileminde biyolojik olgunun bir zayıflık değil, bir farklılık olduğuna anlam vermek gerekir. Farklılıklar olmadan varlık gerçekleşemez. Bu değişik toplumlar, inançlar ve kültürler için de geçerlidir. Farklılıklar bizim yaşam gerekçemizdir. Kadın ile erkek arasındaki olgunun bir zayıflık olmadığını anladığımız an, ya da kabul ettiğimiz zaman toplumsal kördüğüm noktalarımızı da çözmeye başlarız. Bizim toplumsal kördüğüm noktamız kadındır. Kadın etrafında örülen ilişki ağlarıdır. Sömürü, despotluk, eşitsizlik, faşizm, militarizm gibi olgular, kadın etrafında örülen ilişki ağının bir sonucudur. Ama aynı zamanda özgürlük, eşitlik, demokrasi ve sosyalizm de bu ağ etrafındadır. Dolayısıyla cinsiyetçi toplumun aşılmasında kilit rol erkektedir. Erkeğin cinsiyetçi, hiyerarşik, iktidarcı mantığının aşılması salt kadının değil, aynı zamanda erkeğin de mücadele etmesini gerektirir.

Bu noktada erkek, sorunu kendinde görmek istemez ve görmüyor da. Geçmişte birçok sorunun kaynağının kadın sorunu olduğunu ve kadının bunu değiştirmek için mücadele etmesi gerektiğini belirtirdik. Buna erkeğin değişim dönüşümü de dâhil. Fakat şimdi sorunun tek taraflı olmadığını,

birinin özgürlüğünün diğeriYini özgür kılmadığını belirtebiliriz. Nasıl ki kendini özgür zanneden erkeğın yanında kadının kendini özgür hissetmesi mümkün değılse, köle bir kadının yanında kendini özgür zanneden bir erkek de özgür olmaz. Bu durumda karşımıza ikili bir mücadele çıkmaktadır. Fakat bu mücadelede erkek kadından çok çok geridedir. Erkek yaşadıklarına anlam verememektedir. Sonsuz bir “özgürlük” içerisindeyken nasıl olup da köleliğe mahkûm kaldığını anlayamamaktadır.

Bizim amacımız da bunun farkındalığını yaratmaktır. Bu farkındalık erkekte olduğu zaman çözüm gelişir. Yani bir yerde duygusal zeka ile analitik zekanın kadın bakış açısıyla bir sentez oluşturması gerekir. Çünkü mevcut durumda ikisi de tek başına toplumsal sorunlara, çağımızın sorunlarına cevap veremez. Ama ikisinin ortaklığı büyük bir toplumsal dönüşümü sağlayacaktır.

Halime Kurt Türkiye cezaevinde Kürdistan Özgürlük Mücadelesi davasından 10 yıl yattı. Avrupa Kürt Kadın Hareketi aktivistlerindendir. Kapatılan Med-nuçe televizyonunda kadın haber spikerliği yaptı. Halen gazeteci olarak aynı şirkete bağlı tv kanalında çalışıyor..

5.5 Salih Müslim Muhammed

Militarizm Mantiğından Kopmak: Öz Savunma ve Meşru Savunma

Öz savunma, ilkel organizmalar ve bitkiler de dâhil olmak üzere, kendini koruma mekanizmasına sahip her organizmanın varoluşsal bir fonksiyonudur. Öz savunma aracı ne kadar zayıfsa organizmanın yok edilme olasılığı da o kadar yüksektir. Bazı bitkiler kendilerini dikenleri ile korurken, diğerleri de kimyasallar salgırlar. İnsan vücudu ise bağışıklık sistemi ve bazı savunma hücrelerinin veya bedensel

salgıların üretilmesi yoluyla kendisini korur. İnsan toplulukları da canlı olduklarından onlar da öz savunma mekanizmalarına ve araçlarına ihtiyaç duyarlar.

İnsan grupları neolitik toplumdan önce doğa ve doğa felaketleri karşısında öz savunma uyguladı. Muhtemelen bunu sel ve yırtıcı hayvanlardan korunmak için güvenli alanlara, dağlık arazilere taşınmak ya da mağaralara sığınmak suretiyle yaptı. Benzer şekilde, neolitik toplumun gelişmesiyle birlikte, bol geçim kaynağı ve eşitlik varken, bu tehlikeler karşısında istikrarlı bir toplum için kolektif bir koruma sistemi vardı. Ancak iktidar ve zenginlik tekelinin ortaya çıkmasıyla yöneten ve yönetilen, yağmacı ve yağmalanan arasında risk ve çatışma biçimleri gelişti. Böylece yağmalananlar değerlerini korumak için savunma araçlarına ihtiyaç duyarken, yönetilenler ise özgürlük ve bağımsızlığını korumak için savunma araçlarına ihtiyaç duydu. Burada, maddi ve manevi değerlere saldırana karşı koymak için doğal bir tepki olarak meşru savunma kavramının ortaya çıktığını görüyoruz. Diğer taraf tekellerini genişletmek için şiddet araçlarına sahipti. Bu nedenle onların eylemleri savunma veya meşru olarak tanımlanamaz. Bununla birlikte eşit derecede yenme ya da yenilme ihtimali taşıyan savunma ve saldırı araçları aynı kaldı, belirleyici faktörler ise fiziksel güç ve yetenektir.

Sınıflı toplumun, yani iktidar ve zenginliği tekelleştiren yönetici bir sınıf ve yönetilen bir ezilen sınıfın gelişmesiyle birlikte, meşru savunmanın ya-

nında tekellerin savunulması daha organize bir biçim aldı. Burada yönetici sınıf uygulamalarını meşrulaştırmak için ideolojik bir maske aradı. Böylece ilah ve kutsallık kavramları ortaya çıktı ve toplumlar köleler ve kanları, soy-ları ile kitlelerden farklı efendiler veya tanrılar biçiminde bölündü. Sümer zigguratları ve sonraki heybetli tapınaklar bunun insan tarihindeki öne çıkan örneklerdir.

Sınıflı toplum gelişirken öz savunmanın anlamında da değişiklikler oldu. Demokratik toplum ve yönetici sınıf arasında bir fark vardı. Bir yandan demokratik toplum nüfusun büyük çoğunluğunu temsil ediyordu ve öz savunma ya da meşru savunma kavramı toplumun iktidar ve zenginlik tekellerine karşı korunması anlamına geliyordu. Bu tip öz savunma pasif bir tavır olarak kullanıldı ve doğrudan saldırılara karşı sınırlı, bireysel ve tepkisel bir savunma olarak kaldı. Öte yandan diğer bir öz savunma biçimi yönetici sınıf tarafından, ait oldukları veya kontrol ettikleri gruplara saldırıya çalışan diğer gruplara karşı kendini savunmak için kullanıldı. Bu durum Sümer döneminde şehir devletinin kurulmasıyla belirgin hale geldi. Her şehrin, iktidar ve zenginliği tekelleştiren ve nüfuzlarını genişletmek için diğer komşu şehirlere saldırıya çalışan kendi yönetici sınıfı vardı. Diğer bir ifadeyle bir şehir saldırgan konumundayken, diğeri de tekellerinin ya da sisteminin meşru öz savunmasını uyguluyordu. Bu model, savaş araçlarının ve yöntemlerinin gelişimine uygun olarak bugüne kadar çeşitli biçimlerde daha da geliştirildi ve sürdürüldü.

Çoğunluğu temsil eden demokratik toplum tarih boyunca saflarını düzenleyerek ve üyelerini eğiterek meşru savunmayı uygulamıştır. Toplum meşru savunma olarak şiddeti kullanmaya mecbur kaldığında da savunma araçları (silahları) çok zayıftı ve yönetici güçlere ait silahların kalıntıları kullanıyordu. Bu nedenle yönetici güçler uygulamalarını meşrulaştıran ideolojilerle (hem din yoluyla hem de nüfuzlarını genişletmek ve diğerlerinin zenginliğini, iktidarını ele geçirmek için diğer bölgeleri işgal yoluyla toplumu bastırma) kendilerini silahlandırdıktan sonra demokratik toplumu baskı altına aldı. Demokratik toplumun liderleri yönetici güçlerin acımasızlığından ve saldırılarından korunmak için mağaralara ya da uzak yerlere sığınmak zorunda kaldılar.

Böylece meşru savunma kavramıyla ilgili epey kafa karışıklığı vardı. Bir toplumdaki yönetici güçler demokratik toplumu temsil ediyor mu? Yönetici güçlerin uyguladığı öz savunma meşru mu? Yönetici güçler içte şiddeti kullandıklarında toplumu ve değerlerini mi savunuyor? Yönetici güçler

savaşlarında toplumlarının meşru savunmasını mı yapıyor? Ya da onlar savaşlara tekellerini genişletmek için mi giriyor?

Öte yandan yönetici güçler konumlarını ve kontrolü sağlamlaştırdı, nedenlerini yarattıktan sonra da baskı ve savaş araçlarını geliştirdi. Salt fiziksel güce dayanan ve saldıran ile savunanın eşit araçları kullandığı dönemden sonra, yönetici güçler Bronz Çağı'nda kılıçları geliştirdi ve sonra demir bulundu, böylece kılıçlar hem yönetenin hem de yönetilenin kullanabildiği bir şey haline geldi. Ardından yönetici güçler tarafından, demokratik toplumun gücünü aşmak için savaş ve savunma araçları geliştirildi ve tekelleştirildi. Yani silahların, askeri ve savunma teçhizatlarının imalatı, sanayiye ve yatırımları genişletmek için, bazı çatışmaları finanse ederek ve savaşlar uydurarak daha fazla kar elde etmek için tekelleşmiş bir sanayi sektörüne dönüştürüldü!

Küresel ile bölgesel iktidar ve zenginlik tekeli güçleri arasındaki bu savaş ve çatışmalar, bu savaşlarda en yüksek bedeli ödeyerek kurban haline gelen demokratik topluma felaketler getirdi. Bu gidişatın sona ermesi gerekiyor. 20. yüzyıldaki yıkıcı iki dünya savaşından sonra dünya insanlığın gittiği tehlikeli yönü fark etti. Dünya imha tehlikesiyle karşı karşıya geldi. İnsan farkındalığının ve zihniyetinin gelişmesiyle birlikte, silahların kullanımına kısıtlamalar getirilmeye başlandı ve Birleşmiş Milletler gibi kurumlar kuruldu. Ayrıca korunmaya ve meşru savunmaya ihtiyaç duyan toplulukların sesini yükseltmek için sivil toplum kuruluşlarının ve demokrasinin teşviki özendirildi. Ancak tüm bu çabalar henüz istenen düzeye ulaşmamıştır.

Yukarıdakilere ve son gelişmelere dayanarak meşru öz savunmayı aşağıdaki gibi özetleyebiliriz:

1. Meşru savunma saldırıyı her bakımdan engelleme ve zayıflatma ile başlar. Başka bir deyişle saldırının temellerini baltalamak gerekir. Bu da saldırının dayandığı ideolojiyi ve zihniyeti, araçlardan bağımsız olarak kârı büyütme veya Tanrı adına savaştıklarına inanan terör örgütleri gibi örgütlü araçlardan faydalanma zihniyetini ya da ideolojisini baltalamak demektir.
2. Komünal sistem biçiminde ve demokrasinin sağlamlaştırılmasında halk demokrasisinin toplumlara yayılması gerektiğine inanıyoruz. Demokrasi kümülatif bir kültür olduğundan toplumda sistematik olarak öğretilmeli ve yurttaşlar onu nasıl uygulayacağı konusunda eğitilmelidir. Demokra-

tik toplum karar verici olduğunda savaş ve diğer toplumları istila etme kararı verilemez.

3. Zenginlik tekelleşmesinin ortaya çıkmasını engelleyecek gerekli önlemleri almak gerekir. Bu, doğası gereği militarist endüstrilere başvurmeyen komünal bir ekonomi yoluyla elde edilebilir. Çünkü komünal ekonomi, savaştan ziyade toplumun yaşam koşullarını ve refahını geliştirmek ve iyileştirmekle ilgilidir.
4. Meşru savunmayı toplumun bir görevi yapmak (yani özel sektörden çıkarmak) ve toplumu herhangi bir saldırıya karşı kendini savunabilecek şekilde hazırlamak gerekir.

Belki de önerdiklerimiz uzun vadede barışçıl ve demokratik bir topluma ulaşma düşünceleridir. Ancak 21. yüzyılda egemen güçlerin uygulamaları sonucunda insanlığın yaşadığı sorunlardan kurtulmanın tek yolunun bu olduğuna inanıyoruz. Yukarıda belirtilenlerin aşamalı ve sistematik olarak gerçekleştirilebilmesi her şeyden önemlidir.

Rojava Deneyimi

2004'de Qamişlo İsyanı'nı (Qamişlo Serhildanî) yaşadık. Suriye rejim güçleri doğrudan Kürt halkına saldırdığında, bu durum, Kürtleri gerektiğinde saldırılara karşı koymak için bir öz savunma önlemi olarak kendi saflarını örgütlemeye zorladı. Bu saldırılar yıllar boyunca devam etti. Son büyük saldırı 2010'da Rakka'da Newroz zamanında oldu, rejim güvenlik güçleri sivillere saldırdı. İnsanlar kendilerini örgütlediler ve 2011'de Suriye Devrimi'nin patlak vermesinin ardından resmen savunma güçleri olarak ilan edilen Halk Savunma Birlikleri'nin (YPG) ve Kadın Savunma Birlikleri'nin (YPJ) çekirdeğini oluşturan savunma birimlerini kurdular.

Alanda çoklu öz savunma sistemlerine büyük bir ihtiyaç vardı. Bunları aşağıdaki gibi tanımlayabiliriz:

1. YPG ve YPJ hem ideolojik olarak hem de profesyonel olarak iyi eğitilmiş birimlerdir. Onlar Rojava'nın her kasabasında ve şehrinde küçük birimler/gruplar olarak çalışır ve doğrudan Rojava Askeri Konseyi'ne bağlıdırlar. Nüfusun olduğu alanlardan uzakta kendi karargâhları ve eğitim merkezleri bulunmaktadır. Düzenli ordulara benzemezler, onların geleneksel bir hiyerarşi yapısı ya da maaş sistemi yoktur. YPG ve YPJ'ye katılım gönüllülük temelindedir.

2. Öz Savunma Birimleri (askere alma), her kantondaki yerel halkın yerel birimleridir. Üyeler 9 ay askeri eğitim aldıktan sonra kendi köylerine ve kasabalarına geri dönerler. Bu birimlerin amacı yerelleri eğitmek ve gerektiğinde kendilerini savunacak duruma getirmektir. Eğitim ve hizmet süresince maaş alırlar. Her kantonun Savunma İdaresi ile ilişkilidirler.
3. Halk Savunma Birimleri, şehirlerdeki ve kasabalardaki her köy ve mahal-
lenin yerel kadınlarının ve erkeklerinin küçük birimleridir. Ait oldukları
komünler tarafından denetlenirler ve kendi yerel topluluklarının korun-
masından sorumludurlar. Faaliyetlerini her kantonun Savunma İdaresi
ile koordine ederler ve görevleri için maaş almazlar.
4. Asayiş (polis), her kantonun İç İdaresi ile ilişkili birimlerdir. Onlar da
profesyonel ve ideolojik eğitim alırlar ve hala kısmen geleneksel olan top-
lum güvenliği ile ilgilenirler. Ücret alırlar ve maaşları Yönetim tarafından
ödenir.

Yukarıda belirtilen birimlerin hepsinde önemli olan şey, üyelerin öz sa-
vunma sisteminde çalışması ve ideolojik eğitim almasıdır. Ayrıca koruma
görevini yükledikleri toplumda kendilerini aktif üyeler olarak hissederler.
Başka bir deyişle entegre bir sistemin üyeleridirler.

Salih Müslim 1951 yılında Kobani'nin dışında küçük bir köy olan Arslan Tash köyünde doğdu. 1977 yılında İstanbul Teknik Üniversitesi Kimya Mühendisliği Bölümü'nden mezun oldu. Siyasette hep aktif oldu ve bu nedenle Beşar Esad'ın istihbarat servisleri tarafından Şam ve Halep'te hapsedilip, işkenceye uğradı. 2003 yılında kurulan Demok-
ratik Birlik Partisi (PYD)'nin kurucularındandır. 2012 yılında Asya Abdullah ile birlikte
yeniden PYD'nin eşbaşkanlığına seçildi

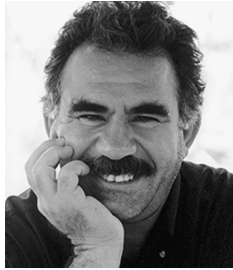
OTURUM VI — Demokratik Modernite: Gelecek için Perspektifler

Moderasyon: Kerem Schamberger Münih LMU İletişim Çalışmaları ve Medya Araştırmaları Bölümü'nde araştırma görevlisi. Ayrıca Sosyal-Ekolojik Ekonomi Araştırmaları Enstitüsü'nde çalışıyor. O, Marksist sol içinde aktif ve Alman Komünist Partisi (DKP)'nin Münih sözcüsüdür.

6.1 Abdullah Öcalan (Kürdistan)

Demokratik Modernite: Günümüz İçin bir Perspektif

Tarihin olumlu demokratik mirasına büyük saygı ve bağlılık duyuyorum ve bizzat tarihle şimdiyi yapmanın vazgeçilmez bir yöntem değeri taşıdığına inanıyorum. Tarihin şimdi, şimdinin ise tarih olması gerektiğini kavramayan her düşünce ve eyleme ise, değer ve sonuçları ne olursa olsun, aynı saygı ve bağlılığı duymuyorum. Çünkü böylesi düşünce ve eylemlere inanmıyorum. Geleceğin ise şimdiden geçtiğini biliyor, şimdisini çözümlemeyen ve çözmeyenin geleceği olacağına da inanmıyorum. Bunu demokratik medeniyetin ne geçmişte yaşanan bir 'altınçağ' hayali olarak düşünüldüğünü, ne de geleceğe ilişkin bir 'ütopya' olarak tasarlandığını ısrarla vurgulamak için belirtiyorum. Günlük, hatta anlık ihtiyaç olarak, düşünce ve eylemde gerçekleşen yaşam tarzının ifadesi olarak anlamlandırıyorum.

Demokratik modernite, değişimin meşru yolunu açık tutan bir sistem olma özelliğine sahiptir. Ahlaki ve politik değerinin yüksek olması bu sistemik özülle bağlantılıdır. Her toplum mensubu, nerede ve ne zaman olursa olsun, bu değişime katkıda bulunabilir. Bunun için büyük kutsal anlatılar gibi kahramanlık eylemleri de şart değildir. Tek şart, toplumsal doğanın temel varoluş hali olarak ahlaki ve politik düşünme ve davranma yeteneğini göstermektir; her bireyde asgari düzeyde de olsa var olduğuna emin olduğumuz bu yeteneği, erdemi, işlevsel kılmaktır. Mühim olan, demokratik modernitede değişimin, tarihsel-toplumun bütünsel çabaları olmadan sağlanamayacağını bilmektir. Önemli kişilikler ve örgütlenmelerin rolünü inkâr etmiyoruz. Ancak toplumun ahlaki ve politik dokularına mal edilmedikçe ve meşru yoldan geçilmedikçe bu rol fazla anlam ifade etmeyecektir. Demokratik modernite bu koşullar altında uygun yöntemlerle yaşamı daha özgür, eşit ve demokratik kılmak için zihniyet ve yapılanmasını ifade etmektedir.

Demokratik Moderniteyi, üç temel boyut üzerinden tarif etmek, anlatımı ve pratik yaklaşımları güçlendirecektir.

a- Ahlâki ve Politik Toplum Boyutu (Demokratik Toplum): Ahlâki ve politik toplumun çağdaş modernite hali olan demokratik toplum, gerçekten farklılıkları en geniş şekilde yaşayan toplumdur. Demokratik toplumda tek tip kültüre ve vatandaşlığa mahkûm kılınmadan, her toplumsal grup kendi öz kültürü ve kimliği etrafında oluşan farklılıklar temelinde bir arada yaşayabilir. Kimlik farklılaşmasından siyasi farklılaşmaya kadar topluluklar potansiyellerini açığa çıkartıp aktif bir yaşama dönüştürebilir. Hiçbir toplulukta homojenleştirilme endişesi yoktur. Tek renklilik çirkinlik, sıkıcılık ve fakirlik olarak görülür. Çok renklilik ise bağrında zenginlik, hoşgörü ve güzellik taşır. Bu koşullar altında eşitlik ve özgürlük daha çok sağlanmış olur. Ancak farklılığa dayanan eşitlik ve özgürlük değerlidir.

Burjuvazi sınıf olarak ahlâki kadükleştirip, kendi sınıf egemenliğini hukuk adı altında en ince ayrıntılarına kadar kodlayarak topluma dayatır. Ahlâki toplum yerine hukuki toplum ikame edilir. Burada çok önemli bir değişiklik karşı karşıyayız. Tarihte de hukukileştirme çabalarına rastlanır. Ama hukuk hiçbir dönemde burjuva modernitesinde olduğu kadar ayrıntıya boğulmamıştır. Aslında gerçekleştirilen şey hukuk adı altında sınıf tekelciliğidir. Toplum gibi son derece karmaşık bir doğayı hukukla yönetmek mümkün değildir. Şüphesiz adil olmak kaydıyla toplumda hukukun yeri vardır; fakat pozitif hukuk adı altında devletçe topluma dayatılan hukuka içerilmiş hâkim sınıf ve ulus tekelciliğidir, ulus-devlet kuralcılığıdır. Bu açıdan ahlâkın tahribi toplumun tahribiyle eşanlamlıdır.

Politika yerine ulus-devletin devasa bürokratik idaresi konulduğunda, toplumların demokratik işlerliği kalmaz. Ulus-devlet idareciliğinin en ince gözeneklerine kadar sızdığı toplum felçli duruma düşürülmüş toplumdur. Tüm gerçekleştirmelerini, ortak işlerini bürokrasiye terk etmiş bir toplum, hem zihin hem de irade olarak gerçekten ağır bir felçli hali yaşar.

Uygarlık çözümlememde sınıflaşmayı politik ve ahlâki toplumun daraltılması ve işlevsizleştirilmesi olarak değerlendirdim; sınıflaşma geliştikçe toplumun daha çok iktidar ve devlet hegemonyasına geçtiğini önemle belirttim. Tarih bu anlamda sert bir sınıf mücadelesiyle geçmiştir. Ama sınıflaşmanın gerçekleştirilmesinin kendisi bir ilerleme, gelişme olmak şurada kalsın, tersine toplumsal bir gerileme ve düşüştür. Ahlâki olarak iyi değil kötü bir gelişmedir. Sınıflaşmanın ilerleme için kaçınılmaz bir durak olduğunun iddia edilmesi, özgürlük mücadelesinde içine düşülen ciddi bir yanlışlıktır.

Politik mücadelenin başarısı kendini sınıflaştırmaya uğratmamasıyla belirlenebilir. Politik mücadele ancak kendi toplumunu sınıflaştırmayarak, dolayısıyla kendini iktidar ve devlet aygıtlarının tek taraflı zoru altına sokmayarak başarısını kanıtlayabilir. Gırtlığına kadar iktidar ve devlet zorunu yaşayan toplumlarda başarılı bir politik mücadeleden bahsetmek ciddi bir yanılgıdır. Kendini ya hiç iktidar ve devlet zoru altına sokmamak, ya da sert geçen bir mücadelenin ardından devlet ve iktidarla karşılıklı rızaya dayanan bir uzlaşmaya varmak, bu temelde iktidar ve devleti tanımak politik toplum için idealdir.

Kapitalist modernite dönemi, bireycilik ve tekelliliğin azami geliştirilmesi sonucunda ahlâki ve politik toplumun en işlevsiz halini yaşadığı dönemdir. Azami iktidar olarak ulus-devlet, politik karakterini azami ölçüde yitirmiş toplumdur. Ulus-devlet böylesi bir toplumu doğurur. Hatta ortada toplum diye bir şey kalmaz. Toplum ulus-devlet ve küreselleşen şirketler içinde âdeta eritilmiştir.

Modern demokratik toplum ise tüm toplumsal işleri üzerinde düşünen, söyleyen ve kendini kararlaştırarak eyleme geçiren toplum olarak farklılaşmayı, çok kültürlülüğü, bu temelde eşitliği yaşamsallaştırarak üstünlüğünü kanıtlar. Böylelikle demokratik modernite sadece sınıfsal mücadeleyi doğru temelde vermekle kalmaz; aynı zamanda (reel sosyalizmin tarihsel trajik yanlışına düşüp) yeni bir iktidar veya devlet yaratarak kendi toplumunu da boğmaz, bu tarihsel tuzağa düşmez. Ne kadar iktidarlaşıp ve devletleşirse sınıfsallığın da o oranda geliştiğinin, dolayısıyla sınıfsal mücadelenin kaybedildiğinin farkındadır. Bu farkında olma demokratik modernitenin temel özelliklerinden biri olarak belirlenebilmelidir.

b- Ekolojik-Endüstriyel Toplum Boyutu: Demokratik modernitenin ekonomik ve endüstriyel boyutunun temeli ekolojiktir. Demokratik modernitenin ekonomik boyutunda kullanım ve değişim değerlerinin endüstriyel ve ekolojik bütünlüğü esastır. Endüstrinin sınırı ekolojiye ve temel ihtiyaçların karşılandığı sınıra dayanır; bu iki sınırı aşamaz. Bu durumda ortaya çıkacak endüstri eko-endüstridir. Ekolojik olmayan endüstri ekonomik olmayan endüstridir. Bu gerçeklerden dolayı eko-endüstri temel ilke durumundadır.

Binlerce eko-toplum koşullar gereği bir ekonomik birim olarak kendini örgütleyebilir. Aileler arasında parçalana parçalana birim özelliğini kaybetmiş tarımsal toprakların eko-endüstri ilkesi de göz önüne alınarak yeniden düzenlenmesi çoktan ivedilik kazanmış bir sorundur. Tarımda eko-toplulukların oluşturulması demokratik modernitenin en esası eko-

nomik ilkelerinden biridir. Bununla bağlantılı olarak serflik ve kölelikten kalma çiftlik tarzı tarımsal üretim de geçerliliğini yitirmiştir. Ekolojik ölçekte tarım birlikleri oluşturularak gerçekleştirilecek eko topluluklar köy modernitesinin de temelidir. Köy veya modern köy bir eko-topluluk olarak, ekolojik ölçekli ekonomik birimler olarak varoluşunu yeniden kazanabilir. Aynı şekilde şehirlerde de benzer eko-topluluklar oluşturulabilir.

Demokratik modernite, tarih boyunca komünal varlığını hiçbir zaman yitirmemiş topluluk temelli mülkiyeti modern koşullarda yeniden ahlâki ve politik toplumun temeline yerleştirerek tarihsel rolünü bu konuda da başarıyla oynayabilecek durumdadır.

c- Demokratik Konfederalist Toplum Boyutu: Resmi modernitenin temel devlet formu olan ulus-devletin karşılığını demokratik modernitede demokratik konfederalist sistem oluşturur. Bunu devlet olmayan siyasi yönetim biçimi olarak tanımlamak mümkündür. Sisteme özgünlüğünü veren de bu özelliğidir. Devletler iktidara, demokrasiler kolektif rızaya dayanır. Devletlerde atama, demokrasilerde seçim esastır. Devletlerde zorunluluk, demokrasilerde gönüllülük esastır. Devlet formu çok resmileştiği için tanınmıştır. Fakat toplumsal yaşam konfederalizme daha yakındır. Devletin hep merkezîyetçiliğe koşması dayandığı iktidar tekellerinin çıkarlarını esas alması nedeniyledir. Aksi halde bu çıkarları koruyamaz, ancak çok sıkı bir merkezîyetçilik güvence sağlayabilir. Konfederalizmde tersi geçerlidir. Demokratik konfederalizmin esas aldığı tekel olmayıp toplum olduğu için mümkün olduğunca merkezîyetçilikten kaçınmak durumundadır.

Demokratik modernite gerek tarihsel temeli itibarıyla gerekse güncel karmaşık toplumsal doğa açısından demokratik konfederalizmi temel siyasi model olarak belirlemekle keyfi bir seçimde bulunmuyor; ahlâki ve politik toplumun siyasi çatısını ifade etmiş oluyor.

Demokratik konfederalizm ulus-devlet sistematiğinden kaynaklanan olumsuzlukları aşma potansiyeline sahip olduğu gibi, toplumu politikleştiririnin de en uygun aracı konumundadır. Her topluluk, etnisite, kültür, dinî cemaat, entelektüel hareket, ekonomik birim vb. birer politik birim olarak kendilerini özerkçe yapılandırıp ifade edebilir. Federe yapı veya özerklik, kendilik denilen kavramı bu çerçevede ve kapsamda değerlendirmek gerekir. Her kendiliğin yerelden küresele kadar konfederasyon oluşturma şansı vardır. Yerelin en temel ögesi özgür tartışma ve karar hakkıdır. Her kendilik veya federe birim, katılımcı demokrasi olarak da kavramlaştırılan doğrudan demokrasiye uygulama şansı tanınması nedeniyle eşsizdir. Bütün

gücünü doğrudan demokrasinin uygulanabilirliğinden alır. Ulus-devlet doğrudan demokrasinin ne kadar inkârı ise, demokratik konfederalizm de tersine o kadar onun oluşturu ve işlevselleştirici biçimi konumundadır.

Ulus-devlet esas olarak askeri bir sistemdir. Tüm ulus-devletler içte ve dışta çok acımasız, çeşitli, uzun süreli, değişik biçimde gerçekleştirilen savaşların ürünüdür. Savaşların ürünü olmayan tek bir ulus-devlet düşünülemez. Sadece kuruluş aşamasında değil, hatta ondan daha fazla kurumlaşma ve çözülme dönemlerinde ulus-devlet tüm toplumu içerden ve dışarıdan militarist bir zırhla kaplar. İktidar ve devletin sivil idare denen kurumları esas olarak bu askeri zırhı örten perde durumundadır.

Demokratik konfederalizm ulus-devlet kaynaklı bu militaristleşmeyi ancak öz savunma aracı ile durdurabilir. Öz savunmadan yoksun toplumlar kimliklerini, politik özelliklerini ve demokratikleşmelerini yitirme tehlikesiyle yüz yüze kalırlar. Bu nedenle öz savunma boyutu toplumlar için basit bir askeri savunma olgusu değildir. Kimliklerini koruma, politikleşmelerini sağlama ve demokratikleşmelerini gerçekleştirme olgusuyla iç içedir. Toplum ancak kendini savunabiliyorsa kimliğini koruduğundan, politikleşmesini sağladığından ve demokratik siyaset yapabildiğinden bahsedebilir. Bu gerçekler ışığında demokratik konfederalizm aynı zamanda bir öz savunma sistemi olarak boyutlanmak durumundadır. Tekellerin küresel hegemonik çağında ve bütün toplumu ulus-devlet biçiminde militaristleştirdiği koşullarda, demokratik modernite ancak tüm toplumu kapsayacak tarzda, tüm zaman ve mekân koşullarında öz savunma ve demokratik siyaset temelinde, konfederal ağlardan oluşan öz sistematigiyle hegemonyaya karşılık verebilir.

Demokratik Moderniteyi yeniden inşa görevleri

Modernitenin finans kapital döneminde en çok derinlik ve süreklilik kazanan ve ancak kriz yönetimiyle ayakta tutulup sürdürülebilen bunalımından demokratik moderniteyi zaferle çıkarmak için de yeniden inşa çalışmalarında entelektüel, politik ve ahlâki görevlerin başarıyla gerçekleştirilmesi hayati önemdedir.

1. Entelektüel görevler: Demokratik modernite birimlerinin yeniden inşa çalışmalarında entelektüel ve bilimsel katkı şarttır. Bu şartın piyasadaki entelektüel sermaye ile karşılanamayacağı açıktır. Bu ihtiyacı ancak yeni akademi kaynaklı kadro ve bilim karşılayabilir. Kriz koşulları ancak yeni

entelektüel ve bilimsel çıkışlarla olumlu yönde aşılabılır. Söz konusu krizin küresel, sistematik ve yapısal olduğu göz önüne getirildiğinde, çıkış için de küresel, sistematik ve yapısal müdahaleler gerektiği açıktır.

Sosyal bilim için kurumsal devrim, diğer deyişle yeniden yapılanma şarttır. Eski kalıpları, kurumları ve bilimleri taklit etmekle veya eklektizmle bir yere varılamayacağı yaşanan sayısız devrimci deneyimden ders olarak öğrenilebilir. Demokratik modernitenin kendini köklü bir aydınlanma devrimiyle iç içe inşa etmesi, geçmişten öğrenilmesi gereken derslerin başında gelir. Modernitenin dört yüz yıllık ideolojik hegemonyası en az maddi kültür hegemonyası kadar derin ve süreklileşen krizini aşma yeteneğinde değildir. İçerik ve biçim olarak demokratik modernitenin müdahalesi olmadan, krizin daha da çürütücü ve dağıtıcı rol oynaması kaçınılmazdır. Demokratik modernite hem uygarlık dönemi entelektüel pırlı ve devrimlerini, hem de modernite karşıtı entelektüel çıkışların olumlu özelliklerini özümseme temelinde kendi entelektüel ve bilimsel devrimini yapmak durumundadır.

Kurumlaşma bu devrimin koşullarından biridir. Entelektüel devrimin küresel çapta başarısı için adı geçen tarihsel deneyimlerden çıkarılacak dersler temelinde dünya çapında yeni bir kurum merkezine ihtiyaç vardır. Bu ihtiyacı gidermek için Dünya Kültür ve Akademiler Konfederasyonu inşa edilebilir. Özgür bir coğrafyada inşa edilecek bu konfederasyon hiçbir ulus-devlet ve iktidar gücüne bağlı olmayacağı gibi, sermaye tekellerine de karşıt temelde oluşmak durumundadır. Bağımsızlığı ve özerkliği esastır. Her yerel kültür ve bölgesel-ulusal akademilerden gönüllülük temelinde program, örgüt ve eylem ilkeleri uyarınca katılım gerçekleştirilebilir. Konfederasyon yerel, bölgesel, ulusal ve kıtasal düzeyde görevli kurumlaşmalara gidebilir. Kadın akademilerin de aynı içerikle birlikte kadın gerçeğinin özgün yanlarını bilimsel kılmaları için oluşturulması uygun olabilir.

2. Ahlâki Görevler: Ahlâkı yeniden inşa görevi sadece asrın, modernitenin değil, toplumun sürdürülüp sürdürülemeyeceği sorunudur. Küresel krizin hukukun zor gücüyle aşılamayacağı açığa çıkmış durumdadır. Dinselliğe yeniden dönüş de umutsuz bir vakiadır. Toplumsal doğanın güçlü ahlâki dokusu tekrar işlevselleştirilmedikçe, hiçbir yolla modernitenin küresel krizden çıkamayacağını iyi kavramak gerekir.

Bu kapsamda ahlakın toplumsal rolünü yeniden bilince çıkarmak kadar temel ahlâki öğretilerin modernite saldırılarına karşı bir araya gelerek kurumlaşmaları da başarı için şarttır. Tüm kutsallıkları ve ahlâki öğretileri yutmaya çalışan uygarlık ve modernite canavarlıklarına karşı Küresel Kutsallıklar ve Ahlâki Öğrenim Konfederasyonu bu şartın gereği olarak kurulmak durumundadır.

3. Politik Görevler: Demokratik modernitenin dili politiktir. Tüm sistematik yapılanmasını politik sanatla kurgular, inşa eder. Ahlâki ve politik toplumun günümüzde yaşadığı gerçeklik, yani öncelikli sorunu özgürlük, eşitlik ve demokratikleşmenin de ötesinde varoluşsalıdır. Politika sadece toplumsal sorunların çözümünde değil, toplumun tüm hayati çıkarlarının belirlenmesinde, korunmasında ve sürdürülmesinde temel toplumsal çözüm aracıdır.

Kapitalist modernite döneminde iktidar tüm toplumu içten ve dıştan kuşatıp bir nevi iç sömürgeye dönüştürür. İktidar ve temel devlet formu olarak ulus-devlet toplumla devamlı savaş halindedir. Direniş politikası kaynağını bu gerçeklikten alır. Kapitalist modernitenin topluma karşı bu topyekûn savaş hali demokratik modernite alternatifini daha acil ve zorunlu kılar.

Sistem karşıtı güçlerin son iki yüz yıllık mücadeleleri ya taşıdıkları iktidar perspektifi nedeniyle ya da politik alanı boş bırakmalarından dolayı çözümsüz ve başarısız kalmıştır. Değerli bir miras bırakmalarına rağmen, eski zihniyet ve yapılanmalarla ne modernitenin kendisine ne de sistemik krize karşı bir alternatif oluşturabilirler. Alternatif olmak ancak modernitenin üç ayağı olan kapitalizme, endüstriyalizme ve ulus-devlete karşı kendi sistemini geliştirmekle mümkündür. Demokratik toplum, eko-endüstri ve demokratik konfederalizm demokratik modernite adıyla karşıt sistem olarak önerilebilir. Demokratik uygarlığın mirasıyla sistem karşıtlarının yeni sistemde buluşmaları başarı şansını artırır.

Demokratik konfederalizm modernitenin ulus-devlet eliyle yürüttüğü monolitik, homojen, tek renkli faşist toplum modelinden kaynaklanan etnik, dinsel, kentsel, yerel, bölgesel ve ulusal sorunların temel çözüm aracı olarak demokratik-ulus seçeneğini sunar. Demokratik ulus kavramı iktidar ve devlete dayalı olmadan, halkın bizzat kendini uluslaştırmasıyla bunun için gerekli olan politikleşmesiyle gerçekleştirilen uluslaşmadır. Demokratik-ulusta her etnisite, dinsel anlayış, kentsel, yerel, bölgesel ve ulusal gerçeklik kendi öz kimliğiyle ve demokratik federe yapısıyla yer alma

hakkına sahiptir. Demokratik ulus sadece zihniyet ve kültür ortaklığıyla yetinmeyen tüm üyelerini demokratik özerk kurumlarda birleştiren ulustur. Demokratik ulus modeli, devlet-ulusçuluğunun paramparça ettiği toplumsal ilişkileri yeniden demokratikleştirir; farklı kimlikleri uzlaşıcı, barışçı ve hoşgörülü kılar.

Demokratik modernite kavram ve kuramlarıyla yeniden kurgulanan Kürdistan devrimi, pratik gelişmesini layıkıyla sürdürürse sadece Kürt sorunun demokratik çözümünü gerçekleştirmekle kalmaz. Devrimin yerel çözümü, evrensel çözümün en sağlam bileşkesi olur. Her devrim aynı zamanda tüm geçmiş devrimlerin özeti olduğu kadar onları aşma anlamını da taşır. Kürdistan devrimi potansiyeli ve boğuştuğu güçler kapsamında hem tarihle hem moderniteyle hesaplaşmayı gerektirir. Bu yönlü hesaplaşmasını başarı ile yaparsa evrenselliğe en önemli katkıyı yapmış olur. Evrenselliğe giden yolda Ortadoğu durağı stratejiktir. Ortadoğunun mevcut ulus ve iktidar anlayışlarıyla yönetilemeyeceği fazlasıyla açığa çıkmıştır. Ulusal ve bölgesel sorunların çözümünde Demokratik Uluslar Birliği çatısı daha şimdiden ivedilikle kurulmayı gerektirmektedir.

Bölgesel Demokratik Ulusal Birliklere ihtiyaç olduğu gibi BM yerine, ulus-devletleri aşan demokratik ulusal birimlerden oluşan Dünya Demokratik Uluslar Birliği'ne de şiddetle ihtiyaç vardır. Demokratik Uluslar Birliğini ister bölgesel ister küresel düşünelim sadece devlet birimlerinden değil, demokratik sivil toplum örgütlerin de katıldığı Birlikler olması gerekir.

Demokratik Modernite ve Kadın Özgürlüğü

Jin ve jiyan'ın kadın ve yaşam olmaktan çıktığı koşulların toplumun çöküş ve çözülüşünü yansıttığını hep söylüyoruz. Bu gerçekliği çözmeden ve özgürlük yoluna seferber etmeden devrim unsurlarının rol oynayabilmeleri düşünülemez. Demokratik Modernite anlayışının temel argümanı, toplumun kurtuluşu ve özgürlüğünün kadın olgusunun çözümlenmesinden, kurtuluşu ve özgürlüğünden geçtiğine ilişkindir. Demokratik uluslaşma sürecinde kadın özgürleşmesi büyük önem taşır. Özgürleşen kadın özgürleşen toplumdur. Özgürleşen toplum ise demokratik ulustur. Kadına dayalı demokratik uluslaşmanın kendini özgücüsüyle sürdürmesi, bunun ideolojik ve örgütsel gücünü oluşturmaları ve kendi politik otoritesini egemen kılması işin özünü oluşturmaktadır. Kadının, kendini ideolojik ve politik olarak üretmesi, zihinsel ve ruhsal güçlenmesi demokratik insanın olmazsa olmazıdır.

Sonuç olarak hem kendimi hem de bin bir kılıklı uygarlık kutsallarını çözümlemek, zor koşulların da çözülmesi anlamına geliyor. Kapitalist uygarlık güçleri hiç bir ahlaki ve politik sınır tanımadan üzerimizden geçmeye çalışırken, demokratik modernite paradigmasıyla kendilerini sorgulamam, beni tutkulu bir şölen havası içinde aynı zamanda kişiliğimle, halkımla, insanlık ve evrenle tanıştırdı. Tanışmak, farkında olmaktır. Bu ise yaşamı olanca zenginliği içinde korkusuzca yaşamak ve güçlü savunmaktır.

Abdullah Öcalan Kürdistan İşçi Partisi (PKK)'nin kurucusudur. 1999 yılındaki uluslararası komplodan beri, İmralı Adası Hapishanesi'nde ağır tecrit koşullarında, Kürt siyasetinde devrim yaratan 10'dan fazla kitabın yazarıdır. Tarih, felsefe ve siyaset üzerinde kapsamlı yazmış ve Kürt sorununun siyasi çözümünde anahtar kişi olarak görülmektedir. Özgürlük arayışı tartışmalarına katkıda bulunmuş, demokratik konfederalizm tezini devlet-olmayan politik bir sistem olarak ortaya koymuştur. O, ayrıca demokratik modernitenin teorisyenidir. Kitapları 20 dile çevrilmiştir..

6.2 Sonia Lopez Halkların Kongresi (Kolombiya)

Burada buluşan herkese, kadınlara ve erkeklere iyi günler, çünkü bu ekonomik sistemi ve tüm insanlık hastalıklarını değiştirme endişesini paylaşıyoruz. Farklı düşünen, kapitalizme karşı olan ve bugün dünyanın farklı cezaevlerinde bulunan politik tut-saklarımızı çok özel bir şekilde selamlamak isteriz.

Tabii ki, rejim tarafından katledilen toplumsal liderleri ve dünyanın farklı parçalarında yeni bir dünya inşa etmek adına çığlık atan kadınları ve erkekleri selamlıyoruz.

Bu deneyimi paylaşmamız için bizi davet ettiğiniz için teşekkür ederiz, konferans boyunca kapitalizmin insanlık üzerinde yarattığı etkilerden bahsettik ve bizden özellikle Kolombiya'nın doğu merkezinde kalan Arauca bölgesindeki deneyimi paylaşmamız istendi; biz sadece direniş sergilemedik, kapitalizmin dayattığı bu savaşın ortasında, yaşamak zorunda kaldığımız bu savaşın ortasında yaşam alternatifleri inşa ettik. Gençler, kadınlar, yerliler, köylüler, LGBTİ topluluğu olarak inşa ederken, yaşadığımız bir deneyim bu mücadelenin ateşi oldu, başka bir dünya için toplumu dönüştüren yaşam alternatifi oldu. Bizler profesör değiliz, ne de teorisyeniz. Bize çalışmanın ateşi ile gün gün yaşayarak öğrenmek düştü, bu yüzden dünyanın başka yerlerindeki süreçleri güçlendirsın diye ve halkların özgürlüğü için mücadeleleri bütünleştirmeye yarasın diye bu deneyimimizi paylaşmak isteriz.

Kolombiya'nın doğu merkezindeki sosyal ve toplumsal tabanın politik hareketi, halklar kongresinin parçasıdır ve sömürünün, sosyal sınıf ayrımının, marjinalleştirmenin ve dışlanmanın sonsuza dek aşıldığı bu dünyayı yeniden inşa etmek için Kolombiya halkının örgütlene geldiği bir biçimdir. Dün bir kadın yoldaş Meksika'nın içinde bulunduğu durumu paylaştığı bir sunum yaptı. Kolombiya'da sosyal ve politik bağlam açısından pek çok ortak noktayı paylaşıyoruz. Meksika'da savaşın bahanesi uyuşturucuya karşı mücadele, Kolombiya'da savaş bahanesi gerillaya karşı mücadele, terörizme karşı mücadele... Ancak gerçek şu ki, bu savaş, halka karşı bir savaş; milita-

ristleştirme ve paramiliterleştirme ile teritoryalarımızı kontrol etmek için, insanlara karşı bir savaş; katliamlar ile, yargılamalar ile, sürgün ve tehdit yolu ile sosyal hareketlere karşı bir savaş. Bu savaşın bir amacı var, o da çok açık olarak, topraklarımızdaki kapitalizmin çıkarlarını korumak. Bu çıkarlar yağmalamaya dayalıdır; topraklarımıza el konulması, mülksüzleştirme, doğal kaynakların yağmalanması ve kolektif tüketime konu olan her şeyin, sağlık hakkı, eğitim hakkı, konut hakkı, her şeyin metalaştırılmasına dayanıyor. Bugün barıştan bahsediliyor ve uluslararası alanda savaşın geçen yıl Ekim ayında sona erdiği bir çatışma sonrası dönemi yaşadığımız söyleniyor. Ancak bölgedeki-yereldeki durum çok farklıdır. Barıştan bahsediliyor ve gerilla örgütlenmesi FARC (Fuerzas Armadas Revolucionarias de Colombia-Kolombiya Devrimci Silahlı Güçleri) ile bir anlaşmaya varıldı ve bugün ELN (el Ejército de Liberación Nacional- Ulusal Özgürlük Ordusu) ile bir diyalog süreci söz konusu. Ancak halklara karşı saldırganlık kamuoyunda açıkça desteklenmektedir; Suriye, Venezuela gibi sömürü ve baskıya karşı direnen başka halklara karşı saldırganlığı destekleyen açıklamalar yapılmaktadır.

Barıştan bahsediliyor ama bizim teritoryalarımızda organize olmaya kalkan halk baskılanmakta ve genel olarak insanlar Kolombiyalıların temel haklarına zarar veren kamusal politikalar ile baskılanıyor; bir vergi reformu ile toprakların yağmalanmasını meşrulaştıran *zideres* yasası ile. Militarleşme ve paramiliterleşme devam ediyor; sosyal liderlere karşı yargı yolu ile saldırı devam ediyor. Geçen yıl 120 toplumsal lider ve insan hakları savunucusu katledildi; bu yıl şimdiye dek 30 ölümüz var.

Bu yüzden bu konferans çok önemli; çünkü korkularımızı paylaşmamıza izin veriyor, ancak aynı zamanda umutlarımızı paylaşmamıza da izin veriyor, hayallerimizi paylaşmaya ve bu koşulların üstesinden gelmek için her birimizin öneri ve bakış açılarını paylaşmamıza izin veriyor.

Toplumsal bir örgütlenme olarak geçmişimizin, Avrupa'nın bizim bölgemiz Amerika'yı, Kolombiya'yı işgal etmesinden bu yana halkın bunu aşmak için, gündelik olanın inşasından, özgürlükten ve hakların özerkliğinden yana verdiği tüm mücadeleler ile ilgisi var. Bölgemize çok yakın köylü mücadeleleri ile ilgisi olan eski bir tarihe sahibiz; Kolombiya'da politik şiddet olarak adlandırılan dönemde köylüler topraklarından sürgün edildi ve silahla, topluluklar halinde ve dağlara doğru gitmeleri için zorlandılar. Hayatlarını

kurtarmak için doğudaki ovalara yerleştiler. Aynı köylüler, onurlarını, köylülüğü ve halkı savunmak için silahlanan Dumar Aljure ve Guadalupe Salcedo gibi köylü liderleri ile karşılaştılar. Bu dönem bölgemizde devlet tarafından yönlendirilen sömürgeciliğin bir amacı vardı; amaç köylüler topraklarını geri almasın diye büyük çiftlikleri ve toprak sahiplerini korumaktı; bu INCORA, toprak reformu için Kolombiya enstitüsü sayesinde rahatlıkla gerçekleşti, gelişti, köylüler doğu Kolombiya'ya doğru sürüldüler.

Bu köylü hareketinin sahip olduğu ilk deneyimlerden biri tarım kooperatifi Sarare idi. Bugün beş bin çiftçi kadın ve erkek üyesi var ve sadece köylülerin ektiği tarımsal ürünlerin ticareti için yardım etmiyor; aynı zamanda temel ihtiyaçların ya da bölgede üretilmeyen başka türlü ürünlerin tedarikini de sağlıyor. Bu kooperatif oradaki insanlar tarafından yaratıldı ve onların faydalarına hizmet sağlıyor; bu oradaki ilk örgütlenmelerden biriydi. Fakat 1972, 1982, 1986 ve daha sonrasındaki yıllarda gerçekleşen tarım grevleri ve bölgedeki yaşam alanlarına karşı gerçekleşen talana, sömürüye karşı örgütlenen sürekli bir kampanya sonucunda açığa çıkan kitlesel hareketlenmenin getirdiği örgütlü bir mücadele ile açığa çıkan bir deneyimdi. Bu deneyim ya da mücadele sadece radikal kavramlarla açığa çıkmadı, aynı zamanda örgütlenme, mücadele ve edindiğimiz sınıf bilincinin verdiği derin politik içerik sayesinde açığa çıktı. Kendimizi sömürülen ve ezilen sosyal bir sınıf olarak, antagonik sınıf olarak tanımladık. Yine bu dönüşümde bizim rolümüzün ne olduğunu; sömürülen, ezilen bir halk olarak toplumun ve üretim ilişkilerinin dönüşümünde rolümüzün ne olduğunu tanımladık.

Bu doğrultuda, bizim gündelik yapma biçimimiz devlette bir temsiliyet aramamızı sınırlamaz ancak biz alternatif bir paradigma üzerine düşündük. Halkın örgütlü olabileceği, doğrudan demokrasiyi uygulayabileceği bir örgüt ve bilinçli liderlik, nitelikli ve net; Che'nin dediği gibi, öncüler mükemmel olmalı, zeki ve tam olmalı ama her şeyden öte insan olmalı. Bu niteliklerdeki bir öncülük ve kolektif bir şekilde inşa ettiğimiz bir politik öneri ile yeni toplumun inşası için, egemenliği garanti eden sosyalizmin inşası için ve ulusal özerkliğin garantisi için liderlik yapma sorumluluğunu alarak anlaşmazlığa açık ve kararlı yaklaşabilen...

Bizim örgütlenme deneyimimizde biz yaşam planı temelinde kendimizi yönlendirdik, beş büyük sosyal alanda örgütlüyüz; genç öğrenciler, yerliler ve afro, köylüler, sendikalı ve sendikalı olmayan işçiler. Sivil halk alanlarındaki kadın örgütleri, mağdurlar örgütü, insan hakları savunucuları örgütleri yer alıyor ve örgütümüzün sahip olduğu en büyük alan komünal

sektör. Neleri projelendirdiğimizi ve sosyal, politik ve ekonomik anlamda neleri dönüştüreceğimizi anlatan bir yaşam planı oluşturduk ki, bu bizim şu anki rehberimiz.

Bu bahsettiğim yaşam planı, topluluğun, forumların, meclislerin, açık konseylerin doğrudan katılım senaryolarının ürünü olmuştur; bunlar birer kamusal katılım senaryolarıdır. Bugün Kolombiya'da protestolar, yürüyüşler, pasifist işgaller de yapıyor. Pasifist işgaller büyük sayıda köylülerin veya toplulukların kamu kurumlarını işgal ederek, kurumsal alanlarda varlık göstermek ve böylece en azından iletişimsel bir etki yaratmak için kullandıkları senaryodur. Bu yaşam planı buralarda hayat buluyor ve bugün toplumsal iktidar (*poder popular*) olarak adlandırdığımız şeyin ilk tohumları atılıyor; kamu hizmeti alma hakkını garanti altına almak isteyen ve doğrudan topluluk tarafından yönetilen dayanışma ekonomisi şirketlerini yarattığımız veya gerçekleştirebildiğimiz yer burasıydı. Bundan dolayı bugün ulusal ve uluslararası alanda bir örnek olarak gösterilen, su kemeri, kanalizasyon ve tuvalet hizmeti veren, bir topluluk şirketi olan Saravena Ecaas'a sahibiz. Şirketimiz sadece içme suyu kalitesi ve topluluk yönetimi açısından birinci sırada gelmiyor, aynı zamanda örgütlenme süreci, servis verme sürecinin önüne geçmiş durumda. Yerleşmiş kooperatifler, sadece ihtiyaç üretimi değil, aynı zamanda köylülerin topraklarında ürettikleri ürünlerin ticaretini yapıyor. Coagro –Sarare kooperatifi ya da kakaoyu dönüştüren Corprocor kooperatifi gibi... Ki bu gücün bir örneğidir. Trochabado'nun iş birliği ile sınırsız ve topluluk yayıncıları olan Sarare FM Stereo ya da Arauquita Stereo gibi alternatif iletişim projeleri inşa edebildik. Kısacası mesela servis sunumu karşısında fiyatları kontrol edebileceğimiz örgütlenmeler, ya da sendikalar aracılığıyla inşaat sektöründe ya da asansör servisi sağlayan şirkette vasıfsız emek gücünün varlığı için gerçekleştirdiğimiz örgütlenmeler var. Kısacası bizi ezen ve bunaltan bu sisteme karşı yeni bir şey, alternatifler geliştirebileceğimizi söyleyen çok sayıda örnek var. Ancak bunun için halkın aşağıdan, aktif ve kararlı katılımıyla gerçekleşen inşası önemli ve gerekli; toplumsal örgütlenmesiz, sadece direnmek değil, aynı zamanda inşa etmek de kolay olmazdı.

Ancak, daha önce de söylediğim gibi, bu özyönetim, kendi kendini yönetme vizyonu damgalanmış ve zulüm görmüştür. Bu örnekler epeyce tanınıyor, çünkü onları Kolombiya devleti ile farklı diyalog senaryolarında sunduk ve sadece şikayetlerimizin değil, aynı zamanda yaşam önerilerimizin de olduğunu ilettik. Bugün barış senaryosunda, iki yeni önerimiz var;

biri barış için toplumsal masa ki halkın karar verdiği ve nasıl bir barış inşa etmek istediğini söylediği ve bahsettiğimiz bu doğrudan paylaşım senaryoları. Çünkü bizim inşa etmek istediğimiz barış, hükümetin ya da gerillanın önerdiği barış değil; hayat kalitesi, topraklarımızda onurlu yaşam ile ölçülen bir barış. Ve herkesi bu barış diyaloguna katılmaya çağırıyoruz.

Bugün bu senaryoda ekstraktivizm ve doğal kaynakların yağma politikası olarak adlandırılan duruma karşı bir başka alternatif öneri sunuyoruz; halkın ham doğal kaynaklarla ne yapılacağına, ya da ne yapılmayacağına yerelden karar verdiği ulusal bir maden-enerji diyalogu öneriyoruz ve bunu sadece doğanın kendisi için önermiyoruz, tam tersine var olan hepimizi ima ederek öneriyoruz.

Konuşmamı bitirirken, belirtmek isterim ki, bugün farklı teritoryalara sahip ve farklı yaşam biçimlerini içeren örgütlenmeleri bütünleştirerek, güçlenmelerini sağlayacak bir sosyal ağa dönüştürmek; demokratik alanlarda inşa ettiğimiz görevleri yerine getirmek ve onurlu yaşam için ülke genelinde bir örgütlenme takvimi büyütmek kaçınılmaz bir ihtiyaç ama Marks'ın proletaryayı bu küresel kapitalizme karşı birlik olmaya çağırdığı sloganını gerçekleştirmek hiçbir zaman bu kadar gerekli olmamıştı.

Çok teşekkür ederim.

Sonia López Kolombiya Arauca'da köklü bir organizasyon olan Political Movement of Social and Popular Masses (Toplumsal ve Halk Kitleleri Siyasi Hareketi)'in bir üyesidir ve Halkların Kongresi (CdP)'ni temsil etmektedir. CdP'nin amacı halk iktidarını inşa etmek, halk bloğunun güçlendirilmesi ve insan hakları savunusuna katkıda bulunan örgütsel politik süreçleri teşvik etmektir. Hem konferansa katılma, hem de diğer organizasyonlarla iletişim kurma, örgütlenme ve halk direniş deneyimlerini karşılıklı paylaşma amacındadır.

6.3 Fawza Yusuf (Kuzey Suriye Federasyonu)

Yüzyıllar sonra ilk defa Mezopotamya topraklarında halk ve oluşumlar birbirleriyle toplanıp kendi toplumsal sözleşmelerini yazıyorlar ve geleceklerini tayin ediyorlar. Her yerin bozulduğu bir dönemde Kuzey Suriye oluşumlarını inşa ediyorlar. Bir yandan Işid, Cepheth el Nusra, Türk işgalcileri ve Suriye rejimi gibi insanlık dışı güçlere karşı kendilerini koruyorlar ve Rakka gibi alanları özgürleştirme

çabası içerisinde. Öte taraftan günbegün demokratik ve özgür bir sistemin temelini kuruyorlar. Ocak ayının 21'inde demokratik özerklik yönetiminin kuruluşunun yıl dönümüyü. Üç yıl önce bazı bölgeler Kürtler öncülüğünde Suriye Rejimi, Işid, Cepheth el Nusra'dan özgürleştirilmişti. Kendi özerk yönetimleri oluşturuldu. Tüm ambargo yöntemleri, askeri ve siyasi saldırılara rağmen, bu özerk yönetim büyük değişim ve dönüşümler yaratabildi. İğneyle kuyu kazıldı dersek yanlış olmaz. Çünkü sınırlı imkânlarla büyük işler başarıldı. Her oluşumun kendi anadiliyle eğitim görebilmesi amacıyla binlerce öğretmen hazırlandı. Rojava Üniversitesi açıldı, aynı zamanda onlarca akademi ve fakülte örgütlendirildi.

Kadınlar için özel yasalar çıkarıldı. Bu anlamda kadınlar sadece savaş alanlarında Işid'e karşı savaşmıyordu, aynı zamanda eş başkanlık sistemi tüm kurumlarda oluşturuldu.

Kadınlar her alanda rol sahibidirler. Siyasetin en önemli yerlerinde yer alıyorlar. Kadınların %70'i öğretici çalışmaları geliştiriyor. Ayrıca hukuk alanında da kadınlar kendilerini örgütlemiş durumdalar. Binlerce yıllık oluşumlardan sonra ilk defa kadınlar kendilerini savunacak haklara sahip oldular ve özgürlüğün önünü açtılar. Her açıdan Rojava Kürdistan'ı ve Kuzey Suriye'de bir Rönesans süreci başlatılmıştır. Bugün de üç yıllık tecrübeyle beraber Rojava Kürdistanı bölgeleri ve Suriye'nin Kuzeyi, Kuzey Suriye Demokratik Federasyon sistemini oluşturmaya doğru gidiyor. Sekiz aylık tartışmalardan sonra toplumsal sözleşme hazırlanıp 27-28-29 Aralık 2016 tarihinde kurucu meclis tarafından onaylanmıştır. Sözleşme, kendini

ekolojik, demokratik ve kadın özgürlükçü bir yaşama dayandırıyor. Sözleşmenin tüm maddeleri birbirini tamamlar niteliktedir. Bu maddelerle insan hakları, kadın hakları ve bölgedeki diğer bütün oluşumların hakları garanti altına alınmıştır. Kuzey Suriye Demokratik Federasyonu sözleşmesinde bütün diller resmi olarak kabul edilir, bütün inançlar özgür ve eşit bir şekilde kendilerini temsil eder ve herkes eşit haklara sahiptir. Uzlaşmaya dayalı demokrasinin temeli kararlara dayanır. İdam cezası yasaktır. Toplum ekonomisine hizmet etmeyi ve toplumun ihtiyaçlarını yerine getirmeyi esas alır ve tüm yurttaşlara adaletli bir dağılımı esas alır ki bu şekilde toplumun tüm kesimlerinin katılımını garanti altına alır. Mecliste %60 seçilenlerin tümüdür, %40'lık bir kota belirlenir ve bütün oluşumlar temsilcilerini seçerler böylelikle mecliste yer alırlar. Gençlerin de bu oluşumda etkili olabilmeleri için oy verme ve aday olma yaşının 18 olması gerekmektedir. Bu şekilde Kürt, Arap, Süryan- Asûr, Ermeni, Türkmen, Çerkez, Çeçen halkları ilk defa özgür ve bağımsız bir şekilde kendi ortak yaşamları hakkında karar veriyorlar. Bu ulus-devletin milliyetçi kültürü karşısında büyük bir devrimdir. Bundan dolayı belki de önümüzdeki dönemde özgürleştirilecek başka alanlar da olabilir ve federasyona katılma talepleri olabilir. Bu yüzden herhangi bir sınırlama getirmeyi doğru bulmadık.

Bu proje hakkında, bize, acaba bu proje Suriye'nin parçalanması mıdır? gibi pek çok soru yöneltiyor. Biz açıkça diyoruz ki; bu proje Suriye'yi parçalamıyor tam aksine Suriye'nin birliğini garantiliyor. Özgürlük, demokrasi ve birbirini kabullenme üzerine birlik oluşturulursa, bu birlik süreklileştirilebilir. Ama eğer birlik milliyetçiliğe, dinciliğe ve bilimciliğe zorla dayandırılırsa bu birlik sahtedir ve her gün dağılma tehlikesiyle yüz yüzedir. Ortadoğu devletlerinin yaşadığı kargaşa milliyetçiliğin ve anti-demokratik uygulamaların sonucudur. Bundan dolayı diyoruz ki Suriye çok uluslu, çok inançlı, çok dilli ve çok kültürlü bir devlet ise o zaman tüm renkleri içinde barındıracak bir sistemin gerekliliğine inanıyoruz ki bu demokratik federasyon sistemidir. Bu nedenle eğer Suriye parçalanırsa bu durum bu projenin sonucu değil, milliyetçi, şovenist ve anti-demokratik fikirlerin sonucudur. Özgürlüğün, eşitliğin, adaletin ve huzurun olduğu yerde neden parçalanma olsun ki?

Kuzey Suriye Demokratik Federasyonu kendini 4. yılına giren demokratik özerklik temelleri üzerinden inşa ediyor. Aynı zamanda, federasyon özerklik sistemini dağıtmıyor, aksine, yerel yönetimlerin daha düzenli, sistemli ve ortak bir şekilde çalışmalarını için ön ayak oluyor. Toplumsal sözleş-

menin en temel özelliği kendisini halkın iradesine dayandırmasıdır. Kuzey Suriye Demokratik Federasyonu'nun temeli özgür, demokratik ve eşitlikçi toplum iradesi ortaya çıkardı. Bu yüzden federasyon sistemi demokrasiyi zayıflatmıyor aksine daha da güçlenmesi için adımlar atıyor.

Ekonomide de kooperatif sistemlerinin gelişmesini istiyoruz ki bu şekilde toplumun tüm kesimleri var olan ürünlerden faydalansın. Ürünler üzerinden tekelleşmeyi doğru bulmuyoruz. Bu nedenle kendini toplumsal ekonomiye dayandıran bir oluşum yaratmak istiyoruz. Bu oluşum öyle bir şekilde olmalı ki, emek ve insan sömürsünün önünü alabilmeli. Aynı şekilde ekonomi projelerinin de geliştirilmesi gerekir. İnsan haklarını, ekolojiyi ve toplumsallaşmayı temel alan ölçüler olmalıdır. Yani sadece bir kişinin tekeline maruz bırakılacak faaliyetlerin önü yasalarla engellenecektir. Aynı zamanda bu suyun, toprağın sahipleri bu halktır, hiç kimse satın alamaz ve satamaz. Buraya gelip proje geliştirmek isteyen kişiler belirlenen kural ve şartlara göre hareket etmeliler ve bu projenin onayını da halk meclisleri verecektir.

Toplumsal boyutta toplumsal bir devrimi geliştirmek için toplumun örgütlenmesi temel konulardan biridir. Bu nedenle komünler toplumun en küçük birimleridir. Bir süredir köy ve şehir komünleri inşa ediliyor. Özgürleştirilen her yerde de komünler oluşturuluyor. Bu şekilde oradaki halk tüm yaşamsal faaliyetlerini sürdürebiliyor. Belli bir gelişim de kaydedilmiştir. Fakat şüphesiz ki yeni bir kurum olduğundan uygulamaya geçirilmesinde halen bazı noktalarda düzeltmeye ve oluşturulmaya ihtiyaç vardır. Bu nedenle daha çok toplumun eğitilmesi üzerinde duruyoruz çünkü bütün sorunlarımızın temelinde yatan şey zihniyet sorunlarıdır. Aynı şekilde içeriğini de iyi bir şekilde doldurmamız gerekiyor. Yani, her bireyin rolünü, görevlerini ve haklarını iyi bilmelidir. Bu da zaman, çaba ve bilinç gerektiriyor.

Biz şu an seçim hazırlıkları yapıyoruz. En başta seçim yasalarını hazırlamamız, onaylatmamız ve yerelden seçimleri başlatmamız gerekiyor. Bölgemizin durumu karmaşık olduğu için tam bir tarih belirlemedik. Fakat gecikmemesi için çabalyoruz.

Mülteciler konusunun üzerinde de durmak istiyorum. İki çeşit mülteci var. Musul'un kurtarılmasından sonra Irak'tan gelen mülteciler ve Suriye şehirlerinden kaçan mülteciler. Irak'tan gelen mültecilerin sayısı 10.000'e yakındır. Fakat Halep, Deyra Zor, İdlib, Rakka gibi yerlerden gelen mültecilerin sayısı 150 bine yakındır. Şüphesiz ki bu bölgemiz üzerinde büyük

bir zorluk oluşturmaktadır. Bölgemiz üzerinde Türk devleti ve Güney Kürdistan'ın uyguladığı ekonomik ambargolar bu mültecilere yardım etme koşullarımızı etkiliyor. Aynı zamanda şimdiye kadar Birleşmiş Milletler, Suriye Rejiminin etkisi altında ya da bölgede savaşan diğer siyasi dengelerin etkisi altında hareket ediyor.

Bu nedenle yaptıkları yardımlar çok eksiktir. Bu anlamda insani bir trajedi vardır. Özellikle kış koşulları çok kötüdür. Rakka'da bazı çocuklar soğuktan yaşamlarını yitiriyor ve şimdi de Rakka etrafında kurtarılan köylerde binlerce kişi açlık, susuzluk çekiyor ve yardım bekliyor. Fakat tüm bu olumsuzluklara rağmen Rojava'daki kurumların yardım etmek adına büyük çabaları ve bu temelde büyük emekleri vardır.

Son olarak söyleyebilirim ki, biz birçok devrimi bir arada yürütüyoruz, toplumsal, demokratik ulus, kadın özgürlüğü ve öz savunma devrimi. Şüphesiz bu kolay bir şey değildir. Yüzlerce yıldır kültüründen, dilinden ve varlığından uzak olan kadın ve erkek ilişkisinin iflas ettiği, kölelik ve baskıya boğulan, her tür savunma ihtiyacından mahrum kalan toplumun kendini yeniden yaratması kolay değildir. Aynı zamanda dışarıdan gelişen ekonomik, diplomatik ve askeri saldırılar durumu da karmaşılaştırıyor. Fakat bu kutsal toprakların halkları olarak bedeli ne kadar büyük olursa olsun bizler özgür, eşit ve demokratik yaşamımızı yaratacağız.

Fawza Yusuf Suriye'nin kuzeyindeki demokratik federasyonun eşbaşkanıdır. Ayrıca toplumsal sözleşmeyi yazan komitenin üyesidir. Kürt özgürlük hareketi ve Kürt kadınları özgürlük hareketinde aktif olarak mücadele ediyor. Arapça "Jineoloji Hakkında Bir Görüş" kitabının yazarıdır.

6.4 Quincy Saul, Eko-Sosyalist Ufuklar (ABD)

Teşekkürler!

2000 yıl önce Roma İmparatorluğu'nu gücünün zirvesindeyken Teutoburg Ormanı Savaşı'nda yenen, 3 Roma lejyon kolonuna üstünlük sağlayıp yok eden ve imparatorluğu sonsuza dek Ren'in batısında tutan yerli Almanları hatırlayarak başlamak istiyorum. Burada, batıya ve kapitalist moderniteye karşı mücadeleye öncülük eden Almanların ataları var.

Bu hikâye, devrimci-ulusalcı bir örgütün lideri olan, yakalanıp hapsedilen ve zindanda odaklanmış ve yoğunlaşmış bir çalışmaya girişen bir adamın öyküsünü öğrenmemle başlar. O, bu çalışmanın sonucu olarak dünya görüşünü ve politikasını değiştirdi ve anaerkilliği, ekolojik politikayı ve ulus-devletin reddini savunmaya başladı. Bu hikâyeyi iki kat inanılmaz kılan şey, benzer bir hikâyeyi daha önce duymuş olmamdı.

Amerika Birleşik Devletleri'nde bizim de bir APO'muz var. Onun adı Russell Maroon Shoatz. Öcalan'ı ilk duyduğumda yıllardır bir kampanya için, Russell Shoatz'ın 30 yıldır tutulduğu tek kişilik hücreden serbest bırakılmasını talep eden bir kampanya için çalışıyordum. Shoatz, Kara Panter Partisi'nin ve Kara Kurtuluş Ordusu'nun lideriydi. Tutuklandıktan sonra defalarca kaçma girişiminde bulundu, bunların ikisinde yüksek güvenlikli cezaevinden kaçmayı başardı. Bu süre zarfında kendisi için, Amerika kıtasındaki çiftlik köleliğinden kaçan ve dağlarda, bataklıklarda direniş toplulukları kuran Afrikalıları tanımlamak için en yaygın kullanılan ismi seçti ve kendini "Maroon" olarak adlandırmaya başladı.

Maroon onlarca yıl Maroonların tarihini inceledi. İncelediği tarih bugün için türlü dersle, inanılmaz başarılarla dolu, güçlü bir tarihtir. 2013 yılında, onun yazdıklarından oluşan bir kitabın editörlüğünü yapabilme şerefine nail oldum. Büyük bir uluslararası kampanyadan sonra bir zafer kazandık ve Maroon tek kişilik hücreden çıkarıldı. Öcalan'ın hikayesini de ilk kez o zaman duydum. Sahip oldukları politika ve yaşanmışlıklarının tesadüfünden hayrete düşerek, Rojava'yı Pensilvanya'daki hücresinden olabildiğince

yakından takip eden Maroon'a Öcalan'ın bir kitabını gönderdim. Bir ziyaret sırasında Maroon'a Öcalan hakkında ne düşündüğünü sordum. Maroon sırtarak şöyle dedi; "O, Ortadoğu'daki en tehlikeli akıl." Uluslararası İnisiyatif'le temasa geçtim ve Maroon'ın bir kitabını onlara gönderdim. Onlar da Öcalan'ın kitaplarının tümünü bana gönderdi. Bu kitapları okumaya başladım ve bugün işte buradayım.

Maroon hakkında söylediğim şeyi Öcalan için söyleyeceğim: Fikirlerin gücünü, onları bastırmaya harcanan enerjiyle ölçebilirsiniz. Öcalan'ın fikirlerinin gücü öyle bir şeydir ki, bu nedenle onu bir Napolyon gibi tek başına bir adaya kapatmaları gerekiyor!

Tarihçi Lewis Mumford şöyle yazar: "Uzun tarihsel evreleri incelemeyen, geleceğe doğru cesurca bir atılım yapmamız için gereken ivmeyi bilincimizde bulmak mümkün değildir..." Öcalan'ın yaptığı şey de budur. Bizi uygarlığın kökenlerine, insanlığın ilk yoldan saptığı, yerli olmayı bıraktıran ve toprak anadan uzaklaştığımız yere geri götürüyor. Sonra uygarlık tarihi boyunca, Sümer'den ABD İmparatorluğu'na, zigguratın NATO'ya bu tarihsel incelemeyi geliştirmemiz için bize öncülük ediyor. Böylece zamanla 21. yüzyıl uçurumuna vardığımızda, savaşın ve imhanın uçurumundan özgür yaşamın yeni şafağına atlamak için yeterli ivmeye sahip oluyoruz.

Öcalan'ın bu şekilde kehanet geleneğinde yazar vizyonu, imparatorluğun ve modernitenin diyalektik bir reddidir, dünya savaşını durdurmak için bir barış planıdır, özgür yaşamı kölelik ve ölümün pençelerinden kurtarma programıdır, binlerce yıllık ataerkil uygarlığı tersine çevirme ve insanlığı beş ila altı bin yıl önce ilk saptığı yerde geri kazanma planıdır.

Bu bir ütopya değildir, çünkü bu, gerçek insanların eylemleriyle gerçek bir yerde gerçekten gerçekleşiyor. Bu fikirler Öcalan'dan doğmadı, Öcalan Kürt halkının yüzlerce yıllık mücadelesinin bir sonucudur. Bugün bu insanlar hepimiz için savaşıyor. YPJ, IŞİD'in karşısına çıktığında hepimiz muharebe meydanındaydık. Zapatistalardan Subcommandante Marcos'un dediği gibi: "Ring dışında oturacak yer yok." Onlar insanlığın ve tarihin anlamı için savaşıyorlar. Durum sadece Kürt kadınlarının IŞİD'le savaşıması değildir, İnanna'nın Marduk'la, Gullveig'in Odin'le, Kali'nin Şiva'yla, Pachamama'nın Pope'yle savaşımasıdır. Rojava halkının savaşı tüm dünyadaki düşmana karşı bir savaştır, onların mücadelesi özgür yaşam ve kölelik arasındaki antik bir savaşın zirvesidir.

Russell Maroon Shoatz şöyle yazıyor: "*Profesyonel olarak eğitilmiş, anaerkil, ekososyalist, bilinçli ve tam anlamıyla adanmış bireylerden oluşan bir ekip*

kurularak, diğerlerinin tarafında büyük şiddet potansiyelinin hep var olduğu bir dünyada, ortaklıkları yeniden oluşturmak için etkili bir temel atılabilir.” Yoksa bunu yazan Abdullah Öcalan mıydı? Okyanusun ve bin duvarın içinde tek kişilik hücrede olan bu iki adam aynı sonuçlara ulaşmış. Çok az insan tek başınayken aklını koruyabilir. Maroon ve Öcalan örnekleri insan ruhundaki gücün mucizesine delalettir.

Öcalan sosyal bilimleri ve akademik çalışmayı çok ciddiye alır. Maroon da. Sizinle paylaşmak istediğim, üzerine düşündüğüm bir şey var. Okuduğum en muhteşem ve bilgili sosyal bilimcilerin her ikisi de tek kişilik hücreden yazıyordu: Öcalan ve Maroon. Bu ne anlama geliyor?

Bir yandan onların düşüncelerinin gücü hakkında bir fikir veriyor ki bu nedenle devlet onlara zulmediyor. Ancak diğer yandan bizim hakkımızda, dışarıdaki biz sosyal bilimciler hakkında bir fikir veriyor. Tarihteki önceki nesillerden daha fazla bilgiye, daha çok ve daha kolay erişebiliyoruz. Oysa bilgiye ve kitaplara erişimi zor olan bu iki adam, büyük bir hızla hepimizi geçiyor. Elbette akademik çalışmalarımızı geliştirmek için tek kişilik hücreye girmemiz gerektiğini söylemiyorum. Söylemek istediğim şey, tüm akademi yapılarında son derece yanlış bir şeylerin olduğudur.

Modern okul sisteminin kurulduğu burada, Almanya’da bunu ifade etmenin önemli olduğuna inanıyorum. Humboldt ve diğerleri tarafından geliştirilen Prusya modeli son derece etkin oldu, zaten bu nedenle nüfuz kazandı. Fakat Öcalan’ın söylediği gibi, pozitivizm mitsel düşünceden çok daha fazla ölüm ve yıkımın sorumlusudur. Araştırma seminerine dayanan bu eğitim modelinde açıkça yanlış bir şeyler var. Öcalan’ın, ilk saptığı yerde insan uygarlığını kurtarmaya çalışması gibi, belki burada, Almanya’da eğitim kurumlarımızın kökenlerini inceleyerek, bildiğimiz akademinin bir antitezini önceden düşünerek, emperyal epistemolojiyi reddederek ve batı emperyalizmiyle suç ortağı, uyumlu bilgi biçimlerine alternatif oluşturarak biz de eğitim kurumlarımızın kayıp ruhunu kurtarmaya yardımcı olabiliriz.

Fakat benim bugün buradaki asıl misyonum hepinize bir mesaj ulaştırmaktır. İzin vererseniz, Venezuela’nın kuzeybatısındaki dağlardan bir tebliği ileteceğim. 2009’dan beri Venezuela’ya seyahat ediyorum. Muhtemelen Venezuela hakkında sadece korkunç şeyler duymuşsunuzdur. Egemen sınıf sadece korkunç şeyleri duymamızı sağlar, çünkü orada gerçekleşmiş çok önemli bir devrim, elinde dünyanın en büyük petrol rezervlerine sahip bir devrim var. Bu yüzden zamanımızın rahipleri ve kralları için bu devrimi

şeytanlaştırmak, ondan korkmamızı ve aleyhinde olmamızı sağlamak bir gerekliliktir... Venezuela'nın farklı bir öyküsünü anlatmak için buradayım.

Hükümet 2013'den beri ekososyalist bir üretim tarzının inşasını resmi olarak bir amaç haline getirdi. Hükümetin bu sözü (birçok bakanlıktaki eylemlerle birlikte), komünler kuran çiftçilerin taban hareketi ile birleşti. Bu ekososyalist komünler hareketi on yıllardır genetiği değiştirilmiş organizmalara (GDO) karşı mücadele ediyor. Son beş yılda çiftçilerin bu hareketi hem GDO karşıtı hem de patent karşıtı olan kendi tohum yasasını yazdı. Bu, özgür yaşam için bir yasadır! Bu yasa dünyada türünün ilk örneği olarak 2015 yılında geçti.

Venezuela'nın bu kadar sıkışmış ve çelişkilerle dolu olmasının nedeni, Rojava'nın bu kadar kompleks ve çatışmalı olma nedeniyle aynıdır: Onlar yeni bir dünyanın sınırlarındadır.

Bir yıl önce, yine 10 ülkeden, 3 kıtadan ve 12 Venezuela eyaletinden delegelerle birlikte oradaydım. Ekososyalist komünlerin taban hareketi tarafından "Ruhların Çağrısı, Birinci Ekososyalist Enternasyonal Toplantısı" adlı bir toplantıya davet edilmiştik.

Öcalan, "Üçüncü Enternasyonal modernizmi aşamadı" diye hayıflanır. Onun duyuları, 2016'da "Birinci Ekososyalist Enternasyonal Toplantısı'nı, kapitalist moderniteden kaçışı, ekososyalist ufka doğru göçü teşvik eden büyük bir toplumsal çerçeve olarak hayal etmeye" cesaret eden Tohum Koruyucuları ve diğerleri tarafından paylaşıyor.

Bu çağrının alt yazısı ("Pangea'yı yeniden örmek") demokratik konfederalizmin azami bir ifadesi olarak anlaşılabilir. Kapitalist moderniteden kaçışı koordine edecek bir Ekososyalist Enternasyonal, Öcalan'ın "en stratejik görev" olarak tanımladığı amaca hizmet edebilir: "Sadece tüm sistem muhaliflerini değil, aynı zamanda tarihsel toplumun akışını da birleştirmek, örgütlenme ve eylem için bir program ve yapılar geliştirmek."

Size bu toplantıdan bazı alıntılar okumak istiyorum:

Toprak Ana'nın Feryadı!

BİRİNCİ EKOSOSYALİST ENTERNASYONALE ÇAĞRI!

PANGEA'YI YENİDEN ÖRMEK

yaşamları ve mücadeleleriyle,

şimdi ekososyalizm dediğimiz şeyin

ruhunu ve kudretini sabanla süren

atalarımıza...

Sanare, Lara, Bolivarçı Venezuela Cumhuriyeti, 31 Ekim – 3 Kasım 2017

Toprak Ana'nın ağıdı bizi çağırıyor. Onun feryadı içimizde inliyor. O bizim feryadımız. Bu çağrı Toprak Ana'nın feryadını dile getiriyor. Sorumluluğumuzu kabul ediyoruz. Onun adına saygıyla çağırıyoruz, çünkü acıyı anlıyor ve hissediyoruz, Toprak Ana'nın sesini ve feryadını anlıyoruz. Onun yıkımının bizim, tüm insanlığın, tüm yaşamın yıkımı olduğunu bildiğimiz halde nasıl cevap veremeyiz?

Sosyal ilişki, azın çok üzerine, bir bütün olarak yaşam üzerine egemenliğini dayatıyor. O açgözlülüğe, mülksüzleştirmeye, ataerkilliğe ve ırkçılığa, kâr yaratmaya ve biriktirmeye dayanıyor. Egemen olan az kişi, iktidarlarının aldatıcı fantezilerine ve doyumsuz, egoist tüketiciliğe itaat eder. Onların tarihi keşif, sömürü, dışlama ve imhanın geniş döngüsünü meşrulaştıran ilerlemenin tarihidir. O bedenlerimizi ve hayallerimizi işgal eden, kuşatan kontrol edilemeyen yıkımın intihar yoludur.

Ekosozyalizm Toprak Ana'nın feryadına yanıt veren seslerden biridir, bölgelerimizde yapılan pek çok toplantının içinden çıkan bir sestir. Ekosozyalizm birçok ötekinin hatırlandığı ve sesinin yansıtıldığı bir çağrıdır; bize sahip çıkan, bizi adlandıran ve değişmemiz için bizi zorlayan Toprak Ana'nın acısını adlandırmanın türlü yolundan biridir.

Bu nedenle kendimizden talep ediyoruz; Toprak Ana'yı özgürleştir, bizi özgürleştir; bizi inkar eden, yok eden sosyal ilişkilere diren ve yen...

Burada Birinci Ekosozyalist Enternasyonal'de yer alacak olanlara çağrı yapmak için ortak kriterimizi paylaşıyoruz. Bunu yaparken, Enternasyonal'de yer almayacak olanlar için de kriteri belirliyoruz...

Birinci Ekosozyalist Enternasyonal'in toplantısına katılacak olan azınlığın hepimiz olmadığını biliyoruz; gerçekten de çoğumuz orada olmayacak. Ekosozyalist Enternasyonal'in ilk karşılaşmasında buluşacak olanlar bu büyük kısıtlılığı anlayışla karşılamalı ve muazzam bir sorumluluk üstlenmelidir. Sorumluluğumuz kendi aramızda ve dışımızdakilerle bir süreç örmek ve Toprak Ana'nın özgürlüğü için gerekli tüm yollarda bu sorumluluğu taşımaktır. Vekalet edilmeyen ya da temsil edilmeyen çoğunluk, hareketlerin hareketine ve sarmalların sarmalına bilinçli biçimde katkıda bulunmak için burada olanların bağlılığına ve deneyimine güvenebilir. Ne cevaplar ne de liderler arıyoruz, kendimizi Toprak Ana ile özgürleştirmenin türlü yolunu arıyoruz...

Teori ve pratiği öğrenleri, baskıdan, mülksüzleştirmeden ve ölümden kurtulmak için, özgürce yaşamak için, kendimizi yaşama ve Toprak Ana'ya katmak için mücadelelerini paylaşmaya çağırıyoruz...

31 Ekim - 3 Kasım 2017 tarihleri arasındaki dört günlük toplantının daha fazlasını yapmaya karar verdik; harekete geçmeye ve kısa, orta ve uzun vadeli kolektif bir eylem planının temellerini atmaya karar verdik... Bu ilk eylem planı, hepimizi ezen ölüm projesinden kurtulana kadar, hepimiz tekrar Toprak Ana ile iç içe geçene kadar görevi ve sorumluluğu söz ve eylemi uyum içinde oluşturmaya katkı sunmak olan bir sarmalın ekseni olarak hem alçak-gönüllülükle hem de sebatla sunulacaktır...

Bir dünya savaşındayız. Egemen sınıfın stratejisi dünya savaşıdır. Onlar için kapitalizmin küresel krizini aşmanın tek yolu bir dünya savaşı yapmaktır. Fakat bu savaşı iktidar merkezlerinden uzak tutmayı arzuluyorlar. Dolayısıyla savaşlar yayıldığında duvarlar daha yüksek inşa edilecek.

Bu bağlamda ilham aldığım Genç bir Alman kadının, Sophie Scholl'ın sözlerini hatırlatmak istiyorum: *"Hayata indirgemeci yaklaşım şudur; onu küçük tutarsanız, kontrol altında tutarsınız. Eğer ses çıkarmazsanız, öcü sizi bulamaz. Ama hepsi bir yanılsama, çünkü onlar da ölüyor, güvende olmak için korkudan tortop olanlar da ölüyor. Korunmak? Neyden? Hayat ölümle hep yan yanadır; dar sokaklar geniş caddelerle aynı yere çıkar ve küçük bir mum da söner tıpkı alev alev yanan bir meşale gibi. Yakmak için kendi yolumu seçiyorum."*

Sonuç olarak dünya savaşına tek alternatif Toprak Ana'ya dönüştür.

Quincy Saul "Truth and Dare: A Comic Book Curriculum for the End and the Beginning of the World" kitabının yazarı ve "Maroon the Implacable: The Collected Writings of Russell Maroon Shoatz" adlı kitabın da editörüdür. Makaleleri Telesur, Truthout ve Counterpunch tarafından yayımlanmaktadır. Ekosyalyist Ufuklar'ın (Ecosocialist Horizons) kurucularındandır..

6.5 Cassia Figueiredo Bechara, MST (Brezilya)

İyi günler yoldaşlar. Bizi davet ettiği için konferansın organizatörlerine MST’de örgütlü 600 bin ailenin hepsi adına teşekkür etmek istiyorum. Burada olmak bir zevk ve onurdur. Bilhassa da Kürt halkına ve Kürt Hareketi’ne, dünyanın her yerinde mücadele eden ve savaşan bizlere böylesine ilham verip örnek oldukları için teşekkür etmek istiyorum. Bize umut verdiğiniz için teşekkür ederiz. İnancımızı

her şeye rağmen güçlendirmek için savaşmaya devam etmeliyiz ve savaşmaya devam edeceğiz. Teşekkürler...

Sunumuma başlamadan önce mücadelemize aşina olmayanlar için Topraksız İşçiler Hareketi’nin (MST) ne olduğu konusunda çok kısa bir tanıtım yapmak istiyorum. Bunu önemli görüyorum çünkü burada sunacağım düşünceler benim kendi kişisel düşüncelerim değildir. 30 yılı aşkın bir mücadelenin ve örgütün inşa ettiği kolektif düşüncelerdir. MST Brezilya’nın her yerindeki topraksız köylüleri üç temel amaç üzerinden örgütleyen bir köylü hareketidir. Bu amaçlardan birincisi toprak için mücadele etmektir. Bildiğiniz gibi Brezilya toprak bakımından dünyanın en büyük ikinci ülkesidir. “*Latifundios*” (tarım işletmeleri) dediğimiz geniş mülkler, plantasyonlar, ihracat için monokültür (tek bir ürün yetiştirilmesi) ve köle emeği Brezilya devletinin ve Brezilya kapitalizminin temelleriydi. Bu nedenle Brezilya’daki toprağı demokratikleştirmek sistemde yapısal bir değişim anlamına geliyor ve toprak için mücadelede 30 yılı aşkın bir süredir kullandığımız temel taktik, topraksız ailelerin özel mülkiyete ait toprakları işgal etmesidir. Bunu yaparken kapitalizmin esas temeline, özel mülkiyete karşı koyuyoruz.

MST’nin ikinci amacı toprağın dağıtımından çok daha kapsamlı olan tarımsal reform için mücadele etmektir; bu, üretim tarzında bir değişimi ve yeni toplumsal ilişkilerin yaratılmasını içeriyor. Ve üçüncü amaç toplumda radikal bir değişim için mücadele etmektir. Toprağı kamulaştırmanın ve halkların tarım reformunun inşasının kapitalizm altında mümkün olmadığını biliyoruz. Bu, tüm toplumu içine alan daha kapsamlı bir politik

projenin parçası olmalıdır. Mücadelemizin ekonomik mücadeleyi aştığı ve politik bir mücadele biçimini aldığı yer işte burasıdır. Yeni toplum modelleri inşa etmek için denediğimiz tüm bu mücadeleler, bize yeni toplumun yolunu göstermeye yardımcı olabilir. MST olarak bu yeni toplumun sosyalist ideallere, devrimci projemize yol gösteren ilkelere dayanması gerektiğine güçlü bir şekilde inanıyoruz. Bu ideallerin birincisi, üretim araçlarını ve halkın ürettiği zenginliği kamulaştırmadır ve bu anlamda, toprak ve tarım reformu mücadelesi kapitalizme karşı olan bir mücadele şeklini almalıdır.

Bir toprağı halkın kontrolüne vermek için işgal edip sermayenin ve büyük devletlerin elinden aldığımızda, bu toprak artık doğayı ve emeği sömürerek ihracat için metalar üreten sermayenin kontrolünde olduğu zamanki işlevine sahip olamaz. Toprağı kontrolümüz altına aldığımızda onun farklı bir işlevi, halkın hizmetinde olacağı toplumsal bir işlevi olmalıdır. Özgürleştirilmiş bölgelerimizde (“özgürleştirilmiş bölgeler” dediğimizde tarımsal işletmelerden, *latifundiolardan* kurtarılmış, halkın kontrolünde olan bölgeleri kastediyorum) kooperatif çalışmasına dayanan alternatif üretim biçimlerini ve sosyal ilişkileri uyguluyoruz. Ve “kooperatif çalışma” dediğimizde sadece kooperatif üretim ve ticarileştirme yapılarını inşa etmeyi kastetmiyorum, yerleşim alanlarımızda birçok kooperatifimiz var, fakat kooperatif çalışma bundan fazlasıdır. Kooperatif çalışma, kolektif çalışmaya, birbirimiz arasındaki iş birliğine dayanan üretim gruplarını, kadın gruplarını ve farklı türden dernekler gibi üretim gruplarını oluşturmaktır.

Devrimci projemizin arayışında bize yol gösteren ikinci düşünce insan ve doğa arasındaki ilişkidir. Bu son üç gün boyunca doğa tahribatının nasıl kapitalist üretim ve tüketim tarzının bir sonucu olduğunu çokça konuştuk. Yeni bir sosyalist toplumu geliştirme meselesi üretimin kontrolünü sermayeden alıp işçilere ya da halka vererek sadece el değiştirme meselesi değildir, üretim ve yaşam paradigmasını değiştirme meselesidir. Bu bağlamda agro-ekolojiyi kapitalist üretim tarzına doğrudan muhalefet edip, karşı çıkan, doğal kaynaklarımızı nasıl kullandığımızla ilgili yapısal değişimi teşvik eden ve herkes için sağlıklı gıda üreten bir üretim tarzı olarak görüyoruz.

Bölgelerimizde iş birliği, kolektif çalışma ve tarıma dayalı üretimi örgütledik. Brezilya’da 1,5 milyon insan yerleşim alanlarımızda ve kamplarımızda yaşıyor. Bu da Brezilya toplumuna somut biçimde şunu gösteriyor; “Evet, farklı bir üretim tarzına sahip olmak mümkündür.” Evet, kar’ı değil insanları ve doğayı önceleyen bir tarımsal modele sahip olmak mümkündür. Bölgelerimizde bunu yapıyoruz ve tüm halkla birlikte bunu her yerde yapabiliriz.

Bize yol gösteren üçüncü düşünce “hümanist değerler” dediğimiz şeydir. Kapitalizm açgözlülük, bireycilik, tüketicilik, ırkçılık ve ataerkillik gibi “değer karşıtı” şeylere dayanır. Yeni toplum, sadece devrimci bir hümanizme, Che Guevara’nın dediği şu şeye dayanılarak inşa edilebilir: “Yeni erkeğin ve yeni kadının inşası... İnsanlığın sorunlarını kendi kişisel sorunları sayan erkek ve kadın... Dünyanın herhangi bir yerinde biri öldürüldüğünde ya da zulme uğradığında her zaman çok derinden üzülen ve özgürlük bayrağı dünyanın herhangi bir yerinde dalgalandığında büyük sevinç duyan insanlar...” Bunlar Che’den alıntı yaptığım cümleler. Bu kolay bir süreç değil. Şu günü hep hatırlarım: Brezilya’nın güneyindeki ilk yerleşim yerlerimizin birinde, yerleşimi ziyaret eden bir yoldaş bir aileye soruyordu; “mücadelenin başlarında en zor zaman hangisiydi? Kamplardayken, hiçbir yapı yokken en zor şey neydi? Her an çıkarılma riski mi? Polis ya da milislerden gelecek şiddet tehlikesi mi? Su ve altyapıya sahip olmamak mı? Mücadelenin ilk zamanlarında en zor kısım neydi?” Kadın şöyle dedi; “Benim için en zor kısım düşünce biçimimi ‘ben’den ‘biz’e değiştirmekti.” Bu kolay bir süreç değil, ancak yeni bir toplumu yaratmak için gerekli olan bir süreçtir.

Bize yol gösteren dördüncü sosyalist düşünce insanların gücünü yaratmaktır. Yeni toplumumuz, bütün insanların tüm sürece gerçek katılımı ve tüm yaşam alanlarının karar vermesi yoluyla inşa edilecektir. Sovyetler ve Paris Komünü gibi ders alabileceğimiz tarihsel deneyimler yanında, Rojava gibi ders almamız gereken güncel deneyimler var. MST’de tüm insanların aile gruplarına, eğitim, sağlık ve kadın gibi çeşitli kolektiflere katılımını teşvik eden örgütsel bir yapıya sahibiz; kolektifler, bölgelerdeki yaşamın tüm yönlerini düşünür ve uygularlar. Bunlar tüm insanların yalnızca bölge örgütüne değil, aynı zamanda hareketin genel politik kararlarına da katılımını sağlayan yapılardır.

Bu örgütsel yapının nasıl çalıştığını derinlemesine açıklamaya zamanımız yok, ancak bir örnek vermek istiyorum. 2014’de son ulusal kongremizi yaptık (her 5 ya da 6 yılda bir ulusal kongre yapıyoruz). Kongreye Brezilya’daki tüm yerleşim yerlerini ve kampları temsil eden 17 bin köylü katıldı. Ancak kongrenin amacı 17 bin kişiyle karar almak değildi. Aslında kongreden 2 yıl önce, önümüzdeki dönem mücadele perspektifi için ortak bir tanıma kavuşturmamız gerektiğine inandığımız üç temel konu hakkında her kampta, her ailede ve her yerleşim yerinde geniş bir tartışma süreci başlatmıştık. Bir tanesi örgütsel yapımızla ilgiliydi; neyi değiştirip neyi tutmamız gerekiyor, iyi işleyen şey nedir, neleri yürürlükten kaldırmamız

gerekiyor, karar verme sürecine herkesi katabilmek için bu örgütsel yapıyı nasıl geliştirebiliriz?

İkinci konu eyalet yapılarıyla ilişkimiz ya da ilişkisizlikle ilgiliydi; eyaletle herhangi bir ilişki kurmalı mıyız ya da bir ilişki olmamalı mı, bu ilişki nasıl olmalı ya da olmamalı? Üçüncü konu şuydu; kapitalizm ve tarımın bu gelişme döneminde ne tür bir tarım reformu istiyoruz? Bu üç konuyu yerleşim yerlerindeki ve kamplardaki her bir aile ile tartışarak 2 yıl geçirdik. Ve 2 yıl sonra kongreden önce, ilk iki konunun tartışmalarını biraz daha sürdürmemiz gerektiği sonucuna ulaştık. Fakat ne tür bir tarım reformu istediğimizle ilgili olan üçüncü konu ise, şimdi “Halkın Tarım Reformu” adını verdiğimiz tarım reformu programımızla sonuçlandı. Yani bu program 2 yıl boyunca, MST’ye katılan her bir aileyle tartışıldı. Tarımsal reform projemiz konusunda bugün bize yol gösteren şey de bu programdır.

Devrimci projemizde bize yol gösteren dört unsura geri dönecek olursak; bunlar şimdi bize üstesinden gelmemiz gereken bazı zorluklar veya görevler getiriyor. Biri politik eğitimidir; kapitalizme karşı koyacak yeni bir toplumu inşa etmek için kapitalizmin nasıl çalıştığını, çelişkilerinin neler olduğunu derinlemesine bilmemiz ve onu değiştirebilmek için gerçekliğimizi anlamamız gerekiyor. Politik eğitim derken sadece militanlar ya da kadrolar için bir politik eğitimden bahsetmiyorum; değişim adına harekete geçebilmeleri için tüm insanların farkındalığını arttırmamız gerekiyor. Nasıl yaşadığımızı bilmek, değişimin mümkün olduğunu bilmek bile insanları harekete geçirecektir. Ve bu teorik-politik eğitim mücadeleden, somut mücadeleden ayrılamaz. Mücadele pratikte öğretir ve teori pratiğimizi geliştirir. Bir aile bir toprak işgaline katılmaya karar verdiğinde ve diğer ailelerle birlikte çitleri kırıp “özel mülkiyete ait” toprağı işgal ettiğinde, pratikte özel mülkün kutsal olmadığını, ortadan kaldırılabilirliğini ve kaldırılması gerektiğini öğrenir fakat ekonomik mücadeleyi geliştirmelerine yardımcı olacak şey ise politik eğitimidir, teoridir. Demek istediğim şudur: Üretmek ve yaşamak için bir toprağın olmamasıyla ilgili kişisel sorunu çözmek için toprak işgal etmek politik bir mücadeleye doğru ilerlemektir. Bu politik mücadelede tüm toplumun yaşayacağı ve gelişeceği daha iyi bir yere sahip olması için mücadele etmektir.

Tüm yerleşim yerlerimizde ve kamplarımızda, temel politik eğitimin yanında militanların ve kadroların politik eğitimini de veren politik eğitim okullarına sahibiz. 2005 yılında, duyurmaktan çok mutlu olduğumuz, bugün dünya emekçi sınıfı için bir bilgi evi haline gelmiş ulusal politik eğitim

okulumuzu açtık. Latin Amerika hareketleri için politik eğitim kursları düzenliyoruz. Dünyanın her yerindeki politik ve toplumsal hareketlerin militanları için İngilizce dilinde uluslararası politik bir eğitim kursumuz var. Kursumuza Kürt Hareketi'nden bazı yoldaşlar da katıldı.

İkinci görevimiz ya da zorluğumuz halkı örgütlemektir. Devrimci hareketler olarak tarihsel misyonumuz halk örgütlenmesidir. Sadece iş yerindeki insanları değil yaşamın her alanında, topluluklarda, okullarda, kültürel alanlarda, öğrencileri, kadınları, gençliği, herkesi örgütlemek... Devrim aydınlanmış birkaç insanın işi olamaz, halkın işi olmalıdır. Ancak o zaman asıl halk gücüne sahip olmuş olacağız. Üçüncü görev ya da zorluk uluslararası dayanışmayı inşa etmektir. Kapitalizme karşı mücadele uluslararası bir mücadele olmalıdır. Çünkü düşmanımız aynıdır, düşmanımız sermayedir. Sınıfın ve halkların uluslararası dayanışması sadece etik bir ilke meselesi değildir, aynı zamanda mücadelenin bir gerekliliğidir. Bizi biraraya getirecek uluslararası ağları ve platformları oluşturmalı ve güçlendirmeliyiz. Farklılıklarımızdaki bizi ortaklaştıracak şeyi bulmalıyız. Deneyimleri paylaşmak ve birbirimizden öğrenmek için mekanlar bulmalıyız.

Birkaç MST militanını Rojava deneyimini öğrenmek için oraya gönderme fırsatına sahip olmayı çok isteriz ve Kürt Hareketi'nden yoldaşlarımıza açığız, istedikleri zaman yerleşim yerlerimize ve kamplarımıza gelip, bizimle istedikleri kadar kalabilirler. Bizi birleşik bir eylem ve mücadele planına götürecek ortak politik platformlar da inşa etmeliyiz. Kırsal köylü hareketleri arasında, 80 ülkenin 170'den fazla köylü, yerli ve kırsal işçi örgütünün uluslararası koalisyonu olan *La Via Campesina (LVC - Çiftçinin Yolu)* adlı, tarımda kapitalizmle mücadelenin ortak bir platformuna sahibiz.

Aslında yarın, 17 Nisan 2017, Uluslararası Çiftçi Mücadeleleri Günü. Tüm dünyada tarımdaki sermayeye karşı eylemlerimiz olacak ve yarın Brezilya'da MST köylülerinin yüzlerce yeni toprağı işgal ettiği bir güne uyanacağız. Bu hafta sonuna kadar Brezilya'nın her yerinde toprak işgalleri yapacağız.

Sonuç olarak çok kısa bir şekilde, çok önemli gördüğüm üç noktayı dile getirmek istiyorum. Birincisi; hepimiz kapitalizmin yapısal bir krizden geçtiği konusunda hemfikiriz, sistem içinde bir çıkış yolu yok, fakat kapitalizmin kendiliğinden ölmeyeceğine de eminiz; onu biz devirmeliyiz. Dolayısıyla bu anlamda, kapitalizmle, onun tüm yapılarıyla savaşmamız gerekiyor; kapitalizmi ayakta tutan bürokratik yapılarla yani devletle savaşmamız gerekiyor, ayrıca ulus-ötesi şirketler ve finansal sermaye gibi sermayenin her

biçimiyle de savaşmamız gerekiyor. Çünkü günümüz kapitalizminde devleti kontrol eden şey sermayedir, bu bağlamda tüm anti-kapitalist mücadeleler önemli ve gereklidir ve desteklenmelidir. Biraz önce Zilan yoldaşımızın söylediği gibi; direnmemiz, ayaklanmamız ve yeniyi inşa etmemiz gerekiyor ve bunların hepsini aynı anda yapmamız gerekiyor ki bu hiç kolay bir şey değil.

İkincisi; hiçbir mücadeleyi romantikleştirmemeliyiz. Devrim daimî bir süreçtir, hatalar ve çelişkiler olmadan yapılamaz. Ancak hatalarımızı görerek ve çelişkilerimizle yüzleşerek insanın özgürleşmesi yönünde ilerleyebiliriz. Üçüncüsü; yeni sosyalist toplumun inşası için bir tarifname yoktur. Her halk kendi gerçekliğine, kendi toplumunun nesnel ve öznel koşullarına göre yolu bulma yaratıcılığına sahip olmalıdır. Jose Maria Arteaga'nın Amerika'daki sosyalizm konusunda söylediği gibi, "Ne kopya ne de imitasyon olamaz, işte bu bizim eserimiz..." Öyleyse yeniyi yaratalım. Sizi temin edebileceğim tek şey şudur; mülkiyetin ve kar'ın yaşamdan ve doğadan önce gelmeyeceği, sömürülenin ve sömürenin olmayacağı, gücün halkın elinde olacağı, hepimizin tamamen özgür olacağı daha iyi bir dünya inşa etmek için mücadeleyi, direnmeyi, üretmeyi ve örgütlenmeyi sizinle ve dünya emekçi sınıfıyla birlikte kamplarımızda ve yerleşim yerlerimizde sürdüreceğiz.

Çok teşekkürler.

Cassia Figueiredo Bechara (Brazil) MST'nin ulusal yönetim kurulu üyesidir. Onun MST ile olan yaşamı 2001'de Sao Paulo eyaletindeki arazi işgali sonrasında başladı. 2005 yılında Brezilya'nın kuzeybatısındaki Pernambuco eyaletinde MST'nin organik bir militanı haline geldi. Hareketteki çeşitli görevlerle birlikte Pernambuco'da MST'nin devlet yönlendirme kurulu üyesi olarak kamplar, toprak işgalleri, politik eğitim kursları düzenledi. O hala MST iletişim sektörü ulusal koordinasyonunun parçasıdır. Bugün MST'nin uluslararası kolektif ilişkilerini koordine etmektedir.

Hêvîn Tekin, YXK-JXK Kapanış Konuşması

Öncelikle bu özel konferansta bana kapanış konuşması yapma fırsatını veren organizatörlere teşekkür etmek istiyorum.

Ayrıca daha birçok insana teşekkürlerimi gönderiyorum. Bu konferansın yerel çalışmasının temelini oluşturan, katılımcılara yiyecek ve kulaklık sağlama gibi birçok önemli görevin koordinasyonunu üstlenen Hamburglu arkadaşlarla başlamak istiyorum.

Onlar büyük bir çalışma, sevgi ve iradeyle üç günlük yoğun tartışmalara ve buluşmamıza olanak sağladılar.

Aynı zamanda konuşmacılara, fikir alışverişini sağlayan analiz ve düşüncelerinden dolayı şükranlarımı sunuyorum.

Bu noktada, son üç günü birçok farklı dile hiç yorulmaksızın tercüme eden çevirmenlerin özellikle anılması gerekiyor.

Önemle anılması gereken bir diğer tarafsız, öz savunma gösterisini sergileyerek konferansa katkılarını sunan müzisyenler ve dansçılardır. Heval Hanım'ın zaten vurguladığı gibi; kişinin kendi kültürünü koruması öz savunma için hayati önemdedir.

Bu konferansın üniversite binalarını ve teorik tartışmaları aştığını, evlerini evimiz yapan ailelerin pratik yaklaşımında gördük. Biz bu hafta sonu büyük bir aileydik.

İlk konferanstan günümüze bu yol, birçok farklı arkadaşın gücü ve girişiyle belirlendi.

Geçen yıl yaşamını yitiren Heval Mehdi ve Heval Ellen de bu girişim ve gücün taşıyıcılarıydı. Heval Mehdi olağanüstü bir kişiliğe sahipti, sevecen, samimi ve yardımseverdi. İçten ve dostane yapısıyla Heval Mehdi birçok çevrede iyi bilinen ve çok sevilen biriydi. Heval Ellen açık görüşlü yapısıyla faaliyetlere çok pozitif enerji kattı. Her zaman güçlü bir morali vardı ve girdiği mekânı gülüşüyle doldururdu. İkiniz de her zaman yolumuzun bir parçası olarak kalacaksınız. Mücadeleniz bizim de mücadelemizdir.

Mücadelenin bir parçası da bizi her gün yeni zorluklarla karşı karşıya bırakan ve son üç gündür atölye çalışmalarında ve çeşitli toplantılarda analiz etmeye çalıştığımız kapitalist modernitenin teorik olarak incelenmesidir.

Bu bağlamda demokratik konfederalizm ve demokratik ulus kavramlarını ele aldık ve onu kapitalist moderniteye alternatif olarak sunduk.

Birçok konuşmacının teorik değerlendirmeleri gösterdi ki, teori ve pratik arasında kesinlikle uyumsuzluklar var, ancak bu uyumsuzluklar devrim sürecinin bir parçasıdır. David Graeber Rojava'ya yaptığı ziyareti anlattı ve temel yapılar ile oradaki savaşın mevcut gerçekliği arasındaki ayrımı yaptı.

Konferans boyunca yapılan sayısız tartışmada açıklandığı üzere, savaşlar kapitalist modernitenin aşırılıklarıdır. Bu noktada konferansın başında yapıldığı gibi Bertolt Brecht'ten bir kez daha alıntı yapmak istiyorum: "Kapitalistler sadece savaş istemez, savaşı istemeleri gerekir."

Eğer savaş istiyorlarsa, sürekli derinleşen kaosu da istiyorlar. Doğanın sömürülmesi ve yok edilmesi ile başlanarak, kadınların ve dolayısıyla tüm toplumun köleleştirilmesinin temeli atılmıştır.

Ardından gasp, sömürü ve yıkım anlayışı geldi. Kısacası bugün birçok toplumda hala var olan sömürgecilik...

Ardından insanlığın en büyük jenosidi: Holokost... Ardından Doğu ve Batı arasındaki Soğuk Savaş...

Ardından su, petrol ve kömür gibi kaynaklar için savaşlar... Ardından Ezidilerin 73. Soykırımı ve Kürt nüfusu ile kültürünün imha teşebbüsü kayıtlara geçti.

Bu savaşların ilk hedefleri hep kadınlar ve gençlerdir. Gençlik, entelektüel gençlik her zaman toplumun, toplumsal sorunlara dikkat çeken, bunları analiz eden, ön plana çıkaran ve bir alternatif sunan bölümünü oluşturur. Bu nedenle gençliğe yapılan her saldırı aynı zamanda toplumun tümüne yapılan saldırıdır.

Abdullah Öcalan'ın ifade ettiği gibi, "Özgür bir toplum, ancak kadınların özgürlüğü ile mümkündür." Toplumumuz 5000 yıldır ataerkilliğin egemenliği altındadır. Bu noktada kadınların boyunduruğunu vurgulamak özellikle önemlidir.

Toplumu sağlık ve daha başka alanlarda geliştiren kadınların doğa bilgisi, erkekler tarafından kendi yararlarına kötüye kullanıldı. Vasıflarına el konulmasıyla, kadın yeteneklerinden yoksun bırakıldı, "kötü cadı" olarak suçlandı ve yakıldı. Bu, kadının 5000 yıllık yazısız tarihi ile sonuçlandı.

Şimdi diyoruz ki: "Biz yakamadığınız cadıların torunlarıyız."

İnsanlık tarihinde, yazılmamış öykülerin yazılması gerektiği bir noktaya geldik. Toplulukların sistemin baskısına başkaldırdığı bir noktaya geldik. Varlık ya da yokluğun söz konusu olduğu bir aşamadayız

Rojava örneğinin gösterdiği gibi, örgütlenme varoluş için hayati önemdedir.

Rojava ile dayanışmanın ötesine geçelim. Rojava'daki mücadeleyi kendi mücadelemiz yapalım.

Bu konferanstaki 3 günlük teorik tartışmaları pratiğe geçirelim. Somut olarak bu, burada elde edilen bilgileri kolektifleştirmek ve toplumsallaştırmak, yani temel yapıları kurmak, çalışma gruplarını ve komisyonlarını oluşturmak demektir.

Mücadelemizi evrensel hale getirelim. Ivana Hoffmann, Sakine Cansız, Arin Mirkan, Viyan, Zilan, Beritan, Leyla, Fidan ve diğer birçok arkadaşın ruhu mücadelemizde kucaklaşsın.

Özgür bir toplum mücadelesinde yaşamını yitiren tüm insanları hatırlamanın yanı sıra, fikriyle bizleri burada bir araya getiren kişiye özel bir dikkat çekmek istiyorum.

Abdullah Öcalan 18 yıldır İmralı Adası'ndaki zindanda tek kişilik hücrede tutulmasına rağmen, düşman onun özgürlüğünü almayı başaramadı. Abdullah Öcalan fiziksel olarak hapsedilmiş olsa da ruhu genç ve özgürdür. Çalışması ve teorisi toplumun özgürlük için mücadele etmesinin yolunu açtı.

Şimdi onun özgürlüğü için mücadele etmek bize kalmış.

Konuşmamı Nazım Hikmet'ten bir alıntı ile bitirmek istiyorum:

“Ben yanmasam, sen yanmasan, biz yanmasak nasıl çıkar karanlıklar aydınlığa?”

Bu ruhla karanlığı birlikte aydınlatalım!

Bijî Berxwedana Zindana (Yaşasın Zindan Direnişi)!

Jin Jiyan Azadî (Kadın, Yaşam, Özgürlük)!

Bijî Serok Apo (Yaşasın Başkan Apo)!

Serkeftin, Serkeftin û Serkeftin (Zafer, Zafer ve Zafer)!

Hêvîn Tekin 2016 yılında Berlin'de liseyi bitirdi. Son iki yıldır YXK/JXK(Kürdistan Öğrenciler Birliği/ Kürdistanlı Kadın Öğrenciler) çalışmalarında aktif yer alıyor.

Bu elinizdeki kitap, 2017 yılında Hamburg Üniversitesinde “*Kapitalist Moderniteye Meydan Okumak III: “Demokratik Moderniteyi Açığa Çıkarmak – Direniş, İsyan ve Yeninin İnşası”*” başlığıyla gerçekleştirilen konferans sürecinde yapılan konuşmaları içermektedir.

Bu konferans, Şengal’in özgürleştirilmesinden sonra ve Rakka özgürleştirilmeden önce yapıldı. Dolayısıyla, konferansın yapıldığı süreç açısından Rojava tekrar ilgi odağındaydı. Buna ek olarak, dünyanın birçok yerinden aydınlar, aktivistler ve toplumsal hareketler krizlerin nedenlerini ve bunları açacak konseptleri – devletsiz toplum, demokratik konfederalizm veya eko-sosyalist ve feminizm perspektifleri gibi – derinlikli ele alma temelinde bir araya geldiler.

Yazılarıyla bu kitaba katkı sağlayan isimler şunlardır:

Rolf Becker, Frank Adloff, John Holloway, Havin Güneşer, Asrin Huku Bürosu, Fabian Scheidler, Ebru Günay, Dawn Paley, Ferda Çetin, Carlos Pazmiño, Debbie Bookchin, Özlem Ekinbaş, Haskar Kırmızıgül, Reimar Heider, Xanim Engizek, Simon Dubbins, Zilan Yağmur, David Graeber, Raúl Zibechi, Fuat Kav, Miguel Juaquin, Zeynep Cûdi, Mustafa Karasu, Ronahi Serhat, Cora Roelofs, Friederike Habermann, Eleanor Finley, Halime Kurt, Salih Muslim Muhammad, Abdullah Öcalan, Sonia López, Fawza Yusuf, Quincy Saul, Cassia Figueiredo Bechara, Lydia Gottschalk, Şoreş Ronahî, Agit Avaşın ve Hêvîn Tekin.

ISBN 978-3-86747-090-2